C:\Users\Plazma\Desktop\Knhy pdf\Nová složka (2)\Norman_John-Kroniky_Protizeme_3-Vladcove_planety_Gor.PDB

PDB Name: Norman_John-Kroniky_Protizeme_3
Creator ID: REAd
PDB Type: TEXt
Version: 0
Unique ID Seed: 0
Creation Date: 6.8.2003
Modification Date: 6.8.2003
Last Backup Date: 1.1.1970
Modification Number: 0

John Norman

Vládcové planety Gor

KRONIKY PROTIZEMĚ, ČÁST 3

Kapitola první

Trh En'Kara
Já, Tarl Cabot, původem ze Země, jsem jedním z těch, o němž vědí kněží-králové Goru.
Stalo se tak koncem měsíce En'Kara, roku 10117 od založení města Ar, kdy jsem poprvé vstoupil do Síně kněží-králů v Sardarských horách na planetě Goru, naší Protizemi.
Čtyři dny předtím jsem na hřbetu tarna dorazil k černé palisádě, jež obklopuje obávaný Sardar, ty temné hory, na vrcholcích ozdobené sněhem, zasvě-cené kněžím-králům a zakázané lidem, smrtelníkům, všem bytostem z masa a krve vůbec.
Obřího dravce tarna jsem odsedlal a pustil, proto-že do Sardaru jsem ho s sebou vzít nemohl. Jednou se pokusil mě přenést přes palisády do hor, ale tím marným bojem jsem ho nechtěl už nikdy trápit. Tehdy ho zachytil neviditelný štít kněží-králů, nepochybně jakési silové pole, které zasáhlo tarnovo střední ucho. Následkem toho pták ztratil orientaci a koordiaci po-hybů a padal bezmocně k zemi. Pokud jsem věděl, do Sardaru nemohlo vstoupit žádné gorejské zvíře. Jenom lidé, ti se však zase nevraceli.
Litoval jsem, že musím tarna pustit, protože to byl nádherný pták, silný, inteligentní, divoký, odváž-ný a věrný. Dokonce si myslím, že mě měl rád. Já jeho alespoň ano. A pouze hrubými slovy jsem ho dokázal odehnat, a když zmizel v dálce, zmaten, a snad i hluboce zraněn, rozplakal jsem se.
Nebyl jsem daleko od trhu En'Kara, jednoho ze čtyř velkých trhů pořádaných ve stínu Sardaru v průběhu gorejského roku, a brzy jsem už kráčel po dlouhé ústřední třídě mezi stany, prodejními pulty, stanovými pavilony a ohrazenými prostorami k vysoké bráně z čer-ných kůlů. Za těmito kůly, spojenými mosaznými pásy, ležel tajemný Sardar, sídlo bohů tohoto světa, jež lidé ze stínu hor nazývali kněžími-králi.
Na trhu jsem strávil několik hodin, protože jsem si potřeboval koupit zásoby a předat balíček převázaný koženým páskem někomu z kasty písařů. V tomto balíčku bylo vyprávění o tom, co se během posled-ních několika měsíců sběhlo v městě Tharně, krátký výčet událostí, o nichž jsem se domníval, že stojí za zaznamenání.
Za jiných okolností bych si zřejmě udělal čas a dych-tivě si prohlížel zboží, popil v krčmách, promluvil si s kupci a navštívil místní soutěže, protože jenom na tyto trhy mají přístup všechna navzájem znepřáte-lená gorejská města, což skýtá občanům oněch měst jedinečnou příležitost setkat se v míru.
Skutečnost, že města Goru tyto trhy podporují a ví-tají, je vlastně malý zázrak. Někdy se při nich mírovou cestou řešily územní a obchodní spory, aniž by města ztratila čest, protože jejich zmocněnci se mezi hedváb-nými stanovými pavilony mohli jakoby náhodou setkat.
Příslušníci kasty lékařů a stavitelů navíc využívali trhy k šíření informací a technik mezi kastovními bratry, jak je k tomu nabádal jejich kodex, a to i tehdy, když mezi jejich městy panovalo nepřátelství. A nechyběli tu samozřejmě ani příslušníci kasty písařů, kteří sem přicházeli kvůli vědeckým disputacím, zkoumání svitků a směňování rukopisů.
Můj malý přítel, Torm z Ko-ro-by z kasty písařů, tyto trhy navštívil celkem čtyřikrát. Vyprávěl mi, že v tom čase zvítězil v diskusích nad sedmi sty osmi písaři ze sedmapadesáti měst. Za přesnost onoho údaje bych však já ruku do ohně nedal, protože mám pode-zření, že Torm, jako ostatně většina příslušníků jeho kasty, při výčtu svých nesčetných vítězství poněkud přeháněl. Pro pořádek bych měl ovšem dodat, že stejně jako písaři tak činili i mnozí bojovníci.
Mimoto jsem si nebyl příliš jist, jaká měřítka se při posuzování disputa-cí písařů berou v úvahu, a často se stávalo, že každý ze soupeřů odcházel s přesvědčením, že právě on měl v debatě navrch. Při sporech mezi příslušníky mé kasty bojovníků se pozná daleko snadněji, kdo si odnesl vítězství, protože poražený obvykle leží zraněn nebo zabit u nohou svého přemožitele. V soubojích písařů však prolitá krev zůstává skryta a udatní sokové odcházejí živí a zdraví, a z dodatečného spílání svým protivníkům čerpají sílu pro budoucí klání. Osobně nemám nic proti soupeření písařů, ba právě naopak bych ho vřele doporučil i příslušníkům své vlastní kasty.
Torm mi chyběl a přemýšlel jsem, zda ho ještě někdy uvidím, jak zaníceně kritizuje autory zaprášených svit-ků a

královským pohybem modrého roucha shazuje ze stolu nádobku na inkoust, jak poskakuje po stole jako rozhněvaný čáp a laje tomu či onomu autorovi za to, že nezávisle dospěl k myšlence, která se už objevila ve sto let starém svitku, který Torm na rozdíl od nebohého původce spisu samozřejmě znal, jak si utírá nos do svého roucha a zimomřivě si ohřívá nohy nad pánví, přeplněnou řeřavými uhlíky, jež neustále žhnula pod jeho stolem mezi papíry a pergameny, bez ohledu na venkovní teplotu.
Předpokládal jsem, že Torm může být kdekoli, pro-tože obyvatelé Ko-ro-by byli rozptýleni kněžími-králi po celém světě. Nemínil jsem kvůli němu prohledávat trh, a i kdybych ho tu náhodou spatřil, nehlásil bych se k němu, neboť podle vůle kněží-králů nesměli dva lidé z Ko-ro-by stanout bok po boku a já neměl ani v nejmenším chuť vystavovat malého písaře nebezpe-čí. Kdyby tu nebyla jeho zlostná výstřednost, Gor by byl o mnoho ochuzen. Protizemě by bez pichlavého a popudlivého Torma zkrátka nebyla tím, čím je teď. Pousmál jsem se. Kdybych ho potkal, byl jsem přesvěd-čen, že by se mi pověsil na krk a trval by na tom, že mě bude doprovázet do Sardaru, přestože věděl, že by to znamenalo jeho smrt. Já bych ho pak musel zamotat do jeho modrého roucha, svázat, vhodit do sudu na dešťovou vodu a uprchnout. Snad by bylo dokonce bezpečnější hodit ho do studně. Torm už předtím do studně několikrát spadl a nikdo, kdo ho znal, by se nedivil, kdyby ho, prskajícího vodu do všech stran, na dně nějaké vodní nádrže našel.
Ano, k Sardaru jsem se vypravil, abych se tu setkal s bájnými kněžími-králi, jejichž strašlivá moc tak složitě zaplétá osudy měst a lidí Protizemě.
Říká se, že kněží-králové vědí o všem, co se na jejich planetě děje, a že pouhým pozvednutím ruky dokážou soustředit veškeré síly celého vesmíru. Sám jsem moc kněží-králů poznal a věděl jsem, že tyto bytosti skutečně existují. Cestoval jsem v lodi kněží-králů, jež mě dvakrát přenesla na tento svět. Poznal jsem škálu jejich možností, od nevinného ovlivnění po-hybů ručičky kompasu až po nemilosrdné zničení měs-ta takovým způsobem, že z lidských příbytků nezůstal kámen na kameni.
Říká se, že do této škály patří jak fyzikální složitosti kosmu, tak emoce lidských bytostí, že city lidí a po-hyb atomů a hvězd je pro ně totéž, že dovedou ovládat gravitaci, stejně jako duši a myšlenky lidí. Tomu druhé-mu však příliš nevěřím, protože před časem, na cestě do Ko-ro-by, mého města, jsem se setkal s mužem, jenž byl poslem kněží-králů, a přesto se dokázal vzepřít je-jich vůli. Mezi úlomky jeho spálené a roztříštěné lebky jsem tehdy našel mřížku ze zlatého drátu.
Kněží-králové se ho tenkrát zbavili, jako by to byl pouhý obnošený sandál. Onen člověk se vzepřel, a proto musel být zničen, neprodleně a tím nejgrotesknějším způsobem. Pro mě však bylo nejdůležitější, že se jim vzepřel, že bylo možné, aby to udělal, že to dokázal a zvolil raději smrt, o níž musel vědět, že bu-de neodvratně následovat. Získal svobodu, i když jen v Prašných městech, jak říkají Gorejci místům posled-ního odpočinku, kam ho ani kněží-králové zřejmě nehodlali následovat. Pozvedl svou pěst jako muž pro-ti moci kněží-králů, a proto zemřel hrůznou smrtí, které však nechyběl vznešený vzdor.
Jsem z kasty bojovníků a v našem kodexu stojí, že jedinou smrtí, jež se pro muže hodí, je zemřít v boji. Já tomu ovšem už dávno nevěřím, protože muž, kte-rého jsem potkal na cestě do Ko-ro-by, zemřel čestně a naučil mě, že moudrost ani pravdu nenajdu, pokud se budu řídit jen kodexem své kasty.
V mé při s kněžími-králi nejde o nic víc než o čest a krev. Z nějakého mně neznámého důvodu zničili mé město Ko-ro-bu a rozptýlili jeho obyvatele. Nezjistil jsem nic o tom, co se stalo s mým otcem, přáteli, spolu-bojovníky a milovanou Talenou, dcerou Marlena, který kdysi býval ubarem Aru - mou sladkou, nezkrotnou, divokou, jemnou, barbarskou, krásnou družkou, mou Talenou, jež navždy zůstane ubarovnou mého srdce, jež navždy zůstane v mých sladkých horoucích snech.
Ano, mám schůzku s kněžími-králi.
Kapitola druhá
V Sardaru
Hleděl jsem dlouhou, širokou třídou mezi stany k vel-ké dřevěné bráně, za níž se tyčila černá skaliska nehos-tinného Sardarského pohoří.
S opatřováním malého balíčku zásob, který jsem si chtěl vzít s sebou do Sardaru, jsem neztrácel příliš ča-su a nebylo ani těžké najít písaře, jemuž bych svěřil líčení událostí v Tharně. Na jméno jsem se neptal ani já jeho, ani on mě. Poznal jsem jeho kastu, stejně ja-ko on mou, a to stačilo. Rukopis si přečíst nemohl, protože byl v angličtině, jazyce, jenž mu byl stejně cizí jako gorejština většině z vás. Měl jsem však jistotu, že bude rukopis chránit jako oko v hlavě, neboť byl písař, a ten miluje psané slovo a nenechá na ně dopustit. Co na tom, že rukopis nedovedl číst - třeba se to jednou někomu podaří, a pak slova, jež tak dlouho nechtěla vydat své tajemství, promluví, rozdmýchají plameny komunikace, a co bylo napsáno, bude také slyšeno a pochopeno.
Konečně jsem stál před vysokou branou z černých kůlů, spojených širokými mosaznými pásy. Trh jsem měl za zády a Sardar před sebou. Můj oděv ani štít nenesl žádné odznaky, protože mé město bylo zničeno. Na hlavě jsem měl přilbu. Nikdo nebude vědět, kdo vstoupil do Sardaru.
U brány mě očekával mudrc, zachmuřený muž s tenkými rty a hluboko zapadlýma očima, oděný do sněhobílého roucha své kasty.
"Přeješ si hovořit s kněžími-králi?" dotázal se.
"Ano," přisvědčil jsem.
"Víš, co máš dělat?"
"Ano."
Chvíli jsme si hleděli do očí, a pak, jak to jistě udě-lal už mnohokrát předtím, mi mudrc ustoupil z cesty. Samozřejmě že nebudu první, kdo vstoupí do těchto hor. Mnozí muži, a dokonce i některé ženy tak učinili přede mnou, nikdo však neví, co tam našli. Někdy jsou to mladí snílci, vzbouřenci či bojovníci za předem ztra-cenou věc, kteří si chtějí u

kněží-králů stěžovat, někdy jsou to lidé staří či nemocní, kteří jsou unaveni životem a přejí si zemřít. Někdy jsou to politováníhodní, úskoční či vystrašení zoufalci, kteří doufají, že mezi těmi ho-lými skalisky naleznou tajemství nesmrtelnosti. A ně-kdy jsou to psanci, prchající před přísnou gorejskou spravedlností, kteří doufají, že alespoň nakrátko na-jdou útočiště v tomto nehostinném a tajemném panství kněží-králů, na území, kam je zcela určitě nebude ná-sledovat žádný smrtelný soudce ani výprava bojovníků. Myslím, že mudrc si mě zařadil do té poslední skupiny, protože můj oděv ani zbroj nenesly žádné označení.
Odvrátil se ode mě a přistoupil k malému stupínku vedle brány. Na stupínku byla stříbrná miska s vodou, nádobka s olejem a ručník. Mudrc smočil prsty ve vodě, nalil si do dlaně trochu oleje a pak si do sucha otřel ruce.
Po obou stranách obří brány stál velký kolový vrátek s řetězem a ke každému vrátku bylo okovy připoutáno několik oslepených otroků.
Mudrc pečlivě poskládal ručník a odložil ho zpět na stupínek.
"Otevřte bránu," zvolal.
Otroci se poslušně zapřeli do dřevěných vrátků ko-lových paprsků a řetěz se se zaskřípěním napnul. Bosé nohy jim klouzaly v blátě, když zatlačili ještě větší si-lou do těžkých, nepoddajných břeven. Jejich těla se nahrbila bolestí a celá se nad paprsky ohnula. Slepé oči zíraly do prázdna. Žíly na hrdlech, nohou a pa-žích jim naběhly tak, až jsem se obával, že jim každou chvíli prasknou. Křečovitě napjaté svaly navzájem spou-taných těl otékaly jako kožené měchy a plnily se náma-hou, jako by námaha byla nějaká tekutina. Těla se jim přilepila k břevnům. Na zádech měli na oblečení pro-pocené šarlatové skvrny. Hořkým údělem těchto mužů bylo dožít svůj život u dřevěných paprsků sardarských vrátků.
Obrovská brána zaskřípěla a začala se pomalu otví-rat. Nejprve na šířku dlaně, pak ramene a nakonec na šířku lidského těla.
"To stačí," řekl jsem.
Bez váhání jsem prošel.
Když jsem stál za ní, uslyšel jsem truchlivé vyzváně-ní na velkou dutou kovovou trubici, jež visela poblíž brány. Toto vyzvánění jsem už zaslechl a věděl jsem, co znamená: další smrtelník se odvážil do Sardaru. Zvuk na mě zapůsobil tísnivě, tím více, když jsem si uvědomil, že tentokrát jsem to já, kdo vstupuje do hor. Zatímco jsem mu naslouchal, napadlo mě, že účelem kovové trubice není jen sdělit lidem na trhu, že někdo vstupuje do Sardaru, ale uvědomit o tom i kněze-krále.
Otočil jsem se právě ve chvíli, kdy se za mnou brána neslyšně zavřela.
Cesta k Dvoraně kněží-králů nebyla tak složitá, jak jsem očekával. Místy vedla po dobře vyšlapaných stezkách, jinde byla do skal dokonce vytesána celá schodiště, za tisíciletí vyhlazená chodidly nesčetných nohou.
Tu a tam ležely na cestě kosti. Byly to lidské ostatky, z nichž se však nedalo určit, zda ti lidé v nehostin-ném Sardaru zmrzli či zemřeli hladem, nebo zda je zahubili kněží-králové. Na skalách podél cesty jsem na několika místech spatřil vyryté nápisy. Některé byly neslušné a vůči kněžím-králům vysloveně urážlivé, jiné je naopak opěvovaly. Našel jsem i takové, které vypadaly svým pesimistickým způsobem povzbudivě. Jeden z nich zněl: "Jez, pij a vesel buď. Zbytek je nicota." Ostatní nápisy byly spíše jednoduché, někdy smutné, jako například: "Nemám co jíst," "Je mi zi-ma," "Mám strach." V jednom z nápisů stálo: "Hory jsou prázdné. Reno, miluji tě." Zajímalo mě, kdo to napsal a kdy to bylo. Nápis byl špatně viditelný a vy-rytý starým gorejským písmem, z čehož jsem usoudil, že už tu byl vystaven větru a dešti nejméně tisíc let. Já však věděl, že hory nejsou prázdné, protože jsem měl o kněžích-králích důkazy. Pokračoval jsem v cestě.
Nespatřil jsem žádné zvíře ani rostlinu, nic, až na černá skaliska, černé balvany a cestu vytesanou do temného kamene. Vzduch se postupně ochlazoval a občas kolem mě prolétlo několik sněhových vloček. Na schodech se začala objevovat námraza. Procházel jsem kolem ledových jeskyní, jež zůstávaly v tomto sta-vu možná celé stovky let. Přitáhl jsem si plášť blíž k tělu a vydal se znovu vzhůru, opíraje se o kopí jako o hůl.
Asi po čtyřech dnech v horách jsem poprvé zaslechl jiný zvuk než vytí větru, křupání sněhu a praskání ledu. Byl to hlas živého tvora, hlas horského larla.
Larl je poměrně velká šelma s drápy a tesáky. Často měří v kohoutku přes dva metry. Dá se o něm říct, že patří mezi šelmy kočkovité. Ladnost jeho pohy-bů a velká síla mi alespoň připomínají menší, avšak neméně obávané tygry z mého starého světa.
Podoba je nejspíš výsledkem působení konvergent-ního vývoje. Těla obou zvířat vytvaroval běh, plížení a nenadálý útok. Pomocí těchto vlastností dokážou svou kořist rychle a bezpečně usmrtit. Pokud exis-tuje nějaký ideál suchozemského dravce, pak se mu v mém starém světě nepochybně nejvíce přiblížil bengálský tygr. Na Goru je však třeba přiznat prvenství horskému larlovi. Věřím, že podobnosti v tělesné stav-bě těchto dvou zvířat z různých světů nejsou pouhým dílem náhody.
Larlova hlava je široká, někdy i přes půl metru, a má přibližně trojúhelníkový tvar, takže vypadá skoro jako hlava zmije, až na to, že je samozřejmě porostlá chlu-py. Oči, podobné kočičím, přizpůsobují velikost svých zorniček světlu - od tenkých čárek za slunečného dne až po okrouhlé tůně za temné noci.
Larlí srst je obvykle třídlově hnědá nebo uhlově čer-ná. Černý larl je převážně noční zvíře a samci i samice mají hřívu. Hnědý larl, který je hojnější, hřívu nemá a loví vždy, když má hlad, bez ohledu na to, zda je noc či den. Samice obou druhů bývají obvykle o něco menší než samci, avšak jsou neméně útočné, a někdy dokonce nebezpečnější, zejména pozdě na podzim a v zimě, kdy loví i pro svá mláďata. V po-hoří Voltai, několik pasangů od města Aru, jsem kdysi zabil hnědého larla.
Když jsem teď uslyšel řev této šelmy, shodil jsem plášť z ramen a pozvedl štít a kopí. Překvapilo mě, že bych se mohl v Sardaru setkat s larlem. Jak by se do hor vůbec dostal? Možná že tu žil. Ale čím se tady v těch pustých a holých skalách živil? Nespatřil jsem totiž nic, co by zde mohl lovit, snad jen lidi, kteří se vydávali do hor, avšak jejich zmrzlé

bílé kosti byly celé a nepoškozené a nic nenasvědčovalo tomu, že by je drtily ostré zuby larlích čelistí. Tehdy jsem pochopil, že larl, kterého jsem slyšel, musí patřit kněžím-krá-lům, protože do Sardarských hor nemůže bez jejich svolení vystoupit žádný člověk ani zvíře. Pokud ho někdo krmil, museli to být kněží-králové nebo jejich služebníci.
Přes nenávist, již jsem ke kněžím-králům choval, jsem se jim musel obdivovat. Nikomu ze smrtelníků, lidí ve stínu hor, se dosud nepodařilo ochočit larla. Dokonce i larli, kteří od útlého mládí vyrůstali u li-dí, v dospělosti zabíjeli své pány v záchvatu jakéhosi dědičného běsnění a za svitu tří uhánějících měsíců Goru opouštěli lidské příbytky. Puzeni neomylným in-stinktem se vraceli do hor, kde se narodili. Je znám případ larla, který urazil více než dva a půl tisíce pasangů, aby našel jistou mělkou jeskyni, v níž přišel na svět. U jejího ústí ho zabili lovci, kteří ho stopovali. Jeden z nich, stařec, jenž byl kdysi členem lovecké vý-pravy, která toto zvíře, tehdy ještě mládě, odchytila, to místo poznal.
Kráčel jsem vpřed s napřaženým kopím. Tělo jsem si kryl štítem, abych se ochránil před křečovitými výpady zmírající šelmy, pokud by byl hod úspěšný. Svůj život jsem měl ve svých rukou a to mě uklidňovalo. Jinak bych to ani nechtěl.
Zvíře, jehož řev jsem slyšel, jsem zatím neviděl. Ces-ta, po které jsem kráčel, se několik metrů přede mnou stáčela. Byla asi metr široká a vedla kolem skaliska. Na-levo ode mě byl prudký sráz, jehož hloubku jsem odha-doval přinejmenším na celý pasang. Pamatoval jsem si, že balvany na jeho úpatí byly velké, avšak z místa, kde jsem nyní stál, vypadaly jako zrnka černého písku. Byl bych se cítil lépe, kdybych měl skalisko po levé ruce. Mohl bych účinněji použít své kopí.
Stezka vedla do prudkého kopce, avšak výstup na některých místech usnadňovaly vysoké schody. Nikdy mi nezáleželo na tom, zda mám nepřítele nad sebou nebo pod sebou, dokonce ani v této chvíli, přesto jsem si však snažil namluvit, že špice mého kopí lépe najde zranitelné místo, když na mě larl skočí seshora, než kdybych já byl nad ním a jediné zranitelné místo by představovala jeho šíje. Seshora bych se mu mohl nanejvýš pokusit přetnout míchu.
Zasáhnout larlovu lebku je ještě těžší, poněvadž jeho hlava je v neustálém pohybu. Mezi lebečními kostmi je sice šev, vedoucí od larlových čtyř nozder až k páteři, ale ten lze prorazit jen dokonalým zásahem, jinak hrot pronikne mezi če-listi zvířete a způsobí mu bolestivé, avšak nepříliš vážné zranění. Když se však ocitnu pod larlem, budu ho moci zasáhnout přímo do velkého srdce s osmi chlopněmi, jež se nachází uprostřed jeho hrudi.
Uslyšel jsem řev dalšího zvířete a srdce se mi zasta-vilo.
Měl jsem s sebou jen jedno kopí.
Snad se mi podaří zabít jednoho larla, ale pak s největší pravděpodobností zahynu v čelistech jeho druha.
Kupodivu jsem necítil strach ze smrti, jen zlost, protože tyto dvě šelmy se mi chystaly překazit setkání s kněžími-králi.
Uvažoval jsem, kolik lidí se v tomto okamžiku obráti-lo na útěk, a vzpomněl jsem si na bezpočet vybělených, zmrzlých kostí na skalních útesech, jež zůstaly hluboko pode mnou. Napadlo mě, že bych mohl ustoupit a vrá-tit se, až se šelmy vzdálí. Na okamžik jsem zadoufal, že mě doposud nezvětřily. Pak jsem se té pošetilé úvaze musel v duchu vysmát, protože šelmy nade mnou pa-třily kněžím-králům a nepochybně sloužily k tomu, aby bránily v přístupu na jejich tvrz.
Povytáhl jsem meč z pochvy a pokračoval ve výstupu.
Zanedlouho jsem dorazil k místu, kde stezka zatáče-la, a já se připravil na to, že v příštím okamžiku bu-du muset s hlasitým výkřikem vyrazit prudce vpřed, abych je překvapil, současně hodit kopí proti larlu, který bude blíž, a ihned potom napadnout druhého s obnaženým mečem.
Na okamžik jsem zaváhal. Vzápětí se už čistým mra-zivým vzduchem Sardaru rozléhal divoký bojový pokřik Ko-ro-by a já se vrhl šelmám vstříc s napřaženým kopím a pozvednutým štítem.
Kapitola třetí
Parp
Uslyšel jsem překvapené zachřestění řetězů a spatřil dva velké bílé larly. Při pohledu na mě na okamžik znehybněli, a pak vyrazili vztekle vpřed na celou délku svých řetězů.
Sklonil jsem kopí.
Silné řetězy, připevněné k ocelovým obojkům, osá-zeným drahokamy, obě zvířata zarazily. Útok jednoho z nich byl tak silný, že se převalilo na hřbet, zatímco druhé nade mnou chvíli čnělo jako vzpínající se hře-bec, máchalo silnými tlapami do vzduchu a snažilo se zbavit obojku, který mu bránil v pohybu vpřed.
Pak se obě šelmy přikrčily k zemi, vrčely, sledovaly mě zlýma očima a občas po mně máchly tlapou, jako by mě chtěly přitáhnout na dosah svých strašlivých tesáků.
Pečlivě jsem se držel v bezpečné vzdálenosti od je-jich řetězů. Pohled na ně mě překvapil, protože bílého larla jsem dosud nespatřil.
Byly to gigantické nestvůry, přerostlé exempláře mě-řící v kohoutku téměř dva a půl metru.
Jejich horní tesáky, jež jim vyčnívaly z čelistí jako dý-ky, byly nejméně třicet centimetrů dlouhé a sahaly jim hluboko pod dolní čelisti jako pravěkým šavlozubým tygrům. Obě šelmy měly nozdry doširoka rozevře-né a hruď se jim vzrušeně zdvíhala. Dlouhými ocasy, zakončenými chomáčem chlupů, mrskaly ze strany na stranu.
Větší z larlů o mě z nějakých záhadných příčin ztra-til zájem. Zvedl se, zavětřil a pak se ke mně natočil bokem, jako by neměl v úmyslu mi nijak ublížit. Za okamžik jsem pochopil, že jsem špatně odhadl jeho chování, protože se náhle vrhl na zem a pokusil se mě zasáhnout zadníma nohama. Pozvedl jsem štít a ke své hrůze jsem zjistil, že larl změnou polohy získal téměř tři metry navíc k obvodu, který mu vymezila délka ne-náviděného řetězu. Dvě velké tlapy se silnými drápy udeřily do mého štítu a já odletěl nejméně šest metrů až ke skalisku. Převalil jsem se naznak a vzápětí jsem dostal další úder, jímž mě larl odhodil na dosah své-ho druha. Tlapy druhého larla mi na zádech roztrhaly plášť a oblečení.
Namáhavě jsem vstal. "To bylo dobré," řekl jsem uznale larlovi. Sám jsem se divil, že jsem dosud na živu. Obě šelmy se teď rozzuřily ještě víc než předtím, protože vycítily, že už se k nim nepřiblížím natolik, aby mohly zopakovat svou primitivní lest. Obdivoval jsem je, protože mi připadaly jako inteligentní zvířata. Ano, pomyslel jsem si znovu, to bylo dobré.
Prohlédl jsem si štít a spatřil jsem deset širokých rýh vyrytých drápy do kůže, vyztužené mosaznými obru-čemi. Na

zádech jsem cítil krev. Měla být teplá, já však pociťoval jen chlad. Uvědomil jsem si, že mi na zádech mrzne. Neměl jsem teď jinou volbu než pokra-čovat v cestě, jak jen to půjde. Bez prostých domácích potřeb, jako jsou jehla a nit, bych s největší pravděpo-dobností zmrzl. V Sardaru nebylo žádné dřevo, z něhož bych si mohl rozdělat oheň.
Ano, opakoval jsem si, pohlédl jsem smutně na larly a usmál se. Byli dobří, až příliš dobří.
Pak jsem pohlédl na řetězy a zjistil, že nejsou připoutány ke kruhům ve skále, ale vedou do jakýchsi dutých otvorů. Někdo je začal pomalu přitahovat, což zvířata nesmírně dráždilo.
Místo, kde jsem se nacházel, bylo mnohem širší než stezka, po níž jsem prve kráčel, a mělo kruhový tvar. Po pravé straně jsem měl holé skalisko, jež nyní vy-tvářelo jakousi kamennou misku. Nalevo byl příkrý sráz a další skalisko, které tvořilo bok druhé hory, jakoby vražené do té první, po níž jsem vystupoval. Kruhové otvory, v nichž mizely řetězy larlů, byly vyvr-tány do těchto dvou skalisek. Jak byly řetězy vtahovány dovnitř, vzpouzející se larli byli taženi každý na jednu stranu. Mezi nimi se pak objevil jakýsi průchod, který však vedl pouze k hladké kamenné zdi. Přesto jsem věřil, že tato zdánlivě nepropustná stěna skrývá vchod do Dvorany kněží-králů.
Když šelmy pocítily tah řetězů, s vrčením ustupovaly ke skaliskům, kde se posléze přikrčily k zemi. Řetězy teď vypadaly jako masivní krátká vodítka. Sněhobílá srst larlů byla nádherná. Šelmy mi hrozily temnými hrdelními zvuky a občas pozvedly tlapu s vytažený-mi drápy. Už se však nepokoušely bojovat s pevnými obojky, osázenými drahokamy, jež je poutaly.
Nečekal jsem dlouho, protože za několik okamžiků, snad jen deset gorejských ihnů, se část stěny neslyšně odsunula vzad a vzhůru a odhalila kamenný vchod, asi dva a půl metru široký.
Zaváhal jsem, protože jak jsem mohl vědět, že řetězy, na nichž byli larli připoutáni, se neuvolní, jakmile mezi ně vkročím? Jak jsem mohl vědět, co na mě v té tiché tmavé chodbě čeká? Zatímco jsem tam nerozhodně stál, postřehl jsem v chodbě nějaký pohyb. Přicházel ke mně malý, baculatý muž v bílém rouchu.
K mému úžasu vykročil muž z chodby na světlo a za-mrkal. Jeho bílé roucho připomínalo oděv mudrců. Na nohou měl sandály. Tváře měl růžové a hlavu úplně holou. Po stranách obličeje, kulatého jako vdolek, mu trčely mohutné licousy a zpod hustého bílého obočí na mě svítily malé, bystré oči. Nejvíc mě ale překvapilo, že drží maličkou oblou dýmku, z níž stoupaly zřetelné obláčky dýmu. Tabák je na Goru neznámý a nahrazují ho jiné zlozvyky a neřesti, například žvýkání listů kandy, jež mají povzbuzující účinek. Rozemleté a usušené kořeny této rostliny jsou však smrtelně jedovaté.
Pečlivě jsem si prohlížel toho malého baculatého pána, který stál u vchodu do skály a vůbec se sem nehodil. Nechtělo se mi věřit, že by mohl být ne-bezpečný, že by měl cokoli společného s obávanými kněžími-králi Goru. Byl jednoduše příliš veselý, příliš otevřený a upřímný a měl příliš velkou radost z toho, že mě vidí. Byl zkrátka okouzlující a já zjistil, že se mi zamlouvá, přestože jsem ho viděl poprvé, a že chci, abych se i já zamlouval jemu, a protože jsem cítil, že tomu tak je, potěšilo mě to.
Kdybych tohoto malého, kulatého pána s kvetoucí-mi tvářemi a dobrou náladou spatřil v mém starém světě, pomyslel bych si, že je nepochybně Angličan, a navíc takový, jaké už dnes potkáte jen zřídkakdy. Kdybych se s ním setkal v osmnáctém století, pova-žoval bych ho za hlučného a žoviálního venkovského šlechtice, který šňupe tabák, užívá života, občas si dobírá faráře a chytá za faldy obsluhující děvčata. V devatenáctém století by byl majitelem zapadlého knihkupectví, kde by sedával za starým vysokým sto-lem, peníze by dával do punčochy a rozdával je bez rozdílu všem, kdo by si o ně řekli. Kromě to-ho by veřejně četl Chaucera nebo Darwina, aby tím pohoršil ctihodné zákaznice a místní duchovenstvo. V mé vlastní době by takový muž mohl být jedině univerzitním profesorem, protože vyjma bohatství už v mém světě nezbylo mnoho útočišť, kam by se muži jako on mohli uchýlit. Dokázal jsem si ho představit, jak sedí v křesle a potahuje z dýmky, blahobytný, spo-kojený se svým titulem, znalec piva a hradů, nadšený obdivovatel obscénních pijáckých písniček z alžbětin-ské doby, jež by se cítil povinován pietně předat jako součást bohaté literární tradice čerstvým absolventům Etonu a Harrow. Sledoval mě malýma, jiskrnýma oči-ma.
S úlekem jsem zjistil, že zorničky jeho očí jsou čer-vené.
Když jsem se zachvěl, přelétl mu po tváři mrzutý stín, avšak hned byl zase vřelý, usměvavý a přívětivý jako předtím.
"Pospěš si, Cabote," řekl. "Už na tebe čekáme."
On znal mé jméno.
Kdo na mě čekal?
Samozřejmě že znal mé jméno, a ti, kdo na mě čekali, byli nepochybně kněží-králové Goru.
Snažil jsem se na jeho oči nemyslet, protože mi to tehdy nepřipadalo důležité. Napadlo mě, že jsem se třeba zmýlil, avšak nebylo tomu tak. Muž vešel do stínu chodby.
"Chceš přece se mnou, nebo ne?" zeptal se mě.
"Ano," přisvědčil jsem.
"Jmenuji se Parp," oznámil mi a potáhl z dýmky. "Parp," zopakoval a potáhl ještě jednou.
Ruku mi nepodal.
Beze slova jsem na něho hleděl.
Divné jméno na kněze-krále. Nevěděl jsem však, co jsem měl čekat. Zdálo se, že vycítil můj údiv.
"Ano," řekl ten muž, "Parp." Pokrčil rameny. "Pro kněze-krále to není kdovíjaké jméno, ale já nejsem kdovíjaký kněz-král." Zasmál se.
"Jsi opravdu kněz-král?" otázal jsem se.
Po tváři mu už podruhé přejel rozmrzelý stín. "Ovšemže," odsekl.
Srdce se mi zastavilo.
V tom okamžiku jeden z larlů náhle zařval. Otřásl jsem se, ale k mému překvapení i muž, který si říkal Parp, sebou trhl a stiskl v dlani svou dýmku. Přestože se ihned opanoval, přišlo mi divné, že by se kněz-král měl obávat larla.
Rázně se otočil, a aniž se přesvědčil, zda ho násle-duji, vkročil do chodby.

Sebral jsem zbraně a následoval ho. Temné vrčení horských larlů, mezi nimiž jsem procházel, mě ujistilo, že to není jen sen, že jsem skutečně došel až k Dvoraně kněží-králů.
Kapitola čtvrtá
Dvorana kněží-králů
Následoval jsem muže, jenž si říkal Parp, kamenným průchodem dovnitř a brána za mnou se zavřela. Vzpo-mínám si, jak jsem se naposled podíval na Sardarské pohoří, stezku, po níž jsem vystoupil, studeně modré nebe a dva sněhobílé larly, uvázané u vchodu.
Můj hostitel beze slova kráčel rázným krokem vpřed a oblak kouře z jeho malé kulaté dýmky mu zahaloval holou lebku a císařské licousy a táhl se chodbou.
Chodba byla osvětlena podobnými zářícími koule-mi, jaké jsem viděl v Marlenově tunelu pod hradbami Aru. V osvětlení ani konstrukci chodby nebylo nic, co by naznačovalo, že by kasta stavitelů kněží-králů, pokud nějakou měli, byla pokročilejší než stavitelé ze stínu hor. Chodba nebyla ani ničím vyzdobena, postrádala mozaiky a tapiserie, jimiž krásu zbožňující Gorejci ze stínu hor vylepšují svá obydlí. Kněží-krá-lové, pokud jsem mohl soudit, umění neznali. Snad ho považovali za výstřelek, který zbytečně odvádí po-zornost od střízlivějších hodnot, jako jsou studium, meditace a manipulace životy lidí.
Všiml jsem si, že chodba, jíž jsem kráčel, je hodně stará. Byla vyšlapána sandály nespočetných mužů a žen, kteří tudy prošli přede mnou před tisíci lety, včera, možná dokonce dnes ráno.
Potom jsme vstoupili do velkého sálu. Byl holý, ale už v pouhé jeho rozlehlosti byla vznešená velkolepost.
U vchodu do této místnosti či síně jsem se zastavil, protože mě přemohla bázeň.
Nacházel jsem se na prahu něčeho, co vypadalo jako pravidelně uspořádaný dóm o průměru bezmála jednoho kilometru. Potěšilo mě, když jsem spatřil, že na zakřiveném stropě se třpytí jakási průzračná hmota, snad speciální sklo či plast, protože žádné sklo ani plast, který jsem znal, by nevydrželo tlak takové stavby. Nad kupolí dómu jsem spatřil modré nebe.
"Pospěš si, Cabote," naléhal Parp.
Následoval jsem ho.
Obrovský dóm byl téměř prázdný, až na vysoké pó-dium v jeho středu. Na tomto pódiu stál trůn, vytesaný z jediného kusu kamene.
Kráčeli jsme k němu po kamenné podlaze celou věčnost. Ozvěna našich kroků se dutě rozléhala kolem. Konečně jsme stanuli pod pódiem.
"Počkej tady," řekl Parp a ukázal za kruh z dlaždiček, který obklopoval pódium.
Nestoupl jsem si přesně tam, kam ukázal, ale asi o metr dál. Zůstal jsem však mimo vydlážděný kruh.
Parp se supěním vystoupil po devíti schodech a use-dl na kamenný trůn. Byl v podivném protikladu k váž-nému majestátu stolce, na němž seděl. Nohama v san-dálech ani nedosáhl na zem, a když si sedal, maličko se zašklebil.
"Upřímně řečeno," pravil Parp, "nejspíš děláme chybu, když v Sardaru odmítáme jistý druh pohod-lí." Zavrtěl se ve snaze najít polohu, která by mu lépe vyhovovala. "Na takový trůn by se docela hodila poduška, co myslíš, Cabote?"
"Na takový trůn by se poduška nehodila," řekl jsem.
"Ano, ovšem," povzdychl si Parp, "asi máš pravdu."
Pak si Parp vyklepal svou dýmku o bok trůnu. Popel a nedokouřený tabák se vysypal na pódium.
Bez pohnutí jsem sledoval jeho počínání.
Pak zašátral v mošně, která mu visela u opasku, a vytáhl jakési pouzdro z umělé hmoty. Pozorně jsem sledoval každý jeho pohyb. Trochu mě rozladilo, když jsem zjistil, že pouze vytahuje z mošny špetku tabáku, aby si mohl znovu nacpat dýmku. Poté opět hrábl do mošny a vyňal úzký stříbřitý váleček. V prvním okamži-ku se mi zdálo, že jím na mě míří.
Pozvedl jsem štít.
"Ale Cabote!" řekl poněkud otráveně Parp a zapálil si stříbřitým válečkem dýmku.
Připadal jsem si jako blázen.
Parp začal spokojeně kouřit novou dávku tabáku. Musel se na trůně natočit, aby na mě viděl, protože jsem si nestoupl přesně na místo, které mi ukázal.
"Opravdu bych byl rád, kdybys byl o něco ochotněj-ší," podotkl.
Dříve než jsem si stoupl na místo, které mi ukázal Parp, proklepal jsem podlahu ratištěm kopí.
Parp se zachechtal a vyfoukl kouř.
Mlčky jsem čekal, dokud nevykouří dýmku. Pak ji stejně jako předtím vyklepal o bok trůnu, znovu ji nacpal, zapálil stříbřitým válečkem a pohodlně se opřel o opěradlo. Zvrátil hlavu a sledoval kroužky dýmu, které pomalu stoupaly k vysokému stropu dómu.
"Měl jsi dobrou cestu do Sardaru?" zeptal se.
"Kde je můj otec?" zaútočil jsem "Co je s městem Ko-ro-bou?" Hlas se mi zadrhl. "A co je s dívkou jménem Talena, která bývala mou svobodnou družkou?"
"Doufám, že jsi měl dobrou cestu," odpověděl si Parp.
Pocítil jsem zlost a krev mi v žilách vřela jako rudá láva.
Parpovi to zřejmě ani v nejmenším nevadilo.
"Ne všichni měli dobrou cestu do Sardaru," proho-dil.
Sevřel jsem v dlani své kopí.
Nenávist vůči kněžím-králům, která se ve mně za všechna ta léta nahromadila a již jsem v sobě hýčkal, nyní pomalu, neovladatelně a intenzivně rostla a di-voké šarlatové výhonky vzteku mě obkličovaly, pohlco-valy, bobtnaly, doutnaly a zapalovaly se na mém těle a před mýma očima ve žhavém vzduchu, který mě od-děloval od Parpa. "Odpověz mi, na co

se tě ptám!" vykřikl jsem.
"Nepříznivé vlivy, s nimiž se v Sardaru poutník po-týká, jsou hlavně obecného rázu," pokračoval Parp. "Například nevlídné počasí, zejména v zimě."
Pozvedl jsem kopí a upřel jsem zrak na hruď muže na trůně. Mé oči musely v otvorech přilby vypadat strašlivě.
"Odpověz!" vykřikl jsem.
"A také larli," vedl si Parp stále svou, "nejsou zane-dbatelnou překážkou."
Zuřivě jsem zařval a udělal jsem krok vpřed, abych mohl hodit kopí, ale oči se mi zalily slzami. Nemohl jsem. Nedokázal jsem spáchat vraždu.
Parp s úsměvem vyfoukl kouř. "To bylo od tebe moudré," pravil.
Pochmurně jsem na něho hleděl. Zlost už mě pře-šla. Připadal jsem si bezmocný.
"Nemohl jsi mi nijak ublížit, víš," vysvětloval Parp.
Nechápal jsem, co tím myslí.
"Ne," řekl. "Jen hoď své kopí, jestli chceš."
Vrhl jsem zbraň proti spodní části podstavce. Vzduch se náhle horce zachvěl a já jsem se zapo-tácel a ustoupil vzad.
Potřásl jsem hlavou, abych se zbavil rudých mžitek, jež mi vířily před očima.
Na spodní části podstavce zbyla hromádka sazí a pár kapek roztaveného bronzu.
"Vidíš," řekl Parp, "nezasáhlo by mě."
Teď už jsem chápal význam dlážděného kruhu, ob-klopujícího trůn.
Sňal jsem přilbu a odhodil štít na podlahu.
"Jsem tvým vězněm," řekl jsem.
"Nesmysl," zasmál se Parp, "jsi mým hostem."
"Ponechám si svůj meč," oznámil jsem mu. "Pokud ho chceš, budeš mi ho muset vzít."
Parp se pobaveně zasmál a jeho malé baculaté tělo se na těžkém trůnu třáslo. "Ujišťuji tě," prohlásil, "že mi k ničemu není." Pohlédl na mě a zachechtal se. "Ani tobě," dodal.
"Kde jsou ostatní?" zeptal jsem se.
"Jací ostatní?"
"Ostatní kněží-králové."
"Obávám se," řekl Parp, "že já jsem kněží-králové. Všichni."
"Ale předtím jsi řekl: ‚Čekáme tě'," připomněl jsem mu.
"Skutečně?"
"Ano."
"Pak to byla jen řečová manýra."
"Aha."
Parp vypadal nejistě a roztržitě.
Vzhlédl ke stropu dómu. Stmívalo se. Zdálo se, že poněkud zneklidněl. Jeho ruce si pohrávaly s dýmkou. Trochu tabáku se vysypalo.
"Povíš mi o mém otci, městu a družce?" zeptal jsem se ho.
"Snad," odtušil Parp, "ale nepochybně jsi po cestě unaven."
Byla pravda, že jsem byl unavený a hladový.
"Ne," řekl jsem, "nech mě mluvit."
Parp byl z nějakého důvodu viditelně neklidný. Ne-be nad dómem bylo nyní šedé až černé. Gorejská noc, často velice tmavá a plná hvězd, rychle přicházela.
Daleko, snad několik pasangů od Dvorany kněží-králů, jsem zaslechl řev larla.
Parp se na trůnu zachvěl.
"Bojí se kněz-král larla?" otázal jsem se.
Parp se znovu zachechtal, ale ne tak vesele jako předtím. Změnu jeho nálady jsem nechápal. "Neboj se," řekl stísněně, "jsou dobře uvázaní."
"Já se nebojím," odvětil jsem a pevně jsem se na něho podíval.
"Co se mě týče," připustil, "jsem nucen přiznat, že jsem si nikdy nezvykl na ten hluk, který dělají."
"Jsi kněz-král," řekl jsem, "tak proč nezvedneš ruku a nezničíš je?"
"A k čemu by mi byl mrtvý larl?" opáčil Parp.
Nechal jsem jeho otázku bez odpovědi.
Přemýšlel jsem, proč mi bylo dovoleno, abych došel do Sardaru, vstoupil do Dvorany kněží-králů a stanul před tímto trůnem.
Náhle jsem zaslechl zvuk vzdáleného gongu, jehož tupá ozvěna se odkudsi donesla až do Dvorany kněží-králů.
Parp ihned povstal a zbledl. "Tento pohovor," pravil, "je u konce." Rozhlédl se kolem se špatně skrývanou hrůzou.
"A co bude se mnou," tázal jsem se, "tvým věz-něm?"
"Mým hostem," opravil mě popuzeně Parp a dýmka mu málem vypadla z ruky. Prudce ji vyklepal o trůn a vstrčil do mošny, která mu visela u boku.
"Tvým hostem?" opáčil jsem.
"Ano," vyštěkl Parp a oči mu nervózně těkaly na všecky strany, "- alespoň do té doby, než přijde čas se tě zbavit."
Stál jsem a mlčel.
"Ano," opakoval a shlížel na mě z pódia, "než přijde čas se tě zbavit."
V Dvoraně kněží-králů se stmívalo, a když na mě Parp pohlédl, spatřil jsem, že jeho zorničky krátce za-svítily jako dva

divoké kotoučky roztavené mědi. Tehdy jsem poznal, že jsem se prve nemýlil. Jeho oči nebyly jako moje, nepatřily lidské bytosti a na mě to dělalo dojem, že Parp ani není člověk.
Pak se znovu ozval temný dunivý zvuk neviditelného gongu.
Parp se zapotácel, zděšeně vykřikl, rozhlédl se po Dvoraně kněží-králů a schoval se za velký trůn.
"Počkej!" vykřikl jsem.
Byl pryč.
Obešel jsem obávaný dlážděný kruh a ocitl jsem se za trůnem. Po Parpovi nebylo nikde ani památky. Kráčel jsem po obvodu kruhu, až jsem stanul opět na místě, odkud jsem vyšel. Sebral jsem přilbu a hodil ji proti pódiu. Se zarachocením dopadla na první schod. Došel jsem si pro ni přes dlážděný kruh, který nyní, když Parp zmizel, vypadal neškodně.
Kdesi v dálce opět zazněl neviditelný gong, jenž zaplnil Dvoranu kněží-králů dalšími hrozivými vib-racemi. Byl to třetí úder. Přemýšlel jsem, proč se Parp tolik bál příchodu noci a zvuku gongu.

Přestože jsem si trůn pečlivě prohlédl, nenašel jsem žádné dveře. Věděl jsem však, že tam musí někde být. I když jsem se Parpa nedotkl, byl jsem si jist, že byl stejně hmotný jako vy nebo já. Nemohl jen tak zmizet.
Venku už byla noc.
Klenbou jsem viděl tři měsíce Goru a jasné hvězdy.
Byly nádherné.
Z náhlého popudu jsem vystoupil na pódium a use-dl na velký trůn v Dvoraně kněží-králů. Vytasil meč a položil si ho na klín.
Vzpomněl jsem si na Parpova slova: "Než přijde čas se tě zbavit."
Nevím proč, ale dal jsem se do smíchu. Můj smích zněl jako smích bojovníka Goru, neohroženě a silně, a hlasitě se rozléhal tmavou, opuštěnou Dvoranou kněží-králů.
Kapitola pátá
Vika
Probudil mě měkký dotyk malé houbičky, která mi otírala čelo.
Popadl jsem ruku, jež držela houbičku, a nahmatal jsem dívčí zápěstí.
"Kdo jsi?" zeptal jsem se.
Ležel jsem na zádech na velkém kamenném lůžku o rozloze asi tří čtverečních metrů. Pod sebou jsem měl smotané těžké spací kožešiny a mnoho prostěra-del z šarlatového hedvábí. Na stupínku bylo i několik podušek ze žlutého hedvábí.
Místnost, v níž jsem se nacházel, byla vytesaná do černé skály, poměrně velká, snad deset metrů čtvereč-ních, a lůžko leželo na jejím konci poblíž jedné ze stěn. Místnost byla osvětlena zářícími koulemi a nábytek sestával v podstatě pouze ze tří velkých skříní u zdi. Okna chyběla. Celkově působila místnost velice stro-hým dojmem. Neměla dokonce ani dveře, jen velký otvor asi tři metry široký a šest metrů vysoký. Za ním se rozkládala dlouhá chodba.
"Prosím," řekla dívka.
Pustil jsem její zápěstí.
Byla velice hezká. Rovné, jako sláma světlé vlasy mě-la vzadu jednoduše svázané páskem bílé vlny. Oči měla modré a zádumčivé. Plné, trochu našpulené červené rty, které byly jistě s to zlomit srdce mnoha mužů, vypadaly smyslně, mírně vzdorovitě, snad i trochu pohrdavě.
Klečela u stupínku.
Na podlaze vedle ní leželo umývadlo z leštěného bronzu, naplněné vodou, osuška a gorejský holicí nůž s rovnou čepelí.
Přejel jsem si dlaní po bradě.
Oholila mě, zatímco jsem spal.
Při pomyšlení na čepel a své hrdlo jsem se otřásl. "Máš lehkou ruku," poznamenal jsem.
Sklonila hlavu.
Byla oblečená do prostého dlouhého bílého roucha bez rukávů, které se jí půvabně řasilo kolem těla v kla-sických ozdobných záhybech. Na krku měla uvázaný šátek z bílého hedvábí.
"Jsem Vika," odpověděla, "tvá otrokyně."
Posadil jsem se a po gorejském způsobu jsem zkřížil nohy pod sebou. Potřásl jsem hlavou, abych z ní vyhnal spánek.
Dívka povstala a odnesla bronzové umývadlo ke ka-nálku v jednom z koutů, kde ho vyprázdnila.
Měla pružný krok.
Přejela rukou před skleněným kotoučem ve zdi; ze skrytého otvoru vytryskla voda a naplnila mělkou mis-ku. Vypláchla ji a znovu naplnila. Nato vzala z dřevěné skříně u zdi čistou osušku z jemné tkaniny. Přistoupila ke kamennému stupínku, poklekla vedle mě a pozved-la misku. Vzal jsem ji, nejprve se z ní napil a pak si ji položil na lůžko před sebe.
Umyl jsem si tvář a otřel se osuškou. Dívka sebrala holicí nůž, použité osušky a misku a odnesla je opět do rohu místnosti.
Byla velmi půvabná.
Znovu vypláchla misku a opřela ji o zeď, aby vy-schla. Poté opláchla a osušila holicí nůž a uložila ho do jedné ze skříní. Potom opět přejela rukou před stěnou a otevřela malé kulaté okénko, do něhož vhodila osušky. Když zmizely, kulaté okénko se zavřelo.
Pak se vrátila k lůžku a znovu poklekla, tentokrát však asi metr ode mě.
Beze slova jsme hleděli jeden na druhého.
Klečela opřená o paty a záda držela rovně jako pra-vítko. V očích jako by jí hořela podrážděná a bezmoc-ná zuřivost a

vztek. Usmál jsem se na ni, ale ona můj úsměv neopětovala a místo toho se zlostně podívala jinam.
Když se opět obrátila ke mně, zahleděl jsem se jí upřeně do očí.
Dlouho můj pohled snášela, ale nakonec se jí za-chvěly rty a sklopila zrak.
Jakmile znovu zvedla hlavu, krátce jsem jí pokynul, aby přistoupila blíž.
Věnovala mi pohled plný zlostného vzdoru, ale po-vstala, pomalu se ke mně přiblížila a poklekla vedle kamenného lůžka. Nohy jsem měl stále zkřížené pod tělem. Natáhl jsem ruce, vzal její hlavu do dlaní a při-táhl k sobě. Zůstala klečet, ale už se neopírala o paty a její tvář se přiblížila k mé. Smyslné rty měla pootevře-né a já cítil její dech, hluboký a zrychlený. Pustil jsem její hlavu, avšak ona s ní ani nepohnula. Pomalu jsem jí z krku odvázal bílý hedvábný šátek.
Oči se jí zalily zlostnými slzami.
Jak jsem předpokládal, kolem bílého hrdla měla při-pevněný lesklý, štíhlý, těsně padnoucí kroužek gorejské otrokyně. Jako většina podobných kroužků byl i tento z oceli, zajištěný malým těžkým zámkem na dívčině zátylku.
"Vidíš," řekla dívka, "nelhala jsem ti."
"Nechováš se jako otrokyně," poznamenal jsem.
Vstala a ustoupila o několik kroků. Ruce si polo-žila na ramena. "Přesto jsem otrokyně." Odvrátila se. "Chceš vidět mou značku?" zeptala se pohrdavě.
"Ne," zavrtěl jsem hlavou.
Takže byla otrokyní.
Na jejím kroužku však chybělo jméno jejího majitele a jeho města. Místo toho tam bylo pouze gorejské číslo značící ‚708'.
"Můžeš si se mnou dělat, co se ti zlíbí," řekla dívka a otočila tvář ke mně. "V této místnosti ti patřím."
"Tomu nerozumím."
"Jsem otrokyně komnaty."
"Nerozumím ti."
"To znamená," vysvětlovala podrážděně, "že nesmím opustit tuto místnost a že jsem otrokyní každého, kdo sem vstoupí."
"Určitě ale můžeš odejít," namítl jsem.
Ukázal jsem na velký otvor bez dveří, který vedl do chodby.
"Ne," řekla hořce, "nemohu odejít."
Vstal jsem a vyšel jsem ven z místnosti. Ocitl jsem se v dlouhé kamenné chodbě, osvětlené zářícími koule-mi, která se táhla na obě strany, kam oko dohlédlo. Ve stěnách chodby bylo mnoho podobných otvorů, pravidelně rozmístěných asi padesát metrů od sebe střídavě na jedné a na druhé straně. Z žádné míst-nosti nebylo vidět do jiné. Ani v jednom z těchto vchodů nebyly dveře, a pokud jsem dobře viděl, ani panty. Natáhl jsem svou paži k dívce. "Pojď," řekl jsem, "žádné nebezpečí nehrozí."
Utekla k protější zdi a schoulila se u ní. "Ne," vy-křikla.
Zasmál jsem se a vskočil do místnosti.
Po kolenou se odplazila do rohu komnaty, celá bez sebe hrůzou.
Ječela a zatínala nehty do kamene.
Sevřel jsem ji do náruče, ale ona se mi s křikem bránila jako larlice. Chtěl jsem, aby se přesvědčila, že jí opravdu nic nehrozí, že její obavy nejsou opodstat-něné. Nehty mi podrápala obličej.
Rozzlobil jsem se a zvedl ji, takže byla v mém náručí bezmocná, a odnášel ji k otvoru.
"Prosím," šeptala hlasem ochraptělým děsem. "Pro-sím, pane, ne, ne, pane!"
Naléhala na mě tak úpěnlivě, že jsem se vzdal svého úmyslu a pustil ji, přestože její strach mě dost rozladil.
Padla mi k nohám, položila mi hlavu na koleno. Přitom vzlykala a třásla se po celém těle.
"Prosím, už to nedělej, pane," žadonila.
"Jak chceš," pokrčil jsem rameny.
"Podívej," řekla a ukázala na velký práh.
Prohlédl jsem si ho, ale nespatřil jsem nic než kamenný rám a z každé strany tři vypouklé červené knoflíky, asi deset centimetrů široké.
"Jsou neškodné," řekl jsem, protože jsem mezi ni-mi bezpečně prošel malou chvíli předtím. Abych jí to předvedl, opustil jsem opět komnatu.
Na chodbě jsem spatřil něco, čeho jsem si předtím nevšiml. Nad vchodem do komnaty byla do kamene vytesána gorejská číslice ‚708'. Teď už jsem chápal význam číslice na dívčině kroužku. Vrátil jsem se do komnaty. "Vidíš," zopakoval jsem, "jsou neškodné."
"Pro tebe," řekla, "ne pro mě."
"Pročpak?" zeptal jsem se.
Odvrátila se.
"Pověz mi to," žádal jsem ji.
Zavrtěla hlavou.
"Pověz mi to," zvýšil jsem hlas.
Pohlédla na mě. "Poroučíš mi to?"
Nechtěl jsem jí poroučet. "Ne," zavrtěl jsem hlavou.
"Pak ti to tedy neřeknu."
"Jak chceš," pokrčil jsem rameny, "pak ti to tedy poroučím."
V jejích uslzených vyděšených očích se náhle objevil vzdor.

"Mluv, otrokyně," vybídl jsem ji.
Hněvivě se kousla do rtu.
"Poroučím ti to," řekl jsem ostře.
"Poroučej si," odsekla.
Rozzlobeně jsem k ní přistoupil a popadl ji za ra-mena. Podívala se mi do očí a otřásla se. Viděla, že jí nezbývá než promluvit, a sklonila pokorně hlavu. "Uposlechnu tedy," zašeptala, "- pane."
Pustil jsem ji.
Znovu se odvrátila a přešla až k protější zdi.
"Už je to dávno," začala, "co jsem přišla do Sardaru a našla Dvoranu kněží-králů. Byla jsem jen pošetilé mladé děvče. Myslela jsem si, že kněží-králové mají nesmírné bohatství a že já se svou krásou" - otočila se ke mně a pohodila hlavou - "jsem přece krásná, ne?"
Díval jsem se na ni. A přestože její tváře nesly stopy slz a přestálého děsu a její vlasy a roucho byly neupra-vené, byla opravdu krásná, snad právě díky prožívané úzkosti, jež roztříštila onu ledovou blazeovanost, typic-kou pro její chování. Pochopil jsem, že se mě bojí, ale nebyl jsem si jistý proč. Mělo to něco společné-ho s prahem a jejími obavami, že bych ji mohl nutit opustit místnost.
"Ano," řekl jsem jí, "jsi krásná."
Hořce se zasmála.
"Ano," pokračovala, "vyzbrojena svou krásou, vydala jsem se do Sardaru, abych vyrvala kněžím-králům jejich bohatství a moc, protože muži mi vždy sloužili a dávali vše, co jsem si zamanula. Myslela jsem si, že kněží-králové jsou také muži."
Lidé navštěvovali Sardar z různých důvodů, ale ten, který sem přivedl tuto dívku, jež si říkala Vika, mi připadal nejneuvěřitelnější ze všech. Takový plán se mohl zrodit pouze v hlavě šílené, zkažené, ctižádostivé a domýšlivé dívky, a snad i velice mladé a pošetilé, jak podotkla.
"Chtěla jsem se stát ubarovnou celého Goru," za-smála se, "myslela jsem, že mi kněží-králové dají své bohatství a obrovskou moc a budou mi oddaně sloužit!"
Mlčel jsem.
"Avšak když jsem přišla do Sardaru" - otřásla se. Rty se jí pohybovaly, ale nevydala už ani hlásku.
Přistoupil jsem k ní a objal ji kolem ramen. Nebrá-nila se.
"Tam," ukázala na malé vypouklé knoflíky po stra-nách vchodu.
"Nerozumím ti," pokrčil jsem rameny.
Vyvinula se mi z náručí a vykročila ke vchodu. Jakmi-le se k němu přiblížila na metr, malé červené knoflíky se rozsvítily.
"Tady v Sardaru," obrátila se ke mně a celá se chvěla, "mě odvedli do podzemní chodby a nasadili mi na hlavu odpornou kovovou kouli se světly a dráty. Když mi ji zase sundali, ukázali mi kovovou destičku a řekli mi, že na ni byla zaznamenána struktura mého mozku, nejstarší a nejprimitivnější vzpomínky..."
Pozorně jsem naslouchal, protože jsem věděl, že to děvče nejspíš vůbec nechápe, co se s ní dělo, a to přes-to, že zřejmě pocházela z vysoké kasty. Příslušníkům vyšších kast kněží-králové dovolují získat druhé vzdělání, zatímco těm z nižších kast je určeno pouze základní první vzdělání. Domníval jsem se, že je tu ješ-tě třetí vzdělání, jež je vyhrazeno kněžím-králům, a dívčino vyprávění mou domněnku do jisté míry potvrzovalo. Ani já bych složitý mechanismus stroje, o němž vyprávěla, nepochopil, avšak účel a teoretic-ké principy, na jejichž základě fungoval, byly zřejmé. Stroj, o němž mluvila, byl nejspíš jakýsi snímač mozku, který dokázal trojrozměrně zaznamenávat mikrostavy jejího mozku, zejména v hlubších vrstvách, které mé-ně podléhají změnám. Pokud se operace zdařila, je výsledná destička ještě jedinečnější než otisky jejích prstů. Je stejně unikátní a osobní jako celý její ži-vot a svým způsobem tvoří něco jako fyzický model, izomorfní analogon její minulosti tak, jak ji vnímala.
"Ta destička je uložena v chodbách kněží-králů, ale tohle" - ukázala na vypouklé knoflíky, nepochybně jakési senzory, "jsou její oči."
"Mezi destičkou a těmito články je určitě nějaká souvislost, i kdyby to mělo být pouhé spojení pomocí paprsku," pravil jsem, když jsem si je prohlížel.
"Mluvíš divně," poznamenala.
"Co by se stalo, kdybys mezi ně vkročila?" zeptal jsem se.
"Ukázali mi to," řekla a oči se jí rozšířily hrůzou. "Poslali mezi ně jednu dívku, která neplnila své povin-nosti podle jejich představ."
Překvapilo mě to. "Oni?"
"Kněží-králové," vysvětlila prostě.
"Ale kněz-král je jen jeden," namítl jsem, "a říká si Parp."
Usmála se, ale neodpověděla mi. Smutně zavrtěla hlavou. "Ach ano, Parp," vzdychla.
Předpokládal jsem, že dříve bývalo kněží-králů víc. Byl snad Parp posledním z nich? Zdálo se velmi nepravděpodobné, že by takové obrovské sály jako Dvorana kněží-králů byly výsledkem práce jediné bytosti.
"Co se stalo s tou dívkou?" zeptal jsem se.
Vika sebou trhla. "Bylo to jako nože a oheň," zašep-tala.
Už jsem chápal, proč se tolik bála opustit místnost.
"Pokusila ses něčím krýt?" otázal jsem se a pohlédl na bronzové umývadlo, které stálo opřené o zeď.
"Ano," přisvědčila, "ale oko to pozná." Smutně se usmála. "Vidí skrz kov."
Asi jsem vypadal dost nechápavě.
Přistoupila ke zdi a sebrala bronzové umývadlo. Dr-žela ho před sebou, jako by chtěla zakrýt svůj obličej, a blížila se k

rámu dveří. Vypouklé knoflíky se opět rozsvítily.
"Už chápeš?" obrátila se ke mně. "Pozná to. Vidí skrz kov."
"Chápu," přikývl jsem.
V duchu jsem kněžím-králům blahopřál k půso-bivosti jejich zařízení. Paprsky, jež musely vyzařovat ze senzorů, nepatřily do spektra viditelného lidským okem a musely mít schopnost pronikat přinejmen-ším obyčejnými molekulárními strukturami asi tak, jako rentgenové paprsky pronikají svalstvem.
Vika se na mě trpce podívala. "Jsem vězněm této místnosti už devět let."
"Je mi to líto," řekl jsem.
"Přišla jsem do Sardaru, abych ovládla kněze-krá-le," zasmála se, "a uloupila jim bohatství a moc!"
Odběhla k protilehlé zdi a náhle se dala do pláče. Bušila do zdi pěstí a vzlykala.
Otočila se tváří ke mně.
"A místo toho," vykřikla, "mám jen tyhle kamenné zdi a ocelový kroužek otrokyně!"
Zoufale a vztekle se pokusila servat ladný, nepoddajný kroužek z bílého hrdla. Se zuřivým pláčem za něj prudce škubala, ale nakonec ve svých pokusech usta-la. Samozřejmě že odznak její podřízenosti zůstal na svém místě. Gorejský otrocký kroužek je z příliš pev-né oceli, než aby ho mohla dívka odstranit, kdy se jí zachce.
Byla teď tichá.
Zvědavě na mě pohlédla. "Kdysi," řekla, "se muži snažili potěšit mě, ale teď já musím hledět potěšit je."
Mlčel jsem.
Pozorovala mě poněkud vyzývavě, jako by čekala, až vůči ní uplatním svou moc, až jí poručím cokoli, co budu považovat za vhodné, a jí nezbude než uposlech-nout.
Nastalo dlouhé ticho, které jsem nechtěl přerušovat. Vika měla svým způsobem těžký život a já jí nechtěl nijak ublížit.
Pohrdavě našpulila rty.
Byl jsem si velice dobře vědom pohledů, jež na mě vrhala, a vyzývavého držení jejího těla.
Zdálo se, jako by mi sdělovala, že ji přesto nikdy neovládnu.
Přemýšlel jsem, kolik mužů přede mnou se o to neúspěšně pokoušelo.
Pokrčila rameny, přistoupila k lůžku, na němž jsem spal, a sebrala bílý hedvábný šátek, který jsem jí sňal z hrdla.
Uvázala si ho, aby skryla kroužek.
"Nenos ten šátek," řekl jsem jemně.
V očích jí hněvivě zajiskřilo.
"Chceš vidět kroužek?" zasyčela.
"Můžeš nosit šátek, přeješ-li si," odtušil jsem.
Překvapeně vytřeštila oči.
"Ale myslím, že bys neměla," dodal jsem.
"Proč?" zeptala se.
"Protože si myslím, že bez něho jsi mnohem krás-nější," řekl jsem. "A tím, že budeš kroužek skrývat, ho neodstraníš."
Chvilku na mě vzdorně hleděla, a pak se usmála.
"Ne," prohlásila, "myslím, že to neudělám." S hoř-kostí se odvrátila. "Když jsem sama," vyprávěla, "před-stavuji si, že jsem svobodná, mocná žena, ubarovna velkého města, například Aru - avšak jakmile do mé komnaty vstoupí muž, stávám se znovu pouhou otrokyní." Pomalu stáhla šátek z hrdla, upustila ho na podlahu a obrátila se tváří ke mně.
Pyšně po-zvedla hlavu. Kroužek na jejím hrdle mi připadal krásný.
"Pro mě," řekl jsem tiše, "jsi svobodná."
Pohrdavě se na mě podívala. "V této komnatě už před tebou bylo nejméně sto mužů, kteří mi rázně připomněli, že nosím kroužek."
"Přesto jsi pro mě svobodná."
"A po tobě přijde sto dalších."
Asi měla pravdu. Usmál jsem se. "Mezitím ti daruji svobodu."
Zasmála se. "Tím, že budu kroužek skrývat," pitvořila se po mně, "ho neodstraním."
Zasmál jsem se. V naší výměně názorů měla navrch. "Dobrá," uzavřel jsem, "jsi tedy otrokyně."
Když jsem ta slova s jistou nadsázkou řekl, ztuhla, jako bych ji měl každou chvíli uhodit hřbetem ruky přes ústa.
Pak se jí vrátila dřívější drzost. "Tak mě užij," vybídla mě hořce. "Pouč mě, co znamená nosit kroužek."
Ohromilo mě to. Přestože Vika strávila v zajetí už devět let, přesto, že byla celou tu dobu uvězněna v této komnatě, zůstala tvrdohlavou, zkaženou a pyš-nou dívkou, která si je vědoma toho, že její tělo dosud nikdo skutečně nedobyl, která si je vědoma pokřivené moci své krásy, jíž působila na muže, své schopnosti mučit je, dohánět k šílenství a ohýbat je, až udělali vše, jen aby jí vyhověli. Přede mnou stála nestoudná, krásná, dravá dívka, která před mnoha lety přišla do Sardaru, aby využívala kněze-krále.
"Později," odpověděl jsem.
Zlostí se až zalykala.
Nechtěl jsem si o ní myslet nic zlého, ale připada-la mi stejně protivná jako krásná. Chápal jsem, že se tato pyšná a inteligentní dívka nedokázala smířit s tak ponižujícím postavením, kdy musela být jako otrokyně ve všem po vůli komukoli, koho kněží-králové poslali do její komnaty, přesto jsem však neviděl žádnou pří-činu, kterou bych jí zavdal k otevřenému nepřátelství vůči mně, jež tu krásnou bytost spalovalo. Konec konců, i já byl vězněm kněží-králů a tuto komnatu jsem si nevybral dobrovolně.
"Jak jsem se do této komnaty dostal?" otázal jsem se.
"Přinesli tě," odpověděla.

"Kněží-králové?"
"Ano."
"Parp?"
Místo odpovědi se zasmála.
"Jak dlouho jsem spal?"
"Dlouho."
"Jak dlouho?"
"Patnáct ahnů."
Tiše jsem hvízdl. Gorejský den se dělí na dvacet ahnů. Spal jsem tedy téměř celý den.
"Nuže, Viko," řekl jsem, "myslím, že tě teď využiji."
"Jak si přeješ, pane," pravila dívka a z jejího hlasu jsem cítil ironii. Uvolnila si přezku na levém rameni, která spínala její oděv.
"Umíš vařit?" zeptal jsem se.
Pohlédla na mě. "Ano," odsekla. Nazlobeně si pře-zku opět zapínala, ale byla příliš rozzuřená a prsty ji neposlouchaly, takže se jí to nedařilo.
Zapnul jsem jí přezku sám.
Podívala se na mě planoucíma očima. "Připravím jídlo," procedila skrz zuby.
"A rychle, otrokyně," upozornil jsem ji.
Ramena se jí otřásala vztekem.
"Vidím," poznamenal jsem, "že tě musím poučit, co znamená nosit kroužek." Přistoupil jsem k ní a ona se s výkřikem otočila a odběhla do rohu místnosti.
Hlasitě jsem se smál.
Vika zrudla, avšak téměř okamžitě nabyla opět rov-nováhy, vypjala se, pohodila hlavou a kaskáda svědých vlasů, které jí spadly do čela, jí opět splývala na zá-da. Vlněný pásek, kterým si poutala vlasy do ohonu, se uvolnil. Postavila se zády ke zdi a věnovala mi ten nej-pohrdavější pohled, jakého byla schopna. Pak pozvedla paže a hodlala si vlasy opět stáhnout páskem.
"Ne," řekl jsem.
Líbila se mi víc, když měla vlasy rozpuštěné.
Schválně mě chtěla zkoušet a vplétala si pásek do vlasů.
Můj pohled se střetl s jejím.
Zlostně odhodila pásek na podlahu, odvrátila se a věnovala se přípravě jídla.
Její vlasy byly nádherné.
Kapitola šestá
Když kněží-králové chodí
Vika vařila dobře a já jsem si na jídle, které připravila, skutečně pochutnal.
Zásoby jídla byly ve skrytých skříních v jedné ze stěn a otvíraly se stejným způsobem jako jiné podobné vybavení komnaty.
Poručil jsem Vice, aby mi předvedla otvírání a zaví-rání spíže a odpadních prostor v její nezvyklé kuchyni.
Teplota vody, jež vytékala z kohoutku ve zdi, se řídila směrem, kterým stín ruky dopadal na buňky citlivé na světlo. Množství vody bylo v souladu s rychlostí, s jakou byl pohyb ruky před senzorem proveden. Povšiml jsem si, že studená voda se spustila na pohyb stínu zprava doleva, zatímco teplá voda na pohyb zleva doprava. Připomínalo mi to kohoutky na Zemi, kde je teplá voda v levém kohoutku a studená v pravém. K po-dobnému uspořádání na Goru a na Zemi nepochybně vedly společné důvody. Studená voda se používá častěji a většina lidí jsou praváci.
Jídlo, jež Vika vyňala ze spíže, nebylo podchlazené, ale místo toho je chránila jakási modrá fólie. Bylo čerstvé a chutné.
Nejprve uvařila a udusila kotlík suláže, obvyklé gorejské polévky, sestávající ze tří základních přísad, a jak se říká, co dům či blízké okolí dá, vyjma snad jen kamenů z pole. Základními přísadami suláže jsou sůl, škrobový zlatohnědý plod liánovité rostliny se zla-tavými lístky, červené růžičkové listy cizopasné tur-py, jež se pěstuje v sadech turových stromů, a slané modré výhonky kesu, malého keře s hlubokými kořeny, jemuž se nejlépe daří v písčitých půdách.
Hlavní chod byl řízek, tlustý jako předloktí bojov-níka, vykrojený z hřbetu boska, velkého, vzteklého, chlupatého tura s dlouhými rohy, který se potuluje po gorejských stepích ve velkých, pomalu se pohybu-jících stádech. Vika tento kus masa prudce opekla na malém železném roštu nad pánví se žhavými uhlíky, takže měl svrchu černou křupavou kůrčičku, pod níž bylo teplé, krvavé a šťavnaté maso.
K suláži a boščímu řízku neodmyslitelně patří plo-chý kulatý bochník žlutého chleba z mouky sa-tar-ny. Nakonec přišly ještě hrozny a velký pohár vody. Hrozny byly fialové a zřejmě pocházely z taové ré-vy, pěstované na níže položených vinicích terasového ostrova Cosu, vzdáleného asi čtyři sta pasangů od Port Karu. Ochutnal jsem je předtím jen jednou na hos-tině, kterou dala na mou počest vystrojit Lara, tatrix Tharny. Pokud to skutečně byly taové hrozny, musely být nejprve dopraveny galérami z Cosu do Port Karu a z Port Karu na trh En'Kara. Port Kar a Cos spolu už po celé generace žijí v nepřátelství, avšak takové tra-dice jistě nejsou na překážku výnosnému pašování. Ale možná že to nebyly taové hrozny, protože Cos ležel příliš daleko odsud, a i kdyby je sem dopravi-li na tarnech, nebyly by pravděpodobně tak čerstvé. Pustil jsem to z hlavy. Udivilo mě, že k pití tu byla jen voda a žádný z kvašených gorejských nápojů, ja-ko paga, ka-la-nové víno nebo kal-da. Nepochyboval jsem, že kdyby mi je Vika mohla nabídnout, učinila by to.
Podíval jsem se na ni.
Pro sebe nepřipravila nic, nýbrž si poté, co mě obsloužila, tiše klekla stranou, opřela se o paty a če-kala v poloze věžové otrokyně. Takovým otrokyním se v gorejských obytných věžích většinou ukládaly domácí práce.

"Proč je tu k pití jen voda?" otázal jsem se Viky.
Pokrčila rameny. "Snad proto," odvětila, "že otroky-ně komnaty je většinu času sama."
Hleděl jsem na ni a příliš jsem její odpovědi nero-zuměl.
"Pak by to bylo příliš snadné," řekla upřímně.
Cítil jsem se jako blázen. Samozřejmě že otroky-ním komnaty nemůže být dovoleno, aby se opíjely a ulehčovaly si tak své poddanství, protože by ztratily svou krásu a také užitečnost pro kněze-krále. Navíc by díky omamným snům a účinkům vína přestaly být spolehlivé.
"Chápu," přikývl jsem.
"Jídlo se sem dopravuje jen dvakrát do roka," pro-hodila.
"Kněžími-králi?"
"Nejspíš."
"Ale jistě to nevíš?"
"Ne," zavrtěla hlavou. "Vždy se jednoho rána probu-dím a jídlo je tu."
"Snad ho přináší Parp."
Pobaveně se na mě podívala.
"Parp, kněz-král," doplnil jsem.
"To ti řekl?"
"Ano."
"Ach tak."
Dívka o tom nechtěla dál mluvit, a tak jsem ji ne-nutil.
Skoro jsem dojedl. "Vaříš dobře," pochválil jsem ji. "To jídlo je skvělé."
"Prosím," zašeptala, "mám hlad."
Udiveně jsem se na ni podíval. Pro sebe si nic nepřipravila, a tak jsem předpokládal, že už jedla, nebo že neměla hlad, popřípadě že bude jíst později.
"Tak si něco udělej," vybídl jsem ji.
"Nemohu," řekla prostě. "Smím jíst jen to, co mi necháš."
V duchu jsem si pořádně vyčinil.
To už jsem se natolik stal gorejským válečníkem, že jsem nevěnoval nejmenší pozornost pocitům bližního, v tomto případě dívky, kterou je třeba chránit? Oprav-du jsem se už natolik ztotožnil s kodexem své kasty, že jsem o dívce vůbec neuvažoval a pohlížel na ni jen jako na bezprávné, podřadné zvíře, bídný nástroj k ukojení svých potřeb, otrokyni?
"Je mi to líto," řekl jsem.
"Cožpak jsi mě tím nechtěl potrestat?" podivila se.
"Ne," zavrtěl jsem hlavou.
"Pak je můj pán blázen," řekla a natáhla ruku po kusu masa, který jsem nechal na talíři.
Chytil jsem ji za zápěstí.
"Teď tě tím chci potrestat," řekl jsem.
Do očí jí nakrátko vstoupily slzy. "Jak si přeješ," řekla a stáhla ruku.
Vika věděla, že té noci půjde spát o hladu.

Přestože chronometr, připevněný na poklopu jedné ze skříní, ukazoval pokročilou noční hodinu, hodlal jsem opustit komnatu. V místnosti bohužel nebylo žádné přirozené svědo, a tak jsem nedokázal odhadnout čas podle slunce, hvězd či gorejských měsíců. Chyběly mi. Od chvíle, kdy jsem se probudil, zářící koule neustále svítily.
Umyl jsem se, jak to jen šlo, v podřepu pod prou-dem vody, který vytékal ze zdi.
V jedné ze skříní jsem mezi oděvy mnoha kast našel i tuniku bojovníka. Oblékl jsem si ji, protože má vlastní byla potrhaná od larlích drápů.
Vika rozbalila slaměnou předložku a položila ji na podlahu vedle velkého kamenného lůžka. Posadila se na ni, zabalila se do lehké deky, položila si hlavu na kolena a pozorovala mě.
Pod lůžkem byl těžký otrocký řetěz, kterým jsem ji mohl spoutat, kdybych si to přál.
Připjal jsem si meč.
"Doufám, že nechceš opustit komnatu," ozvala se Vika. Byla to její první slova od doby, co jsem se najedl.
"Chci," řekl jsem.
"Ale to nesmíš."
"Proč?"
"Je to zakázáno."
"Aha."
Vykročil jsem směrem k prahu.
"Až si tě budou kněží-králové přát vidět, přijdou si pro tebe," řekla. "Do té doby musíš čekat."
"Nechce se mi čekat," namítl jsem.
"Ale to musíš," naléhala Vika a povstala.
Přistoupil jsem k ní a položil jí ruce na ramena. "Neboj se tolik kněží-králů," řekl jsem.
Viděla, že moje rozhodnutí nic nezmění.
"Jestli půjdeš," řekla, "vrať se dřív, než uslyšíš druhý gong."
"Kvůli čemu?" otázal jsem se.

"Kvůli sobě," odpověděla a sklopila oči.
"Nebojím se," prohlásil jsem.
"Pak tedy kvůli mně," řekla, s očima stále sklope-nýma.
"Ale proč?"
Vypadala zmateně. "Bojím se tu zůstat sama."
"Ale ty jsi přece byla sama mnoho nocí," pozname-nal jsem.
Podívala se na mě a já nechápal, proč se tváří tak ustaraně. "Nikdy se nepřestávám bát," řekla.
"Musím jít," trval jsem na svém.
Náhle jsem kdesi daleko zaslechl dunivý úder gon-gu, který jsem prve slyšel v Dvoraně kněží-králů.
Vika se na mě usmívala. "Vidíš," řekla s úlevou, "je příliš pozdě. Teď musíš zůstat."
"Proč?"
Podívala se jinam, aby se vyhnula ménu pohledu. "Protože zářící lampy brzy pohasnou a přijde čas, který je vyhrazen spánku."
Víc zřejmě nehodlala říct.
"Proč musím zůstat?" ptal jsem se.
Sevřel jsem její ramena ještě pevněji a zatřásl s ní, abych ji přinutil mluvit. "Proč?" opakoval jsem.
Do očí se jí vkrádal strach.
"Proč?" naléhal jsem.
Vzdálený dunivý gong zazněl podruhé a Vika se roztřásla.
Oči měla rozšířené hrůzou.
Znovu jsem s ní divoce zatřásl. "Proč?" vykřikl jsem.
Vika jako by ztratila hlas. "Protože když zazní třetí gong…" zašeptala.
"Co se stane?" naléhal jsem.
"… oni chodí," vypravila ze sebe.
"Kdo?"
"Kněží-králové!" vykřikla a odvrátila se ode mě.
"Nebojím se Parpa," prohlásil jsem.
Otočila se a pohlédla na mě. "On není kněz-král," řekla tiše.
A pak přišel třetí a poslední úder vzdáleného gongu a v témže okamžiku zářící koule v místnosti pohasly a já pochopil, že někde v dlouhých chodbách té impozant-ní stavby se procházejí kněží-králové Goru.
Kapitola sedmá
Na lovu kněží-králů
Navzdory protestům Viky jsem s lehkým srdcem vykro-čil z komnaty do chodby. Hodlal jsem vyhledat kněze-krále Goru.
Šla se mnou skoro až ke vchodu a já si vzpomínám, jak senzory v širokém prahu začaly v tlumeném světle zářivě pulsovat, jakmile se k nim přiblížila.
Viděl jsem její bílý oděv a tušil bledou krásu její-ho těla, když tam stála v uctivém odstupu od vchodu v potemnělé komnatě.
"Nechoď, prosím," zavolala na mě.
"Musím," řekl jsem.
"Vrať se!" vykřikla.
Neodpověděl jsem jí a vykradl se do chodby.
"Bojím se," slyšel jsem ji volat.
Předpokládal jsem, že bude v bezpečí, stejně jako mnoho nocí předím, a tak jsem pokračoval.
Zdálo se mi, že ji slyším plakat. Zřejmě měla strach.
Opatrně jsem se plížil chodbou.
Nebyl jsem tu proto, abych ji litoval, abych jí říkal, že se nemá čeho bát, ani abych jí poskytoval útěchu přítomnosti jiného člověka. Měl jsem se tu setkat s obávanými obyvateli těchto temných chodeb, kteří jí naháněli tolik strachu.
Nebyl jsem tu jako utěšitel či přítel, ale jako bojovník.
Když jsem kráčel po chodbě, nahlížel jsem do ko-mnat, které ji lemovaly. Všechny se podobaly mé, po-strádaly dveře nebo zástěnu a jako vchod jim sloužil pouze masivní rám, přes tři metry široký a šest met-rů vysoký. Spát v takové místnosti by se mi ani trochu nezamlouvalo, protože přístup z haly nebyl chráněný a o klidném a bezstarostném odpočinku nemohlo být tudíž ani řeči.
Téměř všechny komnaty, které jsem míjel, a bylo jich mnoho, se zdály být prázdné.
Ve dvou z nich jsem však spatřil otrokyně komnaty, děvčata jako Vika, která měla stejný oděv i kroužek. Jediný rozdíl zřejmě spočíval v číslici vyryté do jejich kroužků. Tyto dívky však nenosily šátek, který na můj příkaz ostatně odložila i Vika. Teď byl i její kroužek z lesklé oceli, který jí obepínal bílé hrdlo, stejně vidi-telný a krásný jako jejich a dával všem na vědomí, že je otrokyní.
První dívka byla malá a podsaditá, se silnýma no-hama a širokými rameny, zřejmě z kasty rolníků. Vlasy měla svázané do copu a přehozené přes pravé rameno. V tom přítmí bylo těžké určit, jakou měly barvu. Ne-věřícně vstala ze své rohožky pod stupínkem, zamrkala a protřela si oválné oči s velkými víčky. Zdálo se mi, že je v komnatě sama. Když přistoupila k prahu, sen-zory začaly zářivě pulsovat jako v místnosti, kde byla Vika.
"Kdo jsi?" zeptala se dívka a její přízvuk mi připo-mněl satarnová pole za Arem poblíž Tamberského zálivu.
"Viděla jsi kněze-krále?" tázal jsem se jí.

"Dnes v noci ne," odpověděla.
"Jsem Cabot z Ko-ro-by," řekl jsem a kráčel dál.
Druhá dívka byla vysoká, křehká a útlá se štíhlými kotníky a velkýma, trpitelskýma očima. Měla tmavé vlnité vlasy, které jí spadaly na ramena a výrazně kontrastovaly s jejím bělostným oděvem. Snad pocházela z vysoké kasty, avšak to jsem nemohl vědět jistě, aniž bych s ní promluvil. Ale i pak jsem se mohl mýlit, protože přízvuk některých vyšších kast řemeslníků se blížil čistému jazyku vysoké gorejské kasty. Stála zády ke zdi a rukama se jí dotýkala. Zděšeně na mě hleděla a sotva dýchala. I ona byla zřejmě v místnosti samotná.
"Viděla jsi kněze-krále?" zeptal jsem se.
Prudce potřásla hlavou.
S úsměvem jsem kráčel dál a přemítal, zda druhá dívka přece jenom nebyla z vysoké kasty.
Obě dívky byly svým způsobem hezké, ale Vika byla mnohem krásnější.
Přízvuk mé otrokyně komnaty prozrazoval vysokou gorejskou kastu, město jsem však určit nedokázal. Nejspíš pocházela z kasty stavitelů či lékařů, protože kdyby byla z rodiny písařů, ovládala by lépe různé výrazové nuance a používala by neobvyklé gramatické tvary. A kdyby její rodina patřila ke kastě bojovníků, očekával bych naopak strohou mluvu, spíše útočně jednoduchou, s výrazy odpovídajícími okamžité ná-ladě a plánovitě odmítající vše, co by se vymykalo jednoduché větné stavbě. Taková zevšeobecnění jsou však na druhou stranu zavádějící, protože gorejská řeč je stejně složitá jako každá z velkých řečí na Zemi a její mluvčí jsou stejně rozmanití. Jazyk je to bezesporu krásný. Dokáže být jemný jako řečtina, přímý jako latina, jadrný jako ruština, bohatý jako angličtina, energický jako němčina. Gorejci mu říka-jí jednoduše Jazyk, jako by byl jediným ze všech, a ti, kteří jím nemluví, jsou považováni málem za barbary. Tato sladká, divoká a melodická řeč je poutem, které drží pohromadě gorejský svět. Je společným majetkem správce Aru, nomáda z břehů Vosku, rolníka Toru, pí-saře z Thentisu, kováře z Tharny, lékaře z Cosu, piráta z Port Karu i bojovníka z Ko-ro-by.
Zjistil jsem, že je pro mě těžké zbavit se myšlenek na dvě otrokyně a Viku, snad proto, že osud těchto dí-vek mě dojímal, snad proto, že každá z nich byla svým způsobem krásná. Přesto jsem byl rád, že jsem se dostal do komnaty, kde byla Vika, protože se mi zdála nejkrás-nější. Pak mě napadlo, zda skutečnost, že mě přinesli do její komnaty, byla skutečně dílem náhody. Připa-dalo mi, že Vika v jistém ohledu připomínala Laru, tatrix Tharny, kterou jsem měl rád. Vika byla trochu menší než Lara a plnější, bylo však možné pokládat ji za stejný fyzický typ. Vika měla v tmavomodrých očích vzdor a výsměch. Lařiny oči byly jasnější, čiré a něžné jako letní nebe nad Ko-ro-bou. V rozrušení se v nich objevoval žár, nádherný, divoký a bezmocný jako hradby zničeného města. Lařina ústa byla plná a nádherně vykrojená, smyslná a zvědavá, jemná, dych-tivá a hladová. Vika měla ústa, která dohánějí muže k šílenství. Vybavil jsem si ty plné nachové rty, na-špulené, vzdorovité, pohrdavé, s vyzývavostí otrokyně. Několikrát mě napadlo, zda Vika náhodou nebyla vychována jako otrokyně rozkoše. Dívky s takovými ústy vychovávali po generace majitelé velkých domů otrokyň v Aru, protože takováto ústa si přímo říkala o polibek pána.
Čím více jsem o těchto věcech přemýšlel, tím více jsem nabýval přesvědčení, že jsem se v komnatě Viky neocitl náhodou, ale přičiněním kněží-králů. Vika už zřejmě porazila a zlomila mnoho mužů a kněze-krále zřejmě zajímalo, jak si s ní poradím já. Přemýš-lel jsem, zda by kněží-králové mohli Vice nařídit, aby mě zotročila. Nezdálo se mi to však pravděpodobné, neměli přece zapotřebí zasvěcovat ji do svých plánů.
Vika byla sama sebou, ale to bylo na druhou stranu přesně to, co kněží-králové potřebovali. Chtěli, aby zůstala tou drzou, pohrdavou, vyzývavou a nezkrotnou dívkou, jež stále toužila stát se paní, přestože měla na krku kroužek otrokyně. Nevěděl jsem, kolik mužů jí padlo k nohám, kolik mužů přinutila spát vedle ka-menného lůžka ve stínu otrockého kruhu, zatímco ona sama si hověla na hedvábných poduškách urče-ných jejímu pánovi.

Po několika hodinách jsem se ocitl v Dvoraně kněží-králů. Pohled přes průhlednou střechu na gorejské měsíce a noční oblohu mě nesmírně potěšil.
Mé kroky po kamenné podlaze se dutě rozléhaly. V obrovském sále bylo jinak ticho a klid. Přede mnou se hrozivě tyčil tmavý trůn.
"Jsem tu!" vykřikl jsem. "Já, Tarl Cabot, bojovník z Ko-ro-by! Vyzývám bojovníka z řad kněží-králů Goru. Bojujme spolu! Válčeme spolu!"
Jedinou odpovědí na můj výkřik byla dlouhotrvající ozvěna.
Opakoval jsem svou výzvu znovu a znovu, avšak bez výsledku.
Rozhodl jsem se vrátit do Vičiny komnaty.
Příští noci jsem hodlal jít znovu na výzvědy. Po cestě jsem viděl ještě mnoho dalších chodeb a sálů. Bude trvat mnoho dní, než je všechny prozkoumám.

Odebral jsem se zpět do Vičiny komnaty.
Kráčel jsem dlouhými temnými chodbami asi jeden ahn, když jsem měl náhle pocit, že za mnou někdo je.
Prudce jsem se obrátil a tasil meč. Chodba za mnou byla prázdná.
Vsunul jsem čepel zpět do pochvy a pokračoval dál.
Nedošel jsem však daleko, když se ten pocit vrátil. Tentokrát jsem kráčel pomalu dál a napínal uši ve snaze zachytit sebemenší zvuk. Jakmile jsem došel k místu, kde se chodba stáčela, přitiskl jsem se ke zdi a čekal.
Pomalu a nesmírně opatrně jsem vytáhl meč a dával jsem si záležet, aby nebylo slyšet cinknutí o pochvu.
Čekal jsem, ale nic se nedělo.
Měl jsem trpělivost bojovníka a vydržel jsem čekat dlouho. Jestliže se muži navzájem ohrožují se zbraní v ruce, vyplácí se být trpělivý, velice trpělivý.

Samozřejmě jsem si stokrát řekl, že se chovám jako blázen, protože ve skutečnosti jsem si uvědomoval, že jsem nic neslyšel. Avšak vědomí či pocit, jako by mě ně-co sledovalo, mohly být způsobeny nějakým drobným zvukem, který mé vědomí přes veškerou bdělost ani nazachytilo, avšak který přesto zapůsobil na mé smys-ly a nechal v nich nejistou stopu podezření. Nakonec jsem se rozhodl celou hru trochu uspíšit. Mé rozhod-nutí bylo zčásti ovlivněno tím, že chodba skýtala jen málo míst, kde se dalo skrýt, a pravděpodobně bych svého pronásledovatele spatřil téměř ve stejném oka-mžiku jako on mě. Kdyby neměl vrhací zbraň, byl by v tom jen malý rozdíl. Avšak měl-li vrhací zbraň, proč mě nezabil už dávno předtím? Smutně jsem se usmál. Kněží-králové, pokud existovali, měli jistě dokonalejší zbraně a bylo jen otázkou času, kdy to poznám na vlastní kůži. Slýchal jsem, že kněz-král dokázal čekat nehybně jako strom tak dlouho, jak bylo potřeba. Čekal jsem možná dobrý ahn a po těle mi zatím stékal pot. Svaly jsem měl celé ztuhlé. Náhle mě napadlo, že můj pronásledovatel si určitě všiml, že se mé kroky zastavily, a ví, že vyčkávám. Jak bys-tré byly smysly kněží-králů? Třeba byly relativně ochablé, protože si zvykly spoléhat na různé přístro-je. Snad byly úplně jiné než lidské, díky genetickým zvláštnostem ostřejší, schopné rozeznat a vyhodnotit vjemy lidskými smysly nepostižitelné. Nikdy předtím jsem si tolik neuvědomoval, jak úzká výseč reality je lidskému nervovému systému vymezena, jen o málo širší než čepel břitvy z celé škály složitých fyzikálních procesů, jež formují naše okolí. Nejbezpečnější by pro mě bylo pokračovat dál a využívat zákrutů chodeb ja-ko skrýší. Jenže mně se pokračovat nechtělo. Byl jsem v pokušení s výkřikem vskočit do chodby a spoléhat na to, že při náhlém hluku se kopiníkova paže zachvěje a střelci z kuše se vychýlí muška.

A tak jsem ze sebe vyrazil bojový pokřik Ko-ro-by a s obnaženým mečem jsem se vrhl vstříc tomu, co mě mohlo sledovat.

Vztekle jsem zavyl, když jsem spatřil, že chodba je prázdná.

Rozzuřen na nejvyšší míru jsem se rozběhl chodbou zpět, abych dostihl to, co se v ní mohlo skrývat. Uběhl jsem snad půl pasangu, když jsem se zadýchán zastavil a zlobil se sám na sebe.

"Ukaž se!" křičel jsem. "Ukaž se mi!"

Tichá chodba jako by se mi vysmívala.

Vzpomněl jsem si na to, co mi řekla Vika: až si tě budou kněží-králové přát vidět, přijdou si pro tebe.

Stál jsem tam v tlumeném světle zářících koulí sám a svíral nerozhodně v ruce meč.

Pak jsem cosi ucítil.

Roztáhl jsem mírně nosní dírky, pečlivě do nich na-sál vzduch z chodby a zkoumal ho tak, jako se zkoumá předmět, který držíte v dlani.

Nikdy jsem na svůj čich příliš nespoléhal.

Samozřejmě že jsem cítil vůni květin a žen, tep-lého čerstvého chleba, pečeného masa, pagy a vína, kožených postrojů, oleje, jímž jsem chránil čepel své-ho meče před rzí, zelených polí a bouřkových větrů, avšak zřídka jsem vnímal pach způsobem, který by se dal nazvat viděním či dotykem, a málokdy jsem vyu-žíval tu nepřebernou zásobu informací, jež se tomuto lidskému smyslu nabízí.

Nasál jsem tedy vzduch z chodby a k mému čichu se donesl slabý, ale zřetelný pach, s jakým jsem se dosud nikdy nesetkal. Tehdy mi připadal jednoduchý, později jsem se však měl dozvědět, že byl složitou směsí pachů ještě jednodušších. Popsat ho je stejně těžké jako po-psat chuť pomeranče někomu, kdo ho nikdy neměl v ústech ani nic podobného neokusil. Byl však mírně kobylčí a na můj čich působil dráždivě. Vzdáleně mi připomínal pach vystřelené nábojnice.

Přestože chodba byla pustá, ta věc zanechala svou stopu.

Pochopil jsem, že jsem tu nebyl sám.

Zachytil jsem pach kněze-krále.

Vsunul jsem meč zpět do pochvy a vrátil se do Vičiny komnaty. Pobrukoval jsem si bojovnickou píseň, protože jsem byl přese všechno spokojen.

Kapitola osmá

Vika opustí komnatu

"Probuď se, děvko!" zvolal jsem, když jsem vstoupil do komnaty, a dvakrát jsem hlasitě zatleskal.

Dívka vyděšeně vykřikla a vyskočila ze slaměné rohože u kamenného lůžka. Vstala tak rychle, že si o ně narazila koleno.

Měl jsem v úmyslu ji napůl vyděsit k smrti a potěšilo mě, že se mi to podařilo.

Věnovala mi hněvivý pohled. "Nespala jsem," proce-dila skrz zuby.

Přikročil jsem k ní, uchopil její hlavu do svých dlaní a pohlédl jí do očí. Mluvila pravdu.

"Tak vidíš!" odsekla.

Zasmál jsem se.

Sklonila hlavu, a pak ke mně stydlivě vzhlédla. "Jsem ráda, že ses vrátil."

Podíval jsem se na ni a cítil jsem, že je to skutečně tak.

"Předpokládám," řekl jsem, "že zatímco jsem tu ne-byl, vybrala jsi špižírnu."

"Ne," potřásla hlavou a po chvilce rozhořčeně doda-la: "To jsem neudělala - pane."

Urazil jsem její pýchu.

"Viko," řekl jsem, "myslím, že nadešel čas, aby se tu některé věci změnily."

"Tady se nikdy nic nemění," namítla.

Rozhlédl jsem se po místnosti. Zrak mi padl na sen-zory. Znovu jsem si je prohlédl. Výsledek mě potěšil. Pak jsem začal zevrubně prohledávat komnatu. Přes-tože samotné senzory a způsob jejich použití byly nepřátelské a zatím jsem nevěděl, jak pracují, nezdá-lo se, že by skrývaly tajemství, jež bych nedokázal rozluštit. Nespatřil jsem na nich nic, co by oprav-ňovalo k domněnce, že kněží-králové, nebo snad kněz-král, jsou neproniknutelné a nepochopitelné bytosti.

Navíc jsem předtím v chodbě našel nepopiratelný důkaz o existenci kněží-králů. Znovu jsem se zasmál. Ano, ucítil jsem pach kněze-krále nebo výsledku jeho činnosti. Ta myšlenka mě pobavila.
Začal jsem chápat lépe než doposud, nakolik dokáže síla pověr způsobit v člověku malomyslnost. Žádný div, že se kněží-králové skrývali za svou palisádou v Sardaru a za pomoci mýtů mudrců kolem sebe nechali zbudovat hradbu strachu, žádný div, že zahalovali svůj vzhled, povahu a cíle rouškou tajemství, žádný div, že věnovali takovou pozornost utajení a zastření svých plánů a záměrů, svých nástrojů, techniky, a na-konec i hranic svých možností!
Musel jsem se hlasitě smát.
Vika mě udiveně pozorovala a nejspíš si myslela, že mi přeskočilo.
Udeřil jsem pěstí do otevřené dlaně. "Kde je to?" zeptal jsem se ostře.
"Co?" zašeptala Vika.
"Kněží-králové vidí a kněží-králové slyší!" vykřikl jsem. "Jak?"
"Jsou mocní," hlesla Vika a ustupovala ke zdi.
Prohlédl jsem co nejpečlivěji celou místnost. Mož-ná že používali nějaký průnikový paprsek, který by při správném nastavení přijímal signály skrz stěny a promí-tal je na vzdálenou obrazovku, ale pochyboval jsem, že by takový přístroj, i kdyby odpovídal možnostem kněží-králů, sloužil k něčemu tak triviálnímu, jako je sledování těchto komnat.
Oko mi padlo na zářící kouli umístěnou na stropě přímo uprostřed. Vypadala stejně jako ty na zdi, jen-že nesvítila. Tady se kněží-králové dopustili chyby. Přístroj však mohl být stejně dobře v kterékoli jiné zářící kouli. Snad došlo jen k tomu, že jedno z těch nevyčerpatelných světel, jež vydržela hořet celé roky, se vypálilo.
Vyskočil jsem na kamenné lůžko. "Přines umývadlo," křikl jsem na dívku.
Byla přesvědčena, že jsem se zbláznil.
"Rychle!" naléhal jsem a Vika spěšně splnila, oč jsem žádal.
Vytrhl jsem jí bronzové umývadlo z rukou a vrhl jsem ho zespoda proti kouli, která, ač zjevně vypálená, zapraskala.
Ozval se sykot a místnost zasypaly drobné střípky a ohňostroj jisker. Vika vykřikla a přikrčila se za kamenné lůžko. Z otvoru, v němž předtím byla zářící koule, zel propletenec spálených drátů, prasklá kovová membrána a kuželovité pouzdro, jež mohlo kdysi obsahovat čočku.
"Pojď sem," pokynul jsem Vice, ale vyděšené děvče se dál krčilo u lůžka. Netrpělivě jsem ji popadl za paži a prudce postavil na lůžko, kde jsem ji musel násilím držet.
"Podívej se nahoru!" vybídl jsem ji. Dívka však po-nechala hlavu rozhodně skloněnou. Vjel jsem jí rukou do vlasů a ona vykřikla a vzhlédla. "Vidíš?" křičel jsem.
"Co to bylo?" vzlykala.
"To bylo oko," vysvětloval jsem jí.
"Oko?" podivila se.
"Ano," přikývl jsem, "podobné jako ‚oko' ve dve-řích." Chtěl jsem, aby to co nejlépe pochopila.
"Čí oko?" zeptala se.
"Oko kněží-králů," zasmál jsem se. "Ale teď už nevidí."
Vika se mi třásla v náručí. Samou radostí, s rukou stále ještě v jejích vlasech, jsem se naklonil a dlouze ji políbil na nádherné rty. Vyrazila ze sebe přidušený výkřik a rozplakala se, avšak nebránila se.
Byl to první polibek, který jsem si vzal ze rtů otrokyně, a zároveň to byl polibek bláznivé radosti, která ji mátla a jíž nemohla rozumět.
Seskočil jsem z lůžka a přešel k rámu ve vchodu.
Vika zůstala stát tam, kde jsem ji zanechal, a zmate-ně si zakryla ústa dlaní.
Dívala se na mě zvláštním pohledem.
"Viko," zvolal jsem, "chtěla bys opustit tuto kom-natu?"
"Samozřejmě," odpověděla třesoucím se hlasem.
"Dobrá," přikývl jsem, "to také uděláš."
Ucouvla.
Zasmál jsem se a přistoupil ke vchodu. Ještě jednou jsem si prohlédl šest vypouklých červených senzorů, které vyčnívaly z rámu. V jistém ohledu bylo škoda je zničit, protože vypadaly docela malebně.
Vytáhl jsem meč.
"Přestaň!" vykřikla Vika zděšeně.
Seskočila z lůžka, rozběhla se ke mně a popadla mě za ruku, v níž jsem držel meč, avšak já ji levou rukou odstrčil až ke zdi, kde upadla.
"Nedělej to!" prosila mě na kolenou a vzpínala ke mně ruce. Šestkrát jsem udeřil jilcem svého meče do senzoru a šestkrát se ozval sykot a praskání tavícího se skla a na podlahu dopadly drobné úlomky a sprška červených jisker. Senzory byly roztříštěny, čočky rozbity a v otvorech zbyla jen změť černých spečených drátů.
Uložil jsem meč zpátky do pochvy a otřel si obličej hřbetem ruky. Cítil jsem chuť krve a zjistil jsem, že mě několik úlomků senzorů zasáhlo do tváře.
Vika klečela nehybně u zdi.
Usmál jsem se na ni. "Teď můžeš opustit místnost, pokud chceš."
Zvedla se a podívala se na vchod s rozbitými senzo-ry. Pak mi věnovala pohled, v němž se zračila bázeň i zvědavost. Pomalu se vzpamatovávala.
"Můj pán je zraněn," řekla.
"Jsem Tarl z Ko-ro-by," prozradil jsem jí poprvé své jméno a město.
"Mé město je Treve," odpověděla mi.

Usmál jsem se a sledoval ji, jak bere osušku z jedné ze skříní u stěny.
Takže Vika byla z Treve.
To vysvětlovalo mnohé.
Treve bylo výbojné město, zbudované v divoké nád-heře pohoří Voltai. Nikdy jsem ho nenavštívil, avšak sly-šel jsem o něm vyprávět. Jeho bojovníci byli prý divocí a udatní, ženy pyšné a krásné. Počet jeho tarnských jezdců se mohl měřit s Thentisem, který byl proslaven chovem těchto dravých ptáků, Ko-ro-bou i samotným velkým Arem.
Vika se vrátila s osuškou a začala mi stírat krev z obličeje.
Děvče z Treve jen zřídka vystupovalo na dražební kámen. Vika by mě jistě stála spoustu peněz, kdybych ji chtěl koupit v Aru nebo v Ko-ro-bě. I kdyby nebyla krásná, byla by vzácná a pro sběratele velmi cenná.
Treve údajně leželo v horách nad Arem asi sedm set pasangů směrem k Sardaru. Nikdy jsem toto měs-to neviděl zaznačené na mapě, pouze území, na něž si činilo nárok. Přesnou polohu Treve jsem neznal a řekl bych, že ji znal jen málokdo, snad s výjimkou jeho obyvatel. Do města nevedly žádné obchodní ces-ty a ti, kdo se odvážili na jeho území, se jen zřídka vraceli.
Říkalo se, že do Treve se lze dostat jedině na hřbetu tarna, což by naznačovalo, že je spíše horskou tvrzí než skutečným městem.
Treve prý nemělo zemědělství, což mohla být prav-da. Každý podzim vyrážely z Treve tarnské legie, které se jako kobylky vrhaly na pole některého z měst, každý rok jiného, sklidily, co potřebovaly, a zbytek spálily, aby proti nim nebylo možné podniknout zimní od-vetnou výpravu. Před sto lety se tarnským jezdcům Treve dokonce podařilo porazit jezdce Aru v zuřivé bitvě, vybojované na bouřlivém nebi nad voltaiskými skalisky. Tuto bitvu často opěvovali básníci. Treve si-ce v dalším plenění nezabránila, avšak je třeba dodat, že od té doby toto město už nikdy nezpustošilo pole Aru.
"Bolí to?" tázala se Vika.
"Ne," potřásl jsem hlavou.
"Samozřejmě že to bolí," pohodila hlavou Vika.
Přemýšlel jsem, zda i jiné ženy z Treve byly tak krásné jako Vika. Pokud ano, překvapovalo mě, že se tam neodvažovali tarnští jezdci ze všech gorejských měst, aby zkusili, jak se říkalo, štěstí řetězu.
"Jsou všechny ženy z Treve krásné jako ty?" otázal jsem se.
"Ovšemže ne," odsekla podrážděně.
"Jsi z nich nejkrásnější?"
"To nevím," řekla prostě a pak s úsměvem dodala: "Snad..."
Půvabně se zvedla a odkráčela zpět ke skříním u stě-ny. Vrátila se s malou tubou, v níž byla mast.
"Jsou hlubší, než jsem si myslela," pravila.
Nabírala mast špičkou prstu a vtírala do ran. Dost to pálilo.
"Bolí to?" ptala se.
"Ne," řekl jsem.
Zasmála se a mě těšilo, že slyším její smích.
"Doufám, že víš, co děláš," poznamenal jsem.
"Můj otec," vysvětlovala, "patřil ke kastě lékařů."
Pomyslel jsem si, že se mi její přízvuk podařilo za-řadit poměrně přesně, protože jsem ji odhadoval na příslušnici kasty stavitelů či lékařů, a kdybych se nad tím více zamyslel, mohlo mě ještě napadnout, že na kastu stavitelů je její řeč poněkud příliš vytříbená. Pou-smál jsem se. Ve skutečnosti jsem měl zřejmě jen štěstí, že jsem se trefil.
"Nevěděl jsem, že v Treve jsou lékaři," nadhodil jsem.
"V Treve žijí všechny vysoké kasty," odsekla zlobně.
Pokud jsem věděl, na Goru byla kromě Aru už jen dvě další města, která Treve pravidelně nepřepadalo, a to Thentis, proslavený svým chovem tarnů, a Ko-ro-ba, mé město.
Pokud šlo o obilí, nemělo příliš smysl plenit Then-tis, protože ten obilí dovážel. Měl však hojnost tarnů a stříbra, ačkoli tamější stříbrné doly nebyly tak bo-haté jako doly Tharny. Možná že Treve nenapadalo Thentis proto, že i Thentis byl horským městem, ležícím v Thentiských horách, pravděpodobnější však bylo, že muži Treve uznávali thentiské tarnské jezdce za sobě rovné.
Útoky na Ko-ro-bu ustaly v době, kdy se můj otec, Matthew Cabot, stal ubarem města.
Otec vybudoval systém předsunutých majáků, umís-těných na opevněných věžích. Pokud na území Ko-ro-by pronikly nepřátelské síly, vyhlásily tyto majáky poplach. Jakmile z věže zahlédli nájezdníky, přilo-žili na oheň tak, aby v noci jasně zářil, ve dne ho zase zakryli zelenými větvemi, aby z něj stoupal hustý dým. Tento signál se pak předával z věže na věž, takže než tarnští jezdci z Treve dorazili k ze-leným polím Ko-ro-by, která ležela několik pasangů od města směrem k Vosku a Tamberskému zálivu, zjistili, že tarnští jezdci Ko-ro-by se stačili sešikovat k obraně. Protože přišli kvůli obilí a ne kvůli boji, muži z Treve se obrátili a vydali se hledat pole jiné-ho města, kde nehrozilo, že narazí na tak rozhodný odpor.
Rovněž byl vytvořen systém signálů, pomocí něhož mohly věže komunikovat s městem i mezi sebou na-vzájem. Pokud se stalo, že nějaká věž nepodala do stanovené doby hlášení, brzy se rozezněly poplašné tyče a tarnští jezdci sedlali a vyráželi do vzduchu.
Městští bojovníci treveské nájezdníky samozřejmě pronásledovali až k úpatí Voltaie, avšak tam se ob-vykle obraceli, protože nechtěli riskovat své životy v skalnaté nehostinné krajině, v níž se rozkládalo území jejich nepřátel, známých svou divokostí, která před dávnými lety zastavila mocné jednotky samotného Aru.
Další potřeby Treve byly s největší pravděpodobností uspokojovány stejným způsobem jako zemědělské, pro-tože

jeho nájezdníci byli známí od hranic trhu En'Kara, jenž ležel v samém stínu Sardaru, až po deltu Vosku a ostrovy Tyros a Cos, které se rozkládaly v moři za ní. Kořist z těchto nájezdů byla buď dopravena do Treve, nebo prodána, často právě na trhu En'Kara, případ-ně na dalším ze čtyř sardarských trhů, a pokud ne, dala se vždy zpeněžit snadno a bez dotěrných otázek v přelidněném, neřestném Port Karu.
"Z čeho žijí lidé v Treve?" otázal jsem se Viky.
"Chováme verry," řekla.
Usmál jsem se.
Verr je voltaiská horská koza, divoké, mrštné a zlost-né zvíře s dlouhými chlupy a spirálovitě zatočenými rohy, a přiblížit se k němu mezi ostrými voltaiskými skalisky na dvacet metrů mohlo dotyčného stát i život.
"Tak to jste prostí, usedlí lidé."
"Ano."
"Horští pastevci."
"Ano."
A pak jsme se oba dali do smíchu, který jsme ne-mohli zadržet.
Ano, znal jsem pověst Treve. Bylo to město zbo-hatlé loupeživými nájezdy, s největší pravděpodob-ností stejně pyšné, nedosažitelné a nedobytné jako tarnské hnízdo. Ne nadarmo se Treve říkalo také Tarn z Voltaie. Drzá, nikdy nepokořená pevnost, pev-ná tvrz mužů, jimž bylo loupení denním chlebem, a žen, jež žily z jmění ukradeného stovkám cizích měst.
Z tohoto města tedy pocházela Vika.
Věřil jsem tomu.
Avšak té noci byla jemná a já jsem na ni chtěl být hodný.
Té noci jsme byli přáteli.
Přistoupila opět ke skříni u zdi a uložila do ní tubu s mastí.
"Ta mast se brzy vstřebá," vysvětlovala mi. "Za pár minut nebude po masti ani po škrábancích ani pa-mátky."
Hvízdl jsem.
"Lékaři z Treve mají úžasné léky."
"Je to mast kněží-králů," řekla Vika.
Potěšilo mě, že to slyším, protože to naznačovalo, že jsou zranitelní. "Kněží-králové se tedy mohou zranit?" zeptal jsem se.
"Jejich otroci," opravila mě.
"Aha."
"Nemluvme už o kněžích-králích," navrhla dívka.
Pohlédl jsem na ni. Stála tam přede mnou v tlume-ném svědě a dívala se na mě. Byla rozkošná.
"Viko," otázal jsem se, "byl tvůj otec opravdu z kasty lékařů?"
"Ano," přisvědčila. "Proč se ptáš?"
"Na tom nezáleží."
"Proč ses ptal?" naléhala.
"Protože jsem si myslel, že jsi byla vychována jako otrokyně," odpověděl jsem jí.
Neměl jsem jí to říkat, a také jsem toho ihned li-toval. Vika ztuhla. "Lichotíš mi," vypravila ze sebe a odvrátila se. Zranil jsem ji.
Přistoupil jsem k ní, ale ona ke mně zůstala stát zády. "Prosím, nedotýkej se mě," řekla.
Pak se však napřímila a otočila se ke mně. Byla to znovu ta stará a pohrdavá Vika, vyzývavá a nepřátelská.
"Samozřejmě že se mě můžeš dotknout," vykřikla. "Jsi přece můj pán."
"Odpusť mi to," řekl jsem.
Zasmála se, hořce a opovržlivě.
Přede mnou stála skutečná žena z Treve.
Tak jsem ji předtím nevnímal.
Vika byla loupežnická princezna, zvyklá odívat se do hedvábí a šperků z tisíců vyrabovaných karavan, spát na nejjemnějších kožešinách a jíst nejvybranější lahůd-ky. Všechny tyto věci pocházely z galér, vytažených na mělčinu a spálených, ze skladišť vzdálených kouřících věží, ze stolů a truhel rodin, jejichž muži byli zabiti a dcery odvedeny v řetězech jako otrokyně. Avšak teď se hrdá Vika, loupežnická princezna, žena z pyš-ného, bohatého Treve, sama stala kořistí v krutých hrách Goru a pocítila na svém krku tentýž ocelo-vý kroužek, jímž muži z jejího města často opatřovali hrdla svých hezkých plačících zajatkyň.
Vika se stala majetkem.
Mým majetkem.
Věnovala mi zuřivý pohled.
Vyzývavě ke mně přistoupila, pomalu a ladně, s hed-vábnou hrozivostí larlice, a pak přede mnou k mému úžasu poklekla s koleny v poloze otrokyně rozkoše.
Dlaně položila na stehna a pohrdavě sklonila hlavu na znamení, že se mi podrobuje.
Pozvedla hlavu a posměšně se na mě podívala svýma modrýma očima. "Zde, pane," zvolala, "klečí tvá otrokyně rozkoše."
"Vstaň," poručil jsem jí.
Půvabně vstala, položila mi paže kolem krku a při-blížila své rty k mým. "Tys mě prve políbil," řekla. "Teď políbím já tebe."

Pohlédl jsem jí do modrých očí, které se vpíjely do mých, a napadlo mě, kolik mužů už k ní zahořelo láskou a nechalo se spálit v tom temném doutnajícím plameni.
Její nádherné rty se dotkly mých.
"Toto," pravila tiše a majestátně, "je polibek od tvé otrokyně rozkoše."
Sňal jsem její paže z krku.
Překvapeně se na mě podívala.
Vyšel jsem z místnosti do šeré chodby. Na prahu jsem k ní natáhl ruku.
"Nelíbím se ti?" zeptala se.
"Viko," řekl jsem, "pojď sem a chop se ruky blázna."
Když jí došlo, co zamýšlím, zavrtěla pomalu hlavou. "Ne," řekla. "Nesmím opustit komnatu."
"Prosím," naléhal jsem.
Otřásla se hrůzou.
"Pojď," vybídl jsem ji znovu, "vezmi mě za ruku."
Dívka pomalu, jakoby ve snu přistoupila k průchodu a chvěla se po celém těle. Senzory se však tentokrát nerozzářily.
Podívala se na mě.
"Prosím," zopakoval jsem.
Pohlédla ještě jednou na senzory, které civěly z rá-mu dveří jako černé vykuchané kovové oči. Byly spále-né a rozbité.
Dokonce i zeď poblíž nich nesla šarlatové stopy jejich náhlého vyřazení z provozu.
"Už ti nemohou ublížit," ujišťoval jsem ji.
Vika udělala další krok vpřed a pak se jí podlomily nohy a já měl dojem, že ztratí vědomí. Natáhla ke mně ruku. Oči měla vytřeštěné hrůzou.
"Ženy z Treve," pravil jsem, "jsou statečné, stejně jako krásné a hrdé."
Překročila práh a zhroutila se mi v mdlobách do náručí.
Zvedl jsem ji a odnesl na kamenné lůžko.
Pohlédl jsem na zničené senzory v rámu a trosky sledovacího zařízení, které se skrývalo v zářící kouli.
Možná že teď už na kněze-krále Goru nebudu muset tak dlouho čekat.
Vika řekla, že až si budou přát, přijdou si pro mě.
Zasmál jsem se.
Snad jsem je dostatečně pobídl k tomu, aby si se svou schůzkou pospíšili.
Jemně jsem položil Viku na široké kamenné lůžko.
Kapitola devátá
Kněz-král
Dovolil jsem Vice, aby se mnou sdílela široké kamenné lůžko, měkké podušky a hedvábná prostěradla.
To bylo neobvyklé, protože gorejská otrokyně oby-čejně spí pod pánovým ložem na slaměné rohoži, za-balená jen do tenké pokrývky z měkkých vláken řepové rostliny, jež se podobá bavlně.
Pokud se svému pánovi zprotivila, mohla být za trest připoutána nahá k otrockému kroužku v nohách lože, bez pokrývky i bez rohože. Kameny na podlaze jsou tvrdé a gorejské noci chladné, takže se jen zřídka stane, že by se dívka druhý den ráno nesnažila lépe plnit své povinnosti vůči pánovi.
Toto tvrdé zacházení je možné použít dokonce i vů-či svobodné družce, pokud si to zaslouží, a to přesto, že je svobodná a muž ji obvykle hluboce miluje. Podle Gorejců totiž otrocký kroužek čas od času prospívá všem ženám, velebené svobodné družky z toho nevyjímaje.
Pokud se tedy chová nepatřičně, či jinak popudí své-ho druha, může se i svobodná družka ocitnout mimo lůžko. Čeká ji pak krutá noc na kamenné podlaze, bez oděvu, rohože nebo pokrývky, kterou stráví přivázána k otrockému kroužku jako bědná otrokyně.
To je gorejský způsob, jak jí připomenout, pokud je potřeba, že i ona je žena, a tedy má být ovládá-na a podřízena muži.
Kdyby se náhodou rozhodla tento základní fakt gorejského života nerespektovat, otrocký kroužek v nohách každého gorejského lůžka jí připomene, že Gor je svět mužů.
A přesto jsem na tomto světě potkal mnoho žen, které byly krásné i oduševnělé zároveň.
Gorejky se navzdory kulturnímu prostředí těší z to-ho, že jsou ženy. Často jsou to vzrušující, výrazné a nádherné bytosti, upřímné, hovorné, temperamentní a statečné. Vcelku se mi líbí víc než mnohé z jejich pozemských sester, které se, alespoň teoreticky, těší vyššímu postavení, i když jsem samozřejmě i v mém starém světě potkal několik žen, jež se stejně jako Go-rejky dovedly radovat ze svého pohlaví, půvabů a krásy, jemnosti a hloubky lásky, jíž my, ubozí muži, obávám se, nejsme vždy schopni porozumět.
Přes veškerou úctu a ohledy k něžnému pohlaví se však i já domnívám, zřejmě díky své gorejské výchově, že dotyk otrockého kroužku je občas prospěšný.
Podle zvyku nesmí otrokyně ulehnout na lůžko ani tehdy, když má potěšit svého pána. Předpokládám, že příčinou tohoto omezení je snaha jasněji vymezit rozdíl mezi jejím postavením a postavením svobodné družky. V každém případě je důstojnost lůžka vyhraze-na svobodné družce.
Když si pán přeje užít své otrokyně, řekne jí, aby rozsvítila lampu lásky, kterou dívka poslušně zavěsí do okna jeho komnaty, aby ho nikdo nerušil. Pán pak sám rozhodí na podlahu přepychové kožešiny lásky, často larlí, a poručí jí, aby na ně ulehla.
Viku jsem však jemně položil na kamenné lůžko.
Něžně jsem ji políbil na čelo.
Otevřela oči.

"Opustila jsem komnatu?" tázala, se.
"Ano," potvrdil jsem jí.
Dlouho si mě prohlížela. "Jak tě mám dobýt?" ze-ptala se. "Miluji tě, Tarle Cabote."
"Jsi jen vděčná," namítl jsem.
"Ne," zavrtěla hlavou, "miluji tě."
"To nesmíš."
"Přece je to pravda."
Přemýšlel jsem, jak s ní mám hovořit, protože jsem ji musel zbavit naděje, že mezi námi může být láska. Dům kněží-králů nebyl lásce nakloněn, a navíc ani ona sama v tom neměla jasno. A pak tu byla ještě Talena, jejíž obraz mi nikdy nezmizí z paměti.
"Jsi žena z Treve," připomněl jsem jí s úsměvem.
"Přesto jsi mě pokládal za otrokyni rozkoše," od-sekla.
Pokrčil jsem rameny.
Odvrátila se a hleděla na zeď. "V jistém ohledu jsi měl pravdu, Tarle Cabote."
"Jak to?" podivil jsem se.
Pohlédla mi přímo do očí. "Má matka," řekla hoř-ce, "- byla otrokyně rozkoše - vychovaná v arejských kotcích."
"Musela být velice krásná," prohodil jsem.
Vika mi věnovala zvláštní pohled. "Ano," připustila, "asi byla."
"Pamatuješ se na ni?" ptal jsem se.
"Ne," zavrtěla hlavou, "protože zemřela, když jsem byla velmi malá."
"To je mi líto," řekl jsem.
"Na tom stejně nezáleží," odtušila Vika, "protože ona byla jen zvíře vychované v arejských kotcích."
"Tolik jí pohrdáš?" podivil jsem se.
"Byla vychována jako otrokyně," zněla její odpo-věď.
Mlčel jsem.
"Ale můj otec," vyprávěla Vika, "z kasty lékařů, jehož otrokyní byla, si ji zamiloval a požádal ji, aby se stala jeho svobodnou družkou." Vika se tiše zasmála. "Tři roky ho odmítala."
"Proč?" nechápal jsem.
"Protože ho milovala," odpověděla Vika, "a ne-chtěla, aby měl za svobodnou družku pouze bědnou otrokyni."
"Byla to velmi dobrá a šlechetná žena," poznamenal jsem.
Vika jen znechuceně mávla rukou. "Byla blázen. Kolikrát se otrokyni poštěstí, aby jí někdo nabídl svo-bodu?"
"To bývá zřídkakdy," připustil jsem.
"Ale nakonec," uzavřela Vika, "z obav, že si můj otec vezme život, souhlasila a stala se jeho svobod-nou družkou."
Vika se mi pátravě zadívala do tváře. Naše oči se střetly. "Narodila jsem se jako svobodná," řekla. "Pochop, já jsem nebyla vychována jako otroky-ně."
"Chápu to," přikývl jsem. "Možná že tvá matka ne-byla jen krásná, ale také hrdá a statečná."
"Jak by mohla být?" zasmála se Vika pohrdavě. "Ří-kala jsem ti přece, že byla pouhou otrokyní, zvířetem z arejských kotců."
"Vždyť jsi ji ani neznala," namítl jsem.
"Vím, co byla," odsekla.
"Co víš o svém otci?"
"I on je svým způsobem mrtev."
"Co tím myslíš?" zajímal jsem se.
"Nic," pokrčila rameny.
Rozhlédl jsem se po místnosti. Zrak mi padl na skří-ně, jejichž stíny se v tlumeném světle temně rýsova-ly proti zdi, na rozbité sledovací zařízení na stropě, roztříštěné senzory ve velkých prázdných veřejích, jež vedly do chodby,
"Jistě tě velmi miloval, potom co tvá matka zemřela," prohodil jsem.
"Ano," řekla Vika, "asi ano - ale byl to blázen."
"Proč to říkáš?" podivil jsem se.
"Sledoval mě až do Sardaru, aby mě zachránil."
"Musel to být velmi statečný muž."
Převalila se na druhý bok a hleděla do stěny. Po chvilce promluvila a z jejích krutých slov čišelo pohrdání.
"Byl to nabubřelý šašek, který se bál i vzdáleného řevu larla."
Náhle se převalila zase zpět tváří ke mně. "Jak ho má matka mohla milovat? Byl to jen tlustý, nabubřelý šašek."
"Třeba byl na na ni hodný," nadhodil jsem, "- když ostatní nebyli."
"Proč by měl být někdo hodný na otrokyni rozkoše?" podivila se Vika.
Pokrčil jsem rameny.
"Protože otrokyně rozkoše," pokračovala, "to jsou jen zvonečky na kotnících, parfém, bič a kožešina lásky."
"Třeba byl na ni hodný," zopakoval jsem, "- když ostatní nebyli."
"Snad," odtušila Vika. "Ale cožpak to stačí?"
"Snad," řekl jsem.
"Pochybuji o tom," pravila Vika. "Často jsem o tom přemýšlela."
"Co se s ním stalo, když vystoupil do Sardaru?" ze-ptal jsem se.
Více nebylo do řeči.

"Víš to?"
"Ano," odpověděla.
"Tak co tedy?"
Prudce potřásla hlavou. "Neptej se mě na to."
Nenaléhal jsem na ni.
"Proč ti dovolil odejít do Sardaru?" tázal jsem se.
"Nedovolil mi to," vysvědovala Vika. "Snažil se mi v tom zabránit, avšak já vyhledala treveské mudrce a nabídla se jim za oběť kněžím-králům. Pravý důvod, proč jsem si přála dostat se do Sardaru, jsem jim samozřejmě zatajila." Na chvilku se zarazila. "Zajímalo by mě, jestli to věděli," uvažovala.
"Není to nepravděpodobné," poznamenal jsem.
"Můj otec o tom samozřejmě nechtěl ani slyšet," za-smála se Vika. "Zamkl mě do mých komnat, ale nejvyšší mudrc města přišel s bojovníky, kteří vyrazili dveře na-šeho domu, otce zmlátili, až se nemohl hýbat, a já šla ochotně s nimi." Znovu se zasmála. "Když ho bili a on křičel, měla jsem velkou radost. Nenáviděla jsem ho totiž - velmi jsem ho nenáviděla. Nebyl to skutečný muž, protože nesnesl bolest, i když byl z kasty lékařů. Nesnesl ani řev larla."
Věděl jsem, že gorejské kasty sice byly dědičné, avšak nebyly dané jednou provždy a muži, jemuž se nelíbila jeho kasta, mohlo být dovoleno ji změnit, pokud s tím souhlasila Nejvyšší rada města. Souhlas závisel na jeho předpokladech k práci, kterou vykonávala nová kasta, a ochotě příslušníků této kasty ho mezi sebe přijmout jako kastovního bratra.
"Snad nedokázal snést bolest, že musel zůstat pří-slušníkem kasty lékařů," nadhodil jsem.
"Snad," připustila Vika. "Vždycky chtěl všechny chrá-nit před utrpením, dokonce i zvířata a otroky."
Usmál jsem se.
"Chápeš?" řekla. "Byl to slaboch."
"Chápu," zalhal jsem.
Vika opět ulehla na hedvábné povlečení a kožešiny. "Ze všech mužů jsi první, který se mnou v této komnatě o takových věcech hovoří."
Mlčel jsem.
"Miluji tě, Tarle Cabote," řekla.
"Myslím, že ne," odvětil jsem jemně.
"Miluji tě!" vykřikla.
"Jednou," pravil jsem, "budeš milovat - ale nejspíš to nebude bojovník z Ko-ro-by."
"Myslíš si, že neumím milovat?" zeptala se vyzývavě.
"Jednou snad budeš umět milovat," odpověděl jsem, "a já myslím, že budeš milovat skvěle."
"Ty umíš milovat?"
"Nevím," usmál jsem se. "Jednou - velmi dávno - jsem snad miloval."
"Koho?" zeptala se Vika nepříliš nadšeně.
"Štíhlou tmavovlasou dívku, která se jmenovala Talena."
"Byla krásná?"
"Ano."
"Tak krásná jako já?"
"Obě jste velmi krásné."
"Byla to otrokyně?"
"Ne - byla dcerou ubara."
Tváře Viky se zkřivily hněvem. Vyskočila z lože a při-stoupila ke stěně. Prsty měla vklíněné za otrockým kroužkem, jako by ho chtěla strhnout z hrdla. "Ach tak!" vyrazila se sebe. "A já - Vika - jsem pouhou otrokyní!"
"Uklidni se," řekl jsem.
"Kde je teď?" tázala se Vika.
"Nevím," přiznal jsem.
"Kdy jsi ji viděl naposled?"
"Před více než sedmi lety."
Vika se škodolibě zasmála. "Pak je tedy v Prašných městech."
"Možná," připustil jsem.
"Ale já - Vika -jsem zde."
"Já vím."
Odvrátil jsem se.
Přes rameno jsem slyšel, jak říká: "Přinutím tě, abys na ni zapomněl."
V jejím hlase byla zlá, ledová, samolibá a vášnivá hrozba ženy z Treve, jež je zvyklá, že vždy dostane vše, co si zamane.
Obrátil jsem se znovu k Vice. Už to nebyla ta dívka, s níž jsem před chvilkou mluvil, ale žena z vysoké kasty, z loupeživého království Treve, povýšená a panovačná, přestože nosila na krku kroužek.
Vika sáhla po sponě na levém rameni a uvolnila ji. Roucho jí spadlo k nohám.
Měla značku.
"Pokládal jsi mě za otrokyni rozkoše," řekla.
Prohlížel jsem si ženu, jež tu přede mnou stála, její vzdorovité oči, našpulené rty, kroužek a značku.
"Nejsem snad dost krásná," tázala se, "abych mohla být dcerou ubara?"
"Ano," přisvědčil jsem, "jsi krásná."
Věnovala mi posměšný pohled. "Víš, k čemu slouží otrokyně rozkoše?" zeptala se.

"Vím," řekl jsem.
"Je to samice lidského druhu," pokračovala, "chova-ná jako zvíře pro svou krásu a vášeň."
"Vím."
"Je to zvíře chované k potěšení mužů, k potěšení svého pána."
Mlčel jsem.
"V mých žilách," prohlásila, "proudí krev takového zvířete. V mých žilách proudí krev otrokyně rozkoše." Zasmála se.
"A ty, Tarle Cabote, jsi jeho pánem. Ty, Tarle Cabote, jsi mým pánem."
"Ne," odporoval jsem.
S pobaveným pohledem ke mně přistoupila. "Po-sloužím ti jako otrokyně rozkoše," pravila.
"Ne," odpověděl jsem.
"Ale ano," řekla, "protože ti budu poslušnou otroky-ní." Pak mi nastavila své rty k polibku.
Držel jsem ruce před sebou, aby se ke mně nemohla přiblížit.
"Vezmi si mě," řekla.
"Ne," odmítl jsem ji.
Zasmála se. "Nemůžeš mě odmítnout."
"Proč ne?"
"Nedovolím ti to," prohlásila. "Vidíš, Tarle Cabote, rozhodla jsem se, že z tebe učiním svého otroka."
Prudce jsem ji od sebe odstrčil.
"Jak chceš," vykřikla a oči jí plály hněvem. "Jak chceš, Cabote. Dobudu tě tedy!"
Pak uchopila mou hlavu do dlaní a přitiskla své rty k mým.
V tom okamžiku jsem ucítil znovu onen jemný kobylčí pach, který jsem poznal v chodbách mimo kom-natu. Kousl jsem Viku do rtů, až jí z nich vytryskla krev, a tlačil ji před sebou. Nakonec jen má paže zabránila, aby nepadla na kamennou podlahu. Slyšel jsem, jak vykřikla bolestí a překvapením. Mrštil jsem s ní na sla-měnou rohož otrokyně, která ležela pod kamenným lůžkem.
Konečně jsem prohlédl, avšak oni přišli příliš brzo! Nestačila dokončit svou práci. Mohlo to s ní dopad-nout špatně, ale nezáleželo mi na tom.
Stále jsem se ještě neotočil k širokým veřejím.
Pach byl nyní velmi silný.
Vika se vystrašeně přikrčila na rohoži otrokyně pod lůžkem. Nad ní visel otrocký kroužek.
"Co se děje?" ptala se. "Co dělám špatně?"
"Takže tys mě měla pro ně dobýt?" tázal jsem se jí.
"Nerozumím ti," koktala.
"Jsi jen ubohým nástrojem kněží-králů."
"Ne," vykřikla, "ne!"
"Kolik mužů jsi pro kněze-krále dobyla?" zeptal jsem se. Popadl jsem ji za vlasy a otočil její tvář k sobě. "Kolik?" vykřikl jsem.
"Prosím!" plakala.
Byl jsem v pokušení rozbít jí hlavu o kamenné lůžko, protože byla podlá, ničemná, krutá a zlovolná a zasloužila jen kroužek, železo a bič!
Otupěle zavrtěla hlavou, jako by odmítala všechna ta obvinění.
"Nerozumíš mi," opakovala, já tě miluji!"
S hnusem jsem ji od sebe odstrčil.
Stále jsem se ještě neotočil čelem k veřejím.
Vika mi ležela u nohou a z koutku úst, která stále ještě nesla stopy mého divokého polibku, jí vytékal pramínek krve.
Vzhlédla ke mně uslzenýma očima.
"Prosím," zašeptala.
Pach byl silný. Tušil jsem, že je blízko. Jak to, že si ho dívka neuvědomovala? Nebo to bylo součástí jejího plánu?
"Prosím," vzlykala zlomeně a pozvedla ke mně svou uplakanou tvář. "Miluji tě."
"Zmlkni, otrokyně," okřikl jsem ji.
Položila si hlavu na kameny a hlasitě vzlykala.
Věděl jsem, že je tu.
Pach byl nyní velice silný a nezaměnitelný.
Pozoroval jsem Viku a náhle se mi zdálo, že i ona si jeho blízkost uvědomuje, protože pozvedla hlavu a oči se jí rozšířily hrůzou. Poklekla, zakryla si tvář dlaněmi, jako by se jimi chtěla chránit, a roztřásla se po celém těle. Pak jí unikl dlouhý, strašlivý výkřik zoufalého děsu.
Tasil jsem svůj meč a otočil se.
Stál ve veřejích.
Svým způsobem byl nesmírně krásný, zlatý a vysoký. Tyčil se nade mnou, orámován veřejemi obrovského vchodu. Byl sotva metr široký, avšak jeho hlava se téměř dotýkala zárubně nahoře, takže ve stoje musel měřit nejméně pět metrů. Měl šest nohou, objemnou hlavu, jež vypadala jako zlatá koule, a velké okrouhlé lesklé oči. Dvě přední no-hy měl mírně pozvednuté před tělem, jako by vyčkával. Jeho čelisti se krátce otevřely a zase zavřely. Všiml jsem si, že se pohybují příčně.
Z hlavy mu vyrůstala dvě dlouhá tenká kloubovitá tykadla, porostlá kmitajícími zlatými chloupky. Obě tykadla si nejprve prohlédla místnost a pak obrátila pozornost ke mně.

Tykadla se ke mně natočila jako ramena štíhlé zlaté pinzety a každý z nespočetných zlatých chloupků se narovnal a namířil na mě, jako by byl kmitající zlatou jehlou.
O způsobu, jakým tento tvor vnímá, jsem se mohl jen dohadovat; přesto jsem však usoudil, že stojím ve středu jeho zorného pole.
Na krku měl pověšený malý kulatý přístroj, jakéhosi dumočníka. Podobal se těm, které jsem znal, byl však mnohem menší.
Ucítil jsem nové pachy, které vydávala bytost stojící přede mnou. V témže okamžiku začal z dumočníka vycházet mechanicky reprodukovaný hlas.
Mluvil gorejsky.
Věděl jsem, co řekne.
"Lo Sardar," uslyšel jsem. "Jsem kněz-král."
"Jsem Tarl z Ko-ro-by," odpověděl jsem.
Chvilku poté, co jsem promluvil, jsem ucítil další pachy, jež zřejmě vydával přístroj, který visel na krku oné bytosti přede mnou.
Její tykadla jako by přijímala mnou sdělenou infor-maci.
Do nosu mě udeřil nový pach.
"Následuj mě," přikázal mechanicky reprodukovaný hlas. Pak se tvor obrátil a vykročil do chodby.
Přistoupil jsem k veřejím.
Tvor kráčel dlouhými ladnými kroky vpřed.
Ještě jednou jsem pohlédl na Viku. Pozvedla ke mně paži. "Neodcházej," řekla.
Pohrdavě jsem se od ní odvrátil a následoval tajem-ného tvora.
Za zády jsem slyšel její pláč.
Však má proč plakat, pomyslel jsem si. Zklamala své pány kněze-krále a jistě ji čeká tvrdý trest.
Kdybych měl čas, kdybych neměl důležitější práci, snad bych ji potrestal sám a cíleně a nemilosrdně jí užil, abych jí připomněl, co znamená její kroužek a jak trestá gorejský pán zrádnou otrokyni.
Poznala by, kdo zvítězil.
Vyhnal jsem podobné myšlenky z hlavy a kráčel dál po chodbě.
Přinutil jsem se na tu mizernou, zrádnou děvku za-pomenout. Čekaly mě mnohem významnější události, proti kterým tato otrokyně nebyla ničím.
Nenáviděl jsem Viku.
Následoval jsem kněze-krále.

Kapitola desátá

Misk, kněz-král

Kněží-králové vydávají sami o sobě jen nepatrný, ne-bo žádný pach, rozpoznatelný lidským čichem, avšak nepochybně tu existuje pach Hnízda, podle něhož se navzájem rozpoznávají. Různé odchylky od tohoto pachu jim umožňují vzájemnou identifikaci.
To, co jsem v chodbách považoval za pach kněží-králů, byly ve skutečnosti jen jejich pachové značky, které používají, podobně jako některé druhy společenského hmyzu v našem světě, při vzájemné ko-munikaci.
Lehký kobylčí pach, který jsem zachytil, bývá příto-men ve všech těchto signálech, stejně jako mají cosi společného všechny lidské hlasy, ať už je mluvčím Angličan, Křovák, Číňan či Gorejec. Tato společná věc odlišuje lidský hlas od vrčení šelem, syčení hadů či ptačího zpěvu.
Kněží-králové mají oči, složené z mnoha plošek, zdá se však, že na tyto orgány příliš nespoléhají. Jsou pro ně tím, čím jsou pro nás uši a nos, a používají je tak, jako my používáme sekundární čidla v pří-padě, že potřebnou informaci nelze získat zrakem, v případě kněží-králů čichem. Jejich primárními smyslovými orgány jsou ona kloubová tykadla, po-rostlá zlatými chloupky, jež jim vyčnívají z kulatých hlav nad velkýma okrouhlýma očima. Předpokládám, že tato tykadla nejsou pouze citlivá na pachy, ale díky modifikaci části zlatých chloupků dovedou přeměňo-vat zvukové vibrace na něco, co dokážou vnímat. Dá se tedy mluvit o tom, že tykadly nejenom čichají, ale i slyší. Soudě podle malého počtu příslušně modifiko-vaných chloupků však pro ně sluch zřejmě není tak důležitý. Pozoruhodné bylo, že jen málokterý z kněží-králů, s nimiž jsem o této skutečnosti hovořil, do-kázal jasně rozlišovat mezi čichem a sluchem. Zdá se mi to neuvěřitelné, ale nemám důvod si myslet, že by mě chtěli oklamat. Vědí, že máme jiné smyslové uspořádání, a domnívám se, že o povaze našeho vní-mání skutečnosti mají stejně mlhavé představy jako já o jejich. Když mluvím o sluchu a čichu, nejsem si jist, zda v případě kněží-králů mají tyto výrazy stále ještě tentýž význam. Říkám o nich, že čichají a slyší svými smyslovými tykadly, avšak nemám ani tušení, jakého druhu jejich vjemy jsou. Cítí například kněz-král určitý pach kvalitativně stejně jako já? Domnívám se spíše, že nikoli, protože hudba, kterou kněží-králové často vyluzují na zvláštní nástroje, se skládá z rapsodií pachů, jež jsou pro mé ucho, lépe řečeno můj nos, nesnesitelné.
Komunikace pomocí pachových signálů může být za jistých okolností velmi výhodná, v jiných situacích se naopak projevuje jako zřetelná nevýhoda. Pach se například donese k citlivým tykadlům kněží-králů na delší vzdálenost než lidské volání. Kněz-král také může ve své komnatě nebo v chodbě zanechat zprávu pro jiného kněze-krále, který přijde později a zprávu si přečte. Mezitím však nesmí uplynout příliš dlouhá doba. Nevýhodou tohoto způsobu komunikace je skutečnost, že zprávě mohou porozumět i vetřelci a další, jimž není určena. V chodbách kněží-králů je třeba vážit slova, protože nějakou dobu trvá, než se vyřčené věty rozplynou na nezřetelný zápach.
Pro delší časové úseky existují poměrně jednoduché prostředky, jež zprávu zaznamenají, aniž by bylo třeba se spoléhat na složité mechanické přístroje. Nejjed-nodušší a nejpůsobivější je chemicky upravená šňůra z tkaniny, již kněz-král nasytí pachy své zprávy. Tato svinutá šňůrková zpráva pak uchovává pachy nekoneč-ně dlouho, a když si ji chce jiný

kněz-král přečíst, začne ji postupně rozbalovat a očichávat párem svých kloubových tykadel.
Kráčel jsem chodbami za knězem-králem velmi dlouho.
Přes svou velikost se pohyboval ladně jako dravec. Buď byl na své rozměry velmi lehký, nebo velmi sil-ný, možná obojí. Jeho kroky byly odměřené, důstojné a elegantní, přesto však nepostrádaly jistou opatrnost až úzkostlivost. Skoro se zdálo, jako by se ten tvor ne-chtěl ušpinit kontaktem s podlahou chodby.
Kněz-král kráčel na čtyřech nesmírně dlouhých, tenkých nohou se čtyřmi klouby. Kromě toho měl ještě dvě daleko svalnatější uchopovací končetiny se čtyřmi klouby, umístěné na hrudi téměř ve výši jeho čelistí. Obě tyto končetiny měly čtyři menší chápavé háčky, jejichž špičky se v klidové poloze navzájem do-týkaly. Později jsem se měl dozvědět, že v bříšku na koncích těchto předních nohou, z nichž vystupovaly menší chápavé háčky, byly zakřivené špičaté čepele, které se vysouvaly vpřed. To se dělo reflexivně, obráce-ním špičky končetiny, čímž se čepel okamžitě vysunula, zatímco čtyři chápavé háčky se skryly do chráněné části za ní.
Kněz-král se zastavil před něčím, co vypadalo jako zeď.
Pozvedl jednu z předních končetin vysoko nad hla-vu a dotkl se čehosi, co jsem neviděl.
Panel se odsunul zpět a kněz-král vstoupil do jakési uzavřené místnosti.
Následoval jsem ho a panel se za mnou zase zasu-nul.
Podlaha pod mýma nohama jako by padala kamsi dolů. Sevřel jsem v dlani jilec svého meče.
Kněz-král na mě pohlédl a tykadla se mu zvědavě zachvěla.
Zasunul jsem meč zpět do pochvy.
Ocitl jsem se ve výtahu.

Asi po čtyřech či pěti minutách se zdviž zastavila a já společně s knězem-králem vystoupil.
Kněz-král se postavil na dvě zadní nohy a malým čisticím háčkem za třetím kloubem jedné ze svých předních končetin si začal pročesávat tykadla.
"To jsou chodby kněží-králů," pravil.
Rozhlédl jsem se a zjistil, že se nacházím na vyso-ké plošině se zábradlím, z níž byl výhled na obrovské uměle vyhloubené kruhové údolí, lemované mosty a te-rasami. V hloubce tohoto údolí a na terasách v jeho stěnách jsem spatřil bezpočet budov stereometrických tvarů, jako jsou kužely, válce, krychle, kopule a koule, jež měly různou velikost, barvu i druh osvětlení. Mno-hé měly okna a sestávaly z několika podlaží, některé se vypínaly až na roveň plošiny, na níž jsme stáli, a našly se i takové, které dosahovaly ještě výš, až k obrovské ko-puli, jež se velebně klenula nad údolím jako kamenné nebe.
Stál jsem na plošině a oběma rukama jsem svíral zábradlí. To, co jsem viděl, mě omráčilo.
Zářící koule, umístěné na stěnách a kupoli jako hvězdy, skvěle osvětlovaly celé údolí.
"Toto," pravil kněz-král, který si stále ještě pro-česával zlaté chloupky na svých tykadlech, "je předsíň našeho panství."
Z plošiny, kde jsem stál, jsem viděl na mnoha úrov-ních spoustu tunelů, vedoucích kamsi do skály, snad k ještě gigantičtějším dutinám zaplněným dalšími stav-bami.
Uvažoval jsem, k čemu ty budovy asi slouží, a dospěl jsem k názoru, že to jsou nejspíš ubytovny, továrny a sklady.
"Pohleď na ty zářící koule," pokračoval kněz-král. "Jsou tu kvůli živočišným druhům, k nimž patříš i ty. Kněží-králové je nepotřebují."
"Kromě kněží-králů tu žijí i jiní tvorové?" podivil jsem se.
"Ovšem," zněla odpověď.
Vtom mě vyděsil velký členovec s mnoha páry no-hou, více než sedm metrů dlouhý a metr vysoký, kte-rý zvědavě přicupital blíž a koulel očima na dlouhých stopkách.
"Je neškodný," poznamenal kněz-král.
Členovec se zastavil, přiblížil oči k nám a dvakrát zkřížil tykadla.
Sáhl jsem po meči.
Tvor spěšně ustoupil vzad, aniž se otočil, a jeho tělní destičky zašelestily.
"Podívej, cos udělal," řekl káravě kněz-král. "Vyděsil jsi ho."
Pustil jsem jilec svého meče a otřel si zpocenou dlaň do tuniky.
"Jsou to krotcí tvorové," vysvětloval kněz-král, "a obávám se, že nikdy neuvyknou pohledu na někoho tvého druhu."
Kněz-král mě pozoroval a cukal přitom tykadly.
"Tvůj druh je velice škaredý."
Smál jsem se, ani ne proto, že by mi ta slova připa-dala absurdní, jako spíše proto, že z pohledu kněze-krále mohla být pravdivá.
"To je zajímavé," prohodil kněz-král. "To, co jsi právě řekl, mi tlumočník nepřeložil."
"To byl smích," odpověděl jsem.
"Co je to smích?" ptal se kněz-král.
"Lidé se občas smějí, když je něco pobaví," vysvětlo-val jsem.
Bytost vypadala zmateně.
Mě samotného to překvapilo. Možná že lidé v těch-to chodbách neměli mnoho důvodů ke smíchu, a tak kněží-králové některé lidské zvyklosti ani nepozna-li. Anebo kněz-král prostě pojem zábava nechápal, protože byl geneticky odstraněn z jeho myšlení. Přesto jsem kněze-krále pokládal za inteligentní tvory a ne-chtělo se mi věřit, že by mohla existovat inteligentní rasa, jež by neznala humor.
"Myslím, že ti rozumím," řekl po chvilce kněz-král. "Je to jako cukat tykadly?"

"Snad," připustil jsem, možná ještě více zmaten než kněz-král.
"Jsem to ale hlupák," řekl kněz-král.
A pak se k mému úžasu té bytosti, spočívající na zadních nožkách, začalo třást břicho, hruď a hlava, až se mu nakonec roztřásla i tykadla, jež se zkroutila a propletla navzájem.
Kněz-král se přestal kolébat, jeho tykadla se opět zvolna, jakoby váhavě rozpletla a tvor klidně spočinul na zadních nožkách a sledoval mě.
Kněz-král se dal znovu do pečlivého a trpělivého pročesávání chloupků na tykadlech.
Připadalo mi, jako by přemýšlel.
Náhle si přestal upravovat tykadla a zaměřil je přímo na mě.
"Děkuji, žes na mě ve výtahu nezaútočil," pravil.
"Není zač," hlesl jsem ohromeně.
"Domníval jsem se, že nebude třeba tě uspat," po-kračoval.
"Útočit na tebe by bylo šílenstvím."
"Ano, bylo by to nerozumné," přisvědčil kněz-král, "ale nižší řády se často chovají nerozumně. Já však stále ještě mohu doufat, že mě potká potěšení zlatého brouka."
Mlčel jsem.
"Sarm se domníval, že uspání bude nezbytné."
"Sarm je další kněz-král?"
"Ano."
"Pak se tedy kněz-král může mýlit," odtušil jsem. To mi připadalo významné, daleko významnější než skutečnost, že kněží-králové nerozumějí lidskému smíchu.
"Zajisté," potvrdil onen tvor.
"Mohl jsem tě zabít?" zeptal jsem se.
"Snad," připustil.
Pohlédl jsem přes zábradlí na úžasnou složitost, kte-rá se tu přede mnou rozkládala.
"Ale nezáleželo by na tom," prohlásil kněz král.
"Ne?" podivil jsem se.
"Ne. Záleží jen na Hnízdě."
Nespouštěl jsem zrak z pozemků, které ležely pode mnou. Údolí mohlo být dobrých deset pasangů široké.
"Tohle je Hnízdo?" otázal jsem se.
"To je počátek Hnízda," řekl kněz-král.
"Jak se jmenuješ?" vyzvídal jsem.
"Misk," odpověděl.
Kapitola jedenáctá
Sarm, kněz-král
Odvrátil jsem se od zábradlí a pohlédl na velkou ram-pu, která v dlouhé spirále vedla k plošině, na níž jsem stál.
Po rampě se k nám na oválném disku blížil další kněz-král.
Nový příchozí se velice podobal Miskovi, až na to, že byl větší. Zajímalo mě, zda je pro můj živočišný druh těžké od sebe kněze-krále rozeznat. Později jsem s tím neměl mít vážnější potíže, avšak zpočátku jsem byl často na pochybách.
Sami kněží-králové poznávají jeden druhého po čichu, avšak já jsem k tomuto účelu samozřejmě používal zrak.
Oválný disk klouzal po rampě a zastavil se asi de-set metrů od nás. Zlatý tvor, který ho řídil, opatrně vystoupil na plošinu.
Přiblížil se ke mně a pečlivě mě zkoumal svými ty-kadly. Pak ustoupil asi šest metrů zpět.
Nebýt jeho velikosti, vypadal by úplně stejně jako Misk.
Tak jako Misk neměl na sobě žádné oblečení a nebyl ozbrojen. Vybaven byl pouze tlumočníkem, který se mu houpal na krku.
Později jsem se dozvěděl, že z pachu se dá vyčíst hodnost, kasta a místní příslušnost, stejně jako důstojníci pozemských armád nosí své odznaky a kovové prýmky.
Nově příchozí natočil svá tykadla k Miskovi. "Proč nebyl uspán?" tázal se.
"Nepovažoval jsem to za nezbytné," odpověděl Misk.
"Doporučil jsem, aby byl uspán," podotkl ten druhý tvor.
"Já vím," řekl Misk.
"Postarám se, aby to bylo zaznamenáno."
Zdálo se, že Miskovi na tom nezáleží. Natočil hlavu, čelisti se mu podélně otevřely a zase zavřely, potřásl ra-meny, ohnul poněkud prudce tykadla a pak je nedbale namířil ke kamenné kopuli nad sebou.
"Hnízdo nebylo ohroženo," ozvalo se z Miskova tlumočníka.
Tykadla nově příchozího se chvěla, snad zlostí.
Otočil knoflíkem svého tlumočníka a vzduch se oka-mžitě naplnil ostrými pachy, zřejmě výtkami. Nic jsem neslyšel, protože tvor vypnul svého tlumočníka.
Než Misk odpověděl, rovněž vypnul svého tlumoč-níka.
Pozoroval jsem jejich tykadla a držení dlouhých, ladných těl.
Obcházeli kolem sebe a některé pohyby připomí-naly prásknutí bičem. Občas, nepochybně v rozčilení, otočili posledními články předních končetin a já popr-vé spatřil špičaté čepele, které se v nich skrývaly.
Podle podobných znaků jsem se později naučil roz-poznávat emoce a duševní stavy kněží-králů. Mnohé z nich byly

daleko méně zřejmé než ty, jichž jsem byl v této vzrušené chvíli svědkem. Netrpělivost, kupříkla-du, je často vyjádřena chvěním hmatových chloupků na nohou, jako by se tvor nemohl dočkat, až vy-razí. Mimovolné pohyby čisticích háčků za třetím kloubem předních končetin naznačují nesoustředě-nost, jako by se tvor chystal česat, což byla činnost, jíž kněží-králové podle mě trávili až příliš mnoho času. Na druhou stranu je však třeba dodat, že pova-žují lidi za obzvláště nečistá zvířata a v chodbách je z hygienických důvodů umisťují do pečlivě vyhraze-ných prostor. Jemné nuance těchto náznaků lze lépe osvětlit v kontrastu se znaky na první pohled podobný-mi, jimiž kněz-král dává najevo, že je dobře naladěn vůči jinému knězi-králi nebo jiné bytosti jakéhokoli typu. V tom případě opět mimovolně pohybuje čisti-cími háčky, avšak zároveň mírně napřahuje přední končetiny směrem k tvorovi, vůči němuž je dobře naladěn, a naznačuje tím, že je ochoten mu poskyt-nout své háčky, aby ho očistil. Pro snazší pochopení tohoto gesta je třeba zmínit, že kněží-králové se svými háčky, čelistmi a jazyky často čistí navzájem. Hlad se pozná podle kyselých výměšků, jež svlažují okraje čelistí a dodávají jim navlhlý vzhled. Žízeň za-se signalizuje jistá strnulost končetin a tykadel, jež je zjevná z jejich pohybů, a nahnědlé skvrny, které se šíří po zlaté hrudi a břichu. Nejcitlivějšími ukazateli nála-dy a pozornosti jsou však samozřejmě pohyby a napětí tykadel.
Tlumočník, za předpokladu, že je zapnut, poskytne pouze překlad toho, co bylo řečeno, a slova, pokud ne-ní zvýšena hlasitost, budou znít vždy stejně. Naslouchá-ní tlumočníku lze přirovnat k sledování obrázků, jež se průběžně objevují na obrazovce v neměnném formátu. Z povahy jednotlivých obrázků nelze vyčíst žádné vodít-ko, jako je rytmus řeči nebo nálada mluvčího. Tlumoč-ník vám může prozradit, že mluvčí je rozzloben, ale nemůže vám to předvést.
Po několika minutách kněží-králové přestali ob-cházet kolem sebe a obrátili se ke mně. Zároveň zapnuli své tlumočníky.
"Ty jsi Tarl Cabot z města Ko-ro-by," řekl větší z nich.
"Ano," potvrdil jsem.
"Já jsem Sarm," představil se, "oblíbenec Matky a pr-vorozený."
"Jsi vůdcem kněží-králů?" tázal jsem se.
"Ano," zněla odpověď.
"Ne," odporoval Misk.
Sarmova tykadla se prudce otočila k Miskovi.
"Největší v Hnízdě je Matka," pravil Misk.
Sarmova tykadla se opět uvolnila. "To je pravda," přisvědčil.
"Mám si toho s kněžími-králi mnoho co říct," řekl jsem. "Je-li ta, kterou nazýváte Matkou, vaší náčelnicí, přál bych si ji vidět."
Sarm se opřel o zadní nohy a jeho tykadla o sebe lehce zavadila. "Nikdo nesmí spatřit Matku, kromě jejího služebnictva a nejvyšších kněží-králů," prohlá-sil, "prvorozeného, druhorozeného a pak ještě třetího, čtvrtého a pátého v pořadí."
"S výjimkou tří velkých svátků," dodal Misk.
Sarmova tykadla sebou rozzlobeně zaškubala.
"Jakých tří velkých svátků?" ptal jsem se.
"Svátků cyklu Hnízda," řekl Misk, "Tola, Tolam a Tolama."
"Co je to za svátky?"
"Jsou to výročí svatebního letu," vysvětloval Misk, "svátek uložení prvního vejce a oslava vylíhnutí první-ho vejce."
"Jsou tyto svátky blízko?"
"Ano."
"Avšak ani za těchto svátků," pravil Sarm, "nesmí nikdo z nižších druhů Matku spatřit - to smějí pouze kněží-králové."
"To je pravda," připustil Misk.
Zachvátila mě zlost. Sarm tu změnu zřejmě ne-vnímal, avšak Miskova tykadla se okamžitě napřímila. Možná že se už s lidskou zlobou někdy setkal.
"Nemysli si o nás nic zlého, Tarle Cabote," řekl, "ne-boť během těchto svátků jsou všichni z nižších druhů, kdo nám slouží - dokonce i pastviny a podhoubí - uvolněni ze své práce."
"Kněží-králové jsou velkorysí," procedil jsem skrz zuby.
"Dělají snad lidé ze stínu hor totéž pro svá zvířata?" opáčil Misk.
"Ne," zavrtěl jsem hlavou. "Ale lidé nejsou zvířata."
"Jsou lidé kněžími-králi?" zeptal se Sarm.
"Ne," odpověděl jsem.
"Pak jsou tedy zvířata," uzavřel Sarm.
Tasil jsem meč a postavil se tváří v tvář Sarmovi. Můj pohyb byl nesmírně rychlý a určitě ho vyděsil.
V každém případě Sarm uskočil neuvěřitelně rychle vzad na svých tenkých nohou.
V okamžiku nás dělilo téměř deset metrů.
"Pokud nemohu mluvit s tou, již nazýváš Matkou," řekl jsem, "snad mohu mluvit s tebou."
Pokročil jsem k Sarmovi.
Sarm vztekle odskočil a tykadla se mu neklidně chvěla.
Pozorně jsme sledovali jeden druhého.
Povšiml jsem si, že má přední nohy obrácené a z měkkého bříška na jejich koncích se vysunuly dvě zahnuté špičaté čepele.
Za svými zády jsem slyšel mechanický hlas Miskova tlumočníka: "Ale ona je Matka. A my z Hnízda jsme všichni jejími dětmi."
Usmál jsem se.
Sarm poznal, že jsem neměl v úmyslu se k němu přiblížit na dosah, a poněkud se uklidnil. Přesto však zůstával stále ve

střehu.
Tehdy jsem poprvé viděl, jak kněží-králové dýcha-jí, snad proto, že Sarmovy dýchací pohyby byly v té chvíli zřetelnější než dosud. Svalové kontrakce v břišní oblasti způsobují, že vzduch je vtahován do dýchací-ho ústrojí čtyřmi malými otvory po obou stranách břicha a tytéž otvory následně slouží k výdechu. De-chový cyklus je slyšitelný jen v případě, že stojíte velmi blízko, avšak tehdy jsem zřetelně slyšel rych-lé vdechy a výdechy osmi maličkých trubkovitých úst v Sarmově břiše, přestože jsem stál několik metrů od něho.
Stahy Sarmových břišních svalů se zklidnily a jeho dýchání bylo opět sotva postřehnutelné. Špičky před-ních nohou stočil zpět, takže čepele se zase zasunuly a místo nich se objevily chápavé háčky se čtyřmi klou-by. Jejich špičky se jemně dotkly. Sarmova tykadla byla klidná.
Pohlédl na mě.
Nehýbal se.
Nikdy jsem si nezvykl na onu neuvěřitelnou nehyb-nost, s níž kněz-král dovedl stát na jednom místě.
Vzdáleně mi připomínal čepel zlatého nože.
Sarmova tykadla náhle ukázala na Miska. "Měl jsi ho uspat," řekl.
"Snad," připustil Misk.
Zabolelo mě to. Cítil jsem se, jako bych zradil dů-věru, již ve mě Misk vkládal, že jsem se nechoval jako racionální bytost, že jsem se choval přesně tak, jak Sarm očekával.
"Omlouvám se," řekl jsem Sarmovi a zasunul meč zpátky do pochvy.
"Vidíš," ozval se Misk.
"Je nebezpečný," trval na svém Sarm.
Zasmál jsem se.
"Co je to?" zeptal se Sarm a pozvedl tykadla.
"Třese se a cuká tykadly," vysvětloval Misk.
Sarm se však po těch slovech netřásl ani necukal tykadly. Místo toho mu ze špiček předních nohou vyjely čepele a v tykadlech mu hněvivě poškubávalo.
Pochopil jsem, že před kněžími-králi se nehodí třást a cukat tykadly.
"Vystup na disk, Tarle Cabote z Ko-ro-by," vyzval mě Misk a ukázal přední končetinou k plochému oválné-mu talíři, který vynesl Sarma k naší plošině.
Zaváhal jsem.
"Bojí se," prohlásil Sarm.
"Však má také čeho," odtušil Misk.
"Nebojím se," řekl jsem.
"Tak vystup na disk," opakoval Misk.
Když jsem tak učinil, oba kněží-králové se postavili každý z jedné strany pár kroků za mě. Jakmile byli nahoře, disk začal hladce a tiše klouzat po dlouhé rampě dolů na dno údolí.
Pohyboval se velkou rychlostí a já musel vynaložit nemalou námahu a naklonit se proti silnému proudu vzduchu, abych se udržel na nohou. K mé zlosti kněží-králové jen nehybně seděli nakloněni kupředu, s předními nohama pozvednutýma vzhůru a tykadly přitaženými k hlavě.
Kapitola dvanáctá
Dva mulové
Nad mramorovou pánví o průměru asi půl pasangu, jež se rozkládala na dně obrovského, skvěle osvětlené-ho barevného údolí, disk zpomalil rychlost a zastavil se.
Ocitl jsem se na jakémsi náměstí, obklopeném fan-tastickými budovami Hnízda kněží-králů. Na náměstí bylo rušno.
Viděl jsem tu nejen kněze-krále, ale ta-ké mnoho dalších bytostí nejrůznějších podob a tvarů. Mezi nimi jsem spatřil bosé muže a ženy s oholený-mi hlavami v krátkých fialových tunikách, které se v pestrém osvětlení náměstí leskly, jako by byly vyro-bené z plastiku.
Bezděčně jsem ucouvl, když se těsně kolem přeprav-ního disku přehnal plochý slimákovitý tvor.
"Musíme si pospíšit," řekl Sarm.
"Vidím tu lidské bytosti," obrátil jsem se na Miska. "To jsou otroci?"
"Ano," potvrdil Misk.
"Nemají kroužky," podotkl jsem.
"V Hnízdě není třeba zdůrazňovat rozdíl mezi ot-roky a svobodnými," vysvětloval Misk, "neboť v Hnízdě jsou všichni lidé otroky."
"Proč jsou tak oholení a oblečení?" ptal jsem se.
"Je to hygieničtější," zněla odpověď.
"Opusťme náměstí," řekl Sarm.
Později jsem zjistil, že tato nervozita byla způsobe-na jeho strachem z nákazy na veřejném prostranství. Procházeli se tu lidé.
"Proč jsou ti otroci ve fialovém?" podivil jsem se. "To je přece barva ubarů."
"Protože být otrokem kněží-králů je velká čest," odvětil Misk.
Položil jsem ruku na jilec meče. "Budete chtít, abych byl i já takto oholen a oblečen?"
"Pravděpodobně ne," řekl Sarm. "Možná že budeš ihned zlikvidován. Musím si prohlédnout pachové zá-znamy."
"On nemá být ihned zlikvidován," podotkl Misk, "ani nemá být oholen a oděn jako otrok."
"Proč ne?" tázal se Sarm.

"Je to přání Matky," odvětil Misk.
"Co s tím má Matka společného?" ptal se Sarm.
"Mnoho."
Sarm vypadal udiveně. Zastavil se a nervózně poškubával tykadly. "Za jakým účelem byl přiveden do cho-deb?"
"Přišel jsem sám," přiznal jsem se.
"Nebuď blázen," varoval mě Misk.
"Za jakým účelem byl přiveden do chodeb?" opako-val svou otázku Sarm.
"Účel je znám jen Matce," odpověděl Misk.
"Jsem prvorozený," ohradil se Sarm.
"Ona je Matka," odtušil Misk.
"Dobrá," řekl Sarm a odvrátil se. Cítil jsem, že je nanejvýš rozladěn.
V té chvíli se k nám přiblížila jakási dívka. Obcháze-la nás v uctivém oblouku a přitom mě sledovala s vy-třeštěnýma očima. Přestože měla oholenou hlavu, byla hezká a krátký oděv z plastiku jen málo zakrýval její půvaby.
Sarm se otřásl odporem.
"Rychle," řekl a spěchal pryč z náměstí. Mlčky jsme ho s Miskem následovali.

"Tvůj meč," požádal mě Misk a natáhl ke mně jednu z předních končetin.
"Nikdy," řekl jsem a ustoupil vzad.
"Prosím," dodal Misk.
Odepjal jsem opasek s mečem a zdráhavě ho podal Miskovi.
Sarma, který stál v dlouhé místnosti na oválném pódiu, tato výměna zřejmě potěšila. Obrátil se ke zdi za sebou, jež byla poseta spoustou lesklých knof-líků. Některé z nich povytáhl ze zdi a tenká vlákna, která z nich vyčnívala, si provlékl mezi tykadly. Tou-to činností strávil snad jeden ahn a pak se ke mně popuzeně otočil.
Přecházel jsem po dlouhé místnosti sem a tam a po-cit, že u boku mi už nevisí meč, mě zneklidňoval.
Misk po celou dobu setrval bez jediného pohnutí v oné neuvěřitelné strnulosti, která je vlastní snad jen kněžím-králům.
"Pachové pásky mlčí," pravil Sarm.
"Ovšemže," odtušil Misk.
"Co se má stát s tímto tvorem?" zeptal se Sarm.
"Matka si přeje," řekl Misk, "aby mu prozatím bylo dovoleno žít jako matok."
"Co to znamená?" zajímalo mě.
"Na tvora nižšího řádu mluvíš víc než dost," podotkl Sarm.
"Co je to matok?"
"Bytost, která je v Hnízdě, ale nepatří k němu," vysvětloval Misk.
"Jako ten členovec?"
"Přesně tak."
"Kdyby bylo po mém," řekl Sarm, "poslal bych ho do vivária nebo likvidačních komnat."
"To však není přáním Matky," upozornil Misk.
"Ach tak," řekl Sarm.
"Není to tedy ani přáním Hnízda," dodal Misk.
"Zajisté," souhlasil Sarm, "protože přání Matky je i přáním Hnízda."
"Matka je Hnízdo a Hnízdo je Matka," řekl Misk.
"Ano," přisvědčil Sarm a kněží-králové k sobě při-stoupili, uklonili se jeden druhému a jemně se dotkli tykadly.
Po chvilce spojení přerušili a Sarm se otočil ke mně. "Nicméně," pravil, "ještě si o tom s Matkou promlu-vím."
"Ovšem," přisvědčil Misk.
"Měla se se mnou poradit," řekl Sarm, "protože jsem prvorozený."
"Snad," připustil Misk.
Sarm na mě hleděl. Myslím, že mi nikdy neprominul, jak jsem ho vylekal na plošině vysoko nad údolím poblíž výtahu.
"Je nebezpečný," řekl, "měl by být zničen."
"Snad," připustil Misk.
"A navíc přede mnou cukal tykadly," dodal Sarm.
Misk neodpověděl.
"Ano," zopakoval Sarm. "Měl by být zničen."
Sarm se pak ode mě odvrátil a levou dolní kon-četinou sešlápl tlačítko v podlaze pódia, na němž stál.
Sotva se jeho štíhlá končetina dotkla tlačítka, jeden z panelů ve stěně se odsunul a do pokoje vkročili dva urostlí muži s oholenými hlavami, odění do fialových plastikových tunik otroků, a padli před pódiem na zem.
Na Sarmův povel vyskočili a postavili se do střehu vedle pódia s rozkročenýma nohama, hlavou vysoce vztyčenou a rukama založenýma na prsou.
"Pohleď na tyto dva muže," pravil Sarm.
Ani jeden z mužů, kteří právě vstoupili do místnosti, mi nevěnoval pozornost.
Přistoupil jsem k nim.
"Jsem Tarl Cabot z Ko-ro-by," řekl jsem jim a napřá-hl ruku.
Pokud mou podávanou ruku vůbec viděli, nehodlali ji přijmout.
Vypadali jako jednovaječná dvojčata. Měli široké, hezké hlavy, mohutné svaly a držení těla, z něhož vyzařoval klid a síla.

Oba byli o něco menší než já, ale zato statnější.
"Smíte promluvit," vyzval je Sarm.
"Jsem Mul-Al-Ka," řekl první, "vděčný otrok slovut-ných kněží-králů."
"Jsem Mul-Ba-Ta," řekl druhý, "vděčný otrok slovut-ných kněží-králů."
"Slovo ‚mul'," prohodil Misk, "se v Hnízdě používá k označení lidského otroka."
Přikývl jsem. Zbytek už mi nemuseli vysvědovat. Vý-razy ‚Al-Ka' a ‚Ba-Ta' jsou prvními písmeny gorejské abecedy. Tito muži ve skutečnosti neměli žádná jména, ale byli označeni jednoduše jako otrok A a otrok B.
Obrátil jsem se k Sarmovi.
"Předpokládám, že máte více než dvacet osm lid-ských otroků." Gorejská abeceda totiž měla dvacet osm písmen. Chtěl jsem, aby má poznámka vyzněla kousa-vě, ale Sarma se to zřejmě vůbec nedotklo.
"Ostatní jsou očíslovaní," vysvětloval. "Když jeden zemře nebo je zlikvidován, jeho číslo je přiděleno jinému."
"Některá z nižších čísel," vmísil se Misk, "byla přidě-lena už více než tisíckrát."
"Proč nemají čísla i tito otroci?" zajímal jsem se.
"To jsou zvláštní otroci," odpověděl.
Pozorně jsem si je prohlédl. Vypadali jako prototy-py dokonalosti lidského plemene. Možná že Misk tím chtěl říct jen to, že jsou obzvláště znamenitými zástupci lidského druhu.
"Uhádneš," ptal se Sarm, "který z nich byl vyroben synteticky?"
Musel jsem dát najevo překvapení, protože Sarm pobaveně zacukal tykadly.
"Ano," pokračoval Sarm, "jeden z nich byl vyroben synteticky, molekulu po molekule, počínaje proteino-vými molekulami. Je to uměle vytvořená lidská by-tost. Z vědeckého hlediska to není příliš zajímavé, avšak je to do jisté míry kuriozita. Během dvou sto-letí tuto metodu rozvinul Kusk, kněz-král, který si tím zpestřoval volné chvíle mezi vážnými biologickými výzkumy."
Otřásl jsem se.
"A co ten druhý?"
"Ani on není bez zajímavosti a nese stopy příleži-tostných nápadů Kuska, jednoho z největších v našem Hnízdě."
"Je rovněž vyroben synteticky?" zeptal jsem se.
"Ne," odpověděl Sarm, "je výsledkem genetické manipulace, kontroly a změn dědičných gametových prstenců."
Na čele mi vyrazil pot.
"Neméně zajímavou věcí," pokračoval Sarm, "je to, jak se shodují."
Popravdě jsem nebyl schopen ty dva muže, pokud to vůbec byli muži, od sebe rozeznat.
"To je důkaz skutečného umění," řekl Sarm.
"Kusk," opakoval Misk, "je jedním z největších v Hnízdě."
"Který z otroků byl vyroben synteticky?" otázal jsem se. "Ty to nepoznáš?" opáčil Sarm.
"Ne," odpověděl jsem.
Sarm opět zacukal tykadly. Jeho tělo se otřásalo, což, jak jsem věděl, znamenalo totéž co smích.
"Neprozradím ti to," řekl.
"Je pozdě," vmísil se Misk, "a pokud má matok zů-stat v Hnízdě, musí být zpracován."
"Ano," přisvědčil Sarm, ale nezdálo se, že by si chtěl nechat ujít příležitost, jak se popást na mém zmatku. Ukázal dlouhou kloubovitou přední končetinou na oba muly. "Pohlédni na ně s bázní, matoku," nabá-dal mě, "protože oni jsou výsledkem práce kněží-králů a lepší exemplář své vlastní rasy bys těžko hledal."
Přemítal jsem, co mohl Misk myslet oním ‚zpracová-ním', nicméně Sarmova slova mě dráždila, stejně jako ti dva vážní, urostlí chlapíci, kteří tak ochotně padli na zem před jeho pódiem.
"Jak to?" zeptal jsem se.
"Není to zřejmé?" opáčil Sarm.
"Není," odpověděl jsem.
"Jsou symetričtí," vysvětloval Sarm. "Navíc jsou inteli-gentní, silní a dokonale zdraví." Sarm se odmlčel, jako by čekal, co na to řeknu, avšak já jsem mlčel. "A navíc," pokračoval tedy, "se živí jen houbou a vodou a myjí se dvanáctkrát denně."
To mě rozesmálo. "U kněží-králů!" uniklo mi bezděčně gorejské zaklení, které s ohledem na mís-to, kde jsem se nacházel, a mé postavení znělo jaksi nepřiměřeně. Kněží-králů se však toto zaklení, jež dohánělo příslušníky kasty mudrců k slzám, ani v nejmenším nedotklo.
"Proč cukáš svými tykadly?" vyzvídal Sarm.
"Těmhle dvěma ty říkáš dokonalé lidské bytosti?" tázal jsem se a ukázal na otroky.
"Ovšemže," potvrdil Sarm.
"Ovšemže," přitakal Misk.
"Dokonalí otroci!" zvolal jsem.
"Nejdokonalejší lidskou bytostí je samozřejmě nej-dokonalejší otrok," odtušil Sarm.
"Nejdokonalejší lidská bytost," řekl jsem, "je svo-bodná."
Zdálo se mi, že v očích obou otroků vidím náznak údivu.
"Nepřejí si být svobodní," namítl Misk. Pak se ob-rátil k otrokům. "Co je vaším největším potěšením, mulové?"
"Být otroky kněží-králů," odvětili.
"Vidíš?" řekl mi Misk.
"Ano," přikývl jsem. "Teď vidím, že to nejsou žádní muži."
Sarmova tykadla se zlostně zachvěla.

"Proč nepožádáš toho svého Kuska," oslovil jsem ho, "aby synteticky vyrobil kněze-krále?"
Sarm se vztekle otřásl a z předních končetin se mu vysunuly špičaté čepele.
Misk se ani nepohnul. "To by odporovalo zásadám," pravil.
"Měla by Matka námitky," otázal se Sarm Miska, "kdybychom matokovi zlomili ruce a nohy?"
"Ano," odpověděl Misk.
"Měla by Matka námitky, kdybychom mu poškodili vnitřní orgány?"
"Bezpochyby."
"Musíme ho přece potrestat," řekl Sarm.
"To ano," přisvědčil Misk, "bezpochyby bude jednou potrestán."
"Výborně," řekl Sarm a namířil svá tykadla na dva otroky s oholenou hlavou v plastikových tunikách. "Po-trestejte matoka," vyzval je, "ale dejte pozor, abyste mu nezlomili kosti a nepoškodili vnitřní orgány."
Sotva ta slova vyšla ze Sarmova tlumočníka, vrhli se oba otroci ke mně, aby se mě chopili.
V téže chvíli jsem se rozběhl vpřed, čímž se mi poda-řilo je překvapit a zvýšit hybnou energii svého úderu. Odstrčil jsem jednoho z nich levou rukou, zatímco pravou jsem uštědřil druhému ránu pěstí přímo do obličeje. Hlava se mu otočila na stranu, kolena podklesla a pak se zhroutil na podlahu. Než se je-ho dvojče vzpamatovalo a znovu nabylo rovnováhy, přiskočil jsem k němu, popadl ho, vyzvedl vysoko nad hlavu a mrštil jím o kamenné dlaždice dlouhé komnaty. Kdyby to byl boj na život a na smrt, ne-váhal bych mu v následujícím okamžiku dupnout na břicho a roztrhnout bránici nebo patou roztříštit krk. Napadlo mě, že tito otroci zřejmě nejsou dobře vycvi-čeni v boji. Zdálo se dokonce, že nic neumějí.
První otrok klečel na kolenou, snažil se popadnout dech a opíral se přitom o pravou ruku. Pokud byl pravák, bylo to čiré bláznovství. Navíc se ani nepokoušel krýt si hrdlo.
Vzhlédl jsem k Sarmovi a Miskovi, kteří celý výjev pozorovali. Stáli na pódiu ve svém obvyklém mírně na-kloněném nehybném postoji, který mě občas dohánělk zuřivosti.
"Už jim víc neubližuj," řekl Misk.
"Nebudu," ujistil jsem ho.
"Možná že matok má pravdu," obrátil se Misk k Sar-movi. "Možná že nejsou dokonalými lidskými bytost-mi."
"Možná," odtušil Sarm.
Otrok, který byl při vědomí, pozvedl prosebně paži ke kněžím-králům. Oči měl zalité slzami.
"Prosím," žádal je, "pošlete nás do likvidačních ko-mnat."
Byl jsem ohromen.
Pak i druhý, který opět nabyl vědomí, poklekl vedle svého druha a opakoval tutéž větu: "Prosím, pošlete nás do likvidačních komnat."
Svůj úžas jsem se ani nepokoušel zakrýt.
"Cítí, že zklamali kněze-krále, a přejí si zemřít," pravil Misk.
Sarm si oba otroky chvilku prohlížel. "Budu milosrd-ný," řekl nakonec, "navíc se blíží slavnost Tola." Jemně, téměř blahosklonně pozvedl jednu ze svých předních končetin. "Smíte odejít do likvidačních komnat."
K mému překvapení se tváře obou otroků rozzářily vděčností, vzájemně si pomohli na nohy a chystali se opustit místnost.
"Stůjte!" vykřikl jsem.
Otroci se zastavili a upřeli na mě své zraky.
Já jsem však hleděl na Sarma a Miska. "Nemůžete je poslat na smrt."
Sarm vypadal udiveně.
Miskova tykadla se zatřásla.
Horečně jsem hledal nějaký vhodný důvod. "Kuskovi by se jistě nelíbilo, kdyby byly tyto dvě bytosti zničeny," řekl jsem. Doufal jsem, že to postačí.
Sarm a Misk se dotkli tykadly.
"Matok má pravdu," řekl Misk.
"Ano," přisvědčil Sarm.
Úlevou jsem vydechl.
Sarm se pak obrátil k oběma otrokům. "Nesmíte odejít do likvidačních komnat," oznámil jim.
Oba otroci si beze stopy jakýchkoli emocí znovu založili paže na prsou a rozkročili se vedle pódia. Nebýt toho, že jeden z nich zhluboka oddychoval a druhému stékala po tvářích krev, vypadali, jako by se vůbec nic nestalo.
Žádný z nich neprojevoval vděčnost, že byli na čas zachráněni, ani zlost, že jsem zabránil jejich po-pravě.
Jak si jistě umíte představit, vyvedlo mě to z míry. Chování obou otroků se mi zdálo nepochopitelné.
"Nezapomeň, Tarle z Ko-ro-by," ozval se Misk, jenž si nepochybně povšiml mého údivu, "že největším štěstím mulů je oddaně sloužit kněžím-králům. Přejí-li si kněží-králové, aby zemřeli, ochotně podstoupí smrt. Je-li přáním kněží-králů, aby žili, mají z toho stejnou radost."
Pohlédl jsem zpytavě na otroky. Nezdálo se mi, že by byli nějak zvlášť šťastní.
"Vidíš," dodal Misk, "tito mulové milují kněze-krále a ochotně jim slouží."
"Proto byli vytvořeni," namítl jsem.
"Přesně tak," přisvědčil Misk.
"A přesto říkáte, že jsou to lidé," řekl jsem.
"Ovšem," odtušil Sarm.
Pojednou na mě jeden z otroků pohlédl a pravil: "My jsme lidé."
Přistoupil jsem k němu a podal mu ruku. "Doufám, že jsem tě nijak vážně nezranil."

Uchopil mou ruku neohrabaně do své, jako by ne-věděl, co s ní má dělat.
"Já jsem také člověk," ozval se druhý a zadíval se mi přímo do očí.
Napřáhl ke mně paži se hřbetem ruky vytočeným vzhůru. Uchopil jsem ji, otočil a potřásl jí.
"Já cítím a myslím," řekl první z mužů.
"Já také cítím a myslím," přidal se druhý.
"Všichni cítíme a myslíme," řekl jsem.
"Samozřejmě," přisvědčil první z mužů, "vždyť jsme lidé."
Pozorně jsem si je prohlížel. "Který z vás," tázal jsem se, "byl vyroben synteticky?"
"To nevíme," odpověděl první muž.
"Ne," přitakal druhý muž, "to nám nikdy neřekli."
Kněží-králové sledovali celý výjev s jistým zájmem, avšak pak se ozval Sarmův tlumočník: "Je pozdě. Matok musí být zpracován."
"Následuj mě," vyzval mě první z mužů a obrátil se. Šel jsem za ním a společně s druhým mužem, jenž kráčel vedle mě, jsme opustili sál.
Kapitola třináctá
Sliznatý červ
Společně s Mul-Al-Kou a Mul-Ba-Tou jsme prošli něko-lika místnostmi a dlouhou chodbou.
"Toto je sál zpracování," pravil jeden z nich.
Minuli jsme několik vysokých ocelových dveřních rá-mů. V každém z těchto rámů bylo ve výši tykadel kněží-králů umístěno několik teček, jež představovaly, jak jsem se později dozvěděl, pachové body.
Kdyby tyto body nebyly vnímány čichem, mohl bych je právem považovat za grafémy jazyka kněží-králů, avšak právě proto, že jsou vnímány čichem, jsou spí-še analogickými konstrukcemi vyjádřených fonémů či kombinací fonémů, jinými slovy pronesenými slabika-mi kněží-králů.
Někdo by si mohl myslet, že kněz-král, obklope-ný pachovými body, bude vystaven kakofonii nejrůzněj-ších podnětů, stejně jako člověk obklopený tucty hra-jících rozhlasových a televizních přijímačů; tak to však vůbec není. Přirovnání k chůzi po klidné městské ulici, přeplněné tištěnými poutači, jichž si sice povšimneme, ale které příliš nevnímáme, je daleko výstižnější.
Z našeho pohledu není mezi mluveným a psaným jazykem kněží-králů žádný rozdíl, přestože jazyko-vé struktury, které jsou vnímány skutečně, a ty, které mohou být vnímány jen potenciálně, se od sebe liší. Příkladem potenciálních vjemů jsou záznamy dosud neotevřené pachové pásky.
"Zpracování se ti nebude moc líbit," prohodil jeden z mých průvodců.
"Je to však pro tvoje dobro," pospíšil si druhý.
"Proč musím být zpracován?" tázal jsem se.
"Aby bylo Hnízdo chráněno před nákazou," odvětil první.
Pachy samozřejmě časem zmizí, avšak zvláštní synte-tické přípravky kněží-králů dokážou uchovat zprávu tisíce let a svým trváním nakonec předčí blednoucí tisk našich knih, rozpadající se celuloid našich filmů a snad i zvětrávající kameny, vytesané k poctě našich králů, dobyvatelů a mocnářů.
Pachové body jsou uspořádány geometricky, vypl-ňují čtverec a čtou se od horní řádky zleva doprava, pak zprava doleva a poté znovu zleva doprava a tak dále.
V rámech veřejí, jimiž jsme s Mul-Al-Kou a Mul-Ba-Tou prošli, se pod pachovými body nacházela stylizo-vaná podobizna tvora, snad pro usnadnění orientace lidí a jiných bytostí.
Na žádném rámu, jímž jsme prošli, jsem dosud ne-spatřil stylizovanou podobiznu člověka.
Chodbou proti nám běžela pravidelným, rozhod-ným krokem mladá, asi osmnáctiletá dívka s oholenou hlavou, oblečená do krátké plastikové tuniky mulů.
"Ustup jí z cesty," vyzval mě jeden z mých průvodců.
Udělal jsem krok stranou.
Dívka nás bez povšimnutí minula. V ruce svírala dvě pachové pásky.
Měla hnědé oči a navzdory tomu, že byla dohola ostříhaná, vypadala přitažlivě.
Mí společníci však o její osobu neprojevili nejmenší zájem.
Jaksi mě to popudilo.
Sledoval jsem ji, jak utíká chodbou, a naslouchal dusotu jejích bosých nohou.
"Kdo je to?" otázal jsem se.
"Mula," pravil jeden z otroků.
"Samozřejmě že je mula," odsekl jsem.
"Tak proč se ptáš?" podivil se.
Pevně jsem doufal, že právě on byl tím, kterého vyrobili synteticky.
"Slouží jako poslíček," řekl ten druhý. "Nosí pachové pásky v Sále zpracování, od rámu k rámu."
"Ach tak," ozval se první otrok, "na to se ptal."
"Je v chodbách nový," prohodil druhý otrok.
Jejich výměna mě zaujala. Pohlédl jsem zpříma na prvního otroka. "Měla pěkné nohy, že?" oslovil jsem ho.
Vypadal zmateně. "Ano," řekl, "velmi silné."
"Byla přitažlivá," obrátil jsem se k druhému.
"Přitažlivá?" opáčil.
"Ano."

"Ano," připustil, "je zdravá."
"Možná že je to něčí družka," uvažoval jsem nahlas.
"Není," ozval se první otrok.
"Jak to víš?" otázal jsem se.
"Nepatří do chovné třídy," řekl.
Ty lakonické odpovědi a bezvýhradný souhlas s bar-barskými pravidly kněží-králů mě dráždily.
"Zajímalo by mě, jak by se cítila, kdyby ji někdo sevřel v náručí," uvažoval jsem nahlas.
Muži pohlédli nejprve na mě a potom jeden na druhého.
"Na to se nesmí myslet," namítl jeden z nich.
"Proč ne?" tázal jsem se.
"Je to zakázáno," odpověděl druhý.
"Ale určitě vás to už také napadlo," řekl jsem.
Jeden z mužů se na mě usmál. "Ano," přisvědčil, "občas mě to napadlo."
"Mě také," přidal se druhý.
Pak jsme se všichni tři ohlédli za dívkou, která se daleko v chodbě ve svědě zářících koulí jevila už jen jako namodralá tečka.
"Proč běží?" zeptal jsem se.
"Čas na překonání vzdálenosti mezi rámy je přesně vymezen," vysvědoval první otrok, "a kdyby se opozdila, znamenalo by to pro ni trestný záznam."
"Ano," potvrdil druhý, "po pěti trestných záznamech následuje likvidace."
"Ten trestný záznam se někde uchovává?" zajímal jsem se.
"Ano," přitakal první otrok, "je zanesen do osobní pachové pásky, a navíc je vepsán i do tuniky provi-nilce."
"V tunice," doplnil druhý, "je vepsáno mnoho údajů a podle tuniky nás kněží-králové poznávají."
"Ano," řekl první otrok, "bez tuniky bychom jim zřejmě připadali všichni stejní."
Dobře jsem si tuto skutečnost zapamatoval. Někdy v budoucnu se mohla hodit.
"Myslel jsem," prohlásil jsem a hleděl za dívkou do chodby, "že mocní kněží-králové jsou schopni vyvi-nout rychlejší způsob přenosu pachových pásek."
"Ovšemže ano," řekl první otrok, "ale takhle je to nejlepší, protože mulové jsou laciní a snadno nahradi-telní."
"Rychlost v takovém případě není pro kněze-krále důležitá," odtušil druhý.
"Ano," dodal první, "jsou velice trpěliví."
"Proč jí nedali nějaký dopravní prostředek?" ptal jsem se.
"Vždyť je to jen mula," odvětil první otrok.
Všichni tři jsme hleděli do chodby za dívkou, která nám mezitím zmizela z dohledu.
"Ale zato zdravá mula," podotkl druhý.
"Ano," přisvědčil první, "a má silné nohy." Zasmál jsem se a položil oběma otrokům paže na ramena. Vykročili jsme opět vpřed.
Ušli jsme sotva pár set metrů, když jsme minuli dlouhé červovité zvíře bez očí a s malými červenými ústy, které se pomalu sunulo chodbou těsně při zdi.
Ani jeden z mých průvodců mu nevěnoval pozor-nost.
Dokonce i já jsem si po zkušenosti s členovcem a plochým slimákovitým tvorem na přepravním disku na náměstí začínal zvykat na podivné bytosti, jež se v Hnízdě kněží-králů nacházely.
"Co je to?" zeptal jsem se.
"Matok," pravil jeden z otroků.
"Ano," potvrdil druhý, "je v Hnízdě, ale nepatří k ně-mu."
"Myslel jsem, že já jsem matok," namítl jsem.
"To jsi," přisvědčil jeden z otroků.
Kráčeli jsme dál.
"Jak mu říkáte?" zeptal jsem se.
"Tamtomu?" pohodil jeden z otroků hlavou za sebe. "To je sliznatý červ."
"Co dělá?"
"Kdysi dávno sloužil v Hnízdě k odstraňování od-padků," vysvětloval otrok, "ale mnoho tisíc let to už nedělá."
"Přesto však zůstává v Hnízdě."
"Ovšem," řekl otrok, "kněží-králové jsou velkorysí."
"Ano," přidal se druhý, "jako bytosti, jež ctí tradice, ho mají rádi a váží si ho."
"Sliznatý červ si vydobyl své místo v Hnízdě," řekl první.
"Čím se živí?" zajímal jsem se.
"Kořistí zlatého brouka," odpověděl první otrok.
"Co loví zlatý brouk?"
"Kněze-krále," pravil druhý otrok.
Toužil jsem dozvědět se víc, ale právě v tom okamži-ku jsme dorazili k vysokému ocelovému rámu.
Vzhlédl jsem a pod čtverečkem s pachovými body jsem na ocelovém rámu spatřil stylizovanou podobiz-nu, jež představovala člověka.
"Tady je místo," řekl jeden z mých průvodců, "kde budeš zpracován."
"Počkáme na tebe," dodal druhý.

Kapitola čtrnáctá
Miskova tajná komnata
Místnost byla poměrně velká a ponurá. Stěny měla z umělé hmoty.
Vstupní otvor za mnou zakryl panel, který se vysu-nul ze zdi. Sál se zdál prázdný až na několik kovových kotoučů ve zdi a průhledný štít, který byl nad nimi. Tímto štítem na mě hleděla sterilní tvář kněze-krále.
"Nechť je ti dopřáno koupat se ve výkalech sliznatého červa," zavolal jsem na něho rozpustile. Doufal jsem, že má tlumočníka.
Dva kulaté kovové talíře ve stěně pod štítem se zdvihly a ze vzniklého otvoru se ke mně vysunula dlouhá kovová ramena.
V prvním okamžiku jsem chtěl uniknout z jejich dosahu, ale pak mi došlo, že v této hladké, uzavřené a pečlivě připravené místnosti, v které jsem se ocitl, není kam.
Kovová ramena mi pevně obemkla tělo a zvedla mě ze země.
Kněz-král za štítem si mé poznámky nevšímal. Zřejmě neměl tlumočníka.
Bezmocně jsem tam visel v sevření kovových ra-men a ke své nelibosti jsem spatřil, že z protější stěny se vysouvají další nástroje, ovládané knězem-králem.
Jeden z nich mi s neuvěřitelnou přesností rozstřihl oblečení, včetně řemínků na mých sandálech. Další mi obratně vsunul do hrdla velkou, odporně vyhlížející pilulku.
Vezmu-li v úvahu velikost kněží-králů a poměrně malé měřítko, v němž se tyto úkony prováděly, muselo být zpomalení pohybu mechanických ramen značné. Přesnost úkonů naznačovala, že používali nějaké zvět-šovací zařízení. Později jsem se dozvěděl, že prakticky celá zeď, k níž jsem stál otočen čelem, byla takovým zařízením, fungujícím jako zesilovač pachů. V té chví-li jsem však neměl příliš chuti obdivovat se technické vyspělosti svých věznitelů.
"Ať se ti tykadla pomažou sádlem!" zavolal jsem na svého mučitele.
Jeho tykadla znehybněla a pak sebou trochu zacu-kala.
Potěšilo mě to. Měl tedy tlumočníka.
Přemýšlel jsem, jakou další urážkou ho počastovat, když mě kovová ramena přenesla nad klec s dvojitým dnem. Vyšší z nich tvořila mříž z tenkých tyčí, rozmís-těných široko od sebe, nižší pak jednoduchá plastiková mísa.
Kovová ramena, jež mě dosud držela, se náhle roze-vřela a já spadl do klece.
Ihned jsem vyskočil, avšak vrchní stěna klece nade mnou zaklapla.
Chtěl jsem ještě zacloumat mřížemi, ale náhle se mi udělalo nevolno a já klesl ke dnu mříže.
Na urážky kněží-králů jsem už ani nepomyslel.
Pamatuji se, že když jsem vzhlédl, spatřil jsem, jak mu cukají tykadla.
Trvalo to jen pár minut, než pilulka vykonala svou práci. Na ty chvíle však nevzpomínám rád.
Umělohmotná mísa se odsunula zpod klece a rychle zmizela pod širokým panelem ve stěně nalevo.
Byl jsem za to vděčný.
Pak se celá klec rozjela po jakýchsi kolejnicích do otvoru, který se objevil ve stěně napravo.
Na pouti, která následovala, byla klec postupně po-nořena do několika roztoků o různé teplotě a hustotě. Z některých se mi obracel žaludek, snad proto, že jsem stále ještě trpěl značnou nevolností.
Kdybych se cítil lépe, asi by mě celá ta procedura pokořovala mnohem víc.
Když jsem byl s prskáním a kašláním několikrát za sebou náležitě odmořen a opláchnut, klec milo-srdně zpomalila a projížděla mezi ventily s horkým vzduchem, až se nakonec dostala mezi bzučící hro-ty, které vysílaly široké žluté, červené a svítivě zelené paprsky.
Později jsem zjistil, že tyto paprsky, které mi prochá-zely tělem stejně snadno a neškodně jako slunce skrz sklo, byly nastaveny na metabolickou fyziologii různých organismů, jež mohly infikovat kněze-krále. Také jsem se dozvěděl, že poslední případ takové infekce byl zaznamenán před čtyřmi tisíci lety. V několika dal-ších týdnech, které jsem strávil v Hnízdě, jsem občas narazil na nemocné muly. Organismy, jež je napadly, jsou však zřejmě kněžím-králům neškodné, a proto je jim dovoleno přežít. Pohlíží se na ně jako na matoky, tvory, kteří žijí v Hnízdě, přestože nejsou jeho součástí, a jsou tudíž tolerováni.
Bylo mi stále ještě nevolno, když jsem se, oděn do červené plastikové tuniky, venku znovu připojil k obě-ma otrokům.
"Teď vypadáš mnohem lépe," prohodil jeden z nich.
"Nechali ti na hlavě ta vlákna, co vypadají jako pří-ze," poznamenal druhý.
"Vlasy," opravil jsem ho a opřel se o rám veřejí.
"To je divné," řekl otrok. "Jediné vláknité výrůstky, jež jsou mulům dovoleny, jsou oční řasy."
Domyslel jsem si, že důvodem tu byla ochrana očí před drobnými nečistotami. Bezděčně mě napadlo, zda tu nějaké nečistoty vůbec jsou.
"Ale on je matok," řekl druhý otrok.
"To je pravda," přisvědčil první.
Byl jsem rád, že tunika, kterou mi oblékli, neměla fialovou barvu ubarů, jež zde označovala otroka kněží-králů.
"Možná že když se budeš hodně snažit," řekl jeden z otroků, "staneš se i ty mulem."
"Ano," přisvědčil druhý, "a pak nebudeš v Hnízdě pouze přítomen, ale budeš do něho i patřit."
Neodpovídal jsem.
"To je nejlepší," přesvědčoval mě jeden.
"Ano," přitakal druhý.
Zavřel jsem oči, opřel se o rám veřejí Sálu zpracová-ní a několikrát jsem se zhluboka nadechl.
"Přidělili ti místo," řekl jeden z otroků, "ve schránce v Miskově komnatě."

Otevřel jsem oči.
"Dovedeme tě tam," nabídl se druhý.
Hleděl jsem na ně, ale nevnímal jsem je. "Ve schrán-ce?" zeptal jsem se.
"Není mu dobře," ozval se jeden z otroků.
"Je docela pohodlná," vysvětloval druhý, "najdeš tam houbu i vodu."
Zavřel jsem opět oči a zavrtěl jsem hlavou. Cítil jsem, jak mě jemně berou pod paží a odvádějí chodbou kamsi pryč.
"Budeš se cítit mnohem lépe," prohodil jeden z nich, "až si sníš kousek houby."
"Ano," přitakal druhý.

Není těžké si přivyknout na mulí houbu, protože tato neurčitá, bledá, vláknitá hmota, připomínající zeleni-nu, je téměř bez chuti. Neznám nikoho, kdo by se nad její chutí tím či oním způsobem pozastavoval. Dokon-ce ani mulové, z nichž mnozí v Hnízdě vyrostli, k ní nemají nijak vyhraněný vztah a při jídle jí věnují asi takovou pozornost, s jakou vdechují vzduch.
Mulové jedí čtyřikrát denně. První jídlo se skládá z mleté houby, smíchané s vodou, čímž vznikne jakási kaše. Druhé jídlo je houba, nakrájená na hrubé, asi pěticentimetrové kostičky. Při třetím jídle je houba smíchána s mulími pilulkami a podává se jako studené hašé. Mulí pilulky nepochybně dodávají chybějící výživ-né látky. Při posledním jídle se z mulí houby uhněte velká, plochá placka, jež se posype několika zrnky soli.
Misk mi řekl, a já nemám důvod mu nevěřit, že mulové se kvůli hrsti soli občas i zabíjejí.
Mulí houba, pokud mohu soudit, se příliš neliší od houby, která se pěstuje za ideálních podmínek z výběrových spor a obohacuje jídelníček samotných kněží-králů. Misk mi kdysi dal kousek ochutnat. Byla o něco jemnější než mulí houba, avšak jiný rozdíl jsem k Miskově značné nelibosti neshledal. Trochu mě roz-ladilo, když jsem později zjistil, že hlavní rozdíl mezi výběrovou houbou a podřadnější mulí houbou spo-čívá ve vůni. Až po více než pěti týdnech strávených v Hnízdě jsem začínal vnímat pachové rozdíly, jež byly pro Miska tak důležité. Přesto mě nikdy nenapadlo, že výběrová houba je lepší nebo horší než houba mulí.
Čím déle jsem v Hnízdě byl, tím pronikavějším se stával můj čich a já s překvapením zjišťoval, jak nevšímavě jsem dříve přecházel tyto rozmanité a bo-haté smyslové vjemy, jež se tak hojně vyskytují všude kolem nás. Od Miska jsem dostal tlumočníka, do ně-hož jsem pronášel gorejské výrazy, a pak jsem čekal na překlad do jazyka kněží-králů. Tímto způsobem jsem se za čas naučil rozlišovat mnoho slovotvorných pachů. První z pachů, které jsem bezpečně poznával, bylo Miskovo jméno, a jak se můj čich postupně zlepšoval, s potěšením jsem zjišťoval, že pach jeho jména se shoduje s jeho vlastním pachem.
Přejel jsem také tlumočníkem před červenou plasti-kovou tunikou, již jsem dostal, a naslouchal informaci, která na ní byla zaznamenána. Stálo tam pouze mé jméno, jméno mého města, že jsem matok pod dohle-dem Miska, že nemám žádný trestný záznam a že mohu být nebezpečný.
Nad posledním upozorněním jsem se pousmál.
Neměl jsem ani meč, a mimoto jsem si byl jist, že v boji proti kněžím-králům, jejich hrozivým kusadlům a zahroceným čepelím, jež se jim při podráždění vysou-valy z předních končetin, bych neobstál.
Schránka, již jsem měl obývat v Miskově komnatě, nebyla tak zlá, jak jsem očekával.
Zdála, se mi dokonce pohodlnější než většina vlastní-ho vybavení Miskovy komnaty, která byla téměř prázd-ná, až na jídelní mísu a spoustu přihrádek, kotoučů, přepínačů a zásuvek, zabudovaných do zdi. Kněží-králové jedí a spí ve stoje a nikdy neuléhají, snad jen tehdy, když hodlají zemřít.
Miskova komnata se však, jak se později ukázalo, jevila jako prázdná pouze organismům orientujícím se zrakem, mezi něž jsem patřil i já. Stěny, strop a podlaha byly pokryty něčím, co pro kněze-krále představovalo pachové vzory nevýslovné krásy. Misk mi prozradil, že vzory v jeho komnatě vytvořil jeden z nejlepších umělců v Hnízdě.
Moje schránka byla průhledná plastiková krychle o hraně něco přes dva metry, s větracími otvory a po-suvnými dveřmi. Na dveřích nebyl žádný zámek, takže jsem mohl schránku opouštět, kdy se mi zachtělo.
V krychli byly nádoby s mulí houbou, miska, naběračka, nůž na krájení houby s dřevěnou čepelí, kla-dívko na roztloukání houby s dřevěnou hlavicí, tuba, z níž se po zmáčknutí páčky na dně sypaly mulí pilulky, a velký převrácený džbán s vodou, z něhož se plnilo poněkud mělké koryto na vodu.
V jednom rohu schránky byla velká okrouhlá poduš-ka z vysokého měkkého červeného mechu, který byl vcelku pohodlný a denně se vyměňoval.
S krychlí sousedil záchod a sprchový kout, oddělený pouze plastikovým panelem.
Sprchový kout se velmi podobal těm, na něž jsem byl zvyklý, až na to, že jsem nemohl regulovat proud tekutiny. Tekutina se zapíná jednoduše tak, že vstou-píte pod sprchu, a její teplota je řízena automaticky. Přirozeně jsem předpokládal, že tekutina bude pros-tě voda, jíž se také velmi podobala. Jednou jsem si ji nabral do misky na ranní jídlo místo vody z koryta. Rozkašlal jsem se a ústa jako by mi hořela. Vyplivl jsem doušek do sprchového koutu.
"Ještě štěstí," poznamenal Misk, "že jsi to nepolkl, protože tekutina na mytí obsahuje čisticí přísady, které jsou pro lidské ústrojí nesmírně jedovaté."
S Miskem jsem vycházel vcelku dobře, až na několik malých počátečních nedorozumění, jež se týkaly pří-dělu soli a otázky, jak často se mám mýt. Kdybych byl mul, obdržel bych trestný záznam za každý den, který bych se alespoň dvanáctkrát neumyl. Sprchové kouty patří k výbavě všech schránek mulů a nacháze-jí se i v chodbách a na veřejných místech, jako jsou náměstí, holičství či výdejny pilulek a hub. Jako matok jsem trval na tom, abych byl zbaven povinnosti dvanác-ti radostí, jak se každodennímu mytí říkalo. Nejprve jsem nadhodil, že jedna sprcha denně stačí, avšak ubo-hý Misk z toho byl tak nešťastný, že jsem byl ochoten přistoupit na dvě sprchy denně. Ani to však Miskovi nestačilo a naléhal, abych se sprchoval nejméně de-setkrát. Nakonec, snad proto, že jsem se Miskovi cítil do

určité míry zavázán, že mě přijal do své komnaty, jsem souhlasil s tím, že se budu mýt pětkrát a každý druhý den šestkrát, za což jsem měl obdržet zvýšený příděl soli. Misk se uvolil přidat mi dva balíčky soli denně navíc a já souhlasil, že se budu mýt šestkrát. On sám samozřejmě sprchový kout nepoužíval, ale čistil se po starobylém způsobu kněží-králů pomocí čisticích háčků a úst. Jakmile jsme se poznali lépe, dovoloval mi dokonce, abych ho česal. Když mi poprvé svěřil čisticí kartáč, který používali domácí mulové, abych mu pro-česal tykadla, poznal jsem, že mě má rád a že mi věří, přestože jsem přesně nevěděl proč.
I já jsem si Miska oblíbil.
"Věděl jsi," řekl mi jednou Misk, "že lidé patří mezi nižšími řády k nejinteligentnějším?"
"Rád to slyším," řekl jsem.
Misk se odmlčel a tykadla se mu tesklivě chvěla.
"Kdysi jsem měl mulu," řekl.
Pohlédl jsem na svou schránku.
"Ne," pravil Misk, "když mul zemře, schránka je vždy zničena, aby se nešířila nákaza."
"Co se s ní stalo?" ptal jsem se.
"Byla to mladá dívka," odpověděl Misk. "Zabil ji Sarm."
V jeho přední končetině, kterou jsem právě česal, jsem cítil napětí, jako by se jí chystal bezděčně otočit a vysunout ostrou čepel.
"Proč?"
Misk hodnou chvíli mlčel, pak sklíčeně sklonil hlavu a jemně mi nastavil svá tykadla. Chvíli jsem mu je česal, než konečně promluvil.
"Byla to moje chyba," řekl. "Chtěla si nechat narůst přízovité výrůstky na hlavě, protože nebyla vychována v Hnízdě."
Miskův hlas vycházel z tlumočníka stejně mechanicky jako předtím, on sám se však chvěl po celém těle. Jemně jsem mu přejel kartáčem po chloup-cích na tykadlech, abych je neporanil. "Byl jsem příliš shovívavý," řekl Misk a narovnal se, takže jeho dlouhé tělo se teď tyčilo nade mnou, lehce nakloněné vpřed v charakteristickém postoji kněží-králů, "takže jsem to byl vlastně já, kdo ji zabil."
"Neřekl bych," odporoval jsem mu. "Snažil ses být vlídný."
"A stalo se to týž den, co mi zachránila život," po-kračoval Misk.
"Pověz mi o tom," vyzval jsem ho.
"Šel jsem cosi obstarat pro Sarma," vyprávěl Misk. "Pochůzka mě zavedla do málo navštěvovaných cho-deb. Vzal jsem si děvče s sebou, aby mi dělalo spo-lečnost. Narazili jsme na zlatého brouka, přestože ho v těch místech dosud nikdo nespatřil, a já chtěl jít k broukovi, sklonil jsem hlavu a vykročil k němu, avšak dívka mě popadla za tykadla, odtáhla pryč a tím mi zachránila život."
Misk znovu sklonil hlavu a natáhl tykadla ke mně, abych mu je pročesal.
"Ta bolest byla nesnesitelná," pokračoval Misk, "a já nemohl dělat nic jiného než ji následovat, přestože jsem toužil jít k zlatému broukovi. Když uplynul ahn, už jsem k němu samozřejmě jít nechtěl a pochopil jsem, že mi zachránila život. Bylo to týž den, kdy jí Sarm za hlavový porost udělil pět trestných záznamů a nechal ji zlikvidovat."
"Za takový přestupek se vždy dává pět trestných zá-znamů?" tázal jsem se.
"Ne," odpověděl Misk. "Netuším, proč se Sarm tak zachoval."
"Mně se zdá," podotkl jsem, "že bys neměl dávat vinu sobě, ale Sarmovi."
"Byl jsem příliš shovívavý," opakoval Misk.
"Nechtěl náhodou Sarm," nadhodil jsem, "aby tě zlatý brouk zabil?"
"Ovšem," přisvědčil Misk. "Takový byl nepochybně jeho úmysl."
Přemýšlel jsem, proč by mohl mít Sarm zájem na tom, aby byl Misk zabit. Mezi nimi nepochybně pa-novala jistá rivalita. Mé lidské mysli, uvyklé krutos-tem, s nimiž sobečtí lidé dokázali spřádat své intriky, nepřipadalo nic neobvyklého na tom, že by se Sarm pokusil zosnovat Miskovu smrt. Později jsem zjistil, že něco podobného je pro kněze-krále téměř nemysli-telné a že Misk, jakkoli tento fakt přijal, nedokázal, tak řečeno, pochopit celou pravdu, jež z toho vyplývala, protože on i Sarm pocházeli z Hnízda a takový čin by byl porušením jeho úmluvy.
"Sarm je prvorozený," řekl Misk, "zatímco já jsem pá-tý v pořadí. Prvních pět zrozenců z Matky tvoří Nejvyšší radu Hnízda. Druhý, třetí a čtvrtý v pořadí už před ča-sem podlehli potěšení zlatého brouka. Z prvních pěti už zbývá jen Sarm a já."
"Pak si tedy přeje tvou smrt," usoudil jsem, "proto-že chce být jediným žijícím členem Rady a získat tak absolutní moc."
"Matka je větší než on," podotkl Misk.
"Přesto by jeho moc značně vzrostla."
Misk na mě pohlédl. Jeho tykadla jako by náhle ztratila pružnost a zlaté chloupky lesk.
"Jsi smutný," poznamenal jsem.
Misk sklonil své tělo do vodorovné polohy a pak se ohnul ještě níže směrem ke mně. Položil mi tykadla na ramena, téměř jako by mě chtěl obejmout.
"Tyto věci nesmíš chápat tak, jak je znáš ze života lidí," řekl. "Je to jiné."
"Mně to připadá stejné," namítl jsem.
"Tyto věci," vysvětloval Misk, "jsou mnohem hlubší a významnější, než si zatím dovedeš představit."
"Mně se zdají dostatečně jasné."
"Ne," trval na svém Misk, "nechápeš je." Misk mi přitiskl tykadla k ramenům. "Ale jednou pochopíš," dodal.
Kněz-král se pak napřímil a odkráčel k mé schránce. Předními nohama ji opatrně zvedl a odlo-žil stranou. Lehkost, s jakou to provedl, mě ohromila, protože jsem si byl jist, že vážila dobrých dvě stě ki-logramů. Pod schránkou se nacházel

plochý kámen s prohlubní, v níž byl kruh. Misk se sehnul, uchopil kruh a kámen zvedl.
"Tuto komnatu jsem si vytesal sám," prozradil mi. "Den po dni, po celé mulí generace jsem odebí-ral trochu kamenného prachu a nepozorovaně ho roztrušoval po chodbách."
Pohlédl jsem dolů do dutiny, již právě odhalil.
"Jak vidíš, vybavil jsem ji co nejméně," řekl Misk. "Dokonce i vchod je třeba uvolnit mechanicky."
Pak přistoupil k přihrádce ve zdi a vytáhl štíhlý černý proutek. Odlomil konec a proutek začal ihned hořet namodralým plamenem.
"To je mulí lampa," vysvětloval Misk. "Používají ji mulové, kteří pěstují houby v temných komnatách. Budeš to potřebovat, abys viděl."
Věděl jsem už, že kněz-král světlo nepotřebuje.
"Prosím," vyzval mě Misk a pokynul k otvoru.
Kapitola patnáctá
V tajné komnatě
Pozvedl jsem mulí lampu nad hlavu a nahlédl do dutiny, jež se objevila pod podlahou Miskový kom-naty. Kruhem ve stropě dutiny bylo provlečené lano s mnoha uzly.
Modravý plamen mulí lampy nevydával téměř žádné teplo, zato však, s ohledem na jeho velikost, pozoru-hodné množství světla.
"Dělníci na houbových plantážích," prohodil Misk, "ulamují oba konce a prohlížejí záhony s lampou v zu-bech."
Neměl jsem mnoho chuti to udělat, přesto jsem však uchopil jeden konec lampy do zubů a začal se spouštět po laně dolů.
Začal jsem se potit na pravé tváři a musel jsem zavřít pravé oko.
Kruh modrých strašidelných světel blikal na zdi a se-stupoval spolu se mnou dolů. Asi metr pod úrov-ní Miskovy komnaty už byly stěny vlhké a teplota poklesla o několik stupňů. Na stěnách jsem spatřil slizkou plíseň, jež se světle lampy jevila jako modrá, ačkoli ve skutečnosti byla pravděpodobně bílá. Na mé plastikové tunice se vytvářel vlhký povlak. Po stěnách stékaly tu a tam pramínky vody až na podlahu, kde se vinuly podél zdí, dokud neskončily v nějaké štěrbině či puklině.
Když jsem slezl po laně až dolů, dobrých deset met-rů hluboko, pozvedl jsem lampu opět nad hlavu a roz-hlédl se kolem. Nacházel jsem se v prosté místností bez jakéhokoli vybavení.
Vzhlédl jsem a spatřil Miska, jenž se protáhl otvorem ve stropě, a místo aby se spustil po laně jako já, přešel elegantními kroky po stropě k jedné ze stěn a slezl po ní dolů.
Za okamžik stanul vedle mě.
"Nikdy nesmíš mluvit o tom, co ti teď ukážu," upo-zornil mě.
Mlčel jsem.
Misk zaváhal.
"Ať je mezi námi úmluva Hnízda," navrhl jsem.
"Ale ty nejsi z Hnízda," namítl Misk.
"Přesto," řekl jsem, "ať je mezi námi úmluva Hníz-da."
"Dobrá," souhlasil Misk, naklonil se vpřed a natáhl ke mně svá tykadla.
Chvilku jsem nevěděl, co mám dělat, ale potom jsem vycítil, co chce. Zasunul jsem lampu do štěrbiny ve stěně, postavil jsem se před Miska, pozvedl paže nad hlavu a natáhl je k němu.
Kněz-král se nesmírně jemně, téměř něžně, dotkl svými tykadly mých dlaní.
"Ať je mezi námi úmluva Hnízda," řekl.
"Ano," opakoval jsem, "ať je mezi námi úmluva Hnízda."
Stiskl jsem jeho tykadla v dlaních.
Misk se energicky napřímil.
"Někde tady na podlaze," řekl, "neoznačen pachem, aby ho kněží-králové nemohli najít, je malý knoflík, který vypadá jako oblázek. Najdi tento knoflík a otoč jím."
Knoflík jsem našel téměř okamžitě, přestože podle Miskových slov se dalo soudit, že smyslům kněží-králů je velmi důmyslně skryt.
Otočil jsem knoflíkem a část stěny se odsunula zpět.
"Vejdi dovnitř," vybídl mě Misk. Uposlechl jsem.
Jakmile jsme se ocitli uvnitř, stiskl Misk knoflík asi metr nad mou hlavou, který jsem nemohl vidět, a stěna se opět hladce zasunula.
Komnatu ozařoval pouze namodralý svit mé lampy.
Užasle jsem se rozhlížel kolem sebe.
Místnost byla zřejmě obrovská, protože některé její části zůstávaly zahaleny ve tmě. Zahlédl jsem obložení a přístroje, řady pachových jehlic a měřidel, několik vrstev nosníků s dráty a měděnými destičkami. Po jedné straně místnosti byly poličky s pachovými pás-kami, z nichž některé se pomalu otáčely a odvíjely přes zvolna rotující průsvitné zářící koule. Tyto koule pak byly připojeny tenkými kroucenými kabely k vel-kému ocelovému přístroji ve tvaru kvádru, postavené-mu na kolečkách. Před tímto přístrojem se jeden za druhým pohybovaly tenké kovové kotouče, které po výměně impulsů, doprovázené krátké zablesknutím, ihned odskakovaly stranou a dělaly místo dalším. Od kvádru vedlo osm drátů k tělu kněze-krále, jenž ležel nehybně na zádech uprostřed místnosti na mechem vystlaném kamenném stole.
Pozvedl jsem lampu vysoko nad hlavu a prohlížel si onoho kněze-krále. Byl poměrně malý, jen asi čtyři metry dlouhý. Nejvíc ze všeho mě překvapilo, že měl křídla, dlou-há, štíhlá, krásná, zlatavá, průsvitná křídla, složená na zádech.

Kněz-král ležel na stole volně a vypadal, jako by byl v bezvědomí.
Přiložil jsem ucho k průduchům na jeho břiše a za-slechl jeho tichý dech.
"Přístroje jsem musel sám vytvořit," řekl Misk, "proto jsou tak primitivní, avšak v tomto případě jsem stan-dardní přístroje nemohl použít."
Nechápal jsem.
"A také jsem musel vyrobit vlastní mnemonické ko-touče," pokračoval Misk, "a sestavit převodník, který by četl pachové pásky, jež jsou naštěstí snadno k má-ní, a zaznamenával jejich signály na prázdný kovový povlak receptoru, z něhož jsou dále převáděny do impulsů sloužících k výrobě a regulaci příslušných neurálních řad."
"Nerozumím," řekl jsem.
"Ovšem," odtušil Misk, "protože jsi člověk."
Pohlédl jsem na dlouhá, zlatavá křídla té bytosti. "To je mutant?" tázal jsem se.
"Jistěže ne," řekl Misk.
"Tak co je to?"
"Samec," řekl Misk. Hodnou chvíli mlčel a tykadly si prohlížel nehybnou postavu na kamenném stole. "První samec narozený v Hnízdě za osm tisíc let."
"Cožpak ty nejsi samec?" podivil jsem se.
"Ne," pravil Misk, "ani nikdo z ostatních."
"Jste tedy samice."
"Ne," odpověděl Misk. "V Hnízdě je jedinou samicí Matka."
"Ale jistě jsou tu i další samice," namítl jsem.
"Čas od času," řekl Misk, "se objevila samičí vejce, ale Sarm je přikázal zničit. Pokud vím, v součas-né chvíli se v Hnízdě žádné nenachází a poslední se objevilo před šesti tisíci lety."
"Jak dlouho žijí kněží-králové?" zeptal jsem se.
"Před dávnými časy," vysvětloval Misk, "kněží-krá-lové objevili tajemství výměny buněk bez změny struk-tury, a proto, pokud neutrpíme těžké zranění nebo nepadneme za oběť nějakému neštěstí, budeme žít, dokud si nás nenajde zlatý brouk."
"Jak jsi starý?"
"Já sám jsem se vylíhl dříve, než jsme přenesli náš svět do vaší sluneční soustavy." Pohlédl na mě. "To bylo před více než dvěma miliony let."
"Pak je tedy Hnízdo nesmrtelné."
"Právě teď umírá. Jeden po druhém podléháme po-těšení zlatého brouka. Stárneme a už nám toho moc nezbývá. Když jsme byli mladí a plní života, vytvořili jsme svou skvělou techniku. Později zas vzkvétalo na-še umění, a nakonec se po velmi dlouhý čas stala naší jedinou vášní věda, avšak i ta pomíjí, i ta po-míjí."
"Proč zlaté brouky nezabijete?" otázal jsem se.
"To by nebylo správné," odtušil Misk.
"Ale oni zabíjejí vás," namítl jsem.
"Bude jen dobře, když zemřeme," řekl Misk, "proto-že jinak by Hnízdo bylo věčné, a to nesmí být, neboť jak bychom ho mohli milovat, kdyby bylo věčné?"
Z toho, co mi Misk říkal, jsem vnímal sotva polovi-nu. Nedokázal jsem spustit oči z nehybné postavy mla-dého samce kněží-králů, která ležela na kamenném stole.
"Musí přijít nové Hnízdo," pokračoval Misk. "A musí tu být nová Matka a nový prvorozený. Já sám jsem ochoten vzdát se života, avšak rasa kněží-králů nesmí vymřít."
"Nechal by Sarm tohoto samce zabít, kdyby věděl, že je zde?" zeptal jsem se.
"Ano," přisvědčil Misk.
"Proč?"
"Protože on nechce pominout."
Prohlížel jsem si stroj, jehož dráty byly na osmi mís-tech připojeny k tělu mladého kněze-krále. "Co to děláš?"
"Učím ho," odvětil Misk.
"Tomu nerozumím."
"Vše, co víme - dokonce se to týká i bytosti, jako jsi ty" - vysvětloval Misk, "závisí na schopnosti nervové tkáně vysílat a přijímat signály. Tyto signály se obvykle tvoří v procesu zaznamenávání a srovnávání smyslových stimulů z okolí, jako jsou například přímá zkušenost, zprostředkovaná informace od jiných nebo studium pachové pásky. Přístroje, které tu vidíš, jednoduše vytvářejí tyto signály, aniž by bylo potřeba zdlouhavé vnější stimulace."
Držel jsem lampu nad hlavou a s bázní jsem pohlížel na nehybné tělo mladého kněze-krále na kamenném stole. Sledoval jsem kratičké záblesky impulsů a rychlé a účelné pohyby kotoučů.
Zdálo se mi, že přístrojové vybavení místnosti na mě padá.
Uvažoval jsem, kolik impulsů musí asi být vysláno přes osm drátů do těla bytosti, jež tu před námi ležela.
"Pak tedy doslova měníš jeho mozek," zašeptal jsem.
"Je to kněz-král," řekl Misk, "a má osm mozků, modifikací gangliových sítí, zatímco u bytosti tvého typu, limitované páteří, se obvykle vyvine jen jeden mozek."
"To mi připadá velice zvláštní," zabručel jsem.
"Ovšemže," přisvědčil Misk, "protože nižší řády učí své mladé jinak, takže se za celý život naučí jen zlomek toho, co my."
"Kdo rozhoduje o tom, co se naučí?" pokynul jsem hlavou k nehybné postavě.

"Mnemonické kotouče obvykle sestavují strážci tra-dice," vysvětloval Misk. "Jejich představeným je Sarm." Misk narovnal tykadla a trochu jimi zacukal. "Jistě chápeš, že jsem nemohl získat sadu standardních ko-toučů, a tak jsem je sestavil sám, podle svého vlastního přesvědčení."
"Nelíbí se mi, že mu měníš mozek," řekl jsem.
"Mozky," poopravil mě Misk.
"Nelíbí se mi to."
"Nebuď blázen," řekl Misk a cukal tykadly. "Všechny bytosti, které učí své mladé, mění jejich mozek. Jak jinak by mohlo dojít k učení? Tento přístroj je pou-ze poměrně šetrným, rychlým a účinným prostředkem k dosažení cíle, který rozumné bytosti obecně považují za prospěšný."
"Znepokojuje mě to," řekl jsem.
"Už chápu," odpověděl Misk. "Bojíš se, že se z něho stává cosi jako stroj."
"Ano," přikývl jsem.
"Nesmíš zapomínat," podotkl Misk, "že je to kněz-král, a tudíž myslící bytost. Abychom z něho uděla-li stroj, museli bychom nejprve ochromit jisté kritické a vnímavé části nervového systému, bez nichž by pře-stal být knězem-králem."
"Takhle se z něho stane jakýsi samostatný stroj," namítl jsem.
"Všichni jsme takové stroje," pravil Misk, "s větším či menším množstvím nahodilých prvků." Dotkl se mě svými tykadly. "Děláme, co musíme," řekl, "a nikdo ne-může ovládnout tvou mysl prostřednictvím mnemonic-kého kotouče."
"Nevím, zda je to skutečně tak," zapochyboval jsem.
"Ani já," připustil Misk. "Je to složitá a nejasná zále-žitost."
"Čím se vůbec zaobíráš ve volném čase?"
"Kdysi," řekl Misk, "jsme se radovali a těšili ze života, avšak teď, přestože zůstáváme tělem mladí, naše mysl zestárla, a častěji než dříve uvažuje o potěšení zlatého brouka."
"Věří kněží-králové v život po smrti?" ptal jsem se.
"Ovšemže," přisvědčil Misk, "neboť Hnízdo žije i po smrti kteréhokoli z nás."
"Měl jsem na mysli život jednotlivce," upřesnil jsem.
"Vědomí," pravil Misk, "je jen funkcí gangliových sítí."
"Chápu," řekl jsem. "A přesto jsi ochoten, jak říkáš, pominout?"
"Jistěže," potvrdil Misk. "Žil jsem. Teď jsou na řadě jiní."
Pohled mi znovu zabloudil k mladému knězi-králi, který ležel na kamenném stole.
"Bude si pamatovat, že se učil?" zajímal jsem se.
"Ne," odpověděl Misk. "Jeho vnější smysly nejsou zapojeny. Přesto bude vědět, jak se všemu naučil, pro-tože mnemonické kotouče slouží výhradně k tomuto jedinému účelu."
"Co se právě teď učí?"
"Základní informace se týkají jazyka, matematiky a vědeckých oborů, ale učí se také dějinám a literatuře kněží-králů, mravům Hnízda, společenským zvyklos-tem, manipulaci s přístroji, zemědělství, hospodářství a mnohému dalšímu."
"Bude se pokračovat v učení také později?"
"Zajisté," řekl Misk, "ale bude mít možnost roz-víjet veškeré vědomosti, nashromážděné v minulosti jeho předky. Nebude muset ztrácet čas uvědomělým vstřebáváním starých informací, čímž získá čas k obje-vování informací nových. Nově objevené informace se vždy ukládají na mnemonické kotouče."
"Co když jsou některé informace na mnemonických kotoučích zavádějící?" napadlo mě.
"Skutečně se to může stát," odpověděl Misk, "avšak kotouče se neustále revidují a podle potřeby aktuali-zují."
Kapitola šestnáctá
Miskův plán
Pohlédl jsem z mladého kněze-krále na Miska. Nade mnou se tyčila jeho zlatá hlava s kulatýma očima, na jejichž nesčetných ploškách se odráželo modré švédo mé lampy.
"Musím se ti přiznat, Misku," řekl jsem pomalu, "že jsem přišel do Sardaru proto, abych zabil kněze-krále, abych se pomstil za zničení svého města a rozptýlení jeho obyvatel."
Považoval jsem za čestné Miskovi oznámit, že nejsem jeho spojencem, že cítím vůči kněžím-králům zášť a že jsem rozhodnut jim za každou cenu oplatit zlo, kterého se na mém městu dopustili.
"Ne," odporoval Misk. "Přišel jsi do Sardaru zachrá-nit rasu kněží-králů."
Jeho slova mě ohromila.
"Z tohoto důvodu jsme tě sem také přivedli," dodal Misk.
"Přišel jsem o své vlastní vůli!" vykřikl jsem. "Protože mé město bylo zničeno!"
"Tvé město bylo zničeno právě proto," odtušil Misk, "abys přišel do Sardaru."
Odvrátil jsem se. V očích mě pálily slzy a třásl jsem se po celém těle. Když jsem se trochu uklidnil, obrátil jsem se znovu k té vysoké, ladné bytosti, která nehybně stála za podivným stolem, na němž ležel mladý samec kněží-králů.
"Kdybych měl meč," prohlásil jsem a ukázal na mla-dého samce, "zabil bych ho!"
"Nezabil," odvětil Misk, "a to je také hlavní důvod, proč jsi byl vybrán právě ty, a nikdo jiný."
Pozvedl jsem lampu nad hlavu a vrhl jsem se k po-stavě ležící na stole, abych ji udeřil.
Ale nedokázal jsem to.
"Neublížíš mu, protože se ničím neprovinil," pravil Misk. "Já to vím."
"Jak to můžeš vědět?"
"Protože jsi z rodu Cabotů a my váš rod dobře zná-me. Známe ho už více než čtyři sta let a tebe sledujeme od tvého narození."

"Zabili jste mého otce!" vykřikl jsem.
"Ne," odpověděl Misk, "žije. Stejně tak žijí i ostatní z tvého města, jsou však rozptýleni po všech koutech Goru."
"A Talena?"
"Pokud vím, i ona je stále naživu. Nemůžeme ji však vyhledat, ani jiné lidi z Ko-ro-by, protože bychom vzbudili podezření, že jsme k tobě příliš laskaví - anebo že s tebou vyjednáváme."
"Proč jste mě sem jednoduše nepřenesli?" útočil jsem. "Proč jste museli zničit město?"
"Abychom před Sarmem utajili své úmysly," zněla Miskova odpověď.
"Tomu nerozumím," hlesl jsem.
"Občas namátkou vybereme nějaké gorejské město a zničíme ho. Připomínáme tím nižším řádům moc kněží-králů, abychom je přinutili dodržovat naše zákony."
"I kdyby se to město ničím neprovinilo?"
"Pokud se ničím neprovinilo, tím lépe. Lidé ze stínu hor jsou o to zmatenější a obávají se nás pak ještě víc. Zjistili jsme však, že kasta mudrců vždy najde nějakou příčinu, proč bylo město zničeno. Vymyslí si ji, a po-kud zní pravděpodobně, nakonec jí i uvěří. Nechali jsme je například, aby uvěřili, že tvé město bylo zniče-no kvůli tobě. Tuším, že kvůli tvým urážkám kněží-králů."
"Proč jste to neprovedli už před sedmi lety, kdy jsem poprvé přibyl na Gor?"
"Museli jsme tě nejprve vyzkoušet."
"A co obléhání Aru," tázal jsem se, "a Marlenovo impérium?"
"Poskytly nám vhodnou příležitost ke zkoušce," od-tušil Misk. "Sarm se ovšem domníval, že jsi byl použit pouze k tomu, aby se zamezilo šíření moci Arejského impéria, protože si přejeme, aby lidé žili v oddělených komunitách. Z vědeckého hlediska se tak dají lépe sledovat různé odchylky v jejich vývoji, a navíc je pro nás bezpečnější, zůstávají-li rozumní tvorové ne-jednotní, protože jinak by se mohla rozvinout jejich věda, která by vzhledem k zaměření jejich inteligence byla nebezpečná jak pro nás, tak pro ně."
"Proto tedy omezujete jejich zbraně a techniku?"
"Ovšem," přisvědčil Misk, "umožnili jsme jim však rozvoj v mnoha jiných oborech, například v lékařství, kde nezávisle vyvinuli cosi, co se svým účinkem blíží stabilizačním sérům."
"Co to je?" zeptal jsem se.
"Nepochybně sis povšiml," vysvětloval Misk, "že za těch sedm let, jež uplynuly od doby, kdy ses po-prvé dostal na Protizemi, se tvé tělo fyzicky příliš ne-změnilo."
"To jsem si všiml," potvrdil jsem, "a často jsem pře-mýšlel, čím to je."
"Jejich séra ovšem nejsou tak účinná jako naše," do-dal Misk, "někdy nepůsobí vůbec a někdy jejich účinek mizí už po několika stoletích."
"To bylo od vás šlechetné," odsekl jsem.
"O tu záležitost se vedly spory," řekl Misk a pozorně mě sledoval. "My, kněží-králové, se však o záležitosti lidí příliš nestaráme. Necháváme je, ať se mezi sebou milují nebo zabíjejí, což také s největším potěšením dělají."
"Ale co Cesty osvojení?" připomněl jsem.
"Zemi sledujeme velice pečlivě," řekl Misk, "protože by pro nás za čas mohla představovat hrozbu a my bychom pak museli do jejího vývoje zasáhnout, zničit ji nebo sami opustit sluneční systém."
"Pro kterou z těch možností se rozhodnete?"
"Domnívám se, že ani pro jednu," odpověděl Misk. "Podle našich výpočtů, které mohou být samozřejmě mylné, život na Zemi, tak jak ho znáš, zničí sám sebe během příštího tisíciletí."
Smutně jsem zavrtěl hlavou.
"Jak jsem řekl," pokračoval Misk, "lidská inteligence je zaměřena nežádoucím směrem. Představ si, co by se s naším světem stalo, kdybychom neomezovali jejich technický rozvoj."
Přikývl jsem. Pochopil jsem, že z pohledu kněží-králů to bylo nebezpečnější než rozdat automatické zbraně šimpanzům a gorilám. Člověk v očích kněží-králů nebyl hoden pokročilé technologie. Napadlo mě, že nejenom v očích kněží-králů, ale i ve svých.
"Vlastně to byl jeden z důvodů, proč jsme přenes-li lidi na Protizemi," vysvětloval Misk. "Je to zajímavý druh a velice by nás mrzelo, kdyby z vesmíru vymi-zel."
"Máme vám za to být vděční?" opáčil jsem.
"Ne," odpověděl Misk, "z týchž důvodů jsme na Pro-tizemi vzali i druhy z jiných míst."
"Některé z těch jiných druhů jsem už viděl," řekl jsem.
Miskova tykadla se ohnula.
"Vzpomínám si," pokračoval jsem, "na pavouka v močálové džungli poblíž Aru."
"Pavoučí lid je mírumilovná rasa," vysvětloval Misk, "až na samice v době páření."
"Jmenoval se Nar," řekl jsem, "a raději by zemřel, než aby ublížil rozumné bytosti."
"Pavoučí lidé jsou poddajní," odtušil Misk. "Nejsou to kněží-králové."
"Aha."
"Cesty osvojení," vrátil se Misk k předchozímu té-matu, "provádíme obvykle tehdy, když potřebujeme čerstvý materiál ze Země pro naše účely."
"Byl jsem předmětem takové cesty," poznamenal jsem.
"Jistě," přisvědčil Misk.
"Ve stínu hor se povídá, že kněží-králové vědí o všem, co se na Goru děje."
"Nesmysl," odpověděl Misk. "Ale možná že ti někdy ukážu sledovací sál. Snímací přístroje obsluhuje čtyři sta

kněží-králů a na této úrovni jsme také informová-ni. Pokud například dojde k porušení našich zákonů týkajících se zbraní, obvykle to dříve či později od-halíme, určíme souřadnice a spustíme mechanismus plamenné smrti."
Jednou jsem viděl člověka zemřít plamennou smrtí. Bylo to na střeše arejské Věže Spravedlnosti a obětí byl nejvyšší mudrc Aru. Při té vzpomínce jsem se bezděky otřásl.
"Ano," odpověděl jsem prostě, "jednou bych chtěl vidět snímací místnost."
"Nejvíce vědomostí však získáváme pomocí našich implantátů," řekl Misk. "Vkládáme do lidí ovládací síť-ky a vysílací zařízení. Zorničky jejich očí jsou upraveny tak, aby to, co vidí, mohlo být prostřednictvím měničů převáděno na čichové desky ve sledovacím sále. S jejich pomocí můžeme také jednat a mluvit, pokud ovládací síťku aktivujeme zde, v Sardaru."
"Vypadají oči jinak?" zeptal jsem se.
"Někdy ne, někdy ano," odpověděl Misk vyhýbavě.
"Má tvor jménem Parp takový implantát?"
"Ano," přisvědčil Misk, "stejně jako ho měl muž z Aru, s kterým ses před časem setkal na cestě poblíž Ko-ro-by."
"Ale ten navzdory ovládací síťce hovořil, jak sám chtěl," namítl jsem.
"Třeba byla síťka poškozená," řekl Misk.
"A co když nebyla?"
"Pak to byl nanejvýš pozoruhodný člověk," odpově-děl Misk. "Nanejvýš pozoruhodný."
"Říkal jsi, že znáte Caboty čtyři sta let," připomněl jsem.
"Ano," potvrdil Misk, "a tvůj otec, vznešený a šlechet-ný muž, nám občas nevědomky posloužil, když jednal s implantovanými. Poprvé přišel na Gor před šesti sty lety."
"Nemožné!" zvolal jsem.
"Se stabilizačními séry ano," pravil Misk.
To sdělení mnou otřáslo. Potil jsem se a lampa se mi zachvěla v ruce.
"Proti Sarmovi a jemu podobným bojuji už celá tisí-ciletí," řekl Misk, "a před třemi sty lety se mi konečně podařilo získat vejce, z něhož pochází tento samec." Misk pohlédl na mladého kněze-krále, který ležel na kamenném stole. "Potom jsem prostřednictvím im-plantovaného agenta, který o tom, že předává zprávu, neměl ani tušení, nařídil tvému otci, aby napsal dopis, který jsi našel v horách svého rodného světa."
Zatočila se mi hlava.
"Ale to jsem ještě ani nebyl na světě!" vykřikl jsem.
"Tvůj otec věděl, že ti má dát jméno Tarl, a aby s te-bou nemohl hovořit o Protizemi či zabránit naplnění toho, k čemu jsi byl předurčen, vrátili jsme ho na Gor dříve, než jsi dosáhl věku, kdy bys byl schopen chápat jeho slova."
"Myslel jsem, že opustil mou matku," řekl jsem.
"Ona o tom věděla," pravil Misk. "Přestože pocháze-la ze Země, byla na Goru."
"O něčem takovém se mnou nikdy nemluvila," na-mítl jsem.
"Matthew Cabot na Goru," odtušil Misk, "byl naším rukojmím pro případ, že by chtěla promluvit."
"Má matka zemřela, když jsem byl ještě velmi malý..."
"Ano," přisvědčil Misk, "na drobný bacil z vaší ne-čisté atmosféry. Zemřela jako oběť vaší slabě rozvinuté bakteriologie."
Mlčel jsem. Oči mě pálily, snad z tepla či plynu, který vydávala lampa mulů.
"To se dalo jen těžko předvídat," podotkl Misk. "Je mi to líto."
"Ano," přisvědčil jsem. Potřásl jsem hlavou a otřel si oči. Vybavil jsem si prchavé vzpomínky z raného dětství na krásnou osamělou ženu, která mě tolik milovala. V duchu jsem proklínal lampu mulů, jež vehnala slzy do mých očí, očí bojovníka z Ko-ro-by.
"Proč nezůstala na Goru?" zeptal jsem se.
"Děsil ji," odpověděl Misk, "a tvůj otec žádal, aby se směla vrátit na Zemi. Miloval ji a přál si, aby byla šťastná. Možná že také chtěl, abys poznal jeho starý svět."
"Ale já jsem našel dopis v horách, kde jsem náhodně tábořil," namítl jsem.
"Když bylo zřejmé, kde budeš tábořit, položili jsme tam ten dopis."
"Takže tam tedy neležel více než tři sta let?"
"Ovšemže ne," odpověděl Misk. "Nebezpečí, že by ho našel někdo jiný, by bylo příliš velké."
"Dopis byl poté zničen a já na to málem doplatil," podotkl jsem.
"Podle varování ses měl dopisu zbavit," pokáral mě Misk. "Byl nasycen plamenným zámkem, jehož zážeh byl načasován na dvacet ehnů po otevření dopisu."
"Takže když jsem dopis otevřel, spustil jsem vlastně časovanou bombu."
"Podle varování ses měl dopisu zbavit," opakoval Misk.
"A co střelka kompasu?" vzpomněl jsem si na selhání svého přístroje, který mě tolik vyděsil.
"Narušit magnetické pole je velice prosté," odtušil Misk.
"Pak jsem se vrátil na totéž místo, z něhož jsem utíkal," vybavoval jsem si.
"Pokud vyděšený člověk při útěku ztratí orientaci, obvykle bloudí v kruhu," řekl Misk. "Ale na tom ne-záleželo, protože kdyby ses nevrátil, našel bych si tě. Myslím, že jsi podvědomě cítil, že není úniku, a proto ses, snad veden uraženou ješitností, vrátil tam, kde jsi našel onen dopis."
"Měl jsem jenom strach," poznamenal jsem.
"Nikdy nejde jenom o strach," pravil Misk.
"Když jsem vstoupil do lodi, upadl jsem do bezvědo-mí," řekl jsem.

"Uspal jsem tě."
"Byla loď ovládána ze Sardaru?"
"Mohla být," připustil Misk, "ale takové riziko jsem si nemohl dovolit."
"Takže měla posádku."
"Ano."
Beze slova jsem se na něho podíval. "Ano," přisvědčil Misk. "To já jsem ji řídil." Pohlédl na mě. "Už je pozdě, nastala doba spánku. Jsi unaven."
Potřásl jsem hlavou. "Nic nebylo ponecháno ná-hodě."
"Náhoda neexistuje," opravil mě Misk, "jen neopa-trnost."
"Tím si nemůžeš být jistý," namítl jsem.
"Ne," přisvědčil Misk, "to nemohu." Špičky Misko-vých tykadel se ke mně jemně naklonily. "Musíš si odpočinout."
"Ještě ne," řekl jsem. "Do Vičiny komnaty jsem byl také umístěn záměrně?"
"Sarm pojal podezření," řekl Misk, "a proto osob-ně zařídil tvé ubytování. Chtěl, abys podlehl jejím vnadám, nechal se očarovat a podrobit. Chtěl, aby ses stal bezmocným nástrojem její vůle a rozmarů, stejně jako sto mužů před tebou, statečných, hrdých bojovníků, z nichž učinila své otroky, ona, pouhá dívka, jež je sama otrokyní."
"Je to pravda?" podivil jsem se.
"Sto mužů," pokračoval Misk, "dovolilo, aby je při-poutala řetězem k lůžku, kam jim občas, aby nezemřeli hladem, házela kousky jídla, jako by byli ochočenými sleeny."
Krev mi nenávistí k Vice začínala znovu vřít a na okamžik jsem zatoužil ji pevně stisknout a třást s ní tak dlouho, až bych jí vytřásl duši z jejího krásného těla.
"Co se s nimi stalo?" zeptal jsem se.
"Skončili jako mulové," řekl Misk.
Pěsti se mi sevřely.
"Jsem rád, že tato bytost nepatří k mému druhu," poznamenal Misk.
"Lituji, že patří k mému," pravil jsem.
"Když jsi v komnatě rozbil pozorovací zařízení," po-kračoval Misk, "cítil jsem, že musím jednat rychle."
Zasmál jsem se. "Tak ty sis myslel, že jsi mě zachrá-nil?"
"Ano," přisvědčil.
"O tom pochybuji."
"V každém případě," řekl Misk, "jsme nechtěli ris-kovat."
"Říkáš ‚my'?"
"Ano."
"A kdo je ten druhý?"
"Nejvyšší v Hnízdě."
"Matka?"
"Ovšem."
Misk se zlehka dotkl tykadlem mého ramene. "Pojď," vyzval mě, "vrátíme se do hořejší komnaty."
"Proč jsem byl po obléhání Aru vrácen na Zemi?" zeptal jsem se.
"Abys byl naplněn nenávistí vůči kněžím-králům," odpověděl Misk, "a byl ochoten přijít za námi do Sardaru."
"Ale proč na celých sedm let?" Byly to dlouhé, kruté roky osamění.
"Čekali jsme," odvětil Misk.
"Na co jste čekali?"
"Na samičí vejce."
"Už máte takové vejce?"
"Ano," potvrdil Misk, "ale nevím, kde je."
"A kdo to ví?" zeptal jsem se.
"Matka."
"Ale co s tím mám společného já?"
"Nejsi z Hnízda," řekl záhadně Misk, "a proto můžeš vykonat, co je třeba."
"Co je třeba?"
"Sarm musí zemřít."
"Nechci Sarma zabít," namítl jsem.
"Dobrá," odpověděl Misk.
Přemýšlel jsem o všem, co mi Misk řekl, a pak jsem pozvedl lampu, abych lépe viděl jeho velkou hlavu s velkými kotouči lesklých očí.
"Proč je to vejce tak důležité?" ptal jsem se. "Máte stabilizační séra. Jistě bude ještě mnoho vajec, i sami-čích."
"Toto vejce je poslední," pravil Misk.
"Jak to?"
"Matka se vylíhla a odbyla si svůj zásnubní let dlou-ho před objevem stabilizačních sér," vysvětloval Misk. "Podařilo se nám sice významně zpomalit proces její-ho stárnutí, avšak eon za eonem bylo stále patrnější, že naše snažení se míjí účinkem, a nyní už nejsou žádná vejce."
"Tomu nerozumím."
"Matka umírá," dodal Misk.
Mlčel jsem, stejně jako Misk, a jediný zvuk, který se v kovové laboratorní kolébce kněze-krále ozýval, bylo tlumené

praskání mé modré lampy.
"Ano," řekl Misk, "to je konec Hnízda."
Potřásl jsem hlavou. "Po tom mi nic není."
"To je pravda," přisvědčil Misk.
Pohlédl jsem na něho. "Nuže," tázal jsem se, "nezačneš mi vyhrožovat?"
"Ne," řekl Misk.
"Nebudeš pronásledovat mého otce a svobodnou družku, abys je mohl zabít, kdybych ti nechtěl sloužit?"
"Ne," opakoval Misk. "Ne."
"Proč ne? Cožpak nejsi kněz-král?"
"Právě proto, že jsem kněz-král."
Miskova odpověď mě ohromila.
"Všichni kněží-králové nejsou jako Sarm," dodal Misk. Pohlédl na mě. "Pojď," vybídl mě, "už je pozdě a ty budeš unaven. Vraťme se do hořejší komnaty."
Misk opustil místnost a já ho s lampou v ruce násle-doval.
Kapitola sedmnáctá
Sledovací sál
Přestože mech ve schránce byl měkký, nemohl jsem tu noc usnout, protože jsem se nemohl zbavit zmatku, který do mé mysli vnesla Miskova odhalení. Před očima jsem měl stále ten kamenný stůl, na němž ležela ona postava s křídly. Musel jsem pořád myslet na Miskův plán, na nebezpečí, jež hrozilo Hnízdu kněží-králů. V horečném snu jsem nad sebou viděl velkou Sarmovu hlavu se silnými, podélně se pohybujícími kusadly a slyšel řev larlů. V tom snu jsem spatřil Parpa s planou-cími zorničkami, který se ke mně natahoval s nějakými nástroji a zlatou sítí, zatímco já byl připoután řetězem k Vičinu lůžku a musel poslouchat její smích. Nahlas jsem vykřikl a vylekaně se posadil.
"Už ses probudil," ozval se hlas tlumočníka.
Povstal jsem a protřel si oči. Průhlednou stěnou schránky jsem spatřil kněze-krále. Odsunul jsem dveře a vykročil ven.
"Buď pozdraven, vznešený Sarme," řekl jsem.
"Buď pozdraven, matoku," odpověděl Sarm.
"Kde je Misk?" tázal jsem se.
"Má jisté povinnosti jinde," řekl Sarm.
"Co tu děláš?"
"Blíží se slavnost Tola," vysvětloval Sarm, "a to je v Hnízdě čas radosti a pohostinnosti, čas, kdy jsou kněží-králové vstřícní vůči všem živým tvorům bez ohledu na jejich řád."
"Těší mě, že to slyším," řekl jsem. "Proč musel Misk odejít?"
"Na počest slavnosti Tola," pravil Sarm, "má udržo-vat gur."
"Nerozumím."
Sarm se rozhlédl. "Misk má nádherný byt," po-znamenal, když zkoumal na pohled holé stěny svými tykadly a obdivoval čichové vzory, jimiž byly ozdobeny.
"Co chceš?" zeptal jsem se.
"Chci být tvým přítelem," odpověděl Sarm.
Nedal jsem to na sobě znát, avšak když se ze Sarmova tlumočníka ozvalo gorejské slovo ‚přítel', překvapilo mě to. Věděl jsem, že v jazyce kněží-králů neexistoval odpovídající výraz, protože jsem se ho už předtím sna-žil najít v tlumočníku i na slovníkových páskách, které mi daroval Misk. To, že jsem ten výraz od Sarma slyšel, totiž znamenalo, že ho zapsal do tlumočnických pá-sek a přidělil mu dosud nepoužívaný pach, který by označoval nový vztah či předmět. Zajímalo mě, zda Sarm obsah slova ‚přítel' chápal, nebo zda ho pou-žil pouze proto, aby na mě příznivě zapůsobil. Na ten výraz se mohl zeptal mulů - výrobců tlumoční-ků, kteří mu zřejmě více či méně přesně vysvětlili, v jakých situacích se to slovo používá, že jím mluvčí projevuje náklonnost k nějakému tvoru nebo touhu, aby tuto náklonnost pociťoval tvor k mluvčímu, a tak dále. Objevení tohoto výrazu na Sarmově tlumočnic-ké pásce znamenalo, že našemu setkání přikládal značný význam a neváhal kvůli tomu vynaložit i jisté úsilí. Přesto jsem nedal své překvapení najevo a tvá-řil jsem se, jako bych nevěděl, že tento výraz byl do gorejského slovníku na jeho páskách připojen teprve nedávno.
"Jsem tím poctěn," řekl jsem.
Sarm pohlédl na schránku. "Byl jsi z kasty bojovní-ků," poznamenal. "Chceš, abych ti dal mulu?"
"Ne," odpověděl jsem.
"Můžeš mít víc než jednu, pokud si přeješ," nabízel Sarm.
"Sarm je velkorysý," řekl jsem pevně, "ale já jeho laskavou nabídku musím odmítnout."
"Nebo chceš, abych ti dal vzácné kovy a drahé ka-meny?"
"Ne."
"Nebo se chceš stát dozorcem mulů ve skladišti ne-bo na houbové farmě?"
"Ne."
"Tak co tedy chceš?"
"Svou svobodu," odpověděl jsem, "obnovení města Ko-ro-by a šťastný život jeho obyvatel. Chci se znovu setkat se svým otcem, přáteli a svobodnou družkou."
"Snad by se to dalo zařídit," řekl Sarm.
"Co pro to musím udělat?" tázal jsem se.
"Povědět mi, proč jsi byl přiveden do Hnízda." Sarmova tykadla náhle prudce sjela dolů a mířila na mě jako hlavně pušek.

"Nemám ponětí," odpověděl jsem.
Tykadla se krátce zachvěla hněvem a ze špiček Sarmových předních končetin na okamžik vyjely zahrocené čepele. Pak se však tykadla uvolnila a čtyři háčkovité výběžky na každé z končetin se opět po-malu, téměř zamyšleně spojily.
"Aha," ozvalo se z jeho tlumočníka.
"Dáš si trochu houby?" nabídl jsem.
"Misk měl čas si s tebou promluvit," řekl Sarm. "O čem jste mluvili?"
"Mezi námi je úmluva Hnízda," pravil jsem.
"Úmluva Hnízda s člověkem?" podivil se Sarm.
"Ano," potvrdil jsem.
"Zajímavá myšlenka," pravil Sarm.
"Omluvíš mě?" dovolil jsem se ho. "Rád bych se umyl."
"Ovšem," odpověděl Sarm, "jen běž."
Zůstal jsem ve sprchovém koutě dlouho. Pak jsem z něho vylezl, oblékl si plastikovou tuniku a dal si načas s kaší z mulí houby. Když se mi konečně po-dařilo ji namíchat a připravit tak, aby byla co nejméně nestravitelná, pomalu jsem ji vychutnával.
Pokud měla tato taktika Sarma vyvést z míry, na-prosto selhala, protože po celou tu dlouhou dobu, kterou mi všechny úkony zabraly, zůstal, až na ob-časné zachvění tykadel, stát uprostřed místnosti v té neskutečně nehybné, ostražité poloze kněží-králů.
Konečně jsem znovu vyšel ze schránky.
"Chci být tvým přítelem," řekl Sarm.
Mlčel jsem.
"Chceš si prohlédnout Hnízdo?" navrhl mi.
"Ano," přisvědčil jsem, "to bych rád."
"Dobře," souhlasil Sarm.

Nežádal jsem, abych mohl vidět Matku, protože jsem věděl, že je to lidem zakázáno, ovšem jinak jsem v Sarmovi nalezl toho nejpozornějšího a nejochotnějšího průvodce, jenž bez vytáček odpovídal na mé dotazy a sám navrhoval místa, která stojí za vidění. Dokon-ce mě naučil ovládat přepravní disk, na němž jsme se pohybovali Hnízdem. Disk pluje po vrstvičce těkavého plynu a sám je odlehčen svou konstrukcí z kovu, kte-rý částečně odolává gravitaci. O tomto zvláštním kovu se zmíním později. Rychlost disku se ovládá sešlápnu-tím akceleračních pásů přímo v povrchu disku, směr řídí jezdec přenášením váhy svého těla, tedy obdob-ným způsobem, jakým se řídí kolečkové brusle nebo skateboard, jež jsou tak oblíbené u pozemských dětí. Disk se zastaví položením nohou mimo akcelerační pásy, které disk více méně plynule zastaví, což závisí na prostorových podmínkách. V přední části disku je zabudované čidlo, vysílající neviditelný paprsek, a po-kud je prostor k zastavení malý, disk zastaví prudčeji. Pokud jsou však sešlápnuty akcelerační pásy, toto či-dlo je vypnuto. Napadlo mě, že nějaká čidla, která by bránila srážce i při sešlápnutých pásech, nebo nárazník z plynu či elektromagnetického pole, by mohla značně přispět k bezpečnosti těchto dopravních prostředků, avšak Sarm považoval něco takového za nadbytečné. "Na přepravním disku se nikdy nikomu nic nestalo," prohlásil, "až na několik mulů."
Na mou žádost mě Sarm vzal do sledovacího sálu, odkud kněží-králové pozorují povrch Goru.
Soustava malých, dálkově ovládaných lodí, nevidi-telných z povrchu planety, nese na svých palubách objektivy a přijímače, jež pomocí paprsků přenášejí informace do Sardaru. Řekl jsem Sarmovi, že umělé družice by se daly udržovat v oběhu levněji, což on popřel. Později bych si tuto poznámku odpustil, avšak tehdy jsem ještě neznal způsob, jakým kněží-králové využívají gravitaci.
"Planetu sledujeme přímo z atmosféry," vysvětloval Sarm, "protože signál je tak díky větší blízkosti ke zdro-ji přesnější. Abychom získali tutéž přesnost sledováním z prostředků mimo atmosféru, museli bychom používat mnohem jemnější vybavení."
Přijímače na pozorovacích stanicích zpracovávaly světelné, zvukové a pachové struktury, které rozklá-daly a odesílaly v paprsku do Sardaru k další analý-ze. Zde se tyto signály opět skládaly a zobrazovaly ve zvláštních krychlích monitorovaných kněžími-krá-li. K dispozici byly samozřejmě i přístroje archivující vysílání pozorovacích stanic.
"Snímaná místa se vybírají namátkou," prozradil mi Sarm, "protože jsme během staletí přišli na to, že je to dlouhodobě daleko účinnější než stálý sledovací rozvrh. Pokud ovšem víme, že se děje něco, čemu je tře-ba věnovat pozornost, zaměříme přístroje na příslušné souřadnice a sledujeme tamní vývoj."
"Pořídili jste záznam zničení Ko-ro-by?" zeptal jsem se.
"Ne," odpověděl Sarm, "nebylo to pro nás dost zají-mavé ani důležité."
Pěsti se mi sevřely a povšiml jsem si, že Sarm lehce zacukal tykadly.
"Jednou jsem viděl člověka umírat plamennou smr-tí," řekl jsem. "Ten mechanismus je rovněž v této místnosti?"
"Ano," přisvědčil Sarm a ukázal přední končetinou na nenápadnou kovovou skříňku u stěny s několika ciferníky a knoflíky. "Zaměřovací přístroje jsou umís-těny na pozorovací stanici," vysvětloval Sarm, "avšak souřadnice se určí zde a spouštěcí signál se vyšle rov-něž odsud. Systém je ovšem synchronizován s celým snímacím aparátem a může být spuštěn z kteréhokoli ovládacího panelu u pozorovacích krychlí."
"Ovšem," řekl jsem.
Rozhlédl jsem se po místností. Byla nesmírně dlou-há a skládala se ze čtyř podlaží, jež byla uspořádána jako schody. Po stranách každého z těchto podlaží by-ly asi metr od sebe umístěny pozorovací kóje, které připomínaly krychle z průhledného skla o půdory-su zhruba čtyř čtverečných metrů. Sarm mi řekl, že v místnosti je na čtyři sta těchto kójí. U

každé z nich jsem viděl nehybně vztyčenou postavu kněze-krále, který ji pozorně sledoval. Prošel jsem se po jednom z podlaží a nahlížel do krychlí. Většina z nich zabírala ubíhající gorejskou krajinu. V jedné z nich jsem spatřil město, avšak nedokázal jsem určit, o které město šlo.
"Toto by tě mohlo zajímat," poznamenal Sarm a ukázal na jednu z pozorovacích krychlí.
Pohlédl jsem do ní.
Úhel, pod nímž objektiv pracoval, byl poněkud jiný než u ostatních krychlí. Byl zřejmě umístěn téměř na úrovni krajiny, nikoli vysoko nad ní.
Jednalo se o jednoduchý výjev z cesty, lemované stromy, jež se pomalu blížily k objektivu a pak mizely kdesi za ním.
"Díváš se očima implantovaného," řekl Sarm.
Přidušeně jsem vykřikl.
Sarm zacukal tykadly. "Ano," pokračoval, "zorničky jeho očí byly nahrazeny čočkami a do jeho mozkové tkáně jsme zavedli ovládací síťku s vysílacím přístrojem. On sám je nyní v bezvědomí, protože ovládací síťka je v chodu. Později ho necháme odpočinout a on bude opět vidět, slyšet a myslet."
Hlavou mi prolétla vzpomínka na Parpa.
Znovu jsem se zahleděl do pozorovací krychle.
Přemýšlel jsem o muži, jehož očima jsem nyní viděl, o tom, jaký asi byl tento neznámý implantovaný, který teď jako nástroj kněží-králů kráčel po pusté cestě kdesi na Goru.
"Nepochybuji," řekl jsem hořce, "že byste se svými znalostmi a prostředky dokázali pro tento účel sestavit nějaký umělý stroj, který by připomínal člověka."
"Ovšem," připustil Sarm, "avšak takový stroj, pokud by měl beze zbytku nahradit implantovaného, by byl nesmírně složitý - považ jen samotné zařízení na samoopravu poškozené tkáně - a nakonec by se stejně musel co nejvíce podobat lidskému organismu. A protože lidí máme dostatek, nebyla by konstrukce ta-kového stroje ničím jiným než nesmyslným plýtváním našimi zdroji."
Ještě jednou jsem se zadíval do pozorovací krychle a zamyslel se nad neznámým mužem, nebo nad tím, co z něho udělali. Já, který jsem se ocitl v samotném Hnízdě kněží-králů, jsem byl svobodnější než ten, jenž kráčel po kamenné silnici se sluncem nad hlavou kdesi za kolovou hradbou, daleko od hor kněží-králů, navždy však spoután se stínem Sardaru.
"Může neuposlechnout vašeho příkazu?" zeptal jsem se.
"Někdy dochází k tomu, že se implantovaný pokouší odolávat síťce nebo nečekaně nabude vědomí," odpo-věděl Sarm.
"Dokázal by člověk odolávat síťce natolik, že by ho přestala ovládat?"
"O tom pochybuji," řekl Sarm, "snad jen kdyby byla síťka vadná."
"Pokud by se tak stalo," ptal jsem se dál, "co byste podnikli?"
"Je vcelku snadné," odtušil Sarm, "přetížit energe-tickou kapacitu síťky."
"Zabili byste ho?"
"Je to jenom člověk," podotkl Sarm.
"Stalo se totéž na silnici do Ko-ro-by muži z Aru, který se mnou hovořil jménem kněží-králů?"
"Ovšem," přisvědčil Sarm.
"Jeho síťka byla vadná?"
"Zřejmě."
"Jsi vrah."
"Ne," odvětil Sarm, "jsem kněz-král."

Procházeli jsme se Sarmem jedním z dlouhých po-dlaží a tu a tam nahlédli do některé z pozorovacích krychlí.
Náhle se trojrozměrná ubíhající krajina v jedné z krychlí, kolem níž jsem procházel, zastavila. Obraz se značně zvětšil a pachy byly rázem pronikavější.
Kdesi na zeleném poli, jež jsem nepoznával, vyšel z podzemní jeskyně nějaký muž, oblečený jako přísluš-ník kasty stavitelů. Pokradmu se rozhlédl kolem sebe, jako by se bál, že ho někdo spatří. Když se ujistil, že je sám, vrátil se do jeskyně pro jakousi věc, která připomínala dutou trubku. Z jednoho konce této trubky vyčnívalo cosi, co vypadalo jako knot svíčky.
Muž z kasty stavitelů se pak posadil se zkříženýma nohama na zem a z mošny, kterou měl uvázanou u pa-su, vytáhl gorejské křesadlo, malý stříbřitý váleček, jímž se obvykle zapaloval oheň na vaření. Odšrouboval víč-ko a já spatřil, že špička křesadla se na vzduchu rychle zbarvovala do ruda. Muž přiložil křesadlo ke knotu, který vyčníval z trubky, pak opět přišrouboval víčko a uložil křesadlo do vaku. Když knot dohořel téměř až k trubce, muž ji pozvedl a namířil na jeden z ka-menů v okolí. Z trubky náhle vyšlehl plamen, ozvala se rána a vzduchem prolétl jakýsi náboj, který se roztříštil o kámen. Kámen zčernal a z jeho povrchu se odlomilo několik kousků. Střela z kuše by ho byla poškodila víc.
"Zakázaná zbraň," poznamenal Sarm.
Kněz-král, který monitoroval pozorovací krychli, sáhl po knoflíku na ovládacím panelu.
"Zadrž!" vykřikl jsem.
Muž v pozorovací krychli se mi náhle vypařil před očima v prudkém záblesku modrého ohně. Vyděšeně jsem přihlížel, jak mizí. Další krátký záblesk žhavého ohně zničil primitivní trubku, kterou si přinesl. Krajina byla opět jako dřív, až na zčernalý kámen a trávu. Malý zvědavý ptáček usedl na kámen a pak přelétl na místo s vypálenou trávou a hledal potravu.
"Zabili jste toho muže," řekl jsem.
"Možná že tajné experimenty prováděl už několik let," řekl Sarm. "Měli jsme štěstí, že jsme ho zachytili. Někdy musíme

čekat, dokud jiní nezačnou používat vynález ve válce, a pak zabít mnoho lidí. Takto je to lepší, a navíc ušetříme své zdroje."
"Ale vy jste ho zabili," opakoval jsem.
"Ovšemže," potvrdil Sarm, "porušil zákony kněží-králů."
"Jakým právem vytváříte zákony pro něj?" zeptal jsem se.
"Právem organismů vyššího řádu, nadřazených nižší-mu," odpověděl Sarm. "Totéž právo vám dovoluje zabít boska nebo tabuka či živit se masem tarska."
"To však nejsou rozumné bytosti," namítl jsem.
"Vnímají bolest," řekl Sarm.
"Zabíjíme je rychle."
Sarm zacukal tykadly. "I my, kněží-králové, obvykle zabíjíme rychle, a přesto se ti to nelíbí."
"Potřebujeme potravu."
"Mohli byste jíst houby a jiné rostliny."
Mlčel jsem.
"Pravdou je," ozval se po chvilce Sarm, "že lidé jsou nebezpeční dravci."
"Ale ta zvířata nejsou rozumná," opakoval jsem.
"Je to tak důležité?" tázal se Sarm.
"Nevím," zamyslel jsem se. "Co kdybych řekl, že ano?"
"Pak bych ti odpověděl," pravil Sarm, "že nic pod úrovní kněží-králů není skutečně rozumné." Pohlédl na mě. "Pamatuj si, že to, co znamenáte vy pro bosky a sleeny, znamenáme my pro vás." Odmlčel se. "Ale vidím, že sledovací sál tě znepokojil. Nezapomeň, že jsem tě sem přivedl na tvou vlastní žádost. Neměl jsem v úmyslu tě tím rozrušit. Nemysli si o kněžích-králích nic zlého. Chci, abys byl můj přítel."
Kapitola osmnáctá
Hovořím se Sarmem
V následujících dnech se mi několikrát podařilo unik-nout Sarmově pozorné společnosti, což bylo většinou tehdy, když byl nucen se kdesi jinde věnovat svým ne-sčetným povinnostem. Tehdy jsem pročesával Hnízdo sám na přepravním disku, který mi velkoryse poskytl, a snažil se najít Miska. Misk však zmizel. Věděl jsem jen, že předtím byl, jak řekl Sarm, poctěn tím, že má udržovat gur.
Nikdo z těch, s nimiž jsem mluvil, což byli většinou mulové, mi nebyl schopen vysvětlit, co ta věta zname-ná. Usoudil jsem tedy, že mulové, s nimiž jsem o tom hovořil a kteří mi byli přátelsky nakloněni, to prostě nevěděli, a to i přesto, že někteří z nich se v Hnízdě narodili ve zvláštních chovných schránkách, vyhraze-ných k tomuto účelu ve speciálních viváriích. Odvážil jsem se na to zeptat i kněží-králů, kteří mě, vzhledem k tomu, že jsem byl matok a nikoli mul, laskavě vyslech-li, avšak odmítli mi mou otázku zodpovědět. "Má to co dělat se slavností Tola," říkali, "jež se lidí netýká."
Někdy mě na těchto výletech doprovázeli Mul-Al-Ka a Mul-Ba-Ta. Během prvního výletu jsem si obsta-ral značkovací tyčinku, již používali mulové úřadující v různých skladištích a výdejnách, a napsal jim na levé rukávy plastikových tunik písmena odpovídající jejich jménům. Teď už jsem je dokázal od sebe ro-zeznat. Značky byly viditelné lidskému oku, kněží-králové je však přecházeli bez povšimnutí, stejně jako lidé přecházejí tichý bezvýznamný zvuk, pokud zrovna na tento zvuk nečekají a věnují se právě jiným záležitostem.
Bylo to jednoho odpoledne, jak jsem odhadoval podle časů krmení, protože v Hnízdě kněží-králů jsou zářící koule neustále nastaveny na stejnou úroveň, když jsme s Mul-Al-Kou a Mul-Ba-Tou letěli tunelem na mém přepravním disku.
"Je příjemné se takto projíždět, Cabote," řekl Mul-Al-Ka.
"Ano, je to příjemné," přitakal Mul-Ba-Ta.
"Mluvíte hodně podobně," podotkl jsem.
"Také jsme si hodně podobní," řekl Mul-Al-Ka.
"Jste mulové biologa Kuska?" zeptal jsem se.
"Ne," potřásl Mul-Al-Ka hlavou, "Kusk nás daroval Sarmovi."
Stál jsem na přepravním disku jako přimrazený, tak-že jsme málem narazili do stěny tunelu.
Jakýsi mul mi vylekaně uskočil z cesty. Ohlédl jsem se a spatřil jsem, jak za mnou hrozí pěstí a zle mi laje. Usmál jsem se. Tento otrok zřejmě nebyl vychován v Hnízdě.
"V tom případě," řekl jsem mulům, kteří se mnou jeli na disku, "vás poslal Sarm, abyste mě hlídali."
"Ano," potvrdil Mul-Al-Ka.
"Je to naše povinnost," dodal Mul-Ba-Ta.
"Ale pokud bys chtěl udělat něco tak, aby o tom Sarm nevěděl," navrhl Mul-Al-Ka, "dej nám vědět a my se budeme dívat jinam."
"Ano," potvrdil Mul-Ba-Ta. "Anebo zastav disk, my z něho sestoupíme a počkáme na tebe. Můžeš nás pak vyzvednout, až se budeš vracet."
"To zní docela čestně," poznamenal jsem.
"To je dobře," řekl Mul-Al-Ka.
"Je to lidské, chovat se čestně?" zajímal se Mul-Ba-Ta.
"Občas," odtušil jsem.
"To je dobře," opakoval Mul-Al-Ka.
"Ano," přitakal Mul-Ba-Ta, "chceme být lidmi."
"Mohl bys nás někdy naučit, jak být lidmi?" požádal mě Mul-Al-Ka.

Přepravní disk letěl vpřed a všichni tři jsme dlouho mlčeli.
"Nejsem si jist, zda to sám vím," řekl jsem konečně.
"Musí to tedy být velmi těžké," usoudil Mul-Al-Ka.
"Ano," přisvědčil jsem, "velmi těžké."
"Musí se kněz-král učit, jak být knězem-králem?" tázal se Mul-Ba-Ta.
"Ano," potvrdil jsem.
"To musí být ještě těžší," podotkl Mul-Al-Ka.
"Nevím, snad," odpověděl jsem.
Stočil jsem přepravní disk v plynulém oblouku ke stěně tunelu, abych se vyhnul krabovitému tvoro-vi s destičkovým krunýřem, a pak zase zpět, abych nenarazil do kráčejícího kněze-krále, který na nás překvapeně namířil svá tykadla.
"Ten první," řekl spěšně Mul-Al-Ka, "byl matok, jemuž se říká toos. Živí se vyřazenými houbovými výtrusy."
"Víme, že se o takové věci zajímáš," dodal Mul-Ba-Ta.
"Ano, to je pravda," přisvědčil jsem. "Děkuji vám."
"Rádi jsme ti pomohli," odpověděl Mul-Al-Ka.
"Ano," přitakal Mul-Ba-Ta.
Opět jsme chvíli mlčeli.
"Naučíš nás, jak být lidmi, že?" ujišťoval se Mul-Al-Ka.
"Spoustu toho nevím," namítl jsem. "Jistě však víš víc než my," řekl Mul-Ba-Ta.
Pokrčil jsem rameny.
Disk klouzal tunelem vpřed.
Napadlo mě, že si vyzkouším jistý manévr.
"Dávejte pozor!" křikl jsem a prudkým pohybem těla jsem s diskem pod nohama opsal celý kruh, takže jsem pokračoval týmž směrem, kterým jsme původně letěli.
Málem jsme přitom z disku spadli.
"Ohromné," volal Mul-Al-Ka.
Jsi velmi dovedný," ocenil můj výkon Mul-Ba-Ta.
"Něco takového jsem neviděl ani u kněze-krále," řekl obdivně Mul-Al-Ka.
Zajímalo mě, zda se s diskem dá takový obrat pro-vést, a docela mě potěšilo, že jsem to dokázal. Skuteč-nost, že jsem sebe a své dva spolucestující ve vysoké rychlosti téměř shodil z disku dolů na dlažbu tunelu, jsem si v té chvíli příliš nepřipouštěl.
"Chtěli byste si zkusit řídit přepravní disk?" tázal jsem se.
"Ano!" zvolal Mul-Al-Ka.
"Ano," opakoval po něm Mul-Ba-Ta, "to bychom opravdu velmi rádi!"
"Ale neukázal bys nám nejprve, jak být lidmi?" žádal mě Mul-Al-Ka.
"Ty jsi ale hloupý!" vyčinil mu Mul-Ba-Ta. "Vždyť nám to právě ukazuje."
"To nechápu," podivil se Mul-Al-Ka.
"Tak tedy zřejmě nejsi ten, kdo byl synteticky vyro-ben," řekl Mul-Ba-Ta.
"Zřejmě ne," připustil Mul-Al-Ka, "přesto tomu ne-rozumím."
"Myslíš," zeptal se ho Mul-Ba-Ta povýšeně, "že by kněz-král prováděl s diskem takové bláznivé kousky?"
"Ne," rozzářil se Mul-Al-Ka.
"Tak vidíš," řekl Mul-Ba-Ta. "Učí nás, jak být lidmi."
Cítil jsem, že se červenám.
"Nauč nás toho víc," vybídl mě Mul-Al-Ka.
"Vždyť jsem vám říkal," bránil jsem se, "že o tom mnoho nevím."
"Kdyby ses dozvěděl něco nového, pověz nám o tom," řekl Mul-Al-Ka.
"Ano, prosím," přidal se Mul-Ba-Ta.
"Dobrá," slíbil jsem.
"To zní docela čestně," usoudil Mul-Al-Ka.
"Ano," přitakal Mul-Ba-Ta.
"Do té doby," řekl Mul-Al-Ka, který okouzleně sle-doval, jak obsluhuji akcelerační pruhy, "se věnujme přepravnímu disku."
"Ano," přitakal Mul-Ba-Ta, "to nám bude prozatím úplně stačit - Tarle Cabote."

Času, který jsem strávil se Sarmem, jsem však ani v nejmenším nelitoval, protože on mě mohl o Hnízdě naučit daleko víc a za daleko kratší dobu, než by bylo za jiných okolností možné. S ním jsem měl přístup do mnoha oddělení, kam lidé běžně nesměli.
Jedním z nich byl energetický zdroj kněží-králů, velká stanice, kde se vyrábí energie pro jejich továrny a stroje.
"Tomuto místu se někdy říká domovský kámen celé-ho Goru," řekl Sarm, když jsme stoupali po dlouhé že-lezné spirále, jež se vinula kolem obrovské průhledné modré koule. Uvnitř hořela zářivá krystalická mřížka ve tvaru polokoule, která vydávala spalující namodralý jas.
"Ta analogie je ovšem nesprávná," pokračoval Sarm, "protože v Hnízdě kněží-králů není žádný domovský kámen jako takový. Domovský kámen je pouze barbar-skou modlou příbytků a měst gorejských lidí."
Zabolelo mě, když jsem slyšel, jak povýšený Sarm znevažuje domovské kameny, které se u Gorejců těši-ly takové úctě, že člověk mohl být i zabit, pokud při rozhovoru o domovském kameni svého města nepo-vstal.

"Zřejmě je pro tebe těžké pochopit lásku lidí k vlast-nímu domovskému kameni," podotkl jsem.
"Té kulturní zvláštnosti dokonale rozumím," odpo-věděl Sarm, "připadá mi pouze trochu pošetilá."
"Nemáte v Hnízdě nic, co by se podobalo domov-skému kameni?" tázal jsem se.
"Ovšemže ne," ohradil se Sarm. Povšiml jsem si mimovolného, téměř křečovitého záškubu špiček jeho předních nohou, avšak čepele tentokrát zůstaly skryty.
"Je tu samozřejmě Matka," poznamenal jsem ne-vinně.
Sarm se na úzké rampě, která se vinula kolem velké průhledné modré koule, zastavil a obrátil se ke mně. Jediným pohybem mě mohl smést dolů do hloubky několika set metrů. Takový pád bych jistě nepřežil. Přitiskl tykadla k hlavě a ve špičkách jeho předních nohou se na okamžik objevily ostré hroty. Pak se však uvolnil, tykadla se opět vztyčila a hroty zmizely.
"To je něco úplně jiného," řekl.
"Ano, to je něco jiného," souhlasil jsem.
Sarm na mě chvíli hleděl, pak se otočil a pokračoval v cestě.
Konečně jsme dorazili na samý vrchol velké modré koule. Modravě zářící krystalická polokoule byla teď hluboko pode mnou.
Modravou kouli obklopovala ještě jedna soustředná kamenná koule, na níž byla spousta ochozů s ovláda-cími panely a přístroji. Tu a tam jsem u nich spatřil kněze-krále a povšiml jsem si pohybů jejich tyka-del či hbitých háčkovitých výběžků ve špičkách jejich předních nohou, jimiž kontrolovali a seřizovali pří-stroje.
Předpokládal jsem, že koule je vlastně jakýmsi reak-torem.
Pohlédl jsem dolů skrz kouli pod námi. "Toto je tedy zdroj moci kněží-králů."
"Nikoli," řekl Sarm.
Pohlédl jsem na něho.
Předními nohama prováděl podivné rovnoběžné pohyby a každou z nich se přitom dotkl tří míst na hrudi a jednoho nad očima. "Tady," prohlásil, "je skutečný zdroj naší moci."
Uvědomil jsem si, že se dotýkal na místech,, kde byly na těle mladého kněze-krále z Miskový tajné komnaty vstupy drátů, které přenášely informace z mnemonic-kých kotoučů. Sarm poukazoval na osm mozků kněží-králů.
"Ano," řekl jsem, "máš pravdu."
Sarm na mě pohlédl. "Víš tedy o modifikacích naší nervové soustavy?"
"Ano," přisvědčil jsem. "Misk mi o tom řekl."
"To je dobře," poznamenal Sarm. "Chci, abys toho o kněžích-králích věděl co nejvíc."
"V uplynulých dnech," řekl jsem, "jsi mě mnohému naučil a já jsem ti za to vděčný."
Sarm, který tu se mnou stál vysoko na plošině nad modravou koulí se zářivým zdrojem energie uvnitř, pozvedl tykadla a obhlédl ty obrovské, nádherné, ta-jemné, hrůzu nahánějící prostory.
"Přesto se najdou takoví, kteří by chtěli všechno zničit."
Uvažoval jsem, zda bych ho dokázal shodit z plošiny dolů, kdybych se na něho vrhl.
"Vím, proč jsi byl přiveden do Hnízda," řekl Sarm.
"Pak víš víc než já."
"Byl jsi sem přiveden, abys mě zabil," dodal Sarm a pohlédl dolů.
Trhl jsem sebou.
"Někteří nemilují Hnízdo a přejí si, aby zaniklo."
Neodpovídal jsem.
"Hnízdo je věčné," řekl Sarm. "Nemůže zahynout. Nenechám ho zahynout."
"Nechápu, o čem mluvíš."
"Ale chápeš, Tarle Cabote," řekl Sarm. "Nelži mi."
Obrátil se a naklonil ke mně tykadla. Jemné, zlaté chloupky se mírně chvěly. "Přece bys nechtěl, aby tato krása a moc zmizela z našeho společného světa, nebo snad ano?"
Rozhlédl jsem se po neuvěřitelném komplexu strojů a zařízení. "Nevím," odpověděl jsem. "Myslím, že kdy-bych byl kněz-král, asi bych nechtěl, aby tohle vše zmizelo."
"Přesně tak," řekl Sarm, "a přesto je tu mezi námi jeden, navíc také kněz-král, který je ochoten zradit svůj vlastní rod, který by chtěl, aby tato nádhera zmi-zela."
"Znáš jeho jméno?" tázal jsem se.
"Ovšem," odpověděl Sarm. "Oba ho známe. Je to Misk."
"O těchto věcech nic nevím," zapíral jsem.
"Aha," řekl Sarm a odmlčel se. "Misk věří, že tě při-vedl do Hnízda, abys mu posloužil k jeho vlastním záměrům. Nechal jsem ho, aby tomu věřil. Chtěl jsem rovněž, aby předpokládal, že něco tuším - ne však, že vím - o jeho plánu. Proto jsem tě umís-til do komnaty Viky z Treve, a tehdy prokázal svou vinu nade vší pochybnost, protože přispěchal, aby tě zachránil."
"A kdyby nevešel do té komnaty?" ptal jsem se.
"Ta dívka, Vika z Treve, mě ještě nikdy nezklamala," řekl Sarm.
Sevřel jsem zábradlí a v hrdle jsem cítil hořkost. Temná nenávist, již jsem vůči tomu děvčeti z Treve cítil, vzplanula novou silou.
"K čemu by ti bylo, kdybych byl připoután k jejímu otrockému kroužku?" tázal jsem se.
"Za čas, možná už za rok," vysvětloval Sarm, "bych tě osvobodil pod podmínkou, že bys vykonal, oč bych tě požádal."
"A co bych měl udělat?"

"Zabít Miska."
"Proč ho nezabiješ sám?"
"To by byla vražda," řekl Sarm. "Přes své provinění a zradu je to stále kněz-král."
"Mezi mnou a Miskem je úmluva Hnízda," upozor-nil jsem.
"Mezi knězem-králem a člověkem nemůže být úmluva Hnízda," prohlásil Sarm.
"Aha," pokrčil jsem rameny. Pak jsem pohlédl na Sarma. "A kdybych souhlasil s tvým návrhem, jaká by byla má odměna?"
"Vika z Treve," odpověděl Sarm. "Položil bych ti ji k nohám nahou v otrockých řetězech."
"To by pro Viku z Treve nebylo zrovna příjemné," poznamenal jsem.
"Je to jen mula," řekl Sarm.
Přemýšlel jsem o Vice a o nenávisti, již jsem k ní choval.
"Pořád ještě chceš, abych zabil Miska?" zeptal jsem se.
"Ano," přisvědčil Sarm. "Proto jsem tě přivedl do Hnízda."
"Tak mi dej můj meč," vyzval jsem ho, "a zaveď mě k němu."
"Dobrá," souhlasil Sarm. Začali jsem sestupovat dolů kolem ohromné namodralé koule, jež skrývala ve svých útrobách zdroj energie kněží-králů.
Kapitola devatenáctá
Zemři, Tarle Cabote
Získal jsem zpět svůj meč a konečně jsem mohl najít Miska, o jehož bezpečí jsem se obával.
Neměl jsem však žádný určitý plán.
Sarm ale proti mému očekávání neměl vůbec na-spěch a prozatím mě odvedl ze sálu energetického zdroje zpět do Miskova příbytku, kde byla má schrán-ka.
Strávil jsem na mechu neklidnou noc.
Proč jsme se do toho nepustili hned?
Ráno, po čase prvního jídla, vstoupil Sarm do Mis-kova příbytku. Jeho vzhled mě trochu překvapil. Hlavu mu zdobil vonný věnec ze zeleného listí, vůbec první zeleň, kterou jsem v Hnízdě spatřil. Kolem krku měl kromě nezbytného tlumočníka zavěšený jakýsi náhr-delník, což mohla být sada nástrojů, stejně jako pou-há ozdoba. Náhrdelník se skládal z drobných kousků kovu, z nichž některé vypadaly jako mělké a kulaté ka-líšky, jiné byly hranaté, další zase tenké a ostré jako čepele malých nožíků. Povšiml jsem si rovněž, že on sám byl neobvykle a silně navoněn.
"Je slavnost Tola - svátek svatebního letu," vysvět-lil mi Sarm. "Bude vhodné, když svou práci provedeš dnes."
Pohlédl jsem na něho.
"Jsi připraven?" ujišťoval se.
"Ano," přisvědčil jsem.
"Dobrá," řekl Sarm, přistoupil k jedné z vysokých skříní v Miskově komnatě, několikrát krátce a dlouze stiskl tlačítko a otevřel ji. Sarm se v Miskově příbyt-ku patrně dobře vyznal. Rád bych věděl, zda jsou si příbytky kněží-králů tak podobné, nebo zda tu už v minulosti někdy slídil. Zajímalo mě, zda ví o komna-tě, jež se nacházela pod mou schránkou.
Sarm vytáhl z vysoké skříně můj opasek, pouzdro a krátký ostrý meč z gorejské oceli. Byly to předměty, kterých jsem se prve na Miskovu žádost vzdal.
Těšilo mě, že mám zbraň opět v ruce.
Odhadl jsem vzdálenost mezi mnou a Sarmem a přemýšlel jsem, zda bych na něho dosáhl a zabil ho dříve, než by se mohl začít bránit svými čelistmi nebo těmi hrozivými čepelemi v předních nohách. Kam jsem měl kněze-krále bodnout?
K mému překvapení pak Sarm prudce zatáhl za dvířka skříně, z níž vytáhl můj meč, ohnul je a jed-ním kouskem železa z náhrdelníku, který mu visel kolem krku, poškrábal vnější hranu dvířek a roztřepil ji. Podobně poškodil i vnitřní hranu skříně.
"Co to děláš?" ptal jsem se.
"Ujišťuji se," odvětil Sarm, "že už ti nikdo ne-zamkne meč do této skříně." Pak dodal: "Jsem tvůj přítel."
"Mám vskutku štěstí, že mám takového přítele," řekl jsem. Bylo mi jasné, že tu skříň zničil proto, aby to budilo zdání, že se do ní někdo vloupal.
"Proč sis dnes vzal ty ozdoby?" zeptal jsem se.
"Dnes je slavnost Tola," odpověděl Sarm, "svátek svatebního letu."
"Kde jsi vzal zelené listy?"
"Pěstujeme je pod lampami ve zvláštních sálech," vy-světloval Sarm. "V den slavnosti Tola je nosí všichni kněží-králové na památku svatebního letu, protože svatební let se odehrává nad zemí na slunci a na povrchu je mnoho věcí, jež jsou zelené."
"Aha," přikývl jsem.
Sarm se předníma nohama dotkl předmětů, které tvořily jeho náhrdelník. "Ty mají také svůj význam," podotkl.
"Jsou to ozdoby," hádal jsem, "jež se nosí na počest slavnosti Tola."
"Víc než to," řekl Sarm, "podívej se na ně zblíz-ka."
Přistoupil jsem k Sarmovi a prohlížel si kovové kous-ky. Některé z nich mi připomínaly malé lžičky, jiné šídla či nožíky.
"Jsou to nástroje," opravil jsem se.
"Kdysi dávno," pravil Sarm, "v Hnízdech, jež před-cházela tomuto, v časech, o nichž nemůžeš mít ani tušení, započal můj lid s pomocí těchto nástrojů cestu vedoucí ke kněžím-králům."
"Ale co modifikace nervové soustavy?" namítl jsem.
"Tyto věci," odpověděl Sarm, "jsou ještě starší než modifikace nervové soustavy. Je možné, že nebýt jich a změn, jimiž

ovlivnily naše prapředky, k žádným takovým modifikacím by vůbec nedošlo, protože ty-to modifikace by tehdy sotva měly nějaký praktický užitek, a pokud by se objevily, stěží by zůstaly zacho-vány."
"Dalo by se tedy říct," poznamenal jsem poněkud jízlivě, "že z jistého pohledu, úplně jiného, než ja-ký jsi mi předestřel včera, jsou právě tyto maličké kousky kovu - a nikoli ony modifikace nervové sou-stavy - skutečným a jediným zdrojem moci kněží-králů."
Sarm podrážděně ohnul tykadla.
"Nejprve jsme je sbírali," řekl. "Později jsme se je naučili vyrábět."
"Sám jsi však řekl, že tu možná byly ještě před mo-difikacemi soustavy," připomněl jsem mu.
"To není jisté."
"Zřejmě ne."
Ze Sarmových předních nohou na okamžik vyklouz-ly ostré čepele.
"No dobrá," řekl Sarm, "skutečný zdroj moci kněží-králů leží v kosmických mikročásticích."
"No dobrá," přikývl jsem.
S potěšením jsem zaznamenal, že Sarm se ovládl jen s největším vypětím vůle. Zlostí se třásl po ce-lém tele. Vší silou sevřel špičky svých předních no-hou, aby zabránil mimovolnému vysunutí hrozivých če-pelí.
"Mimochodem," zeptal jsem se, "jak se dá zabít kněz-král?" Přistihl jsem se, že mimoděk odhaduji vzdálenost, která mě dělí od Sarma.
Sarmovo tělo se uvolnilo.
"S tvou maličkou zbraní to nebude snadné," odtušil, "ale Misk ti neodolá, a tak budeš mít tolik času, kolik budeš potřebovat."
"To ho mám jednoduše ubodat?"
"Snaž se zasáhnout mozkové uzliny v hrudi a v hla-vě," radil mi Sarm. "Pravděpodobně nebude potřeba víc než padesát bodnutí, aby prorazil krunýř."
Poklesl jsem na duchu.
V tu chvíli se mi zdálo, že svým mečem nedokážu kněze-krále účinně zasáhnout, přestože jsem doufal, že bych je mohl vážně zranit, kdybych je sekl do hmato-vých chloupků na nohou, nebo do částí těla spojující hruď s břichem, popřípadě do očí či tykadel, pokud bych na ně dosáhl.
Pak mě napadlo, že kněží-králové musejí mít něja-ké životně důležité centrum, o němž se Sarm nezmínil, snad nějaký orgán nebo orgány, které rozvádějí jejich tělní tekutiny, něco, co by svou funkcí odpovídalo srdci. Samozřejmě by mi o tom nic neřekl a neprozradil by mi ani, kde se nacházejí. Nepochybně by mu bylo víc po chuti, kdybych nešťastného Miska rozkrájel ja-ko kus houby. To bych nikdy neudělal, nejen kvůli své náklonnosti k Miskoví, ale také proto, že kdybych ho opravdu hodlal zabít, nedokázal bych to provést způso-bem, který je cvičenému bojovníkovi cizí.
Předpokládal jsem, že srdce nebo odpovídající orgán či orgány, jsou v hrudi, ale pak by v hrudi musely být i dýchací otvory, jež se ovšem nacházely v břiše. Litoval jsem, že jsem neměl čas projít Miskovy čichové tabulky, avšak i kdy-bych čas měl, možná že bych potřebné tabulky stejně nenašel. Můj tlumočník beztak dokázal rozluštit pouze názvy. Jednodušší bylo postavit se před Miska s mečem v ruce a požádat ho, aby mi to řekl sám. Při této úvaze jsem se musel pousmát.
"Budeš se mnou," tázal jsem se, "až budu zabíjet Miska?"
"Ne," odpověděl Sarm, "protože je Tola a já musím podat matce gur."
"Co to znamená?" zajímal jsem se.
"To se lidí netýká," řekl Sarm.
"Dobrá," odpověděl jsem.
"Venku najdeš přepravní disk," oznámil mi Sarm, "a dva muly, Mul-Al-Ku a Mul-Ba-Tu. Doprovodí tě k Miskovi a později ti řeknou, jak se zbavit těla."
"Mohu se na ně spolehnout?"
"Ovšem," řekl Sarm. "Jsou mi oddáni."
"A to děvče?"
"Vika z Treve?"
"Ovšem."
Sarm zacukal tykadly. "Mul-Al-Ka a Mul-Ba-Ta ti po-vědí, kde ji najdeš."
"Musejí se mnou?"
"Ano," přisvědčil Sarm, "abys provedl svou práci dobře."
"Ale pak už nás bude příliš mnoho, kdo o té věci budeme vědět."
"Ne," řekl Sarm, "poručil jsem jim, aby se hlásili v likvidačních komnatách, jakmile svou práci dokončí."
Chvíli jsem mlčel a jenom jsem hleděl na kněze-krále, který se tyčil nade mnou.
"Kusk," předešel Sarm mou otázku, "možná bude nějaký čas rozladěn, ale pokud bude chtít, vyrobí si další."
"Aha."
"Daroval mi je a já si s nimi mohu dělat, co se mi zlíbí."
"Chápu."
"O Kuska se nestarej," dodal Sarm.
"Dobrá," pokrčil jsem rameny, "pokusím se o Kuska nestarat."
Sarm odskočil vzad na svých dlouhých, ladných no-hách a uvolnil mi cestu ke dveřím. Pak napřímil své tělo téměř do svislé polohy.
"Přeji ti v tomto podniku hodně štěstí," pravil. "Po-kud splníš svůj úkol, prokážeš tím Hnízdu a kněžím-králům velkou

službu a vysloužíš si slávu a život v po-ctách a bohatství, k němuž bude patřit i otrokyně Vika z Treve."
"Sarm je velkorysý," prohodil jsem.
"Sarm je tvůj přítel," ozvalo se z dumočníka kněze-krále.
Když jsem odcházel z místnosti, povšiml jsem si, že chápavé háčky Sarmovy pravé přední končetiny vypnu-ly tlumočníka.
Sarm pak tutéž končetinu pozvedl v jakémsi blaho-sklonném pozdravu či přání mnoha úspěchů.
Trochu posměšně jsem mu na jeho pozdrav odpo-věděl.
Můj čich, nyní citlivý na signály kněží-králů a vycvi-čený prací s dumočníkem, který mi Misk dovolil používat, zachytil jediný, krátce trvající pach, jehož složení jsem bez potíží rozluštil. Bylo to velice jednoduché sdě-lení, které samozřejmě nemělo být přeloženo: "Zemři, Tarle Cabote."
Usmál jsem se a opustil komnatu.
Kapitola dvacátá
Kroužek číslo 708
Venku na mě čekali Mul-Al-Ka a Mul-Ba-Ta.
Přestože stáli na přepravním disku, což by je za jiných okolností těšilo, vypadali nesmírně sklíčeně.
"Dostali jsme příkaz," řekl Mul-Al-Ka, "abychom tě doprovodili ke knězi-králi Miskovi, kterého máš zabít."
"Dále ti máme pomoci zbavit se těla na místě, o němž nám bylo řečeno," řekl Mul-Ba-Ta.
"Také nám bylo nařízeno," pokračoval Mul-Al-Ka, "abychom tě při tomto nesnadném úkolu všemožně podporovali a povzbuzovali a neustále ti připomínali pocty a bohatství, jež tě po jeho úspěšném splnění očekávají."
"K čemuž, jak ti máme zdůraznit, patří i mula Vika z Treve," dodal Mul-Ba-Ta.
S úsměvem jsem nastoupil na přepravní disk.
Mul-Al-Ka a Mul-Ba-Ta se postavili dopředu zády ke mně. Bylo by snadné je oba z disku shodit. Mul-Al-Ka sešlápl akcelerační pruhy, disk odrazil od dveří Miskova příbytku a vplul do širokého, hlavního tunelu, kde tiše klouzal po široké plynové koleji. Přední hrana disku hladce prorážela vzduch a řada dveří, jež jsme míjeli, se slila v jednu rozmazanou šmouhu.
"Zdá se mi," prohodil jsem, "že své úkoly zatím plníte dobře." Poplácal jsem je po rameni. "Teď mi povězte, co máte doopravdy na srdci."
"Velice rádi bychom to udělali, Tarle Cabote," pravil Mul-Al-Ka.
"Ale zřejmě by to nebylo vhodné," doplnil Mul-Ba-Ta.
"Aha," řekl jsem.
Chvilku jsme mlčeli.
"Zřejmě ti neušlo," řekl Mul-Al-Ka, "že jsme se po-stavili tak, abychom nemohli reagovat, kdybys nás chtěl shodit z přepravního disku."
"Ano," potvrdil jsem, "všiml jsem si toho."
"Zvyš rychlost přepravního disku," vybídl mě Mul-Ba-Ta, "abys dosáhl co největšího účinku."
"Nechci vás shodit z disku," řekl jsem.
"Vážně ne?" opáčil Mul-Al-Ka.
"Myslíme si, že to je dobrý nápad," dodal Mul-Ba-Ta.
"Snad," připustil jsem, "ale proč byste měli chtít, abych vás shodil?"
Mul-Ba-Ta se na mě zadíval. "Protože, Tarle Cabote," pravil, "bys tak získal čas, abys mohl utéct a skrýt se. Samozřejmě že tě najdou, ale budeš žít o něco déle."
"Ale já mám získat pocty a bohatství," namítl jsem.
Ani jeden z mulů na to neodpověděl, zato se však oba zatvářili ještě o poznání sklíčeněji, což mi při-padalo svým způsobem dojemné. Přesto jsem se však neubránil úsměvu, protože se tvářili naprosto stejně.
"Poslyš, Tarle Cabote," odhodlal se náhle Mul-Al-Ka, "něco ti ukážeme."
"Ano," přitakal Mul-Ba-Ta.
Mul-Al-Ka s diskem náhle zabočil do jednoho z po-stranních tunelů, prudce nabral rychlost, projel jako blesk kolem několika vchodů a pak, když disk zpomalo-val, s ním doklouzal k vysokým ocelovým dveřím. Musel jsem obdivovat jeho zručnost. Řídil disk velmi dobře. Napadlo mě, že bych si s ním rád dal závod.
"Co mi chcete ukázat?" zeptal jsem se.
Mul-Al-Ka a Mul-Ba-Ta beze slova sestoupili z disku, stiskli dačítko a ocelové dveře se otevřely. Následoval jsem je dovnitř.
"Máme zakázáno s tebou mluvit," řekl Mul-Al-Ka.
"Dostali jste rozkaz zavézt mě sem?" tázal jsem se.
"Ne," odpověděl Mul-Ba-Ta.
"Tak proč jste mě sem zavezli?"
"Připadá nám to správné," řekl Mul-Al-Ka.
"Ano," přitakal Mul-Ba-Ta. "Chceme s tebou mluvit o poctách a bohatství a kněžích-králích."
Místnost, v které jsme se nacházeli, byla téměř prázdná a tvarem ani velikostí se příliš nelišila od místnosti, kde jsem byl zpracován. Na stěnách však nebyl žádný průhledný štít ani kotouče.
Kromě nás byl v místnosti jen těžký kulatý přístroj vy-soko nad našimi hlavami, zavěšený ke stropu na klou-bových nástavcích. Na spodní části kulatého přístroje byl nastavitelný otvor, jehož průměr nyní nepřesahoval dva decimetry. Ke kouli bylo připojeno množství drátů, jež se vinuly kolem nástavců a končily v panelu ve stro-pě. Samotná koule byla poseta různými aparáty, uzly, přepínači, cívkami drátů, kotouči a světly.

Mlhavě jsem si vzpomínal, že jsem o této věci už někde slyšel.
Z vedlejší místnosti jsem uslyšel dívčí výkřik.
Ruka mi sjela k meči.
"Ne," varoval mě Mul-Al-Ka a položil dlaň na moje zápěstí.
Teď už jsem pochopil účel onoho přístroje - proč tu je a k čemu slouží. Stále mi však nebylo jasné, proč mě sem Mul-Al-Ka a Mul-Ba-Ta přivedli.
V jedné ze stěn se odsunul panel a do místnosti vstoupili dva mulové odění v plastikových tunikách. Nakloněni vpřed, tlačili před sebou velký disk, který se vznášel na tenkém plynovém polštáři. Mulové umís-tili disk přímo pod kulatý předmět visící ze stropu. Na disku byl úzký uzavřený válec z průhledné umělé hmo-ty. V průměru měl asi čtyřicet centimetrů a zdálo se, že je zkonstruován tak, aby mohl být otevřen podél své svislé osy. Zatím však byl pevně uzavřen. Ve válci stála dívka, oděná v tradičním rouchu zahalení včetně závo-je. Z válce jí vyčnívala jenom hlava, ruce v rukavicích bezmocně tiskla k vnitřní stěně válce.
Pohled jejích vyděšených očí padl na Mul-Al-Ku, Mul-Ba-Tu a mě. "Zachraňte mě!" vykřikla.
Mul-Al-Ka se dotkl mého zápěstí. Ponechal jsem meč v pouzdře.
"Zdravím vás, ctihodní mulové," řekl jeden z přícho-zích.
"Zdravím vás," odpověděl Mul-Al-Ka.
"Kdo je to?" zeptal se druhý z příchozích a kývl hlavou směrem ke mně.
"Tarl Cabot z města Ko-ro-by," řekl Mul-Ba-Ta.
"O takovém místě jsem nikdy neslyšel," prohlásil první příchozí.
"Je to na povrchu," upozornil ho Mul-Al-Ka.
"Ach tak," řekl příchozí, "ale já jsem vyrostl v Hnízdě."
"Je to náš přítel," dodal Mul-Ba-Ta.
"Přátelství mezi muly je zakázáno," podotkl druhý příchozí.
"To víme," přisvědčil Mul-Al-Ka, "ale my už stejně brzy půjdeme do likvidační komnaty."
"To je mi líto," řekl první příchozí.
"Ano," odpověděl Mul-Al-Ka, "nám je to také líto."
Ohromeně jsem se podíval na své společníky.
"Na druhou stranu," prohlásil Mul-Ba-Ta, "je to pří-ní kněží-králů, a proto se z toho zároveň i raduje-me."
"Ovšem," přikývl první příchozí.
"Jaký zločin jste spáchali?" tázal se druhý příchozí.
"To nevíme," odpověděl Mul-Al-Ka.
"To je vždy nepříjemné," poznamenal první pří-chozí.
"Ano," připustil Mul-Ba-Ta, "ale není to důležité."
"Pravda," souhlasil první příchozí.
Oba příchozí se nyní pustili do práce. Jeden z nich vylezl na disk k válci z umělé hmoty. Druhý přistoupil k panelu na zdi místnosti, zmáčkl několik tlačítek, oto-čil jakýmsi kruhem a kulatý předmět začal klesat dolů k dívčině hlavě.
Bylo mi jí líto, když otočila hlavu vzhůru a spatři-la velký předmět, který se s elektrickým hučením pomalu blížil. Vyrazila ze sebe dlouhý, divoký výkřik plný zoufalství a děsu a marně bušila malými pěst-mi v rukavicích do silných zakřivených stěn z umělé hmoty, jež věznily její zmítající se tělo.
Muž, který stál na disku, jí pak k její hrůze stáhl čepec, stejně jako překrásně vyšívaný závoj a odhalil jí tvář s takovou samozřejmostí, s jakou by jiný rozvázal šátek. Dívka se ve válci třásla po celém těle, tiskla malé ruce k jeho stěnám a plakala. Všiml jsem si, že má hnědé a jemné vlasy, tmavé oči s dlouhými řasami, nádherně vykrojená ústa a krásné bílé hrdlo. Její poslední výkřik zněl přidušeně, protože muž na disku jí připevnil těžkou kouli na hlavu a zajistil ji. Jeho společník pak otočil kolem v panelu na zdi a koule, jako by náhle ožila, začala bzučet a cvakat. Její dráty zářily a malá světla blikala.
Napadlo mě, zda dívka ví, že se část jejích mozko-vých závitů právě upravuje tak, aby na ně reagovaly senzory z místnosti otrokyně komnaty.
Zatímco koule pracovala a držela dívčinu hlavu zpří-ma, muž u válce odsunul pět zástrček a otevřel ho. Rychle a zručně jí připevnil zápěstí k úchytům ve válci a malým zahnutým nožem jí rozřízl šaty, které pak od-hodil stranou. Pak se ohnul k panelu, zabudovanému v disku, a vyňal tři předměty: dlouhý bílý oděv otro-kyně komnaty klasického střihu, zabalený v modrém plastiku, kroužek otrokyně a jakýsi předmět, jehož vý-znam jsem zprvu nechápal. Byl to plochý podstavec se vzpřímeným symbolem představujícím počáteční psací písmeno slova ‚otrokyně'.
Na posledním předmětu stiskl dačítko a vztyčená část se téměř okamžitě, ještě dříve, než jsem si to uvědomil, rozžhavila do běla.
Vrhl jsem se vpřed, avšak Mul-Al-Ka a Mul-Ba-Ta můj úmysl předvídali a popadli mě za ruce. Než jsem je sta-čil setřást, uslyšel jsem zpod strašlivé kovové koule zou-falý přidušený výkřik otrokyně, jíž je právě vypalována značka.
Cítil jsem se bezmocný.
Bylo příliš pozdě.
"Je váš společník v pořádku?" tázal se muž u zdi.
"Ano," přisvědčil Mul-Al-Ka, "je úplně v pořádku, děkuji."
"Pokud mu není dobře," dodal muž na disku, "měl by se hlásit na ošetřovně, aby mohl být zlikvido-ván."
"Je mu docela dobře," řekl Mul-Ba-Ta.
"Proč řekl ‚zlikvidován'?" ptal jsem se Mul-Al-Ky.
"Nakažení mulové bývají likvidováni," vysvědil Mul-Al-Ka. "Je to tak lepší pro Hnízdo."

Muž na disku roztrhl modrý plastik, v němž bylo zabaleno čisté roucho otrokyně komnaty. Zahalil do něj dívčino tělo a na levém rameni je sepnul přezkou. Pak uvolnil její zápěstí z úchytů a znovu dívku uzavřel do umělohmotného válce. Byla nyní uvězněna tak jako předtím, až na to, že místo těžkého, bohatého roucha zahalení, pyšného, nepohodlného odznaku svobodné ženy Goru, měla na sobě jednoduchý oděv otrokyně komnaty a na levém stehně ji pálila čerstvě vypálená značka.
Kulatý přístroj, který měla připevněný na hlavě, ny-ní přestal hučet a blýskat a muž na disku ho otevřel a uvolnil dívčinu hlavu. Odstrčil kouli vzhůru a kou-sek stranou a pak ji rychlým pohybem opět uzavřel, takže průměr otvoru v její spodní části nebyl větší než dva decimetry. Muž u panelu na zdi pak stiskl tlačítko a celá souprava se zvedla na svých nosnících ke stropu.
Dívka štkala, třásla se po celém těle a hleděla prů-hledným povrchem válce na své tělo. Spatřila, že je oděna v podivném rouchu. Pak se dotkla levého stehna a vykřikla bolestí.
Potřásla hlavou a její oči se zalily slzami. "Vy nerozu-míte," vzlykala. "Mě obětovali kněžím-králům mudrci z Aru."
Muž na disku se shýbl pro útlý kovový kroužek.
Tyto kroužky se obvykle odlévají na míru, stejně jako většina kovových předmětů pro otroky. Kroužek není jen odznakem otroctví a způsobem označení dívčina majitele a jeho města, je i jistou ozdobou. Proto také gorejský pán věnuje velkou pozornost tomu, aby nebyl ani příliš těsný, ani příliš volný. Kroužek obvykle sedí pevně na krku, takže pokud pán zatáhne za připojený řetěz, bývá to pro otrokyni nepříjemné.
Dívka v průhledném válci stále nevěřícně vrtěla hla-vou. "Ne," opakovala, "ne, vy nerozumíte." Pokoušela se vyhnout mužovým dlaním, které držely kroužek. "Ale já jsem přišla do Sardaru," vykřikla, "abych se nikdy nestala otrokyní!"
Kroužek se s krátkým, hlasitým zaklapnutím uzavřel kolem jejího hrdla.
"Jsi otrokyně," pravil muž.
Dívka vykřikla.
"Odveď ji," řekl muž u panelu na zdi.
Druhý muž poslušně seskočil dolů a tlačil disk i s vál-cem ven z místnosti.
Když procházel kolem mě, následován mužem, kte-rý obsluhoval panel na zdi, zahlédl jsem ještě ohrome-nou, zmatenou dívku, která vzlykala a zoufale se snažila přes plastické víko válce dosáhnout na kroužek. "Ne, ne," opakovala, "vy nerozumíte." Vrhla na mě poslední nechápavý pohled, plný beznaděje a výčitek.
Sevřel jsem rukou jilec svého meče.
"Nemůžeš nic dělat," řekl mi Mul-Al-Ka.
Pomyslel jsem si, že má nejspíš pravdu. Měl jsem snad zabít nevinné muly, kteří pouze konali práci, již jim přidělili kněží-králové? Možná že bych musel zabít i Mul-Al-Ku a Mul-Ba-Tu. A co bych si pak počal s tou dívkou v Hnízdě kněží-králů? A co Misk? Zbavil bych se možnosti, pokud jsem vůbec nějakou měl, ho zachránit.
Měl jsem zlost na Mul-Al-Ku a Mul-Ba-Tu.
"Proč jste mě sem zavedli?" tázal jsem se jich.
"Cožpak sis nevšiml jejího kroužku?" podivil se Mul-Al-Ka.
"Byl to kroužek otrokyně," odsekl jsem.
"Ale rytina byla dost velká a dobře čitelná," namítl Mul-Al-Ka.
"Cožpak tys ji nečetl?" ptal se Mul-Ba-Ta.
"Ne," řekl jsem popuzeně.
"Bylo tam číslo ‚708'," dodal Mul-Al-Ka. Jeho slova mi vyrazila dech. ‚708' bylo číslo kroužku, který nosila Vika. Do její komnaty měla přijít nová otrokyně. Přemýšlel jsem, co to znamená.
"To bylo číslo kroužku Viky z Treve," řekl jsem.
"Přesně tak," přisvědčil Mul-Al-Ka, "té, kterou ti Sarm slíbil jako součást bohatství za to, že splníš svou roli v jeho plánu zabít Miska."
"To číslo, jak vidíš," dodal Mul-Ba-Ta, "bylo znovu přiděleno."
"Co to znamená?" ptal jsem se.
"To znamená," odpověděl Mul-Al-Ka, "že Vika z Tre-ve už není."
Náhle jsem měl pocit, jako by mě kdosi udeřil kladi-vem. Přestože jsem Viku z Treve nenáviděl, nepřál jsem si její smrt, a tak mě při té zprávě polil pot a trochu jsem se otřásl. "Třeba jí dali nový kroužek," napadlo mě.
"Ne," řekl Mul-Al-Ka.
"Pak je tedy mrtvá?" zeptal jsem se.
"Jako by byla mrtvá," potvrdil Mul-Ba-Ta.
"Co tím myslíš?" vykřikl jsem, popadl ho za ramena a zatřásl s ním.
"Myslí tím," vysvědoval Mul-Al-Ka, "že se teď nachází v chodbách zlatého brouka."
"Ale proč?"
"Kněžím-králům už nemůže nijak posloužit," řekl Mul-Ba-Ta.
"Ale proč?"
"Myslím, že jsme toho řekli dost," pravil Mul-Al-Ka.
"To je pravda," potvrdil Mul-Ba-Ta. "Možná že jsme ti raději neměli říkat nic."
Jemně jsem položil ruce na ramena obou mulů.
"Děkuji vám, přátelé," řekl jsem. "Vážím si toho, co jste udělali. Ukázali jste mi, že Sarm nehodlá dodržet své sliby, ale že mě chce naopak zradit."
"Hlavně nezapomeň," podotkl Mul-Al-Ka, "že my jsme ti to neřekli."
"To je pravda," přisvědčil jsem, "ale ukázali jste mi to."

"Sarmovi jsme pouze slíbili," řekl Mul-Ba-Ta, "že ti to neřekneme."
Usmál jsem se na oba muly, své přátele.
"Poté, co bych skoncoval s Miskem, jste mě měli zabít?" zeptal jsem se.
"Ne," odpověděl Mul-Al-Ka, "měli jsme ti jenom říct, že Vika z Treve na tebe čeká v chodbách zlatého brou-ka."
"V tom je také slabina Sarmova plánu," dodal Mul-Ba-Ta, "protože ty bys nikdy nešel hledat mulu do chodeb zlatého brouka."
"Pravda," přisvědčil Mul-Al-Ka, "pokud vím, je to první chyba, kterou Sarm udělal."
"Nikdy nepůjdeš do chodeb zlatého brouka," řekl Mul-Ba-Ta, "protože to znamená jistou smrt."
"Ale já tam půjdu," řekl jsem jim.
Oba mulové si vyměnili smutné pohledy a zavrtěli hlavou.
"Sarm je chytřejší než my," řekl Mul-Al-Ka.
Mul-Ba-Ta sklonil hlavu. "Vidíš, jak využívá instinkty lidí proti nim samým?" poznamenal ke svému druhovi.
"Jako skutečný kněz-král," přisvědčil Mul-Al-Ka.
Musel jsem se pousmát při pomyšlení, s jakou neu-věřitelnou ochotou jsem se bez dalšího uvažování roz-hodl vyrazit na záchranu té ničemné, proradné děvky, Viky z Treve.
A přesto na tom nebylo nic divného, zejména na Goru, kde se statečnost cení nade vše a zachránit život ženy znamená zároveň činit si na ni nárok, protože go-rejský muž má právo zotročit každou ženu, jejíž život zachránil, a toto právo nebývá zpochybňováno dokon-ce ani občany dívčina města či jejími příbuznými. Staly se případy, kdy bratři nechali obléknout svou sestru jako otrokyni, spoutat otrockými náramky a pak ji pře-dali zachránci, aby čest jejich rodiny a města zůstala nedotčena. Sama zachráněná žena ovšem pociťuje při-rozenou potřebu vyjádřit velkou vděčnost muži, jenž jí zachránil život, a gorejský zvyk možná není ničím jiným než formálním posvěcením této obvyklé reakce. Stává se, že svobodná žena se v blízkosti žádoucího muže záměrně vystaví nebezpečí. Muž, poté co byl donucen riskovat svůj život, má zřídka chuť přijmout tuto dív-ku jinak než jako svou otrokyni. O těchto gorejských způsobech, jež se tolik liší od pozemských, jsem často přemýšlel. Na mém starém světě platí, že žena, která je zachráněna nějakým mužem, smí tohoto muže na důkaz vděčnosti políbit a snad, máme-li věřit pohád-kám na toto téma, o něm díky jeho hrdinskému činu vážně uvažovat jako o nápadníkovi, vhodném k uzavře-ní manželství. Kdyby byla taková dívka zachráněna na Goru, následující jednání jejího zachránce by ji zřejmě ohromilo. Po vděčném polibku, který by nejspíš trval mnohem déle, než předpokládala, by byla přinucena pokleknout a nechat si nasadit kroužek. Poté by byla vysvlečena, zápěstí by jí byla spoutána za zády otroc-kými náramky a ona sama by náhle zjistila, že je odváděna na otrockém řetězu z pole, na němž její zachránce dobyl vítězství. Ano, naše pozemské dívky by to zřejmě shledaly nanejvýš překvapivým. Na druhé straně gorejský postoj k této věci je takový, že nebýt mužova odvážného činu, byla by dívka mrtvá, a pro-to smí právem požadovat, aby svůj život žila pro něj a přesně tak, jak si on bude přát, což obvykle zna-mená, jak zde musím bohužel poznamenat, že si ji ponechá jako svou otrokyni, protože výsady svobod-né družky se nikdy neudělují lehkovážně. Nabídku stát se svobodnou družkou má navíc gorejská dívka plné právo odmítnout, a proto se nelze bojovníkovi divit, když se mu poté, co dal v sázku svůj život, ne-chce riskovat, že přijde o vzácnou kořist, již si právě vybojoval. Gorejský muž ochotně a poslušně přispěchá na pomoc ženě v nouzi, avšak jako pravý Gorejec cítí, snad oprávněně, protože není tak romantický jako my, že by za svou námahu měl získat něco víc než jen let-mý polibek z vděčnosti, a tak dívce s typicky gorejskou samozřejmostí navlékne řetěz a považuje ji a její tělo za svou zaslouženou odměnu.
"Myslel jsem, že ji nenávidíš," řekl Mul-Al-Ka.
"Ano, nenávidím ji," přisvědčil jsem.
"Zachovat se tak jako ty je lidské?" vyzvídal Mul-Ba-Ta.
"Ano," odpověděl jsem, "muž musí vždy chránit že-nu svého druhu, bez ohledu na to, o jakou ženu jde."
"Stačí tedy, že je ženou našeho druhu?" ujišťoval se Mul-Ba-Ta.
"Ano."
"Dokonce i když je to jen mula?" ptal se Mul-Al-Ka.
"Ano."
"To je zajímavé," zamyslel se Mul-Ba-Ta. "Pak by-chom se k tobě měli připojit, protože se chceme naučit jednat jako lidé."
"Ne," potřásl jsem hlavou, "neměli byste mě dopro-vázet."
"Chápu," řekl hořce Mul-Al-Ka, "nepovažuješ nás za skutečné muže."
"Ale ano," odpověděl jsem. "Dokázali jste mi to tím, že jste mi sdělili pravdu o Sarmových záměrech."
"Takže tě můžeme doprovázet?" zeptal se Mul-Ba-Ta.
"Ne," řekl jsem, "protože si myslím, že byste mi mohli pomoci jinak."
"To by bylo příjemné," pospíšil si Mul-Al-Ka.
"Ale nebudeme na to mít moc času," připomněl Mul-Ba-Ta.
"To je pravda," přitakal Mul-Al-Ka, "protože se hned potom musíme hlásit v likvidačních komnatách."
Oba mulové v tom okamžiku pochopitelně zesmutněli.
Chvíli jsem přemýšlel a pak jsem pokrčil rameny a upřel jsem na oba pohled, který, jak jsem doufal, vyjadřoval hluboké rozčarování.
"To můžete, jestli chcete," řekl jsem, "ale není to skutečné lidské chování."
"Ne?" podivil se Mul-Al-Ka a zamrkal.
"Ne?" zeptal se Mul-Ba-Ta s náhlým zájmem.
"Ne," potvrdil jsem, "zcela určitě ne."

"Jsi si jistý?" ujišťoval se Mul-Al-Ka.
"Opravdu jistý?" naléhal Mul-Ba-Ta.
"Ano, jsem si jistý," odpověděl jsem jim. "To prostě není vůbec lidské, jít a hlásit se v likvidačních komna-tách."
Oba mulové na mě dlouho hleděli, pak pohlédli na sebe a potom opět na mě. Nakonec se zdálo, že dosáhli jisté shody.
"Nu," pravil Mul-Al-Ka, "tak to neuděláme."
"Ne," přitakal Mul-Ba-Ta.
"To je dobře," řekl jsem.
"Co hodláš udělat teď, Tarle Cabote?" zeptal se Mul-Al-Ka.
"Zavezte mě k Miskovi," odpověděl jsem.

Kapitola dvacátá první
Najdu Miska

Následoval jsem Mul-Al-Ku a Mul-Ba-Tu do vlhkého sálu s vysokým stropem, který nebyl osvětlen zářící-mi koulemi. Stěny sálu tvořila jakási hmota podobná cementu, v níž bylo zasazeno množství kamenů různé velikosti a tvarů.
Při vstupu do sálu vytáhl Mul-Al-Ka ze stojanu mulf lampu a odlomil její konec. Pozvedl ji nad hlavu, aby světlo lampy obsáhlo co největší prostor.
"Toto je nepochybně velmi stará část Hnízda," po-znamenal Mul-Al-Ka.
"Kde je Misk?" tázal jsem se.
"Někde tady" odpověděl Mul-Ba-Ta, "protože tak nám to řekl Sarm."
Zdálo se mi, že v sále nikdo není. Netrpělivě jsem sáhl na řetěz tlumočníka, který mi mulové opatřili po cestě do Misková vězení. Nebyl jsem si jist, zda si Misk bude moci ponechat svého tlumočníka, a já se s ním potřeboval dorozumět.
Oči mi zabloudily vzhůru. Na okamžik jsem zkame-něl, a pak jsem se dotkl Mul-Ba-Tovy paže.
"Nahoře," zašeptal jsem.
Mul-Al-Ka pozvedl lampu, jak nejvýše mohl.
U stropu sálu visela spousta tmavých, roztažených postav. Byli to kněží-králové s groteskně nadmutými břichy. Nehýbali se.
Zapnul jsem tlumočníka. "Misku," řekl jsem. Téměř okamžitě jsem rozpoznal známý pach.
Od tmavých, roztažených postav, jež visely u stropu, ke mně dolehl šramot.
Z mého tlumočníka se však neozývala žádná odpo-věď.
"Není tu," prohlásil Mul-Al-Ka.
"Pravděpodobně ne," přisvědčil Mul-Ba-Ta, "proto-že kdyby odpověděl, tvůj tlumočník by jeho odpověď zachytil."
"Pojďme ho hledat jinam," navrhl Mul-Al-Ka.
"Podejte mi lampu," poručil jsem.
S lampou v ruce jsem pak obešel rohy místnosti. U dveří jsem spatřil řadu krátkých železných tyčí, vystu-pujících ze zdi, jichž bylo možno použít jako žebříku. Uchopil jsem lampu do zubů, připraven vyšplhat po nich vzhůru.
Položil jsem dlaň na jednu z tyčí, ale pak jsem se zarazil.
"Co se děje?" zeptal se Mul-Al-Ka.
"Poslouchej," vyzval jsem ho.
Odněkud z dálky k nám doléhal žalostný zpěv lid-ských hlasů, jakoby velkého sboru. Když jsme mu užasle naslouchali několik minut, zjistili jsme, že se blíží.
"Zřejmě jdou sem," usoudil Mul-Al-Ka.
"Měli bychom se raději skrýt," radil Mul-Ba-Ta.
Pustil jsem se tyčí a odvedl oba muly na opačný ko-nec sálu. Tam jsem jim naznačil, aby se skryli za nesou-rodou hromadou, jež se odlomila od zdi a ležela u její základny. Zhasil jsem mulí lampu o kameny a přikr-čil jsem se k nim za sutiny. Společně jsme sledovali dveře.
Zpěv sílil.
Byla to smutná píseň, truchlivá a pomalá, téměř jako pohřební žalozpev.
Slova byla ve staré gorejštině, jíž příliš nerozumím. Na povrchu jí nemluví nikdo kromě kasty mudrců, kte-ří ji používají především při svých četných a složitých rituálech. Pokud jsem rozuměl slovům, píseň, jakkoli smutná, byla jakýmsi hymnem na počest kněží-králů a zmiňovala se o slavnosti Tola i guru. Refrén, který se téměř neustále opakoval, zněl asi jako: přišli jsme pro gur, o slavnosti Tola jsme přišli pro gur, radujeme se, protože je slavnost Tola a my jsme přišli pro gur.
Pak se dveře naproti nám otevřely dokořán a my jsme zpoza sutin, za nimiž jsme se krčili, spatřili dvě dlouhé řady podivných mužů, kráčejících bok bo boku. Každý z nich držel v jedné ruce mulí lampu a v druhé cosi, co připomínalo splasklý vinný měch ze zlaté kůže.
Slyšel jsem, jak se Mul-Al-Ka vedle mě prudce nade-chl.
"Podívej, Tarle Cabote," zašeptal Mul-Ba-Ta.
"Ano," odpověděl jsem mu a gestem jsem ho upo-zornil, aby byl zticha, "vidím."
Muži, kteří vešli do sálu v dlouhém smutečním prů-vodu, mohli být lidského druhu, ale také nemuseli. Byli oholeni a oblečeni do plastikových oděvů jako všichni mulové v Hnízdě, avšak jejich trup se zdál menší a ku-latější než lidský, nohy a paže neúměrně dlouhé k je-jich tělu a dlaně a chodidla neobvykle široké. Chodidla byla bez prstů a připomínala okrouhlé masité polštář-ky, po nichž se ti tvorové tiše sunuli vpřed. Podobně i dlaně jejich širokých rukou, lesknoucí se v modrém svitu mulích lamp, vypadaly jako masité talířky. Nejpo-divnější však byly jejich oči, velmi velké, určitě přes pět centimetrů široké, okrouhlé, tmavé a zářivé jako oči nočních zvířat.

Zajímalo mě, jakého druhu ti tvorové jsou. Jak postupně zaplňovali sál, přibývalo i světla z jejich lamp a já tiše varoval své společníky, aby se nehýbali.
Teď už jsem zřetelně viděl kněze-krále, kteří viseli hlavou dolů ze stropu. Hlava a hruď se vedle jejich nadmutých břich skoro ztrácely.
K mému úžasu ti podivní tvorové jeden po dru-hém vystoupili po téměř svislých stěnách vzhůru ke kněžím-králům, aniž by potřebovali žebřík z tyčí, a pak kráčeli hlavou dolů po stropě. Všude, kam šlápli, jsem viděl lesklé kroužky jakési lepkavé kaše, kterou nepochybně vylučovali z masitých polštářků, jež měli místo chodidel. Zatímco tvorové, kteří zů-stali na podlaze, zpívali dál svůj truchlivý hymnus, jejich druhové na zdech a na stropě, stále ještě drží-ce své lampy, které vrhaly divoké stíny jejich postav i postav kněží-králů, začali naplňovat zlaté měchy z úst kněží-králů. Mnohokrát byl zlatý měch podržen kněží-králi, aby mulům postupně vydal vše, co měl uloženo ve svém žaludku.
Zdálo se, že mulů je zde bezpočet, zatímco kněží-králů, visících u stropu, něco kolem stovky. Podivný průvod sem a tam po stěnách, přes strop ke kněžím-králům a zase zpět na podlahu trval více než hodinu a mulové, již stáli dole, někteří z nich už s naplněný-mi měchy, po celou tu dobu nepřestávali zpívat svůj truchlivý hymnus.
Mulové železné tyče vůbec nepoužívali, z čehož jsem usoudil, že tam zřejmě byly umístěny za starých časů, dříve než se k obsluze kněží-králů vyvinuly takovéto bytosti.
Domyslel jsem si, že výměšky odebrané od kněží-králů byly oním gurem. Současně jsem také pochopil, co to znamená udržovat gur.
Nakonec stanul na podlaze i poslední z těch neob-vyklých mulů.
Za celou tu dobu ani jeden z nich nezabloudil okem k nám, tak byli soustředěni na svou práci. Když zrovna nesbírali gur, byly jejich velké oči obráceny jako tmavé polokruhy vzhůru ke kněžím-králům, kteří viseli ze stropu vysoko nad jejich hlavami.
Pak jsem spatřil, jak se jeden z kněží-králů pohy-buje po stropě a sestupuje pozpátku po stěně. Jeho břicho, zbavené guru, mělo opět obvyklou velikost a kněz-král kráčel majestátně a odměřeně ke dveřím na svých lehkých tenkých nohou, jak se sluší na pána tvorstva. Mulové se před ním za stálého zpěvu rozestupovali. V rukou drželi své lampy a nádoby, jež byly nyní naplněny bledou, mléčnou tekutinou, připo-mínající rozředěný bílý med. Kněz-král se mezi muly pomalu pohyboval sálem směrem ke dveřím. Za ním následovali další kněží-králové, až nakonec všichni kromě jednoho opustili sál. Ve svědě lamp posledních mulů, kteří opouštěli místnost, jsem spatřil, že u stro-pu stále ještě visí jeden kněz-král, přestože i on už se guru zbavil. Těžký řetěz, provlečený kruhem ve stropě, vedl k silné kovové obruči, uzamčené kolem úzkého pasu mezi jeho hrudí a břichem.
Byl to Misk.
Odlomil jsem druhý konec mulí lampy, zažehl ho a vykročil do středu místností.
Pozvedl jsem lampu nad hlavu co nejvýše.
"Buď vítán, Tarle Cabote," ozvalo se z mého dumočníka. "Jsem připraven zemřít."

Kapitola dvacátá druhá

K chodbám zlatého brouka

Přehodil jsem si řetěz tlumočníka přes rameno a přešel k železným tyčím u dveří. Vzal jsem lampu do zubů a rychle jsem začal šplhat vzhůru. Občas se mi některá zrezivělá tyč rozpadla v ruce a téměř mě poslala na kamennou podlahu hluboko pode mnou. Tyče byly zřejmě velmi staré a neudržované.
Když jsem dospěl ke stropu, povšiml jsem si ke své úlevě, že jsou tu další tyče, visící ze stropu dolů a opat-řené postranním výstupkem, na který jsem si mohl položit nohu. Protože jsem potřeboval mít obě ruce volné, držel jsem mulí lampu stále v zubech. Opa-trně jsem rukama i nohama zkoušel kovové výčnělky a postupoval pomalu k Miskoví.
V hloubce dobrých třiceti metrů jsem viděl maličké postavy Mul-Al-Ky a Mul-Ba-Ty.
Náhle jedna z tyčí, tuším, že to byla čtvrtá, se za-skřípěním vyklouzla ze stropu. Divoce jsem se vrhl po další tyči a podařilo se mi ji v pádu zachytit. Slyšel jsem, jak uvolněná tyč s mohutným třesknutím dopadla na podlahu. Chvilku jsem tam visel a vnímal pot, který mi stékal po celém těle. Měl jsem pocit, že mám ústa plná uhlí, a uvědomil jsem si, že jsem téměř prokousl mulí lampu.
Pak i tyč, na níž jsem visel, povyklouzla o pár centi-metrů ze stropu.
Pokusil jsem se pohnout, a tyč vyklouzla o dalších pár centimetrů.
Měl jsem strach, že kdybych se po ní pokusil vytáh-nout nahoru, vypadla by úplně.
Zatímco jsem na ní visel, vyklouzla ještě asi o centi-metr.
Rozhoupal jsem se a cítil, že tyč se uvolnila ze stropu docela, avšak já jsem se jí vzápětí pustil a využil své hybné síly ke skoku na další tyč. Slyšel jsem, jak tyč vyklouzla a dopadla stejně jako její předchůdkyně na kamennou podlahu pode mnou.
Pohlédl jsem dolů a spatřil Mul-Al-Ku a Mul-Ba-Tu, kteří ke mně starostlivě vzhlíželi. Obě uvolněné tyče ležely téměř u jejich nohou.
Tyč, jíž jsem se nyní držel, vypadala relativně pevně. S úlevou jsem se k ní přitáhl a položil opatrně nohu na další.
Za okamžik jsem už byl u Miska.
Vytáhl jsem mulí lampu z úst a vyplivl několik kous-ků uhlí. Pak jsem ji zvedl nad hlavu a pohlédl na Miska.
Visel u stropu, zalit světlem z modré lampy, a bez pohnutí mě sledoval.
"Buď zdráv, Tarle Cabote," pravil.
"Buď zdráv, Misku," odpověděl jsem.
"Byl jsi velmi hlučný," podotkl Misk.
"Ano," přisvědčil jsem.
"Sarm měl nechat ty tyče prohlédnout."

"Zřejmě."
"Ale je těžké myslet na všechno."
"Ano, to je."
"Nu," vyzval mě Misk, "snad by ses měl dát do práce a zabít mě."
"Nevím ani, jak na to," řekl jsem.
"Ano," odtušil Misk, "bude to těžké, ale při troše vytrvalosti je to, myslím, proveditelné."
"Máš nějaký ústřední orgán, na který bych mohl zaútočit?" tázal jsem se. "Například srdce?"
"Nic, co by ti mohlo opravdu pomoci," odpověděl Misk. "V dolní části břišní dutiny se sice nachází dorzální orgán, který zajišťuje oběh tělních tekutin, ale vzhledem k tomu, že naše tkáň je tělními tekuti-nami přímo omývána, nepřivodilo by takové zranění smrt dříve než za několik ehnů. Předpokládám však, že ty čas máš."
"Ano," potvrdil jsem.
"Osobně bych ti nejspíš doporučil zaútočit na mozkové uzliny," radil Misk.
"Neexistuje tedy rychlý způsob, jak zabít kněze-krále?"
"Tvou zbraní sotva," odtušil Misk. "Mohlo by se ti však podařit prořízнout mi hlavu nebo pás."
"Doufal jsem," poznamenal jsem zklamaně, "že se to dá provést rychleji."
"Je mi líto," odtušil Misk.
"Tak to se asi nedá nic dělat," řekl jsem.
"Ne," odpověděl Misk. Pak dodal: "Za daných okol-ností bych si sám přál, aby tomu bylo naopak."
Zrak mi padl na kovový předmět, hranatý prut s ně-kolika maličkými výstupky na jednom konci. Předmět visel na háku sotva půl metru mimo Miskův dosah.
"Co je to?" zeptal jsem se.
"Klíč od mých pout," odpověděl Misk.
"Výborně," řekl jsem, přešel po několika trámech zpět a sňal předmět z háku. Pak jsem se vrátil k Miskovi a po několika pokusech se mi podařilo vsunout klíč do zámku na obruči kolem Miskova pasu.
"Upřímně řečeno," podotkl Misk, "radil bych ti, abys mě nejprve zabil, a až potom odemkl obruč, aby ses mohl zbavit mého těla, protože v opačném případě bych mohl být v pokušení se bránit."
Otočil jsem klíčem a odemkl zámek.
"Ale já tě nepřišel zabít," řekl jsem.
"Cožpak tě neposlal Sarm?"
"To ano."
"Tak proč mě nezabiješ?"
"Protože si to nepřeji," odpověděl jsem. "Kromě to-ho je mezi námi úmluva Hnízda."
"To je pravda," přisvědčil Misk, shodil přední nohou obruč z pasu a nechal ji viset na řetězu. "Ale teď tě Sarm zabije."
"Myslím, že k tomu by došlo tak jako tak," odtušil jsem.
Misk vypadal, že přemýšlí. "Ano," usoudil nakonec. "Nepochybně." Pak Misk pohlédl dolů na Mul-Al-Ku a Mul-Ba-Tu. "Těch dvou se Sarm také bude muset zbavit," poznamenal.
"Nařídil jim, aby se hlásili v likvidačních komna-tách," řekl jsem, "ale oni se rozhodli, že to neudělají."
"Pozoruhodné," podotkl Misk.
"Chovají se jednoduše jako lidé."
"Předpokládám, že je to jejich výsada."
"Ano, myslím, že ano."
Pak ke mně Misk téměř něžně natáhl jednu z před-ních nohou, sebral mě z trámu, na němž jsem stál, a pevně si mě přitiskl k hrudi. "Takhle to bude mnohem bezpečnější," řekl a trochu kousavě dodal: "A pravděpodobně i mnohem tišší." Pak přešel po stropě a pozpátku slezl dolů po stěně.
Misk, oba mulové a já jsme nyní stáli na kamenné podlaze sálu poblíž dveří.
Vložil jsem mulí lampu do úzké železné schránky, jež sestávala ze dvou spojených kruhů a opěrné destič-ky, připevněné ke stěně. Povšiml jsem si, že na zdech jich bylo několik a zřejmě sloužily k tomu, aby se do nich odkládaly mulí lampy či podobné osvětlovací předměty.
Obrátil jsem se ke knězi-králi.
"Musíš se někde skrýt."
"Ano," přidal se Mul-Al-Ka, "najdi si nějaké odleh-lé místo a zůstaň tam. Třeba Sarm jednou podlehne potěšení zlatého brouka a ty pak odtud budeš moci bezpečně vyjít."
"Budeme ti nosit jídlo a vodu," nabízel se Mul-Ba-Ta.
"To je od vás velmi milé," odpověděl Misk a hleděl na nás, "ale samozřejmě to nepřichází v úvahu."
Oba mulové zděšeně ustoupili.
"Proč?" zeptal jsem se užasle.
Misk se napřímil do své majestátní, téměř šestime-trové výšky. Pak se trochu naklonil vpřed a namířil na nás svá tykadla způsobem, který, jak jsem za těch několik týdnů poznal, vyjadřoval shovívavost a dobrou vůli.
"Je svátek Tola," pravil.
"No a?" zeptal jsem se.
"Na svátek Tola," vysvětloval Misk, "musím dát matce gur."
"Najdou tě a zabijí," namítl jsem. "Pokud Sarm zjistí, že jsi naživu, postará se co nejdříve o tvou smrt."
"Přirozeně," odtušil Misk.
"Takže se budeš skrývat?" naléhal jsem.

"Nebuď blázen," odpověděl Misk, "je svátek Tola a já musím dát matce gur."
Poznal jsem, že nemá smysl se s Miskem hádat, avšak jeho rozhodnutí mě zarmoutilo.
"To je mi líto," řekl jsem.
"Smutné bylo," řekl Misk, "že bych býval nemohl dát matce gur, a tato myšlenka mě ve dnech, kdy jsem udržoval gur, nesmírně trápila. Ale teď budu díky vám moci dát matce gur a zůstanu navždy vaším dlužníkem, dokud mě nezabije Sarm nebo dokud nepodlehnu potěšení zlatého brouka."
Položil tykadla jemně na má ramena, pak je vztyčil a já pozvedl své paže vzhůru. Misk vložil špičky svých tykadel do mých dlaní. Znovu jsme se, v rámci možností, dotkli tykadly.
Misk natáhl svá tykadla i k oběma mulům, avšak ti se zahanbeně odtáhli. "Ne," odmítl Mul-Al-Ka, "jsme jen mulové."
"Nechť je úmluva Hnízda i mezi knězem-králem a dvěma muly," řekl Misk.
"Mezi knězem-králem a muly nemůže být úmluva Hnízda," namítl Mul-Ba-Ta.
"Pak tedy," řekl Misk, "mezi knězem-králem a dvě-ma z lidského rodu."
Mul-Al-Ka a Mul-Ba-Ta pomalu a bojácně pozvedli ruce a Misk se jich dotkl svými tykadly.
"Zemřu pro tebe," pravil vážně Mul-Al-Ka.
"A já také," dodal Mul-Ba-Ta.
"Ne," řekl Misk, "musíte se skrýt a pokusit se přežít."
Mulové se na mě zklamaně podívali. "Ano," přikývl jsem, "skryjte se a učte jiné, kteří jsou lidského rodu."
"Co je máme učit?" zeptal se Mul-Al-Ka.
"Být lidmi," odpověděl jsem.
"Ale co to je, být lidmi," dožadoval se Mul-Ba-Ta, "to jsi nám nikdy neřekl."
"To musíte rozhodnout sami," řekl jsem. "Vy sami musíte rozhodnout, co to je být lidmi."
"U kněží-králů je to stejné," prohodil Misk.
"Půjdeme s tebou, Tarle Cabote," navrhoval Mul-Al-Ka, "bojovat proti zlatému brouku."
"Proč to?" tázal se Misk.
"Ta dívka Vika z Treve je kdesi v chodbách zlatého brouka," vysvětloval jsem. "Jdu jí na pomoc."
"Přijdeš příliš pozdě," řekl Misk, "protože se blíží čas líhnutí."
"Co to znamená?" ptal jsem se.
"Jdeš tam?"
"Ano."
"Tedy sám uvidíš, co to znamená."
Hleděli jsme jeden na druhého.
"Nechoď, Tarle Cabote," řekl Misk. "Zemřeš."
"Musím jít," odpověděl jsem.
"Vidím," poznamenal Misk, "že to pro tebe znamená totéž jako pro mě dát matce gur."
"Snad," pokrčil jsem rameny, "nevím."
"Půjdeme s tebou," řekl Mul-Al-Ka.
"Ne," potřásl jsem hlavou, "vy musíte k lidskému druhu."
"I k těm, kteří nosí gur?" otřásl se Mul-Ba-Ta, zřej-mě při vzpomínce na malá, kulatá tělíčka, znetvořené končetiny a velké oči.
"To jsou mutanti," vmísil se Misk, "vyšlechtění před dávnými časy pro službu v temných chodbách. Nyní je chováme pro obřadní účely a kvůli tradici."
"Ano," odpověděl jsem Mul-Ba-Tovi, "i k těm, kteří nosí gur."
"Rozumím," řekl Mul-Ba-Ta s úsměvem.
"Musíte navštívit všechna místa v Hnízdě," řekl jsem, "kde se nacházejí lidé."
"I houbové sály a pastviny?" zeptal se Mul-Al-Ka.
"Ano," přisvědčil jsem, "všechna místa, kde se na-cházejí lidé - ať už je najdete kdekoli a jakkoli."
"Rozumím," řekl Mul-Al-Ka.
"I já," připojil se Mul-Ba-Ta.
"To je dobře," řekl jsem.
Pak jsme si naposledy potřásli rukama a oba muži se rozběhli ke dveřím.
Misk a já jsme osaměli.
"Z toho budou potíže," poznamenal Misk.
"Ano," přikývl jsem, "zřejmě."
"A ty za ně budeš odpovědný."
"Částečně," připustil jsem, "ale většina z toho bude rozhodnuta kněžími-králi a lidmi."
Vzhlédl jsem k němu.
"Jsi blázen, že jdeš k matce."
"Jsi blázen," opakoval po mne Misk, "že jdeš do chodeb zlatého brouka."
Tasil jsem meč. Vytáhl jsem ho z pochvy lehce a rychle, jako když larl obnaží své tesáky. V modrém svitu lampy jsem si prohlédl čepel a tenkou vrstvu oleje, která ji chránila. Zkusil jsem s ním do vzdu-chu několik výpadů, abych zjistil, zda nebyl nějak poškozen, a pak jsem ho vsunul zpět do pochvy. Byl jsem spokojen.
Krátká čepel, která v porovnání s rozličnými mož-nými variantami mečů vypadala tak prostě, se mi líbila. Hovořila pro ni například skutečnost, že ta-sit kratší čepel lze o zlomek dříve než tasit čepel delší. Další výhodou byla větší rychlost ve srovnání s delší čepelí. Hlavní přednost však spočívala v tom, že krátká čepel umožňovala gorejskému bojovníkovi

dostat se soupeři na tělo. Krátký dosah byl vždy bo-hatě vyvážen rychlostí, s níž se s takovým mečem dalo máchat, a lehkostí, s jakou se dalo proniknout krytem delší zbraně. Pokud se bojovníkovi s delší zbraní nepo-dařilo rozhodnout boj několika prvními výpady, býval zpravidla poražen.
"Kde jsou chodby zlatého brouka?" zeptal jsem se.
"Ptej se," řekl Misk. "Všichni v Hnízdě o nich dobře vědí."
"Je stejně těžké zabít zlatého brouka jako zabít kněze-krále?"
"To nevím," odpověděl Misk. "Nikdy jsme zlatého brouka nezabili ani vědecky nezkoumali."
"Proč ne?" zajímal jsem se.
"Nedělá se to," odpověděl prostě Misk a změřil si mě svýma zářivýma očima. "Kromě toho by jeho zabití bylo velkým zločinem."
"Aha."
Už jsem se chystal odejít, ale pak jsem se ještě jed-nou obrátil ke knězi-králi s otázkou: "Dokázal bys, Misku, svými čepelemi v předních nohou zabít kněze-krále?"
Misk obrátil přední končetiny a prohlížel si čepele. "Ano," přisvědčil. "Dokázal."
Vypadal zamyšleně.
"Ale něco takového se nestalo už více než milion let," dodal.
Pozvedl jsem paži Miskovi na pozdrav. "Přeji ti všech-no dobré," popřál jsem mu po tradičním gorejském způsobu.
Misk pozvedl jednu z předních nohou a čepel zmi-zela. Naklonil ke mně tykadla a zlaté chloupky, jež se na nich třpytily, se natáhly vpřed, jako by se mě jimi chtěl dotknout. "A já, Tarle Cabote," řekl, "ti rovněž přeji všechno dobré."
Pak jsme se, kněz-král a já, obrátili a vydali každý svou cestou.
Kapitola dvacátá třetí
Najdu Viku
Napadlo mě, že jsem možná opravdu přišel příliš poz-dě, abych zachránil Viku z Treve.
Hluboko v neosvětlených chodbách zlatého brouka, těch strohých, křivolakých slujích, proražených do tvr-dého kamene, jsem narazil na její tělo.
Držel jsem mulí lampu nad hlavou a prohlížel si od-pornou dutinu, v níž ležela na hromadě ze špinavého mechu a hub. Z kdysi dlouhého, nádherného roucha zbyly jen po-trhané a ušpiněné hadry. Představil jsem si ji, jak zdě-šeně prchá temnými kamennými chodbami, běží, padá a křičí v marné snaze uniknout z dosahu neúprosných čelistí zlatého brouka.
Potěšilo mě, když jsem spatřil, že na hrdle už nemá kroužek otrokyně.
Napadlo mě, zda to byl její kroužek, který nyní zdobil hrdlo dívky z Aru. Pokud mělo její hrdlo od-povídající velikost, předpokládal jsem, že ano. Kněží-králové si často libovali v těchto drobných úsporách a úzkostlivě šetřili neživé zdroje Hnízda.
Zajímalo mě, zda odstranění kroužku znamenalo, že Vika byla před uzavřením do chodeb zlatého brouka zbavena otroctví. Mlhavě jsem si vybavoval, jak mně Misk jednou říkal, že z úcty k zlatému broukovi sem mohly přicházet jen svobodné ženy.
Dutina, v níž Vika ležela, páchla výměšky zlatého brouka. S jeho pachem jsem se do té doby nese-tkal. Protiklad s úzkostlivě čistými chodbami Hnízda kněží-králů ještě umocňoval celkový dojem špíny a nepořádku tohoto místa.
V jednom rohu ležela hromada kostí, mezi nimiž jsem spatřil úlomky lidské lebky. Kloubové hlavice kostí byly roztříštěné, aby z nich mohl být vysát morek.
Nevěděl jsem, jak dlouho už byla Vika mrtvá, avšak vypočítal jsem si, že to nemohlo být déle než několik hodin. Její tělo mělo následkem nedávné smrti onu charakteristickou ztuhlost, ale nebylo tak chladné, jak bych očekával. Ležela nehybně a upírala na mě vytřeš-těné oči, v nichž jako by se soustředila veškerá hrůza posledního okamžiku, kdy se kolem ní sevřely čelisti zlatého brouka. Přemýšlel jsem, zda v té tmě viděla, jaký tvor na ni útočí. Na okamžik jsem zadoufal, že ne, protože už jen slyšet brouka, jak se blíží chodbou, bylo více než děsivé. Já sám bych však raději útočníka viděl a tutéž krátkou, strašlivou výsadu jsem konec konců přál i Vice z Treve, neboť jsem si ji pamatoval jako ženu, jíž rozhodně nechyběla odvaha a hrdost.
Její pokožka mi připadala suchá, avšak nikoli vysu-šená.
Protože její tělo bylo dosud teplé, dlouhou chvíli jsem poslouchal, zda neuslyším tlukot jejího srdce. Po-tom jsem ji uchopil za zápěstí a snažil se nahmatat tep. Všechno však bylo marné.
I když jsem Viku z Treve předtím nenáviděl, nepřál jsem jí tento osud a nevěřil jsem ani, že by jí ho přál kterýkoli z mužů, jež zranila. Když jsem na ni hleděl, cítil jsem podivný smutek a v mé mysli už nebylo ani stopy po oné hořkosti, s níž jsem na ni prve vzpomínal. V té chvíli jsem v ní viděl jen dívku, příliš čistou na to, aby se setkala se zlatým broukem a zemřela jednou z nejstrašlivějších smrtí. Byla lidského rodu, a ať už měla jakékoli chyby, nezasloužila si bizarní a děsivý konec v čelistech zlatého brouka. A když jsem na ni hleděl, uvědomil jsem si, že jsem ji měl svým způsobem rád.
"Je mi to líto," zašeptal jsem, "opravdu líto, Viko z Treve."
Její tělo kupodivu neneslo známky vážných zranění.
Přemýšlel jsem, zda bylo možné, aby zemřela hrů-zou.
Nenašel jsem žádné oděrky ani podlitiny, které by si nemohla přivodit, když prchala chodbami. Tělo, pa-že i nohy měla sice odřené a potlučené, avšak nikoli rozsápané či zpřelámané.
Nenašel jsem nic, co by mohlo způsobit její smrt, snad až na drobný vpich v levém boku, jímž jí mohl být vpraven do těla nějaký jed.
Na těle však měla ještě pět velkých okrouhlých opuchlin. Netušil jsem však, jak by ji tyto opuchliny mohly zabít. Byly uspořádány v řadě na levé straně trupu a táhly se od vnitřní strany jejího levého steh-na přes pás až pod rameno. Tyto opuchliny, okrouhlé, tvrdé a hladké, ležely jakoby těsně pod kůží a byly zhru-ba stejně velké jako lidská pěst. Napadlo

mě, že by to mohla být nějaká fyziologická reakce na jed, který, jak jsem předpokládal, jí byl vpíchnut rovněž do levého boku.
Otřel jsem si hřbetem dlaně oči.
Nemohl jsem pro ni nic udělat, kromě toho, že bych se vydal na lov zlatého brouka a pomstil její smrt.
Uvažoval jsem, že bych tu někde mohl pohřbít její tělo, avšak při pohledu na kamenné chodby, jimiž jsem právě prošel, jsem tu myšlenku zavrhl. Mohl jsem její mrtvolu vynést ze špinavého doupěte zlatého brouka, ale ani mimo něj by nebylo před čelistmi toho tvora v bezpečí, dokud nebude zabit. Otočil jsem se k Vice z Treve zády a s lampou v ruce jsem vykročil z dutiny.
Na okamžik se mi zdálo, že za sebou slyším tichý pro-sebný výkřik. Žádný zvuk se však samozřejmě neozval. Vrátil jsem se a ve svitu mulí lampy ještě jednou pečli-vě prohlédl její tělo. Leželo tak, jak jsem ho zanechal, a oči měly týž strnulý výraz předsmrtné hrůzy. Zvedl jsem se a opustil dutinu.
Prohledával jsem kamenné chodby zlatého brouka, avšak nikde po něm nebylo ani památky.
Meč jsem držel v pravé ruce a mulí lampu v levé.
Vždy, když jsem došel na místo, kde se chodby kří-žily, použil jsem jilce svého meče, abych ušetřil ostří, a vyryl jím malou značku, jež označovala směr, z něhož jsem přišel.
Dlouho trvalo to hrůzné hledání za modrého světla mulí lampy, kdy jsem pronikal do dalších a dalších jeskyní a zkoušel jednu chodbu za druhou.
Když jsem procházel těmi chodbami, můj žal pro Viku z Treve se mísil s nenávistí ke zlatému broukovi, až jsem musel přinutit svou mysl, aby se zbavila přemíry citů a soustředila se na svůj úkol.
Časem, jak mulí lampy postupně ubývalo a mé hledání bylo stále bezvýsledné, jsem se však ve svých úvahách znovu a znovu vracel k nehybné postavě Viky, jež ležela v dutině zlatého brouka.
Od té doby, co jsem ji viděl naposledy, uplynuly celé týdny. Předpokládal jsem, že v chodbách zlaté-ho brouka je uvězněna nejméně několik dní. Jak to, že ji ten tvor dostihl teprve před několika hodinami? A pokud ji opravdu dostihl teprve před několika ho-dinami, jak mohla v chodbách přežívat celé dny? Možná že našla vodu, ale pochyboval jsem, že by na-šla i nějakou potravu. Snad byla nucena se živit jako sliznatý červ zbytky kořisti zlatého brouka, ale to se mi nezdálo pravděpodobné, protože stav jejího těla ani v nejmenším nenaznačoval dlouhý a ponižující boj s hladověním.
A jak to, ptal jsem se sám sebe, že zlatý brouk dosud nehodoval na jemném mase pyšné krásky z Treve?
A pak jsem přemýšlel o pěti podivných boulích, tak bizarně uložených v jejím nádherném těle.
A Misk říkal, že přijdu pozdě, protože se blíží čas líhnutí.
Ten výkřik, který mi unikl, vycházel z hloubi mé duše. Obrátil jsem se a rozběhl se chodbou zpět do dutiny zlatého brouka.
Znovu a znovu jsem narážel na skalnaté výčnělky a rozdíral si o ně ramena a stehna, avšak rychlost mého divokého běhu to ani v nejmenším neovlivnilo. Zjistil jsem, že se ani nemusím zastavovat u malých značek, jež jsem vyryl do zdí, aby mi ukázaly cestu. Zdálo se mi, jako bych si vybavoval v paměti každý zákrut a každou křižovatku chodeb.
Vtrhl jsem do doupěte zlatého brouka a pozvedl lampu vysoko nad hlavu.
"Odpusť mi, Viko z Treve!" volal jsem. "Odpusť!"
Padl jsem na kolena vedle ní a upevnil mulí lampu do spáry mezi dvěma kameny v podlaze.
Na jejím boku jsem spatřil lesklé oči malého zlatého tvora, velkého asi jako malá želva, který se snažil vyklu-bat z kožovitého vajíčka. Mečem jsem vajíčko vyrýpl, položil na kamennou podlahu a rozšlápl ho i s mládě-tem patou sandálu.
Opatrně jsem odstranil druhé vajíčko a podržel jsem si ho u ucha. Zevnitř jsem slyšel odporné vytrvalé škrá-bání, které dávalo tušit pohyby malého, čilého tvora. Rozbil jsem i toto vejce tak, že jsem ho rozdupal pa-tou, a nepřestal jsem, dokud to, co se hýbalo uvnitř, nebylo mrtvé.
Se zbylými třemi vajíčky jsem naložil obdobně.
Pak jsem uchopil svůj meč, otřel z jedné strany če-pele olej a přiložil jsem blyštivou ocel ke rtům dívky z Treve. Když jsem se na ni podíval, vykřikl jsem radostí, protože jsem na čepeli spatřil vlhké stopy po jejím dechu.
Vzal jsem ji do náručí a přitiskl k sobě.
"Má dívko z Treve," řekl jsem. "Ty žiješ."
Kapitola dvacátá čtvrtá
Zlatý brouk
V témž okamžiku jsem zaslechl slabý šramot. Když jsem vzhlédl, zjistil jsem, že ze tmy jedné z chodeb, jež vedly do dutiny, mě pozoruje pár světélkujících očí.
Zlatý brouk nebyl ani zdaleka tak vysoký jako kněz-král, ale pravděpodobně byl mnohem mohutnější. Byl velký asi jako nosorožec a kromě zářivých očí na něm okamžitě upoutaly dva duté, několikrát zahnu-té trychtýřovité výrůstky, které připomínaly klepeta a dotýkaly se špičkami asi metr za tělem. Zřejmě to byly jakési znetvořené mutace jeho kusadel.
Tykadla měl na rozdíl od kněží-králů velmi krátká. Byla zkroucená a na koncích ozdobená chomáčky zlatých chloupků.
Nejzvláštnější však na něm byly dlouhé zlaté prameny vlasů, jež se táhly po zlatém klenutém hřbetě jako hříva a spadaly téměř až na zem. Samotný hřbet se dělil na dva mohutné pláště, které před stamiliony let mohly být krovkami křídel, avšak tkáň byla nyní na místech dotyku srostlá tak dokonale, že tvořila nepo-hyblivý zlatý krunýř. Tvor měl teď hlavu staženou pod tímto krunýřem, oči však byly jasně viditelné, stejně jako výstupky jeho čelistí.
Uvědomil jsem si, že ta věc přede mnou dokáže zabít kněze-krále.
Ze všeho nejvíce jsem se však bál o bezpečnost Viky z Treve.
Postavil jsem se před její tělo s obnaženým mečem.
Tvor vypadal překvapeně. Nehýbal se, ani se nesna-žil útočit. Nepochybně se za celý svůj dlouhý život v chodbách s

ničím podobným nesetkal. Ustoupil trochu vzad, zatáhl hlavu ještě hlouběji pod krunýř ze svých srostlých zlatých krovek a pozvedl svá zahnutá trychtýřovitá kusadla, jako by si chtěl zastínit oči před světlem.
Napadlo mě, že světlo mulí lampy v těchto trvale temných chodbách jeho království ho mohlo dočasně oslepit či zmást. Spíše to však byl pach zplodin hořící lampy, který náhle pronikl k jeho citlivým tykadlům a působil na něho stejně rušivě, jako by působila dlou-há změť ryčných zvuků na nás.
Bylo zřejmé, že onen tvor stále nechápal, co se to v jeho doupěti děje.
Vytrhl jsem mulí lampu ze spáry mezi kameny, kam jsem ji předtím uložil, a s křikem jsem ji vrazil pod krunýř tvorovi do hlavy.
Čekal jsem, že rychle ustoupí, avšak on zůstal stát a místo toho ke mně pozvedl svá trychtýřovitá kusadla.
Připadalo mi to nanejvýš nepřirozené, jako by tento tvor byl oživlý kámen nebo slepá masožravá rostlina.
Jedno bylo jisté. Nebál se ani mě, ani plamene.
Ustoupil jsem o krok vzad a on se na svých šesti krátkých nohou pohnul o krok vpřed.
Zdálo se mi, že zranit zlatého brouka bude nesmír-ně obtížné, zejména když má hlavu vtaženou pod krunýřem svých srostlých křídel. To mu samozřejmě ani v nejmenším nebránilo v použití jeho velkých kusadel, přesto jsem však předpokládal, že to poněkud sníží rozsah jeho smyslového vnímání. Téměř určitě to omezovalo jeho zrak, nedalo se však předpokládat, že by zlatý brouk, podobně jako kněží-králové, na tento smysl příliš spoléhal. Oba druhy se cítí v naprosté temnotě jako doma, což je pro organismy orientující se pomocí zraku naprosto nepředstavitelné. Na druhou stranu jsem mohl doufat, že pole vnímání jeho tykadel bude obdobně, nebo alespoň částečně omezeno jejich stažením pod plášť z mohutných krovek.
Nespouštěje oči z tvora, který stál sotva čtyři metry ode mě, zasunul jsem meč do pochvy a poklekl vedle Viky. Po hmatu jsem zavřel víčka jejích očí, v nichž měla onen strnulý, vyděšený výraz.
Její tělo bylo stále ztuhlé následkem jedu, který ji paralyzoval, přesto mi však připadalo poddajnější, snad díky tomu, že jsem z něho odstranil těch pět vajíček.
Jakmile jsem se dívky dotkl, brouk učinil další krok vpřed a začal syčet.
Ten zvuk mě na okamžik vyvedl z míry, protože jsem byl zvyklý pouze na ono zvláštní ticho kněží-králů.
Brouk pak vystrčil hlavu zpod krytu svých zlatých klenutých krovek a jeho krátká tykadla, zakončená zlatými chomáčky chlupů, se vztyčila a pátrala po dutině.
Přehodil jsem si Viku pravou rukou přes rameno a zvedl jsem se.
Tvor začal syčet ještě víc.
Zřejmě se mu nelíbilo, že odnáším Viku z jeho dou-pěte.
Pozpátku, s Vikou na rameni a mulí lampou v ruce, jsem pomalu opustil doupě zlatého brouka.
Když tvor, který mě následoval, přelézal přes hroma-du špinavého mechu a hub, na níž prve ležela Vika, zastavil se a začal prohrabávat zbytky vajíček, které jsem předtím rozšlapal.
Neměl jsem představu, jak rychle se brouk může pohybovat, nicméně jsem se v tom okamžiku otočil a rozběhl se zpět ke vstupu do chodeb zlatého brouka. Doufal jsem však, že vzhledem ke své velikosti, tvaru, hmotnosti a poměrně krátkým končetinám nedokáže vyvinout příliš velkou rychlost, alespoň ne po delší dobu.
Asi jeden ehn poté, co jsem se otočil a prchal z doupěte s Vikou na rameni, se ke mně donesl jeden z nejpodivnějších a nejděsivějších zvuků, jaké jsem kdy v životě slyšel. Byl to zvláštní dlouhý, zoufalý zvuk, který zněl trochu jako zuřivý poryv větru, trochu jako divoký sykot a který se podobal bolestnému výkřiku poznání a následného žalu.
Na okamžik jsem se zastavil a naslouchal.
V chodbě za sebou jsem uslyšel šramotit zlatého brouka, který se ke mně blížil.
Otočil jsem se a prchal dál.
Po dalších několika ehnech jsem se zastavil a znovu naslouchal.
Mé domněnky o pohyblivosti zlatého brouka byly zřejmě správné a rychlost, s jakou mě pronásledo-val, se zpomalovala. Přesto jsem věděl, že mě stále pronásleduje a že se své pomsty ani své kořisti tak snadno nevzdá. Byl tam někde za mnou, v těch tem-ných chodbách, a pomalu, trpělivě se ke mně blížil, stejně neúprosně, jako když přichází zima či zvětrává kámen.
Přemýšlel jsem, jak asi zlatý brouk loví svou kořist.
Napadla mě děsivá myšlenka, že bych tu uvězněn čekal, až mě najde, úspěšně se mu vyhýbal celé hodiny, snad i dny, a přitom se neodvažoval usnout, ba ani odpočívat, neustále připraven na možnost, že vejdu do slepé chodby nebo že na něho za příštím zákrutem narazím.
Ne, dalo se předpokládat, že rychlost brouk v chod-bách svého království nepotřeboval.
Položil jsem Viku na zem a opřel mulí lampu o stě-nu chodby.
Přesto se mi nechtělo věřit, že by brouk pronásle-doval svou kořist celé hodiny či dokonce dny. Připadal mi jako bláznivá hříčka přírody. Spatřil jsem ho však na vlastní oči a věděl jsem, že není schopen se dlouho rychle pohybovat.
Ptal jsem se sám sebe, jak tedy bylo možné, že takový pomalý, neohrabaný tvor, jakkoli ne-bezpečný zblízka, mohl dostihnout a zabít organismy tak hbité a obratné, jako byli kněží-králové?
Rozhýbal jsem Vičiny končetiny a třel její ruce v na-ději, že se mi v nich podaří rozproudit krev.
Přiložil jsem jí ucho k hrudi a s potěšením jsem zaznamenal slabý tlukot jejího srdce. Uchopil jsem ji za zápěstí a podařilo se mi nahmatat nitkovitý puls.
Přišlo mi, že v chodbách zlatého brouka není mno-ho vzduchu.
Zřejmě nebyly větrané tak jako chodby kněží-krá-lů. Tyto chodby páchly zlatým broukem, snad jeho výměšky či trusem. Ten pach mi náhle připadal nesne-sitelný. Předtím jsem mu nevěnoval takovou pozornost, avšak v té chvíli jsem si uvědomil, jak dlouhou dobu už jsem v jeho chodbách strávil, jak dlouho jsem byl bez jídla a jak jsem byl

unavený. Napadlo nič, že bych se mohl vyspat. Brouk byl daleko zpět. Domníval jsem se, že mám čas, když už ne na spánek, tak alespoň na to, abych mohl na chvíli zavřít oči.
S trhnutím jsem se probudil.
Pach byl nyní nesnesitelný a velice silný.
Z mulí lampy zbyl jen malý blikající oharek.
Spatřil jsem svítící oči.
Prameny zlaté hřívy na jeho hřbetě byly vztyčené a pohybovaly se ze strany na stranu. Uvědomil jsem si, že právě z nich se šíří ten pach.
Vykřikl jsem, když jsem ucítil, že se kolem mého těla sevřela dvě dlouhá, zakřivená kusadla.
Kapitola dvacátá pátá
Vivárium
Uchopil jsem oběma rukama dutá kusadla zlatého brouka a pokusil se je odstrčit, avšak nepoddajná chitinová klepeta se kolem mě sevřela tím pevněji. Pronikla mi pod kůži a já s hrůzou pocítil tlak na svou tkáň. Tvor se mě nyní pokoušel vysát svými od-pornými dutými čelistmi, ale já jsem byl člověk, nikoli kněz-král, a mé tělní tekutiny kolovaly systémem jiného typu. Opřel jsem se do hrozivých zahnutých kusadel zlatého brouka a podařilo se mi je poněkud rozevřít. Tvor začal sýčet a tiskl kusadla k mému tělu ještě větší silou, avšak mně se kousek po kousku dařilo tlačit je od sebe, až jsem je roztáhl téměř na délku rozpětí svých paží. Pomalu, se stejnou nemilosrdností, s jakou mě brouk předtím pronásledoval, jsem pokra-čoval ve svém úsilí, až se kusadla nakonec s odporným prasknutím odlomila od hlavy a dopadla na kamennou podlahu chodby.
Sykot ustal.
Brouk se zapotácel. Krunýř ze srostlých zlatých kro-vek se chvěl, jako by se brouk marně pokoušel roz-táhnout křídla a uletět. Pak stáhl hlavu pod krunýř a začal couvat na svých šesti krátkých nohou. Vrhl jsem se vpřed, popadl jednou rukou jeho krátká ochmýřená tykadla a zkroutil je, zatímco druhou ru-kou jsem se opřel zespoda do krunýře. Po kratším boji se mi podařilo ochromeného brouka obrátit na hřbet, kde se jen bezmocně kolébal na svých oblých krovkách a škubal krátkýma nožkama. Tasil jsem meč a bodal ho do nekrytého měkkého břicha, až se konečně přestal zmítat a znehybněl.
Otřásl jsem se.
V chodbách byl stále ještě cítit těžký pach zlatých chlupů a z obav, že bych mohl jejich omamným výparům opět podlehnout, jsem se rozhodl ihned vyrazit.
Mulí lampa začala prskat.
Nechtělo se mi vracet meč do pochvy, protože byl zbrocen tělními tekutinami zlatého brouka.
Přemýšlel jsem, kolik takových tvorů může obývat sluje a dutiny v sousedství chodeb kněží-králů.
Plastikovou tunikou, jež neměla savý povrch, jsem čepel otřít nemohl.
Napadlo mě, že bych ji mohl otřít o zlaté prameny broukovy podivné hřívy, avšak zjistil jsem, že hříva obsa-huje jakýsi odporný lepkavý výpotek, jenž byl zdrojem onoho nepříjemného omamujícího pachu, který jsem stále cítil všude kolem.
Zrak mi padl na Viku z Treve.
Dosud ještě ničím nepřispěla.
A tak jsem odtrhl z jejího oděvu kus látky a utřel si do něho ruce a čepel meče.
Pomyslel jsem si, jak by na to asi pyšná Vika zarea-govala.
Pousmál jsem se, protože jsem jí zachránil život a podle gorejského práva byla teď má, tak krátké bylo trvání její svobody. Jen na mně záleželo, jak bude oblečena, nebo zda vůbec bude oblečena.
Uměl jsem si živě představit její vztek, až jí to ozná-mím, vztek, který ani v nejmenším nezmírní skuteč-nost, že svými slovy jen potvrdím to, čeho si sama bude dobře vědoma. Ale teď bylo nejdůležitější dostat ji ven z chodeb a najít pro ni bezpečné útočiště, kde by se mohla zotavit z následků otravy jedem zlatého brouka.
Kde jsem však měl takové místo hledat?
Sarm tou dobou možná věděl, že jsem odmítl zabít Miska, a Hnízdo tudíž nebude bezpečné ani pro mě, ani pro nikoho, kdo by měl se mnou cokoli společ-ného.
Díky svým činům jsem se chtě nechtě zařadil po bok Miskovi.
Chystal jsem se zasunout meč do pochvy, když tu jsem zaslechl v chodbě tichý šramot. Ve skomíra-jícím světle mulí lampy jsem zůstal bez pohnutí stát a vyčkával jsem, co se bude dít.
Tvor, který se blížil, však tentokrát nebyl zlatý brouk, ačkoli se dalo předpokládat, že v chodbách jich bude žít hned několik. Byl to další z druhů obývajících tyto smutné chodby, dlouhý, bílý, pomalý a slepý sliznatý červ.
Maličká ústa na spodní části těla se tu a tam dotýkala kamenného podloží jako ukazováček slepce a dlouhé pružné tělo se střídavě natahovalo a smršťovalo, čímž se zároveň pohybovalo vpřed, až se nakonec ocit-lo ani ne metr od mé nohy pod krunýřem zabitého brouka.
Sliznatý červ pozvedl přední část svého dlouhého válcovitého těla a otočil ke mně jakoby zpytavě svá maličká rudá ústa.
"Ne," oslovil jsem ho, "tady není žádná kořist zabitá zlatým broukem."
Sliznatý červ na mě ještě okamžik upíral svá maličká rudá ústa a pak obrátil pozornost k mršině zlatého brouka.
Otřásl jsem se a zasunul meč zpátky do pochvy.
Už jsem na tomto místě promarnil příliš mnoho času.
Vzal jsem Viku z Treve do náruče. Cítil jsem v jejím těle slabý plamínek života a závan jejího dechu, který se dotkl mé tváře, mě potěšil.
Mulí lampa se zapraskáním dohořela a my jsme se ocitli v naprosté tmě.

Letmo jsem políbil Viku na tvář.
Byl jsem šťastný, že jsme zůstali oba naživu.
Otočil jsem se a s dívkou v náručí jsem se pomalu vydal chodbou vpřed.
Ve tmě za námi jsem slyšel sliznatého červa, jak hoduje na mrtvém těle zlatého brouka.

Pomalu, avšak bez vážnějších obtíží jsem našel cestu zpět k místu, kde jsem vstoupil do chodeb zlatého brouka.
Po vstupu do bludiště chodeb jsem si začal okamžitě značit svou cestu jilcem meče ve výši očí na levé stěně chodby.
Nyní jsem byl po hmatu schopen dojít zpět. Značky jsem si dělal proto, že jsem se na rozdíl od mnohých dalších, kteří sem vstoupili, hodlal vrátit.
Bránu, jíž jsem do bludiště vstoupil, jsem našel za-vřenou. S tím jsem ovšem počítal, stejně jako s tím, že na ní nebude žádná klika ani jiné zařízení, jímž bych ji mohl z mé strany otevřít. S tím, že by se z chodeb zlatého brouka někdo vrátil, se nepočítalo. Brány se občas otevíraly, aby mohl zlatý brouk projít Hnízdem, avšak neměl jsem tušení, kdy se tak znovu stane.
I když byla brána silná, předpokládal jsem, že kdy-bych do ní bušil jilcem meče, zřejmě by mě zvenčí slyšeli.
Na druhou stranu mi mulové obsluhující bránu las-kavě sdělili, že pokud se rozhodnu vstoupit, nebudou mi už později moci bránu opět otevřít. Doslova řekli, že to není dovoleno. Byl to zákon kněží-králů. Nebyl jsem si jist, zda by bránu otevřeli nebo ne, ale pomys-lel jsem si, že bude nejlepší, když se vší upřímností dosvědčí, že z chodeb, do nichž mě viděli vstupovat, jsem se už nevrátil.
Sarm si zřejmě přál, abych vstoupil do chodeb zlatého brouka a našel v nich smrt. Pokládal jsem za důležité, aby uvěřil, že se tak skutečně stalo.
Věděl jsem, že chodby zlatého brouka jsou větrané, podobně jako chodby samotného Hnízda, a doufal jsem, že budu moci některé z šachet využít a ne-pozorovaně to nebezpečné místo opustit. Pokud by to nebylo možné, prozkoumal bych chodby a hle-dal nějaký jiný východ, a kdyby bylo nejhůře, byl jsem si jistý, že teď, když už jsem znal slabiny zlaté-ho brouka, bychom s Vikou dokázali jakž takž přežít v chodbách delší čas a vyčkat, až se brána zase otevře, aby vpustila do Hnízda dalšího zlatého vraha kněží-králů.
V blízkosti samotné brány jsem si vzpomněl, že když jsem měl ještě mulí lampu, viděl jsem jednu větrací šachtu nějakých dvacet či třicet metrů od ní ve stropě chodby asi tři metry nad podlahou. Byla sice zakryta železnou mřížkou, ale ta nebyla příliš silná a počítal jsem, že se mi ji podaří vytrhnout.
Horší to bude s Vikou.
Ze tmy ke mně zavanul proud čerstvého vzduchu. Kráčel jsem tedy s Vikou v náručí chodbou, dokud jsem nenašel místo, kde se zdálo, že čerstvý vzduch proudí shora přímo na mě. Opřel jsem Viku o stěnu chodby a vyskočil, abych se mohl na mřížku zavěsit.
Jakmile jsem se prsty dotkl kovové mřížky, projel celým mým tělem ničivý proud energie a do tváře mi vybuchla sprška jisker.
Omráčen jsem dopadl na podlahu a třásl se po celém těle.
V záblesku světla jsem jasně viděl mřížku a za ní v šachtě kruhy, jež sloužily jako úchyty mulům, kteří jí pravidelně čistili a dezinfikovali.
Ruce a nohy se mi třásly a před očima se mi míhaly žlutočervené mžitky. S námahou jsem se postavil.
Chvilku jsem se procházel po chodbě, třel si ruce a potřásal hlavou, dokud jsem se necítil připraven zkusit to znovu.
Kdybych měl štěstí, mohl bych se chytit mřížky a zů-stat na ní viset.
Skočil jsem znovu a opravdu se mi tentokrát podaři-lo sevřít mřížku ve svých prstech. S bolestivým výkřikem jsem odvrátil tvář od žáru a ohně, který jako by promě-nil její výbušný povrch v mučivou, krutou výheň. Pak už jsem se mřížky nemohl pustit, ani kdybych chtěl, a zůstal jsem tam bezmocně viset, uvězněn ve vý-bojích, procházejících mým tělem, a sprškách jisker, sršících ze stropu. Pak jsem se znovu zřítil na podlahu a mřížka, kterou jsem dosud svíral v prstech, dopadla se zarachocením vedle mě.
Vyprostil jsem z ní ruce a odplazil se ke stěně chod-by, kde jsem zůstal ležet. Bolelo mě celé tělo a navíc mě sužovala třesavka a neovladatelné křeče. Zavřel jsem oči, ale svět mi nepřestával vířit a vybuchovat před očima.
Nevím, zda jsem tehdy ztratil vědomí, myslím si však, že je to velmi pravděpodobné, protože pak už si vzpomínám jen na to, že bolest zmizela, já ležel u zdi a cítil slabost a nevolnost. Pozvedl jsem se na kolena a vyzvracel se. Pak jsem nejistě povstal, přešel pod šachtu a vdechoval čerstvý vzduch, který proudil dolů ke mně.
Otřásl jsem se a protáhl si ruce a nohy.
Když se mi opět vrátila síla, zkusil jsem vyskočit vzhů-ru. Snadno jsem se zachytil jednoho z kruhů větrací šachty.
Seskočil jsem zase dolů a vrátil se k Vice.
Slyšel jsem jasně, jak jí bije srdce, i puls byl nyní silnější. Možná že nabývala rychleji vědomí i díky čer-stvému vzduchu v blízkosti šachty.
Zatřásl jsem s ní. "Probuď se," domlouval jsem jí. "Probuď se!" Zatřásl jsem s ní znovu a silněji, ale neprobrala se.
Odnesl jsem ji pod šachtu a pokusil se postavit ji na nohy, bohužel se na nich neudržela.
Přesto jsem cítil, že napůl vnímá, co se kolem ní děje.
Zvedl jsem ji opět na nohy a uštědřil jí čtyři pořád-né políčky. "Probuď se!" vykřikl jsem, avšak přestože jí hlava létala ze strany na stranu a dlaň mě pálila, neprobrala se.
Políbil jsem ji a položil jemně na podlahu.
Neměl jsem chuť zůstat v chodbě navždy, ale nechtěl jsem ani opustit tu dívku.
Zbývala jediná možnost.
Odepnul jsem svůj opasek, provlékl ho nejnižším kruhem a znovu ho zapnul, čímž jsem vytvořil smyč-ku. Pak jsem

vytáhl řemínky ze svých sandálů. Jed-ním jsem si připevnil sandály kolem krku, druhým jsem svázal Vičina zápěstí před tělem pevně k sobě a přehodil si její paže přes levé rameno. Takto jsem sebe i ji vytáhl po opasku vzhůru a brzy jsem dosáhl prvního kruhu. Jakmile jsem byl v šachtě, připnul jsem si opět opasek a s Vikou přes rameno začal stoupat vzhůru.
Asi po sedmdesáti metrech jsem dorazil k vodo-rovné šachtě, která vedla dvěma směry od ústí svislé šachty, jíž jsem vystoupil vzhůru.
Uchopil jsem Viku do náručí a nesl ji šachtou, jež vedla, pokud jsem mohl soudit, kamsi k hlavním komplexům Hnízda.
Dívce unikl slabý vzdech a její rty se pohnuly.
Nabývala vědomí.
Nosil jsem ji sítí větracích šachet snad jeden ahn. Šachty vedly většinou vodorovným směrem, místy se stáčely šikmo vzhůru. Občas jsme prošli kolem otvoru v šachtě, jímž bylo skrz mřížku možno zahlédnout části Hnízda. Světlo, jež těmito otvory pronikalo, jsem velmi vítal.
Konečně jsme došli k otvoru s výhledem na místo, které vyhovovalo mým záměrům. Spatřil jsem ma-lý komplex budov, u něhož pracovalo několik mulů, avšak nablízku nebyl žádný kněz-král.
Rovněž jsem si povšiml, že u protější zdi skvěle osvětlené plochy stojí řady průhledných plastikových schránek, jež se navlas podobaly té, kterou jsem obýval v Miskově komnatě. Některé z těchto schránek byly ob-sazeny muly, muži nebo ženami, v některých byli muž a žena pohromadě. Na rozdíl od schránky v Miskově příbytku a jiných, jež jsem viděl, však byly zamčené.
Houba, voda, mech a veškeré další potřeby byly oby-vatelům těchto schránek zřejmě podávány zvenčí muly, kteří se o ně starali.
Ty schránky mi trochu připomínaly zoo. A skutečně, když jsem se chvíli pozorně díval mřížkou, zjistil jsem, že ne všechny schránky byly obsazené lidmi. Spatřil jsem tam i jiné organismy, z nichž některé jsem znal z Hnízda, jiné ne. Mnohé z nich patřily podle mého názoru k savcům.
V jedné schránce jsem viděl párek sleenů, v další dvojschránce se spuštěnou přepážkou byli dva larli. Spatřil jsem malou bytost podobnou člověku s nízkým čelem a nadměrným ochlupením tváře i těla, jež se prohánělа po stěnách svého vězení, dokud nepadla na podlahu, kde se opět zvedla, aby znovu a znovu opakovala své podivné cvičení.
V prostorné schránce u podlahy, kde zřejmě rostla skutečná tráva, se pásl pár chundelatých dlouhorohých bosků a v téže schránce, jen v jiném rohu, bylo malé stádo ne více než pěti dospělých tabuků, zlatých jednorohých gorejských antilop, jež tvořily čtyři samice a jeden pyšný samec. Když se jedna ze samic po-hnula, povšiml jsem si u jejího boku dvou mladých tabuků, prvních, které jsem v životě spatřil, protože mladí tabuci zřídka opouštějí bezpečné houštiny ka-la-nových hájů Goru, kde přicházejí na svět. Jejich růžky vypadaly jako sametové knoflíčky a srst byla na rozdíl od dospělých kusů žlutá a posetá hnědými skvr-nami. Když kolem schránky prošel některý z mulů, oba mladí tabuci se okamžitě přestali pohybovat a stali se téměř neviditelnými, zatímco jejich matka se zářivou srstí od nich odběhla a samec rozčileně sklonil hlavu a rozběhl se výhružně proti plastikové bariéře.
Ve schránkách bylo ještě několik tvorů, jež jsem nedokázal zařadit. V jedné schránce jsem však rozeznal skupinu hnědých vartů, kteří viseli hlavou dolů jako velké chlupaté ozubené pěsti na silné holé poškrábané větvi.
V jiné kleci se procházel velký nelétavý pták. Podle tvaru zobáku jsem mohl soudit, že je masožravý.
V další schránce ležel ospalý a nafouklý zlatý hith, vzácný gorejský škrtič, jehož tělo by sotva objal urostlý muž, a to i v době hithova půstu.
V žádné ze schránek jsem neviděl tarna, jednoho z velkých dravých ptáků Goru, snad proto, že se jim v zajetí nedaří. Aby tarn mohl žít, potřebuje létat, vysoko, daleko a často. Gorejci nazývají tarny bratry vichru a takový tvor dlouho nesnese, když mu ně-kdo brání v pohybu. Tarn, podobně jako vichr, který mu je údajně bratrem, musí mít volnost, jinak umírá.
Při pohledu na tento zvláštní soubor tvorů v plas-tikových schránkách mi došlo, že se dívám na jedno z vivárií, o nichž hovořil Sarm.
Takový komplex mohl v dané chvíli znamenitě po-sloužit mým záměrům.
Zaslechl jsem, jak Vika znovu zasténala, a otočil jsem se k ní.
Ležela na boku u stěny šachty asi dva metry od mřížky.
Světlo, jež proudilo mřížkou, tvořilo na jejím těle pravidelné čtverce.
Ustoupil jsem stranou, aby mě zvenčí skrz mřížku nemohl nikdo spatřit, a sledoval ji.
Její zápěstí bylo samozřejmě stále spoutané.
Byla velmi krásná a krátké potrhané hadry, které zbyly z jejího klasického roucha, sotva dokázaly skrýt její vnady.
S námahou se vzepřela na rukou a nohou a chvíli tak setrvala s hlavou skloněnou mezi rameny, zatímco vlasy jí spadaly na podlahu šachty. Pak pomalu poklek-la a krátkým, půvabným pohybem pohodila hlavou, takže jí vlasy sklouzly z tváře do týla. Když mě spatři-la, nevěřila svým očím. Rty se jí roztřásly, avšak nevyšlo z nich ani hlásku.
"Mají hrdé ženy z Treve ve zvyku ukazovat se před muži v tak sporém oděvu?" tázal jsem se posměšně.
Pohlédla na svůj potrhaný oděv, který se nehodil ani pro otrokyni, a na svá spoutaná zápěstí.
Vzhlédla ke mně s očima rozšířenýma údivem a sotva slyšitelně zašeptala: "Tys mě vyvedl z chodeb zlatého brouka."
"Ano," přikývl jsem.
Teď, když Vika začínala přicházet k sobě, jsem si ná-hle uvědomil nebezpečí, které mohlo následovat. Na-posled jsem tuto ženu viděl při vědomí v komnatě, kde se mě pokoušela omámit svou krásou, aby mě dobyla pro mého úhlavního nepřítele Sarma, kněze-krále. Věděl jsem, že je proradná, zlá a falešná a díky svým vnadám tisíckrát nebezpečnější než nepřítel ozbrojený gorejským kopím či poctivým mečem z oceli.
Když ke mně vzhlížela, spatřil jsem v jejích očích podivný jas, který jsem nechápal.

Rty se jí chvěly. "Jsem ráda, že tě vidím živého," zašeptala.
"A já," řekl jsem stroze, "jsem rád, že tě vidím živou."
Smutně se usmála.
"Dal jsi v sázku mnoho," řekla a pozvedla svá zápěstí, "abys mohl spoutat řemenem dívku." Pak dodala: "Na pomstě ti musí opravdu velmi záležet."
Mlčel jsem.
"Vidím," pokračovala, "že ačkoli jsem kdysi bývala hrdou ženou z horského města Treve, nepoctil jsi mě opravdovými pouty, ale svázal jsi mě pouze řemenem svého sandálu, jako bych byla poslední hospodskou otrokyni v Aru, kterou jsi získal v sázce či z náhlého rozmaru bývalého pána."
"A jsi ty, Vika z Treve," opáčil jsem, "něčím víc než ta, o níž hovoříš, poslední hospodská otrokyně v Aru?"
Její odpověď mě ohromila. "Ne," odpověděla Vika a sklonila hlavu, "to nejsem. Máš v úmyslu mě zabít?"
Zasmál jsem se.
"Aha," odpověděla.
"Zachránil jsem ti život," připomněl jsem jí.
"Budu poslušná," řekla.
Natáhl jsem k ní ruce a naše oči se střetly. Znovu jsem hleděl do jejích krásných modrých očí, které se zdály mírné, a Vika pak pozvedla svá spoutaná zápěs-tí, vložila je do mých dlaní, poklekla přede mnou se skloněnou hlavou a tichým, zřetelným hlasem řekla: "Já, Vika, dívka z Treve, se beze zbytku vzdávám Tarlu Cabotovi, muži z Ko-ro-by."
Pak ke mně opět vzhlédla.
"Nyní, Tarle Cabote," prohlásila, "jsem tvou otroky-ní a musím vyplnit každé tvé přání."
Usmál jsem se na ni. Kdybych měl po ruce kroužek, vložil bych ho teď na její štíhlé hrdlo.
"Nemám kroužek," řekl jsem.
K mému úžasu však oči, které na mě hleděly, zů-staly něžné, vlahé a poddajné. "Přesto, Tarle Cabote," oznámila mi, "nosím tvůj kroužek."
"Nerozumím," řekl jsem.
Sklonila hlavu.
"Mluv, otrokyně," vybídl jsem ji.
Nezbývalo jí než uposlechnout.
Mluvila velice tiše, pomalu a přerývaně, jakoby bo-lestně. Pyšnou dívku z Treve musela ta slova stát hodně přemáhání.
"Od prvního okamžiku, kdy jsem tě spatři-la, Tarle Cabote," šeptala, "jsem snila o tom, že budu nosit tvůj kroužek a tvé řetězy. Od první chvíle jsem snila o tom, že budu spát připoutaná k nohám tvého lůžka."
Zdálo se mi to naprosto nepochopitelné.
"Nerozumím," řekl jsem.
Smutně potřásla hlavou. "Nic to neznamená."
Popadl jsem ji za vlasy a jemně otočil její tvář k sobě.
"- pane?" zeptala se.
Můj pevný pohled si žádal odpověď.
Musela cítit mou ruku ve vlasech, přesto se však usmála. Oči měla vlhké. "Znamená to jen," vysvětlila, "že jsem tvou otrokyní - navždy."
Pustil jsem ji a ona opět sklonila hlavu.
K mému překvapení jemně políbila hrubý kožený řemínek, který jí poutal zápěstí.
"Znamená to, Tarle Cabote," vzhlédla ke mně uslzenýma očima, "že tě miluji."
Rozvázal jsem jí zápěstí a políbil ji.

Kapitola dvacátá šestá

Bezpečnost Viky z Treve

Bylo k nevíře, že tou jemnou, poslušnou dívkou, která mi spočívala v náručí a s potěšením vzlykala a vzdycha-la, byla hrdá Vika z Treve.
S uspokojením jsem si uvědomil, že jí dosud plně nedůvěřuji, což jí nesmírně vadilo. Nehodlal jsem v je-jím případě nic ponechávat náhodě, protože jsem tu princeznu z loupeživého hnízda Treve v pohoří Voltai dobře znal. Rozhodně jsem nemínil s touto dívkou nic riskovat, protože jsem o ní věděl, že je zlá a proradná jako dravý noční sleen.
"Cabote," žadonila, "co mám udělat, abys mi důvě-řoval?"
"Znám tě," odsekl jsem.
"Ne, drahý Cabote," potřásla smutně hlavou, "ne-znáš mě."
Pokoušel jsem se ohnout roh mřížky, abychom moh-li slézt do sálu s viváriem. Tato mřížka naštěstí nebyla pod napětím, a já to ani nepředpokládal.
"Miluji tě," řekla a dotkla se mého ramene.
Hrubě jsem ji odstrčil.
Prohlédl jsem už její zrádný plán a něco z hořkosti, již jsem k této ženě dříve cítil, znovu naplnilo mé nitro.
"Mluvím pravdu," zašeptala.
Otočil jsem se a upřel na ni chladný pohled. "Dobře hraješ svou roli," řekl jsem, "a málem se ti podařilo mě oklamat, Viko z Treve."
"Nerozumím ti," vykoktala ze sebe.
Rozzlobilo mě to. Jak přesvědčivá byla ve své roli beznadějně zamilované a zoufale oddané otrokyně, a přitom nepochybně vyčkávala na první příležitost, kdy mě bude moci zradit.

"Zmlkni, otrokyně," okřikl jsem ji.
Zčervenala hanbou, svěsila hlavu, zakryla si tvář rukama a s tichým pláčem klesla na kolena. Ramena se jí otřásala vzlyky.
Málem by mě obměkčila, avšak já se obrnil proti jejím lžím a pokračoval v práci.
Hodlal jsem se k ní chovat chladně a hrubě, což si tato zrádná kráska plně zasloužila.
Konečně se mi podařilo ohnout roh velké mříže tak, že vznikl dostatečně velký otvor. Protáhl jsem se jím do vivária a pomohl Vice, která mě následovala.
Mřížka pak zapadla zpět na své místo.
Objev systému větracích šachet mě potěšil, protože jsem se jimi mohl rychle a nepozorovaně dostat na jakékoli místo v Hnízdě.
Vika stále plakala, a tak jsem jí otřel tvář jejími vlasy a poručil jí, aby přestala dělat hluk. Kousla se do rtu, potlačila několik vzlyků a přestala plakat, ale slzy se jí stále draly do očí.
Prohlédl jsem si její oděv, který, ač potrhaný a zašpiněný, jednoznačně prozrazoval otrokyni komnaty.
To jsem si nemohl dovolit, protože by to mohlo vést k odhalení její totožnosti. Přinejmenším by to vzbudilo zvědavost, možná podezření.
Měl jsem smělý plán.
Věnoval jsem Vice přísný pohled. "Musíš udělat, co ti řeknu," přikázal jsem jí, "a rychle, bez ptaní."
Svěsila hlavu. "Budu poslušná," zašeptala, "- pane."
"Budeš se vydávat za dívku z povrchu," vysvětloval jsem, "protože tvé vlasy jsou stále neoholené. Do vivária jsi byla přivedena na rozkaz Sarma, kněze-krále."
"Tomu nerozumím," řekla.
"Ale uposlechneš."
"Ano," přisvědčila.
"Já budu tvým dozorcem a přivedl jsem tě jako no-vou mulu do rozmnožovacích schránek."
"Mulu?" podivila se. "Rozmnožovací schránky?"
"Svlékni se," poručil jsem jí, "a dej si ruce za záda."
Vika se na mě překvapeně podívala.
"Rychle!"
Udělala, co jsem jí poručil, a já jí svázal zápěstí za zády.
Pak jsem vzal hadry, které měla na sobě, a odhodil je do odpadkového koše, kterých bylo všude v Hnízdě dostatečné množství.
Za okamžik už jsem nasadil úřední výraz a předvedl Viku vrchnímu dozorci vivária.
S nechutí se podíval na její nádherné vlasy. "Ta je ale odporná," poznamenal.
Usoudil jsem, že byl vychován v Hnízdě a utvořil si tudíž vlastní názor na ženskou krásu.
Se zadostiučiněním jsem si povšiml, že Viku jeho ohodnocení značně vyvedlo z míry, a pomyslel jsem si, že to zřejmě bylo poprvé, kdy si ji nějaký muž ošklivil.
"V tom musí být určitě nějaká chyba," dodal dozorce a obrátil se ke mně.
"Nic takového," odpověděl jsem mu. "Tohle je no-vá mula z povrchu. Na Sarmův příkaz ji máš oho-lit, obléknout, jak se patří, a umístit ji samotnou do rozmnožovací schránky. Další příkazy dostaneš později."
Po chvíli jsem nanejvýš nešťastnou a zmatenou Viku z Treve vstrčil do malé, ale pohodlně zařízené plastikové schránky ve čtvrté řadě vivária. Na sobě měla krátkou tuniku z fialového plastiku, jakou v Hnízdě nosily muly, a kromě řas byla úplně oholena.
Když na boční stěně schránky spatřila svůj odraz, zakryla si tvář rukama a vykřikla.
Stále však vypadala velice přitažlivě a její hlava měla hezký tvar.
Se zaúpěním klesla u stěny schránky na podlahu a zavřela oči.
Krátce jsem ji sevřel v náručí.
Překvapeně ke mně vzhlédla. "Cos mi to udělal?" zašeptala.
Cítil jsem, že bych jí měl říct, že to, co jsem udělal, jí pravděpodobně alespoň na čas zachrání život, avšak zamlčel jsem to. Místo toho jsem jí věnoval přísný pohled: "Mohu si s tebou dělat, co budu chtít."
"Jistě," řekla hořce a dívala se mi kamsi přes rame-no, "protože jsem jenom otrokyně."
Ale pak mi pohlédla do očí, v kterých nebylo po hořkosti či nenávisti ani stopy. Dívaly se spíš tázavě. "Ale cožpak se mohu svému pánovi líbit - takto?"
"Mně se to líbí."
Odtáhla se. "Ach ano," vzdychla, "zapomněla jsem - tvá pomsta." Pohlédla na mě a oči se jí zalily slzami. "Nejprve jsem doufala, že - ale můj pán je chytrý," dodala a hrdě se napřímila. "Dobře ví, jak potrestat zrádnou otrokyni."
Otočila se zády ke mně.
V boční stěně schránky jsem spatřil její odraz. Přes rameno se mě zeptala: "Mám být nyní opuštěna? Nebo jsi se mnou ještě neskončil?"
Navzdory svému rozhodnutí jsem už byl hotov ji ujistit o svém úmyslu vysvobodit ji, hned jak to bu-de možné, a přesvědčení, že v anonymitě exempláře z vivária najde relativně nejlepší ochranu; bylo by však pošetilé prozradit jí své plány, protože se jí nedalo věřit. Naštěstí se k schránce blížil vrchní dozor-ce, který mi předal koženou smyčku s klíčky od Vičiny schránky.
"Postarám se, aby měla dost potravy a vody," pravil dozorce.
Po těchto slovech ke mně Vika náhle obrátila hlavu a zoufale se na mě dívala se zády a dlaněmi přitisknu-tými ke stěně

schránky.
"Prosím tě, Cabote," žádala, "prosím, nenechávej mě tu."
"Zůstaneš zde," pravil jsem pevně.
V mé dlani spatřila klíče od schránky.
Pomalu a jakoby strnule potřásla hlavou. "Ne, Cabo-te," zašeptala, "- prosím."
Už jsem se však rozhodl a neměl jsem ani nejmenší chuti dohadovat se o tom s otrokyní, proto jsem neod-povídal.
"Cabote," řekla, "- co kdyby má žádost splynula ze rtů ženy vysoké kasty a navíc jednoho z největších měst Goru - mohl bys i pak odmítnout?"
"Nechápu, kam tím míříš," prohlásil jsem.
Rozhlédla se kolem sebe po plastikových stěnách svého vězení a otřásla se. Naše pohledy se střetly. Nejenže si nepřála tam zůstat: děsila se toho.
Náhle padla na kolena a z očí jí vytryskl proud slz. Napřáhla ke mně ruce. "Pohleď, bojovníku z Ko-ro-by, žena z vysoké kasty hrdého města Treve před tebou klečí a prosí tě, abys ji tu nenechával."
"U svých nohou vidím jen otrokyni," řekl jsem tvrdě a pak jsem ještě dodal, "která zůstane zde."
"Ne, ne," zapřísahala mě Vika a očima visela na klíči, který se houpal na kožené smyčce v mé dlani.
"Prosím -"
"Už jsem se rozhodl," přerušil jsem ji.
Vika se se sténáním svezla na bok a zůstala tam ležet, neschopná vstát.
"Vlastně je velmi krásná," ocenil ji dozorce.
Vika se na něj tupě podívala, jako by nechápala, co právě řekl.
"Ano," přisvědčil jsem, "je velmi krásná."
"To je úžasné, jak vhodné oblečení a odstranění hla-vového porostu dokáže zlepšit vzhled muly," pozname-nal dozorce.
"Ano," přisvědčil jsem, "vskutku úžasné."
Vika sklonila hlavu k podlaze a znovu zasténala.
"Máš náhradní klíč?" zeptal jsem se dozorce.
"Ne," odpověděl dozorce.
"Co kdybych tento ztratil?"
"Schránka je z tvrzeného plastiku," pravil dozorce, "a zámek je rovněž tvrzený, takže by bylo lépe, kdybys ten klíč neztratil."
"Ale co kdyby?"
"Museli bychom se tam prořezat žárovými lampami," odpověděl dozorce.
"Aha. Už k tomu někdy došlo?" tázal jsem se.
"Jednou," vzpomínal dozorce, "a trvalo to několik měsíců, než jsme klec otevřeli. Přesto se však o její život nemusíš obávat, protože potravu a vodu jim dodáváme zvenčí."
"To je dobře."
"Kromě toho," zasmál se dozorce, "klíč se nikdy neztratí. V Hnízdě se nikdy nic neztratí. Ani mul."
Usmál jsem se také, ale poněkud zasmušile.
Vstoupil jsem do schránky a prohlédl nádobky na houbu.
Vika mezitím vstala a otírala si oči předloktím ruky v jednom z koutů schránky.
"Nesmíš mě tu nechat, Cabote," řekla prostě, jako by o tom byla skálopevně přesvědčena.
"Proč ne?" ptal jsem se.
Pohlédla na mě. "Když už pro nic jiného, tak proto, že ti patřím."
"Myslím, že můj majetek bude v bezpečí zde," odtu-šil jsem.
"Žertuješ," zasyčela.
Sledovala mě, jak zvedám víka nádobek na houbu. Potraviny uvnitř vypadaly čerstvé a dobré.
"Co je v těch nádobkách?" ptala se.
"Houba," odpověděl jsem.
"K čemu je?"
"Budeš ji jíst."
"Nikdy," vyhrkla. "Raději zemřu hlady."
"Až dostaneš pořádný hlad," řekl jsem, "budeš ji jíst."
Vika na mě chvíli zděšeně hleděla, a pak se k mé-mu údivu rozesmála. Opřela se zády o stěnu schránky, aby neupadla.
"Ach, Cabote," křičela vyčítavě, "tys mě ale vylekal!" Přistoupila ke mně, pohlédla mi do očí a opřela si hlavu o mé rameno. "Teď už tomu rozu-mím," šeptala a téměř plakala úlevou, "ale vyděsil jsi mě."
"Jak to myslíš?" podivil jsem se.
Znovu se zasmála. "Houba!"
"Není tak zlá, když si na ni zvykneš," namítl jsem, "ale na druhou stranu není ani příliš chutná."
Potřásla hlavou. "Prosím, Cabote," žádala mě, "s tím žertem jsi už zašel příliš daleko." Pak se usmála. "Měj slitování alespoň s ubohým děvčetem, jež je tvou otrokyní, když už je nemáš s Vikou z Treve."
"Nežertuji," sdělil jsem jí.
Nevěřila mi.
Prohlédl jsem tubu s mulími pilulkami a obrácený džbán s vodou. "Přepych, který jsi měla ve své komnatě, tady v Hnízdě nenajdeš," řekl jsem, "ale myslím, že se ti bude dařit docela dobře."

"Cabote," smála se, "prosím!"
Obrátil jsem se k dozorci. "Každý večer má dostat dvojitý příděl soli," upozornil jsem ho.
"Dobrá," přisvědčil.
"Vysvětlíš jí, kolikrát denně se má mýt?"
"Ovšem," přisvědčil, "a cvičení."
"Cvičení?" podivil jsem se.
"Ovšem," řekl, "v omezeném prostoru je cvičení dů-ležité."
"Ovšem," připustil jsem.
Vika mi zezadu položila paže kolem krku a políbila mě na krk. Tiše se zasmála. "Pobavil ses na můj účet, Cabote," řekla, "ale teď už pojďme odsud, protože tohle místo se mi vůbec nelíbí."
Ve schránce nebyl žádný rudý mech. Místo toho se tam nacházela slaměná rohož. Byla lepší než ta, kterou měla ve své vlastní komnatě.
Rozhlédl jsem se po schránce. Vyjma prostředí vivária vypadalo všechno docela pohodlně.
Vykročil jsem ke dveřím a Vika, která se mě držela za ruku, mě s úsměvem doprovázela.
U dveří jsem se zastavil, a když chtěla projít kolem mě, zadržel jsem ji.
"Ne. Ty zůstaneš zde."
"Žertuješ," hlesla.
"Nežertuji."
"Žertuješ!" smála se a přitiskla se ke mně ještě pev-něji.
"Pusť mě," vyzval jsem ji.
"To nemůžeš myslet vážně," zašeptala a potřásla hla-vou, "ne - nemůžeš mě tu nechat, ne Viku z Treve." Zasmála se a pohlédla na mě. "To prostě nedovo-lím."
Beze slova jsem ji pozoroval.
Oči jí zvážněly a smích jí odumřel v hrdle.
"Ty to nedovolíš?" opáčil jsem.
Můj hlas byl hlasem gorejského pána.
Stáhla ruku z mé paže a ustoupila o krok vzad. Třásla se po celém těle a sledovala mě vyděšenýma očima. Z tváře jí vyprchala všechna barva. "Nedávala jsem pozor, co říkám," koktala.
Vystrašená na nejvyšší míru, poklekla přede mnou jako otrokyně, která má dostat bití, se zápěstími zkří-ženými za zády a s hlavou na podlaze, čímž vystavila svá záda ranám biče.
"Nechci tě trestat," řekl jsem.
Překvapeně zvedla hlavu. V očích měla slzy.
"Zbij mě, pokud chceš," žádala mě, "ale prosím - prosím - vezmi mě s sebou."
"Už jsem ti řekl, že jsem se rozhodl."
"Ale mohl bys své rozhodnutí změnit, pane," vzlykla, "kvůli mně."
"To neudělám."
Vika se snažila podačit slzy. Možná že poprvé v životě si v důležité věci nedokázala u muže prosadit svou.
Na můj pokyn krotce povstala, otřela si oči a po-hlédla na mě. "Smí ti tvá dívka položit otázku, pane?" otázala se.
"Ano," svolil jsem.
"Proč tu musím zůstat?"
"Protože ti nevěřím."
Trhla sebou, jako bych ji uhodil, a v očích se jí opět objevily slzy. Nechápal jsem, proč by můj pevný postoj měl hrdou a proradnou Viku trápit, avšak zřejmě se jí to dotklo více, než kdybych ji, klečící, ztloukl otrokářským bičem nebo svým opaskem.
Podíval jsem se na ni.
Stála ve středu čisté plastikové schránky, osamělá, strnulá a bez pohnutí. Po tvářích jí stékaly slzy.
Byl jsem nucen si velice zřetelně připomenout pro-hnanost této dokonalé herečky a počet mužů, kteří podlehli jejím záludným půvabům. Já však věděl, že nepodlehnu, přestože jsem byl v nebezpečném po-kušení uvěřit, že bych se na ni mohl spolehnout, že pocity, jež dávala najevo, jsou skutečné.
"Takto sis tedy připoutala muže ke svému otrocké-mu kruhu?" tázal jsem se.
"Ach Cabote," bědovala, "Cabote."
Beze slova jsem vyšel ven.
Vika zavrtěla hlavou a pomalu, strnule se rozhlédla kolem sebe - zrak jí padl na rohožku, džbán vody a nádobky u stěny.
Sáhl jsem nad hlavu, abych stáhl plastikové dveře dolů.
Tento pohyb Viku zřejmě zaskočil a náhle se roztřás-la po celém těle jako krásné, chycené zvíře.
"Ne!" vykřikla. "Prosím, pane!"
Přiběhla ke mně a vrhla se mi do náruče. Na oka-mžik jsem ji podržel a naše rty se střetly. Její polibek byl vlahý, teplý, sladký, horký a slaný od slz, jež jí sté-kaly po tvářích. Odmrštil jsem ji od sebe, až přelétla přes celou schránku a padla u protější stěny na zem. Obrátila ke mně své uslzené oči a zavrtěla hlavou, jako by nevěřila tomu, co se děje. Vztáhla ke mně své ruce. "Ne, Cabote," řekla. "Ne!"
Spustil jsem plastikové dveře.
Otočil jsem klíčem a zaslechl silné cvaknutí mecha-nismu zámku.
Vika z Treve se stala mým vězněm.
S výkřikem vyskočila, vrhla se ke dveřím a s divokým výrazem v uslzené tváři do nich začala bušit malými pěstmi.

"Pane! Pane!" volala.
Přetáhl jsem si klíč na kožené smyčce přes hlavu.
"Sbohem, Viko z Treve," řekl jsem.
Přestala bušit pěstmi do plastikové přepážky a místo toho k ní přitiskla dlaně a pozorovala mě. Na tváři měla rozmazané vlhké šmouhy.
Pak se k mému úžasu usmála. Otřela si slzy a poho-dila hlavou, jako by chtěla smést vlasy z očí, a znovu se usmála nad pošetilostí svého gesta.
Pozorovala mě.
"Opravdu odcházíš," poznamenala. Její hlas ke mně pronikal větracími otvory v plastiku. Zdál se mi stejný jako předtím.
"Ano," přisvědčil jsem.
"Věděla jsem," řekla, "že jsem skutečně tvou otrokyní, ale až nyní jsem pochopila, že ty jsi skutečně mým pánem." Přes průhledný plastik mi věnovala pohnutý pohled. "Je to zvláštní pocit," pokračovala, "vědět, že někdo - opravdu - je tvým pánem, vědět, že má prá-vo s tebou jednat, jak se mu zlíbí, a že toho práva také využije, že tvá vlastní vůle pro něho nic neznamená, že to tvá vůle, ne jeho, se musí podvolit, že jsi bezmocný a musíš - ochotně - splnit vše, co ti řekne, že musíš poslouchat."
Když mi Vika vypočítávala strasti ženského otroctví, bylo mi z toho smutno.
Pak se na mě k mému úžasu usmála. "Je dobré patřit tobě, Tarle Cabote," řekla. "Jsem ráda, že je to tak."
"To nechápu," zavrtěl jsem hlavou.
"Jsem žena," pravila, "a ty jsi muž, jsi silnější než já, a proto jsem tedy tvá. Tys to věděl už dříve a nyní jsem to poznala i já."
Byl jsem zmaten.
Vika sklonila hlavu. "Každá žena v hloubi srdce touží nosit řetězy nějakého muže."
O tom jsem pochyboval.
Vika opět vzhlédla a usmála se. "Samozřejmě že bychom si rády toho muže zvolily."
To mi připadalo jen o málo pravděpodobnější.
"Vybrala bych si tebe, Cabote," řekla.
"Ženy si přejí být svobodné," opravil jsem ji.
"Ano," připustila, "také si přejeme být svobodné." Usmála se. "V každé ženě je něco ze svobodné družky a něco z otrokyně."
Uvažoval jsem o tom, co mi řekla, protože mi to připadalo zvláštní. Snad to bylo právě proto, že jsem nevyrůstal od narození na Goru a nepovažoval jsem podřadné postavení žen za stejně samozřejmou věc jako příliv Thassy či fáze tří měsíců.
Zatímco dívka mluvila a já se pokoušel nebrat její slova vážně, přemýšlel jsem o dlouhém vývoji, který během tisíciletí dovedl lidstvo tam, kde je. Přemýšlel jsem o bojích, jež se odehrály v mém světě i na Goru, o bojích, které během tisíciletí formovaly povahu mé-ho druhu, o soubojích o přístřeší s divokým jeskynním medvědem i o dlouhých nebezpečných týdnech strá-veních pronásledováním dravé zvěře, například šavlozubého tygra, o celých létech, kdy bylo třeba bránit družku před masožravými šelmami či útoky vlastních bližních.
Když jsem si představil svého pravěkého předchůd-ce, jak stojí v ústí jeskyně, v jedné ruce svírá pazourek a v druhé pochodeň, s družkou za zády a dětmi skrytý-mi v mechu kdesi hluboko uvnitř, přemýšlel jsem, jaké genetické vybavení mohlo zajistit člověku přežití v tom strašlivém nepřátelském světě. Kdyby ti muži a ženy ne-měli sílu, dravost, rychlé oko i ruku a odvahu - co by se stalo?
Jaké geny nám to kolují v krvi, bez nichž by člověk prohrál v neúprosné válce druhů a neuhájil by si své místo na drsné a divoké planetě?
Zdálo se mi pravděpodobné, že jedním ze sklonů, které měly pro přežití ženy velký význam, bylo patřit - bezvýhradně - nějakému muži.
Stejně zřejmé bylo, že pokud měla tato rasa přežít, ženu bylo třeba chránit, bránit a živit - a donutit k reprodukci svého druhu.
Kdyby byla příliš nezávislá, v takovém světě by zahy-nula, a pokud by se nepářila, její rasa by vymřela.
Bylo nasnadě, že v otázkách přežití vývoj dával před-nost ženám, které byly nejen přitažlivé pro muže, ale měly také neobvyklý soubor charakteristických rysů - mezi něž snad patřila doslova instinktivní touha být je-ho, patřit mu, vyhledat ho jako svého druha a poddat se mu. Možná že když byla za vlasy odtažena do hlubo-ké jeskyně a znásilněna na kožešinách za svitu ohně, jenž hořel u vchodu, znamenalo to pro ni pouze důkaz druhovy pozornosti, očekávané vyvrcholení její i jeho přirozené touhy.
Pousmál jsem se při vzpomínce na svůj starý svět, který přebíral vzdálené pravěké rituály jeskyní, ono přenášení nevěsty přes práh, jako by byla zajatkyní, a snubní prstýnky, nahrazující primitivní řemínky, jež svazovaly zápěstí nově získané ženy, či v pozdějších do-bách zlaté okovy královských dcer a unesených panen, vedených triumfálně jásajícími ulicemi do otroctví.
Ano, pomyslel jsem si, Vičina slova možná nebyla tak daleko od pravdy, jak se mi původně zdálo.
Věnoval jsem jí vlídný pohled. "Musím jít."
"Když jsem tě poprvé spatřila, Cabote," řekla, "po-chopila jsem, že ti patřím." Podívala se na mě. "Chtěla jsem být volná, ale přitom jsem věděla, že ti patřím - přestože ses mě nedotkl ani mě nepolíbil - věděla jsem, že od toho okamžiku jsem tvou otrokyní. Tvé oči mi řekly, že mě vlastníš, a já to v hloubi svého srdce přijala."
Obrátil jsem se k odchodu.
"Miluji tě, Tarle Cabote," řekla náhle a pak, jakoby zmateně a trochu vylekaně, sklonila pokorně hlavu. "Chci říct -"

pokračovala, "miluji tě - pane."
Nad způsobem, jakým se Vika opravila, jsem se mu-sel pousmát. Otrokyni je zřídka dovoleno, přinejmen-ším na veřejnosti, aby oslovovala svého pána jménem. Výsada vypustit z úst mužovo jméno náleží podle nej-běžnějších zvyklostí pouze svobodným ženám, zejména pak svobodným družkám. Gorejské myšlení v tomto směru nejlépe vyjadřuje rčení, že otrokyně se stává tím vzpurnější, čím častěji je jejím rtům dovoleno dotýkat se jména svého pána. Na druhou stranu se i mně, stejně jako mnohým gorejským pánům, z vro-zené mužské ješitnosti líbilo, když z dívčiných rtů splynulo mé jméno, neboť jen málokterý zvuk je pro muže tak lahodný jako jeho vlastní jméno vyslovené krásnou ženou. To vše samozřejmě za předpokladu, že tím dívka nehodlá zpochybnit svou podřízenost a že nablízku nejsou žádné svobodné ženy či jiní lidé, které by muž nerad urazil či vyvedl z míry.
Vika měla v očích obavy a pozvedla ruce, jako by se mě chtěla dotknout přes plastikovou přepážku.
"Smím se zeptat," tázala se, "kam má můj pán namí-řeno?"
Chvilku jsem přemýšlel a pak jsem jí s úsměvem odvětil: "Jdu dát Matce gur."
"Co to znamená?" ptala se překvapeně.
"Nevím," pokrčil jsem rameny, "ale mám v úmyslu to zjistit."
"Musíš jít?"
"Ano," přisvědčil jsem, "mám přítele, který by mohl být v nebezpečí."
"Otrokyně má radost," prohlásila, "že má za pána takového muže."
Obrátil jsem se k odchodu.
Za zády jsem zaslechl její slova rozloučení. "Přeji ti všechno dobré, pane."
Krátce jsem se otočil a téměř nevědomky jsem po-líbil konečky svých prstů a přitiskl je k plastikové pře-pážce. Vika políbila přepážku z druhé strany na místě, kde se jí dotkly mé prsty.
Byla to podivná dívka.
Kdybych nevěděl, jak je falešná a zlá, krutá a pro-radná, možná bych s ní hovořil vlídněji. Litoval jsem, že jsem se té plastikové přepážky dotkl, protože jsem tím projevil zájem, který jsem hodlal skrýt.
Svou roli hrála skvěle, téměř přesvědčivě. Málem bych uvěřil, že mě skutečně miluje.
"Ano," řekl jsem, "Viko z Treve - otrokyně - hra-ješ svou roli dokonale."
"Ne," potřásla hlavou, "ne - pane - já tě miluji!"
Vysmál jsem se jí, rozzloben tím, jak mě málem oklamala.
Když konečně poznala, že jsem prohlédl její hru, zakryla si tvář rukama, klesla na kolena u průhledné plastikové přepážky a rozplakala se.
Odvrátil jsem se. Měl jsem na práci důležitější věci než starost o tu falešnou děvku z Treve.
"Postarám se, aby ta mula byla dobře krmena a na-pájena," řekl mi dozorce.
"Když myslíš," pokrčil jsem rameny a rozloučil se.

Kapitola dvacátá sedmá

V komnatě matky

Slavnost Tola dosud ještě neskončila.
I když čas běžel a bylo už po čtvrtém jídle.
Od časného rána, kdy jsem se rozloučil s Miskem a Mul-Al-Kou a Mul-Ba-Tou, uplynulo už osm gorejských hodin neboli zhruba deset pozemských.
Přepravní disk, na němž jsem se přenesl do sálu, kde jsem našel Miska, jsem nechal poblíž vstupu do chodeb zlatého brouka. Myslel jsem si, že by tam měl také zůstat na důkaz toho, že jsem do chodeb vstoupil a už z nich nevyšel.
Více mě mrzelo, že jsem v disku musel nechat i tlumočníka, ale připadalo mi to tak lepší, protože do chodeb zlatého brouka by si ho sotva někdo bral, a kdyby se zjistilo, že chybí, mohlo by to vyvolat doha-dy, že jsem se z chodeb zlatého brouka vrátil, či spíše že jsem pouze předstíral, že do nich vstupuji. Slovo dvou mulů u brány by mohlo, ale také nemuselo mít u jejich pánů kněží-králů váhu.
Brzy potom, co jsem opustil vivárium, jsem se v Hnízdě opět zorientoval, a když jsem spěšně krá-čel vpřed, spatřil jsem jeden přepravní disk, spočívající na plynovém polštáři před vysokým ocelovým rámem jednoho ze zásobovacích sálů. Disk byl ponechán bez dozoru, protože v uzavřeném a přísně organizovaném světě Hnízda byla krádež, až na nějakou tu příležitost-nou hrstku soli, neznámou věcí.
Když jsem vyskočil na přepravní disk a sešlápl akcelerační pruhy, uvědomil jsem si, že tím možná vytvářím něco jako vzor budoucího chování.
Brzy jsem rychle plachtil chodbou na stroji, který jsem vzhledem k významu a naléhavosti svého úkolu nutně potřeboval.
Neurazil jsem ani pasang, když jsem s diskem zasta-vil u dalšího ze zásobovacích sálů. Vešel jsem dovnitř a za okamžik jsem vyšel ven ve fialové tunice mula. Úředník na mou žádost připsal výlohy na Sarmův účet a informoval mě, že si novou tuniku budu muset co nejdříve nechat označit pachovými vzory s úda-ji o své totožnosti, trestných záznamech a podobně. Ujistil jsem ho, že o tom budu uvažovat. Když jsem od-cházel, poblahopřál mi úředník k tomu, že mi bylo dovoleno povýšit z nízkého matoka na mula. "Teď budeš v Hnízdě a zároveň k němu budeš i patřit," rozzářil se.
Venku jsem nacpal červené plastikové oblečení, jež jsem nosil předtím, do prvního odpadkového kon-tejneru, který jsem našel. Odtamtud bude oblečení hnáno vzduchem do vzdálených pecí, jež hořely kdesi hluboko pod Hnízdem.
Pak jsem opět vyskočil na přepravní disk a zamířil k Miskovu příbytku.
Tam jsem si dopřál několik minut, abych se posil-nil mulí houbou a pořádně se napil vody ze džbánu. Sedl jsem si do své schránky, jedl houbu a přemýšlel o tom, co bych měl dále podniknout. Musel jsem se pokusit najít Miska. A pravděpodobně také zemřít buď společně s ním, nebo při pokusu ho pomstít.

Myšlenky mi zabloudily k Vice a její schránce, i když ta byla na rozdíl od mé zároveň jejím vězením. Nahma-tal jsem klíč od Vičiny schránky, který visel na kožené smyčce kolem mého krku. Přistihl jsem se, že pevně doufám, že bude zajetí snášet dobře, ale pak jsem se vysmál vlastní slabosti a pokoušel jsem si namluvit, že Vika si plně zaslouží všechnu tu trýzeň, kterou bu-de muset vytrpět. Schoval jsem klíč opět pod tuniku a přemýšlel o těžké, průhledné schránce ve čtvrté ře-dě vivária. Ano, hodiny tam budou osamělé, uvězněné a oholené Vice z Treve utíkat pomalu.
Zajímalo mě, co se asi stalo s Mul-Al-Kou a Mul-Ba-Tou. Stejně jako já i oni se rozhodli neuposlechnout Sarmových příkazů a byli nyní psanci Hnízda. Doufal jsem, že se jim podařilo skrýt a najít nebo ukrást dostatek jídla, aby přežili. Nedával jsem jim mnoho šancí, avšak i to bylo lepší než jistota likvidačních komnat.
Přemýšlel jsem o mladém samci kněží-králů v taj-né komnatě pod Miskovým příbytkem. Napadlo mě, že Misk by zřejmě nejvíce ocenil, kdybych jeho samot-ného nechal zemřít a místo toho se pokusil chránit mladého samce, ale tyto věci mě příliš nezajíma-ly. Neznal jsem místo, kde se nacházelo samičí vejce, a i kdybych ho znal, stejně bych se o ně nemohl starat. Jako člověku mi nepříslušelo zabývat se otázkou, zda rasa kněží-králů vyhyne, zejména když jsem ji tolik nenáviděl za to, jakým způsobem zasahovala do životů lidí tohoto světa. Cožpak nezničili mé město? Neroz-ptýlili jeho obyvatele? Nezabíjeli lidi plamennou smrtí a nepřeváželi je při Cestách osvojení násilím z jedné planety na druhou? Neimplantovali snad do lidských bytostí ovládací síťky a nezpůsobili odporné mutace nosičům guru, kteří byli mými bližními? Nepohlíželi na nás jako na živočichy nižšího řádu, kteří mají slou-žit jejich vyšší rase? A co mulové a otrokyně komnaty a všichni ti lidé, kteří byli přinuceni jim sloužit či pro ně zemřít? Ne, pomyslel jsem si, pro můj druh bude jen dobře, když kněží-králové vyhynou. V Miskově případě však šlo o něco jiného, protože Misk byl můj přítel. Mezi námi byla úmluva Hnízda, a proto jsem ja-ko válečník i jako muž byl připraven nasadit pro něho svůj život.
Prohlédl jsem meč, pak jsem ho spokojeně zasunul zpět do pochvy a opustil Miskův byt. Vystoupil jsem na přepravní disk a potichu a rychle jsem vyrazil chodbou směrem, kde podle mých vědomostí ležela komnata Matky.
Trvalo to jen několik ehnů, když jsem dorazil k zá-tarasu z těžkých kovových sloupů, jenž dělil Hnízdo na část přístupnou mulům a část zakázanou.
U zátarasu stál na stráži kněz-král. Když jsem s dis-kem zastavil asi čtyři metry od něho, tázavě kolem sebe zakroužil tykadly. Hlavu mu zdobil věnec ze zelených listů jako Sarmovi a stejně jako Sarm měl kolem kr-ku kromě tlumočníka zavěšený i obřadní náhrdelník z maličkých kovových nástrojů.
Brzy mi došlo, co kněze-krále tolik zmátlo.
Tunika, kterou jsem měl na sobě, nenesla žádné pachové vzory, a tak si zřejmě na okamžik myslel, že přepravní disk nikdo neřídí.
Spatřil jsem, jak se čočky jeho složených očí blýskají, když napínal svůj zrak, stejně jako bychom my napínali uši ve snaze zaslechnout slabý zvuk.
Reagoval téměř stejně jako člověk, který ve své blíz-kosti něco slyší, ale zatím nevidí.
Nakonec se jeho tykadla zaměřila na mě, ale já jsem si byl jist, že ho rozhněvalo, že necítil ony silné signály, které by cítil, kdybych měl na sobě tuniku s pachovými vzory. V čisté tunice jsem mu zřejmě připadal stejný jako kterýkoli jiný mul, s nímž se v Hnízdě setkal. Samozřejmě že v očích lidí mě zřetelně odlišovala už jen má hustá ryšavá kštice, avšak kněží-králové, jak jsem naznačil v předchozích kapitolách, mají ve-lice slabé zrakové rozlišovací schopnosti, a navíc jsou zřejmě barvoslepí, protože barvy jsem v Hnízdě nachá-zel jen na místech, kam chodili mulové. Jediný kněz-král, který by mě dokázal okamžitě rozeznat, snad i na dálku, byl pravděpodobně Misk, pro něhož jsem však nebyl mul, nýbrž přítel.
"Jsi nepochybně vznešený strážce komnaty, kde si mohu nechat označit tuniku pachovými body," zvolal jsem zvesela.
Kněží-králi se viditelně ulevilo, když mě slyšel promluvit.
"Ne," pravil, "chráním vstup do chodeb Matky, a tam ty nesmíš."
Nu, pomyslel jsem si, jsem na správném místě.
"Kde si mohu nechat označit tuniku?" ptal jsem se.
"Vrať se, odkud jsi přišel, a poptej se," odpověděl kněz-král.
"Díky, vznešený!" zvolal jsem, obrátil disk podle jeho pomyslné svislé osy a odletěl pryč. Přes rameno jsem viděl, že kněz-král se mě stále ještě usilovně pokouší zachytit svými smysly.
Rychle jsem obrátil disk do postranního tunelu a hledal otvor větrací šachty.
Za několik ehnů jsem spatřil jeden, který mohl dob-ře posloužit mým záměrům. Pokračoval jsem ještě asi půl pasangu v letu tunelem a zanechal disk u otevřené brány, za níž několik mulů s velkými dřevěnými pádly míchalo v kádích bublající plastikovou kaši.
Rychle jsem se vrátil k otvoru větrací šachty, vypáčil spodní stranu mříže, vmáčkl se dovnitř a pospíchal ventilačním systémem směrem ke komnatě Matky.
Otvory, kolem nichž jsem procházel, bylo možno vi-dět ven. Jedním z nich jsem spatřil, že jsem už pronikl za ocelovou barikádu střeženou knězem-králem, kte-rý před ní nepochybně stál dál ve své půvabné, zlaté, téměř svislé nehybnosti, jež byla tak typická pro jeho druh.
Přestože jsem neslyšel žádné zvuky, které by uctívaly svátek Tola, našel jsem místo, kde se slavnost odehrá-vala, poměrně snadno. Brzy jsem totiž objevil jednu z šachet, jež odváděla vydýchaný vzduch z chodeb. Ta-to šachta byla plná neobvyklých a pronikavých pachů, o nichž jsem díky času strávenému v Miskově komna-tě věděl, že je kněží-králové považují za nevýslovně krásné.
Sledoval jsem tyto pachy a brzy jsem dorazil k obrov-skému sálu. Na výšku měl jen asi třicet metrů, avšak je-ho délka a šířka byla nesmírná. Sál byl zaplněn zlatými postavami kněží-králů, ozdobených zelenými věnci a náhrdelníky z maličkých lesklých stříbrných nástrojů.
V Hnízdě bylo asi tisíc kněží-králů. Předpoklá-dal jsem, že v sále se shromáždili všichni, až na ty, kteří museli obsadit

nezbytné posty, jako například stráž u ocelové barikády, a snad i několik dalších ve sledovacím sále a energetické stanici.
Většinu věcí, dokonce i relativně technické povahy, však v Hnízdě obstarávali školení mulové.
Kněží-králové stáli nehybně ve velkých, soustřed-ných půlkruzích jako kolem jeviště starověkého diva-dla. V rohu sálu jsem spatřil čtyři kněze-krále, kteří ovládali knoflíky rozměrného pachového vysíla-če. Každý z nich stál u jedné stěny nástroje a s velkou zručností a zřejmým rytmem vytvářel složité pachové celky.
Nepochyboval jsem, že tito kněží-králové byli nej-lepšími hudebníky Hnízda a jako takoví byli vybráni, aby společně hráli na velké slavnosti Tola.
Tykadla kněží-králů byla téměř nehybná, tak po-zorně vnímali krásy přednášené hudby.
Posunul jsem se vpřed a na vyvýšené plošině u jedné ze stěn sálu jsem spatřil Matku.
Na okamžik jsem se domníval, že není skutečná ani živá.
Druhem nepochybně náležela ke kněžím-králům a byla nyní bezkřídlá, avšak lišila se od nich neuvěřitel-ně rozměrným břichem. Hlavu i hruď měla jen o málo větší než obyčejní kněží-králové, avšak zbytek trupu přecházel v břicho, jež kdysi, když bylo plné vajíček, mohlo být zhruba stejně velké jako městský autobus. Nyní však postrádalo svůj bývalý objem a leželo za tou bytostí splasklé a vrásčité jako vyprázdněný, matově hnědozlatý starý kožený pytel.
Přestože měla břicho už prázdné, nohy neunesly Matčinu hmotnost, a proto jen bezvládně ležela na pódiu s kloubovýma nohama složenýma podél těla.
Matka měla trochu jinou barvu než obyčejný kněz-král. Byla tmavší, téměř hnědá, s černými skvrnami na hrudi a břiše.
Tykadla jí ochable visela z hlavy.
Oči měla kalně hnědé.
Napadlo mě, že je snad slepá.
Byla to nejstarší bytost, jakou jsem kdy viděl, Matka Hnízda.
Jen těžko jsem si dokázal představit, že před nesčet-nými generacemi kroužila nádherná na svých zlatých křídlech se svým milencem vysoko na modrém nebi Goru, v prudkém větru toho vzdáleného, divokého světa. Jak zlatě asi zářila.
Žádný samec, žádný Otec Hnízda, tu nebyl. Před-pokládal jsem, že zahynul bezprostředně po páření nebo zanedlouho potom. Zajímalo mě, zda jí spo-lečně s jinými kněžími-králi pomáhal hloubit díru pod horami, nebo zda se toho ujali staří z předchozí-ho Hnízda, či zda nejprve musela dopadnout na zem, pozřít svá křídla a sama jako Matka začít budovat nové Hnízdo.
Přemýšlel jsem, proč tu nebylo více samic.
Pokud je Sarm zabil, jak to, že se o tom Matka nedozvěděla a nedala ho odstranit?
Nebo snad bylo jejím přáním, aby žádné další ne-byly?
Ale proč by se v tom případě spojovala s Miskem ve snaze obnovit rasu kněží-králů? A byla to vůbec pravda?
Pohlédl jsem znovu mřížkou do sálu. Šachta byla asi deset metrů nad jeho podlahou, poměrně daleko od plošiny, na níž ležela Matka. Díky znalosti stavební estetiky kněží-králů, která tíhla k symetrii, jsem před-pokládal, že na opačné straně sálu by mohla být také šachta.
Zatímco hudebníci vyluzovali ze svého pachového vysílače klenuté, rapsodické aroma rytmů, přicházeli kněží-králové jeden po druhém k plošině Matky.
Pod ní stála na těžké trojnožce velká zlatá mísa asi jeden a půl metru hluboká a bezmála sedm metrů široká.
Kněží-králové si z ní vždy nabrali do úst něco bělavé tekutiny, nepochybně guru.
Brali si jí jen málo, a přestože slavnost Tola už nějakou dobu probíhala, mísa byla stále naplněna až po okraj. Každý z kněží-králů pak přistoupil poma-lu k Matce, sklonil svou hlavu k její a velice jemně se jí dotkl svými tykadly. S obrovskou něžností, jež by-la u tak velkých tvorů téměř neuvěřitelná, pak kněz-král přenesl maličkou kapku vzácné tekutiny ze svých úst do Matčiných. Poté se pozpátku vrátil na své místo, kde zůstal nehybně stát.
Dal Matce gur.
Tehdy jsem to netušil, ale gur je produktem velkých šedých domestikovaných antropodů, kteří byli každé ráno vyváděni na pastvu ke zvláštním popínavým rostlinám s velkými svinutými listy, zvaným sim, jež se pěstovaly ve svitu pravoúhlých stropních lamp v rozleh-lých pastvinových sálech, a v noci byli zase odváděni do svých stájí, kde je dojili mulové. Zvláštní gur, který se používá při slavnostních příležitostech, jako byla Tola, se po starobylém způsobu uchovává v zažívacím ústrojí zvlášť vybraných kněží-králů, aby vyzrál a dosáhl po-žadované chuti a hustoty.
Kněží-králové tomu říkali starat se o gur.
Pozoroval jsem kněze-krále, kteří jeden po dru-hém přistupovali k Matce a opakovali obřad guru.
Možná že jsem byl prvním člověkem, jenž tento ob-řad spatřil.
Podle počtu kněží-králů a času, který každý z nich věnoval předávání guru Matce, jsem usoudil, že celý obřad musel začít už před mnoha hodinami. Zdálo se mi dokonce pravděpodobné, že předávání guru mohlo trvat celý den.
Ohromující trpělivost kněží-králů jsem už znal, a proto mě nepřekvapilo, že postavy stály ve zla-tých půlkruzích kolem pódia absolutně bez pohnutí. Avšak nyní, když jsem postřehl jemné, jakoby očaro-vané chvění jejich tykadel, jimiž reagovali na hudbu vůní, pochopil jsem, že to nebyl pouhý projev jejich tr-pělivosti, ale také vytržení. Sešli se tu na shromáždění celého Hnízda, aby si připomněli svůj společný vzdále-ný původ a dlouhé dějiny, aby si připomněli sebe samy, tvory, kteří snad byli v celém vesmíru zcela jedineční - kněze-krále.
Pohlédl jsem na zlaté půlkruhy kněží-králů, ne-hybné, pozorné, s hlavami ověnčenými zlatými listy a hruďmi ozdobenými maličkými stříbřitými nástroji, jež vyprávěly o vzdálených, prostých dobách, kdy ještě neexistoval sledovací sál, energetická stanice ani pla-menná smrt.
Starobylost národa, na jehož příslušníky jsem hle-děl, mě však ani v nejmenším neuchvacovala. Jen těžko jsem totiž mohl porozumět jejich schopnos-tem, pocitům, nadějím či snům, pokud ovšem tento starý a moudrý národ dosud měl

své sny a nestálé, snad i neodbytné a pošetilé naděje.
Hnízdo, jak řekl Sarm, je věčné.
Avšak na pódiu, kolem něhož tito zlatí tvorové stáli, ležela Matka, možná slepá a beze smyslů. Zbyla z ní jen velká, zeslábl á hromada, již uctívali, zahnědlé, skomí-rající, opotřebované tělo, vrásčité a prázdné.
Umíráte, kněží-králové, pomyslel jsem si.
Hledal jsem ve zlatých řadách Sarma nebo Miska.
Přihlížel jsem obřadu asi hodinu. Po uplynutí této doby se zdálo, že obřad je u konce, protože uběhlo několik minut a žádný další kněz-král k Matce nepři-cházel.
Pak jsem téměř současně spatřil Sarma a Miska.
Řady kněží-králů se rozestoupily a vytvořily upro-střed sálu špalír, jímž kráčeli bok po boku Sarm a Misk.
Dovtípil jsem se, že teď zřejmě nastane vyvrchole-ní slavnosti Tola a gur budou Matce podávat nejvyšší kněží-králové, prvních pět narozených. Z nich však v Hnízdě zbyli už jen dva, prvorozený a pátý, Sarm a Misk. Později se ukázalo, že to byl správný předpo-klad. Tato část obřadu se nazývá pochod prvních pěti narozených, při němž oněch pět kněží-králů kráčí vedle sebe k Matce a dává jí gur v opačném pořadí, než v jakém se narodili.
Miskovi samozřejmě chyběl věnec ze zelených listů a náhrdelník z nástrojů.
Pokud Sarma překvapilo, že po svém boku vidí Mis-ka, o němž se domníval, že jsem ho zabil, nedával to na sobě najevo.
V naprostém tichu, avšak za vzrůstající intenzity pa-chových kombinací, kráčeli oba kněží-králové k Mat-ce. Viděl jsem, že Misk první ponořil ústa do zlaté mísy, postavené na trojnožce, a přistoupil k ní.
Když se jeho tykadla dotkla Matčiny hlavy, její ty-kadla se pozvedla a zachvěla. Starobylá hnědá bytost pak zdvihla hlavu a Misk, její dítě, jí citlivě a s nevýslovnou jemností vložil na jazyk lesknoucí se kapku guru.
Pak se pozpátku vzdálil.
Nyní byla řada na Sarmovi, aby ponořil čelisti do zlaté mísy, přistoupil k Matce a dotkl se jemně tykadly její hlavy.
Když to však učinil, zdálo se, jako by se Matčina tykadla od něho odtáhla.
Sarm se chystal vsunout čelisti do Matčiných úst, avšak ona k němu nepozvedla svou hlavu, jako to dělala v případě ostatních kněží-králů.
Místo toho ji otočila na druhou stranu.
Pachová hudba náhle ustala a mezi kněžími-králi to zašumělo, jako by neviditelný vítr rozechvěl podzim-ní listí. Místy se dokonce ozvalo zarachocení maličkých kovových nástrojů.
Překvapení v řadách kněží-králů bylo jasně patrné, protože přešlapovali na zadních končetinách s napja-tě vztyčenou hlavou a tělem a natahovali překvapená tykadla k plošině Matky.
Sarm se znovu pokusil vsunout čelisti do Matčiných úst, avšak ona se od něho odvrátila i tentokrát.
Odmítla přijmout gur.
Misk stál nehybně poblíž.
Sarm odskočil od Matky a zůstal stát, jakoby ohro-men. Pohyboval tykadly sem a tam a třásl se po celém svém zlatém, štíhlém těle.
Ačkoli se třásl a jeho pohyby měly daleko k oné jemné grácii kněží-králů, pokusil se znovu přistoupit k Matce. Vypadal přitom neohrabaně, nejistě a váha-vě.
Tentokrát odvrátila svou starou hnědou hlavu ještě dříve, než udělal prvních pár kroků směrem k ní.
Sarm znovu ustoupil.
Kněží-králové v té chvíli stáli v řadách bez jediného pohybu ve své tajuplné strnulosti a pozorovali Sarma.
Sarm se pomalu obrátil k Miskovi.
Už se přestal třást a opět se napřímil do původní výšky.
Stál pod pódiem Matky čelem k Miskovi s klidem, který by se i v případě kněze-krále dal označit za ledový.
Oba kněží-králové si dlouho měřili tykadly jeden druhého, ale pak Sarm přitiskl tykadla k hlavě a Misk učinil totéž.
V témže okamžiku jim ze špiček předních nohou vyklouzly ostré čepele.
Kněží-králové kolem sebe začali kroužit v rituá-lu snad ještě starším, než byla slavnost Tola, starším než dny a předměty oslavované kovovými nástroji, jež chřestily na Sarmově hrudi.
S rychlostí, jakou dodnes nedokážu pochopit, se Sarm vrhl na Miska a po krátkém nejasném okamžiku jsem spatřil, že oba protivníci stojí zaklesnuti do se-be, kolébají se na zadních končetinách pomalu vpřed a vzad a pokoušejí se zahryznout do svého protivníka velkými, zlatými, laterálně stříhajícími čelistmi.
Věděl jsem, že kněží-králové mají neuvěřitelnou sílu a uměl jsem si docela dobře představit tlak a na-pětí v tělech těch dvou tvorů, kteří se kolébali dopře-du a dozadu a ze strany na stranu a snažili se získat převahu, jež by znamenala smrt toho druhého.
Sarm Miska odstrčil a začal opět obcházet v kruhu. Misk se pomalu otáčel za ním s tykadly stále přitisknu-tými k hlavě.
Slyšel jsem, jak oba hlasitě nasávají vzduch dýchací-mi trubicemi.
Náhle Sarm zaútočil, udeřil Miska jednou ze svých čepelí a uskočil stranou ještě dřív, než jsem po levé straně jednoho z velkých lesklých kotoučů na Miskově hlavě spatřil velkou zelenou ránu.
Sarm zaútočil znovu a já spatřil další zelený šrám, který se jakoby mávnutím kouzelného proutku objevil na Miskově hlavě. Sarm, jehož rychlost byla téměř ne-uvěřitelná, opět uskočil stranou dříve, než se ho mohl Misk dotknout, a nepřestával kroužit kolem a číhat na další příležitost.
Poté znovu zaútočil svými čepelemi a tentokrát se zelená rána objevila na pravé straně Miskovy hrudi, poblíž jedné z mozkových uzlin.
Zajímalo mě, jak dlouho trvá, než kněz-král padne.

Misk vypadal otřeseně a jeho pohyby se zpomalily. Hlava mu poklesla a nechráněná tykadla se chvěla.
Povšiml jsem si, že zelená tekutina, řinoucí se z Mis-kových zranění, se měnila v zelené zasychající strupy.
Uvědomil jsem si, že Misk, i když byl zjevně zlo-mený a bezmocný, ztratil jen velmi málo tělesné teku-tiny.
Pomyslel jsem si, že nejhorší pro něho pravděpo-dobně byl zásah do oblasti mozkových uzlin.
Sarm pozorně sledoval Miskova žalostně se třesoucí, obnažená tykadla.
Pak jedna z Miskových nohou podklesla pod jeho hmotností a Misk se naklonil na jednu stranu.
Zřejmě jsem si nevšiml, že v tom zuřivém boji utrpěl rovněž zranění nohy.
Totéž zranění však mohl utrpět i Sarm.
Byl jsem zvědav, zda Sarm vezme v úvahu Miskův zoufalý stav a slituje se nad ním.
Sarm přiskočil k Miskovi s čepelí napřaženou k rá-ně. Ani on neprohlédl Miskovu lest. Misk prudce narovnal nohu, která se zdála být zraněná, a těsně předtím, než dopadl Sarmův úder, si přitáhl tykadla opět k hlavě, takže když Sarm udeřil, jeho útočící kon-četina se ocitla v sevření chápavých háčků na konci Miskovy přední nohy.
Sarm se zachvěl a udeřil druhou nohou, avšak i tu Misk zachytil a oba se znovu kolébali na zadních no-hou; protože Misk už poznal, jak jsou oba soupeři silní, a protože mu chyběla Sarmova rychlost, hodlal svého protivníka porazit silou.
Zaklesli se do sebe čelistmi a jejich velké hlavy se vytočily každá na jednu stranu.
Misk díky síle svých čelistí, jež připomínaly drtí-cí zlaté svěráky, dostal Sarma pod sebe, a jakmile se Sarmova záda dotkla podlahy, Miskovy čelisti se sevře-ly kolem tlusté trubice, na níž byl zavěšen náhrdelník ze stříbřitých nástrojů. Tato trubice spojovala hlavu se Sarmovou hrudí a svou funkcí odpovídala lidskému hr-dlu.
Z dálky jsem viděl, že Sarm přitáhl přední no-hy k tělu a čepele skryl do pouzder na předloktích. Přestal bojovat, naopak pozvedl hlavu, aby ještě víc vy-stavil Miskovi onu důležitou trubici, jež spojovala hlavu s hrudí.
Misk uvolnil sevření svých čelistí a zůstal nehybně stát, jako by se nemohl rozhodnout.
Mohl Sarma klidně zabít.
Přestože tlumočník, který visel Sarmovi na krku spo-lu s náhrdelníkem stříbřitých nástrojů, nebyl zapnut, nepotřeboval jsem překládat zoufalé pachové signály, jež prvorozený vysílal. Byly sice kratší, zato však mno-hem intenzivnější než pachové signály, jež mi tehdy ve Vičině komnatě přeložil Miskův dumočník. Kdyby byl dumočník zapnut i v Matčině komnatě, uslyšel bych: "Lo Sardar" - "Já jsem kněz-král."
Misk pustil Sarmovo hrdlo a odstoupil.
Nemohl zabít kněze-krále.
Pak se Misk pomalu odvrátil od Sarma, drobnými krůčky přistoupil k Matce a zůstal před ní stát. Zele-né strupy ztuhlé tělesné tekutiny zřetelně označovaly místa, kde utrpěl zranění.
Nevím, zda k ní promluvil nebo zda promluvila ona k němu, protože se ke mně nedonesly žádné signály.
Možná že se jen dívali jeden na druhého.
Více mě však zajímal Sarm, který se mezitím hrozivě zvedl na čtyři zadní končetiny. Pak jsem ke své hrůze spatřil, že sňal z krku tlumočníka a mávaje jím jako obuškem, rozběhl se k Miskovi a udeřil ho zákeřně zezadu.
Miskovi se podlomily nohy a tělo se pomalu složilo na podlahu sálu.
Nevěděl jsem, zda je mrtev nebo jenom omráčen.
Sarm se znovu vypjal do své původní výšky, tyčil se nad Miskem jako zlatá čepel a pohlížel na Matku. Tlumočníka si znovu zavěsil na krk.
Od Matky se ke mně donesl první signál, který však byl sotva zřetelný. Zněl jako: "Ne."
Sarm se však rozhlédl po zlatých řadách kněží-králů, kteří ho nehybně sledovali, a pak spokojeně otevřel laterální čelisti a blížil se pomalu k Miskovi.
V tom okamžiku jsem vykopl mřížku větrací šachty a s bojovým výkřikem Ko-ro-by jsem seskočil na plošinu Matky a v dalším okamžiku jsem se postavil mezi Sarma a Miska s taseným mečem.
"Zadrž, kněži-králi!" zvolal jsem.
Nikdy předtím do této komnaty nevkročila lidská noha a já si nebyl jist, zda jsem se nedopustil svatokrádeže.
Nezáleželo mi však na tom, protože můj přítel byl v nebezpečí.
Řadami shromážděných kněží-králů proběhla vl-na zděšení. Divoce kývali tykadly a zlatá těla se jim třásla zlostí. Stovky z nich musely najednou zapnout své tlumočníky, protože jsem téměř okamžitě slyšel ze všech míst klidný překlad jejich výhrůžek a pro-testů, který kontrastoval s jejich hněvivým chováním. Zaslechl jsem slova, jako "musí zemřít" nebo "zabij-te ho" či "smrt mulovi". Musel jsem se chtě nechtě usmát, protože nevzrušené vysílání tlumočníků se tolik lišilo od zjevného pobouření kněží-králů a hrozivého významu jejich sdělení.
Ale pak se do toho vložila samotná Matka a já z ti-síce tlumočníků kolem sebe uslyšel prostý výraz: "Ne." Nebyla to jejich odpověď, nýbrž sdělení té, která ležela bezvládná a vrásčitá za mnou. "Ne."
V řadách kněží-králů to zmateně zašumělo. Za okamžik už však tito tvorové opět stáli nehybně jako sochy z pozlaceného kamene a tiše mě sledovali.
Pouze ze Sarmova tlumočníka se ozvalo: "Zemře."
"Ne," pravila Matka, jejíž sdělení zachytil a přeložil Sarmův tlumočník.
"Ano," řekl Sarm, "zemře."
"Ne," opakovala Matka a i tentokrát byla její odpo-věď přeložena Sarmovým tlumočníkem.
"Jsem prvorozený," namítl Sarm.
"A já Matka," řekla ta, která ležela za mnou.
"Udělám, co chci," řekl Sarm.
Rozhlédl se kolem sebe po řadách tichých, nehyb-ných kněží-králů, mezi nimiž se nenašel nikdo, kdo by mu odporoval.

I Matka nyní mlčela.
"Udělám, co chci," ozvalo se znovu ze Sarmova tlu-močníka.
Namířil na mě svá tykadla, jako by se pokoušel mě identifikovat. Zkoumal mou tuniku, avšak nenašel na ní žádné značky.
"Použij své oči," poradil jsem mu.
Zlaté kotouče na jeho velké kulaté hlavě zablikaly a pak se na mě upřely.
"Kdo jsi?" tázal se.
"Jsem Tarl z Ko-ro-by."
Sarmovy čepele hrozivě vyjely z jeho předních no-hou a zůstaly obnažené.
Viděl jsem Sarma v akci a věděl jsem, že je neuvě-řitelně rychlý. Doufal jsem, že budu schopen postřeh-nout jeho útok. Řekl jsem si, že bude nejspíš útočit na hlavu nebo na hrdlo, když už pro nic jiného, tak proto, že byly z jeho výšky snadněji k dosažení, a on se mě chtěl zbavit rychle a s co nejmenšími problémy. Za svůj nejdůležitější úkol nepochybně považoval zabití Miska, který stále ležel za mnou, mrtev či v bezvědomí.
"Jak to," ptal se Sarm, "že ses opovážil sem přijít?"
"Dělám, co chci," odpověděl jsem mu.
Sarm se napřímil. Čepele ponechával stále obnaže-né, a navíc přitáhl tykadla k hlavě.
"Zdá se, že jeden z nás musí zemřít," řekl Sarm.
"Zdá se," přisvědčil jsem.
"Co se stalo se zatým broukem?" tázal se Sarm.
"Zabil jsem ho," odpověděl jsem a pokynul mu svým mečem. "Pojďme bojovat."
Sarm o krok ustoupil.
"To není dovoleno," opakoval slova, která jsem kdysi slyšel od Miska. "Zabít brouka je velký zločin."
"Přesto jsem ho zabil," řekl jsem. "Pojďme bojovat."
Sarm ustoupil o další krok a obrátil se k jednomu z kněží-králů, který stál nejblíže. "Přines mi stříbrnou trubici," poručil.
"Stříbrnou trubici na pouhého mula?" opáčil kněz-král.
Spatřil jsem, že několik kněží-králů zacukalo tyka-dly.
"Mluvil jsem v žertu," obrátil se Sarm k jinému kněží-králi, který ho bez pohnutí sledoval.
Sarm ke mně znovu přistoupil a ztlumil svého tlu-močníka.
"Hrozit knězi-králi je velký zločin," oznámil mi. "Dovol, ať tě zabiji rychle, nebo jinak nechám tisíc mulů poslat do likvidačních komnat."
Chvilku jsem o tom přemýšlel. "Pokud budeš mrtev," zeptal jsem se, "jak bys je mohl poslat do likvidačních komnat?"
"Zabít kněze-krále je velký zločin," řekl Sarm.
"Přesto chceš zabít Miska."
"Je to zrádce Hnízda."
Pozvedl jsem hlas v naději, že zvukové vlny se do-nesou k tlumočníkům všech shromážděných kněží-králů.
"To Sarm," zvolal jsem, "je zrádce Hnízda, protože toto Hnízdo zemře a on nedovolil založení nového."
"Hnízdo je věčné," prohlásil Sarm.
"Ne," ozvala se Matka a její slova ke mně opět při-cházela ze Sarmova tlumočníka a tisíckrát je zopakova-ly přístroje ostatních kněží-králů v tom ohromném sále.
Náhle se přede mnou s nevypočitatelnou rychlostí zableskla zákeřná čepel Sarmovy pravé přední kon-četiny. Sotva jsem ji mohl zahlédnout, avšak okamžik předtím, než se Sarm pohnul, jsem spatřil, jak se svaly na jeho rameni zachvěly, a uvědomil jsem si, že signál k úderu byl vyslán.
Asi metr od mého hrdla se Sarmova živá čepel střet-la s blyštícím se gorejským mečem, který mi posloužil při obléhání Aru a odolal i oceli Pa-kura, mistra zabi-jáků, jenž byl do té doby považován za nejzdatnějšího šermíře planety.
Odporná sprška zelenavé tekutiny mi vystříkla do tváře. Uskočil jsem na stranu a současně jsem potřásl hlavou a otřel si oči hřbetem ruky.
Když jsem opět prohlédl, postavil jsem se ihned do střehu, avšak Sarm stál asi patnáct metrů ode mě a pomalu se točil v jakémsi primitivním, mimovolném tanci agónie. Přestože jeho tlumočník mlčel, cítil jsem zvláštní silné pachy bolesti, které naplnily sál.
Vrátil jsem se na místo, kde jsem mu uštědřil onen úder.
Čepel ležela poblíž pod jednou z nízkých kamen-ných řad, na nichž stáli kněží-králové.
Sarm vsunul pahýl své přední končetiny pod rame-no. Zelená kaše, která vytékala z rány, na ní vytvářela velký tuhý strup.
Obrátil se ke mně, zůstal nehybně stát a třásl se přitom bolestí po celém těle.
Viděl jsem, že několik kněží-králů, kteří stáli za ním, vyrazilo vpřed.
Pozvedl jsem svůj meč, pevně rozhodnut zemřít dů-stojnou smrtí.
Vycítil jsem, že za mnou se cosi děje.
Pohlédl jsem přes rameno a spatřil jsem Miskovu zlatou postavu. Už stál opět na nohou a já byl za to vděčný.
Položil mi jednu ze svých předních nohou na ra-meno.
Pohlédl na Sarma a jeho stoupence a krátce otevřel své laterálně střihající čelisti.
Zlatí kněží-králové za Sarmem se zarazili.
Miskovo sdělení přeložil Sarmův dumočník. "Vze-přel ses Matce," řekl Misk.
Sarm neodpovídal.
"Tvůj gur byl odmítnut," pokračoval Misk. "Jdi."

Sarm se otřásl, stejně jako kněží-králové stojící za ním.
"Přineseme si stříbrné trubice," varoval Sarm.
"Jdi," opakoval Misk.
Náhle se z mnoha dumočníků v sále začaly ozývat podivná slova: "To je on - vzpomínám si na ně-ho - na nebi - na nebi - měl křídla jako zlatý déšť."
Nechápal jsem to, avšak Misk náhle přestal věnovat pozornost Sarmovi, jeho stoupencům i ostatním kně-žím-králům a rozběhl se k plošině Matky.
Ostatní kněží-králové se rovněž hrnuli vpřed a tla-čili mě před sebou.
"Jako zlatý déšť," řekla.
Její sdělení jsem slyšel z tlumočníků kněží-králů, kteří společně s Miskem přistoupili k plošině.
Prastará bytost na plošině, hnědá a vrásčitá, pozvedla tykadla a přejela s nimi po sále a svých dětech. "Ano," pravila, "měl křídla jako zlatý déšť."
"Matka umírá," řekl Misk.
Všechny tlumočící přístroje v sále opakovaly je-ho slova a po nich je tisíckrát znovu a znovu jeden druhému nevěřícně opakovali i kněží-králové.
"To nemůže být," řekl jeden z nich.
"Hnízdo je věčné," pravil druhý.
Zesláblá tykadla se zachvěla. "Chci mluvit s tím," promluvila, "kdo zachránil mé dítě."
Udivilo mě, když jsem ji slyšel mluvit o mocném, zlatém Miskovi jako o svém dítěti.
Pak jsem k té prastaré bytosti přistoupil.
"To jsem já," pravil jsem.
"Jsi mul?" otázala se.
"Ne," odpověděl jsem, "jsem svobodný."
"To je dobře," řekla.
V té chvíli se zástupem svých bratří protlačili dva kněží-králové s injekcemi a vystoupili na plošinu.
Když se chystali do jejího těla vpravit něco, co ji mě-lo udržet při životě nejméně dalších tisíc let, potřásla tykadly a odehnala je od sebe.
"Ne," pravila.
Jeden z těch dvou jí zřejmě hodlal vpravit do těla sérum i přes její námitky, avšak Misk ho přední nohou zadržel.
Druhý zatím prohlédl její tykadla a kalné hnědé oči.
Pak pokynul svému společníkovi, aby odstoupil. "Za-chránilo by ji to jen na několik ehnů," řekl.
Zaslechl jsem, jak jeden z kněží-králů neustále opakuje: "Hnízdo je věčné."
Misk položil tlumočníka na podlahu vedle umírající bytosti.
"Jenom on," řekla Matka.
Misk naznačil lékařům i ostatním kněžím-králům, aby odstoupili od plošiny, a ztišil dumočníka na podlaze na co nejmenší hlasitost. Pomyslel jsem si, jak dlouho potrvá, než se pachové sdělení rozptýlí ve vzdu-chu do nesrozumitelné směsice, která vyvane větracím systémem kamsi mezi černé útesy holého, mrazivého Sardaru.
Přiložil jsem ucho k tlumočníku.
Vycházel z něho slabý zvuk, který ostatní tlumočící přístroje v sále nemohly zachytit a převést do pacho-vých signálů.
"Byla jsem špatná," řekla.
Ohromilo mě to.
"Chtěla jsem být," pravila ta hnědá umírající bytost, "jedinou Matkou kněží-králů a naslouchala jsem své-mu prvorozenému, který chtěl být jediným prvoroze-ným Matky kněží-králů."
Staré tělo se otřáslo, možná bolestí, možná smut-kem, snad obojím. "Nyní zemřu," prohlásila, "ale rasa kněží-králů nesmí zemřít společně se mnou."
Sotva jsem rozuměl jejím slovům.
"Kdysi dávno," řekla, "Misk, mé dítě, sebral vejce samce a ukryl ho před Sarmem a všemi ostatními, kteří si nepřejí nové Hnízdo."
"Já vím," odpověděl jsem tiše.
"Ale nedávno," pokračovala, "asi před vašimi čtyřmi stoletími, mi pověděl o tom, co udělal a jaké důvody ho k tomu vedly." Zesláblá tykadla se zachvěla a jemné hnědé chloupky na nich se vztyčily jakoby následkem mrazivého závanu smrti. "Neřekla jsem mu nic, ale přemýšlela jsem o tom, co mi pověděl, hodně jsem přemýšlela a nakonec - společně s druhorozeným, který mezitím podlehl potěšení zlatého brouka, jsem tajně snesla samičí vejce a dovolila, aby bylo ukryto před Sarmem mimo Hnízdo."
"Kde je to vejce?" ptal jsem se.
Zdálo se, že mou otázku nevnímá, a já se o ni začal bát, protože jsem spatřil, že se její hnědé tělo svíjí v křečích, jež jsem považoval za předzvěst blížícího se konce jejího nezměrného života.
Jeden z lékařů ihned přiběhl a zavedl jehlu přes vnější kostru hluboko do její hrudi. Pak ji opět vytáhl a chvilku podržel její tykadla. Křeče ustoupily.
Pak odstoupil a sledoval nás z patřičné vzdálenosti stejně nehybně jako ostatní, kteří vypadali jako tisíc zkamenělých pozlacených soch.
"Vejce odnesli z Hnízda dva lidé," ozvalo se opět z tlumočníka, "lidé, kteří byli svobodní - jako ty sám - ne mulové. Ti ho ukryli."
"Kde ho ukryli?"

"Ti lidé," vyprávěla Matka, "se vrátili do svých měst, a jak jim bylo nařízeno, s nikým o té věci nikdy ne-mluvili. Stali se spojenci, prožili mnohá nebezpečí a útrapy, avšak úspěšně splnili svůj úkol a byli jeden druhému bratrem."
"Kde je to vejce?" opakoval jsem otázku.
"Avšak jejich města spolu vedla válku," pokračovala ta skomírající prastará bytost, jako by mi vůbec nevěno-vala pozornost, "a tito muži se v bitvě navzájem zabili a vzali si do hrobu i své tajemství." Matka se pokusila pozvednout velkou těžkou hlavu z kamenné plošiny, ale nepodařilo se jí to. "Podivný je tvůj druh," pravila, "napůl larl, napůl kněz-král."
"Ne," řekl jsem, "napůl larl, napůl člověk."
Matka chvíli mlčela. Pak tlumočník opět promluvil.
"Ty jsi Tarl z Ko-ro-by."
"Ano," přisvědčil jsem.
"Mám tě ráda."
Nevěděl jsem, co na to odpovědět, a tak jsem nic neříkal.
Stará tykadla se natáhla ke mně a já je jemně ucho-pil do dlaní.
"Dej mi gur," řekla.
Ohromen jsem od ní odstoupil, přešel k velké zlaté míse, spočívající na těžké trojnožce, nabral z ní do dlaně něco vzácné tekutiny a vrátil se zpět.
Pokusila se pozvednout hlavu, avšak ani tentokrát se jí to nepodařilo. Pomalu rozevřela čelisti, mezi nimiž jsem spatřil dlouhý, měkký jazyk.
"Chceš vědět o tom vejci," řekla.
"Pokud mi to chceš prozradit."
"Zničíš ho?"
"To nevím."
"Dej mi gur."
Vložil jsem jemně ruku mezi ty velké prastaré čelisti a dotkl se dlaní jejího jazyka, aby mohla okusit to, co na ní ulpělo.
"Hledej nomády, Tarle z Ko-ro-by," řekla, "hledej nomády."
"Ale kde je najdu?"
Její tělo se před mýma zděšenýma očima začalo hý-bat. Ustoupil jsem dozadu a ohromeně sledoval, jak se zvedá na nohy do plné výšky kněze-krále, s ty-kadly nataženými, jako by se jimi pokoušela zachytit cosi, co jsem já nevnímal. Ve svém náhlém fantas-tickém vzepjetí blouznivé síly vypadala jako skutečná Matka slavné rasy, krásná, mocná a skvělá.
A z tisíců tlumočníků v tom ohromném sále s holým stropem a stěnami zaznělo sdělení, jež vyslala nad zla-té hlavy svých dětí. Nikdy na to sdělení nezapomenu, neboť se v něm odrážel všechen smutek i radost její umírající velebnosti.
Já, stejně jako všichni kněží-králové, kteří byli v sále přítomni, jsme to vytušili z postoje jejího těla, držení předních končetin, náhle vnímajících tykadel, ba dokoce i z kalných hnědých kotoučů očí, jež jako by se na okamžik znovu rozjasni-ly. Hlasy tlumočníků byly prosté, tiché a mechanické. To sdělení se doneslo k mým uším jako kterékoli jiné banální sdělení. Matka řekla: "Vidím ho, vidím ho, má křídla jako zlatý déšť."
Její obrovité tělo se pak pomalu sesulo na plošinu a přestalo se otřásat. Tykadla se ochable složila vedle hlavy.
Misk k ní přistoupil a jemně se jí dotkl svými tykadly.
Obrátil se ke kněžím-králům.
"Matka je mrtvá," oznámil jim.
Kapitola dvacátá osmá
Gravitační porucha
Válka uvnitř Hnízda už probíhala pátý týden, její výsle-dek však byl dosud stále nerozhodný.
Po smrti Matky uprchl prvorozený Sarm a jeho stoupenci, kteří tvořili většinu, ze sálu, aby si přinesli stříbrné trubice.
Byly to energií nabité duté zbraně, jež se obsluhova-ly ručně, ale fungovaly přibližně na stejném principu jako mechanismus plamenné smrti. Po staletí ležely ne-použité v plastikových toulcích, avšak jakmile je z nich vyňali rozvášnění kněží-králové, byly připravené stej-ně jako v okamžiku, kdy do nich byly ukládány.
Napadlo mě, že s jedinou takovou zbraní by se člo-věk mohl stát ubarem celého Goru.
Na Miskovu výzvu se shromáždila pouhá stovka kněží-králů, kteří dohromady měli sotva tucet stříbrných trubic.
Hlavní stan Miskových sil se nacházel v jeho příbyt-ku, kde on sám nad pachovými plány chodeb promýš-lel rozmístění obrany.
Sarmovy jednotky, jisté si svou zdrcující převahou, nasedly na přepravní disky a křižovaly po chodbách a náměstích, avšak Miskovi kněží-králové po nich pá-lili ze skrytu místností, výklenků, ramp a střech budov otevřených komplexů.
Sarmovy jednotky brzy zaplatily krutou daň za své přílišné sebevědomí.
Takové vedení boje časem vynahradilo převahu mnohem početnějších jednotek prvorozeného a vál-ka se změnila na občasné průniky do týla nepřítele a drobné šarvátky.
Druhého dne druhého týdne bojů, poté, co se Sar-movy jednotky stáhly, jsem nastoupil na přepravní disk, ozbrojen mečem a stříbrnou trubicí, a vypravil se do neobsazených chodeb vedoucích k viváriu.
Přestože jsem se měl neustále na pozoru, nespat-řil jsem žádného nepřítele, dokonce ani žádné muly či matoky.
Předpokládal jsem, že mulové se, zděšení a zmatení, skrývali ve svých schránkách, žili ze zásob houby a vody a s hrůzou naslouchali zbraním svých pánů, jež jim svištěly nad hlavami.
Proto mě velice překvapilo, když ke mně z chodby dolehl vzdálený zpěv, který zněl stále hlasitěji. Zastavil jsem přepravní disk a s připravenou zbraní jsem čekal, co se bude dít.
Tunel, a jak jsem se později dozvěděl, i celý komplex náhle potemněl. Zářící koule se snad poprvé za celá staletí

vypnuly.
Zpěv však zněl bez jakékoli změny hlasitosti i rytmu dál. Zdálo se, že temnota na něj nemá žádný vliv.
Stál jsem na nehybném přepravním disku s připra-venou zbraní a čekal jsem. Pak jsem spatřil v chod-bě modrý záblesk mulí lampy a po něm další a další. Zvláštní bylo, že tato světla jako by vycházela ze stropu chodby.
Přestože jsem byl daleko od sálu guru, pochopil jsem, že to jsou nosiči guru, a já s obdivnou bázní sledoval dlouhý průvod humanoidních tvorů, kráčejí-cích bok po boku po stropě chodby. Nade mnou se jakoby na povel zastavili.
"Buď zdráv, Tarle Cabote," ozvalo se z chodby.
Upíral jsem svůj zrak na ten podivný průvod nad sebou, takže jsem si ho hned nevšiml.
Přečetl jsem si značku na jeho tunice. "Mul-Al-Ko!" vykřikl jsem radostně.
Přikročil k disku a pevně mi stiskl ruku.
"Al-Ka," opravil mě. "Rozhodl jsem se, že už nebudu otrokem."
"Tak ty jsi teď Al-Ka!" zvolal jsem o to radostněji.
Al-Ka pozvedl paži a ukázal na tvory nad našimi hlavami.
"I oni se rozhodli, že už nebudou otroky."
Nade mnou se ozval vysoký, avšak silný hlas, který jako by patřil starci i malému dítěti.
"Na tento okamžik jsme čekali patnáct tisíc let."
A další hlas řekl: "Pověz nám, co máme dělat."
Povšiml jsem si, že tvorové nade mnou, které budu dále nazývat nosiči guru, přestože už přestali být muly, stále ještě nesli své zlaté měchy.
"Nemají v nich gur," poznamenal Al-Ka, "ale vodu a houbu."
"Dobrá," řekl jsem, "ale pověz jim, že tato válka se netýká jich, ale kněží-králů a že se mohou vrátit do bezpečí svých komnat."
"Hnízdo umírá," řekl jeden z tvorů, visících nade mnou, "a my jsme se rozhodli, že zemřeme svobodní."
Al-Ka na mě pohlédl a odlesk visících lamp dodal jeho tváři zvláštní výraz.
"Rozhodli se," pravil.
"Dobrá," řekl jsem.
"Obdivuji je," pokračoval Al-Ka, "protože vidí ve tmě na dálku tisíce metrů a potřebují k tomu jen jednu mulí lampu. Dokážou žít jen o jednom soustu houby a doušku vody denně a jsou nesmírně stateční a hrdí."
"Pak je tedy obdivuji i já," řekl jsem.
Pohlédl jsem Al-Kovi do tváře. "Kde je Mul-Ba-Ta?" zeptal jsem se. Bylo to poprvé, co jsem ty dva muže neviděl spolu.
"Odešel do sálů, kde se nacházejí plantáže," odpo-věděl Al-Ka.
"Sám?"
"Ovšem. Tak můžeme dokázat dvakrát tolik."
"Doufám, že ho brzy uvidím."
"Myslím, že uvidíš," řekl Al-Ka, "protože světla byla vypnuta. Kněží-králové světlo nepotřebují, ale lidé jsou bez něho v nevýhodě."
"Pak tedy byla světla vypnuta záměrně kvůli mulům," došlo mi.
"Mulové povstali," pravil Al-Ka prostě.
"Budou potřebovat světlo," podotkl jsem.
"V Hnízdě jsou lidé, kteří vědí, co je třeba udělat," řekl Al-Ka. "Světlo se brzy zase rozsvítí, jakmile bude vyrobeno potřebné zařízení a do systému opět dodána energie."
Klid, s jakým hovořil, mě ohromil. Al-Ka, stejně jako ostatní lidé v Hnízdě, s výjimkou nosičů guru, nikdy nepoznal tmu.
"Kam máš namířeno?" zeptal se Al-Ka.
"Do jednoho z vivárií," odpověděl jsem, "pro mu-lu."
"To je dobrý nápad," pochválil mě Al-Ka. "Možná že i já si jednou opatřím mulu."
A tak se k viváriu vydal podivný průvod, který následoval přepravní disk, nyní spokojeně řízený Al-Kou.
V kupoli vivária jsem si vypůjčil mulí lampu a po rampách jsem vystoupil až ke čtvrté řadě schránek. Povšiml jsem si, že jsou prázdné, ale předpokládal jsem, že tu najdu jednu, která bude dosud uzamče-ná.
A v této uzamčené schránce, jež podle vnějších známek nesla stopy snah po otevření, jsem našel Viku z Treve.
Přes plastikové stěny schránky jsem v záři mulí lampy spatřil obrysy jejího těla, které se krčilo v jednom z koutů, co nejdále od dveří.
Zvedla se a zastínila si dlaní obličej proti ostré záři lampy, která jí svítila do očí.
Přestože byla oholená, připadala mi nevýslovně krás-ná ve svém zděšení a kratičkých plastikových šatech, jež byly jediným oblečením mul.
Sejmul jsem z krku smyčku s kovovým klíčem a oto-čil jím v těžkém zámku.
Zvedl jsem plastikovou přepážku vzhůru a otevřel schránku.
"- pane?" zeptala se nejistě.
"Ano," přisvědčil jsem.
Unikl jí tichý výkřik radosti.
Stála přede mnou, mhouřila oči proti světlu mulí lampy a pokoušela se usmát.
Ale zároveň se zdálo, že je vystrašená, a k mému údivu se neodvažovala přiblížit ke dveřím, které teď byly otevřené.
Dívala se na mě.
Tvářila se nerozhodně, jako by nevěděla, co udělám, ani proč jsem se pro ni vrátil.

A když za mnou spatřila tvory, kteří viseli jako pavou-ci u stropu vivária s mulími lampami v rukou a kteří jí nepochybně připadali odporní, vystrašilo ji to ještě víc.
"Co to je za bytosti?" zašeptala.
"Neobvyklí lidé," odpověděl jsem.
Prohlížela si malá, oblá těla, dlouhé nohy s polštářkovitými chodidly a ruce s dlouhými prsty a masitými dlaněmi.
Ze stropu ji pozorovaly stovky párů velkých, okrouh-lých, tmavých očí.
Otřásla se.
Pak znovu pohlédla na mě.
Neodvážila se mi položit jedinou otázku. Místo toho beze slova poklekla, jak se slušelo na její stav, a sklonila hlavu.
Pomyslel jsem si, že schránka Viku z Treve v mno-hém poučila.
Předtím, než sklonila hlavu, spatřil jsem v jejích očích tichou zoufalou prosbu bezprávné a bezmoc-né otrokyně, aby s ní její pán, jenž ji vlastní a drží v řetězech, zacházel laskavě.
Přemýšlel jsem, zda ji mám ze schránky vzít.
Viděl jsem, jak se jí třesou ramena v očekávání mé-ho rozhodnutí nad jejím osudem.
Nepřál jsem si už, aby tu byla zavřena, zejména když jsem věděl, co se děje v Hnízdě. Přes nedobytnost plastikové schránky jsem se domníval, že u Mis-kových jednotek bude ve větším bezpečí. Vivárium navíc opustila obsluha a ostatní schránky byly prázd-né, takže by bylo jen otázkou času, než by zemřela hladem. Nechtěl jsem se do vivária pravidelně vra-cet, abych ji nakrmil. Předpokládal jsem, že pro ni najdu vhodný úkryt poblíž Miskova hlavního stanu. V nejhorším případě jsem ji mohl držet svázanou ve své vlastní schránce.
Vika přede mnou klečela a ramena se jí třásla, avšak neodvažovala se pozvednout hlavu a vyčíst svůj osud z mých očí.
Tak rád bych jí věřil, ale věděl jsem, že si to nemohu dovolit.
"Vrátil jsem se pro tebe, Viko z Treve - otrokyně," pravil jsem pevným hlasem, "- abych tě odvedl z této schránky."
Vika ke mně pomalu pozvedla svou tvář s rozzářený-ma očima a chvějícími se rty.
"Děkuji ti, pane," zašeptala pokorně. V očích se jí objevily slzy.
"Říkej mi Cabote," řekl jsem jí, "jak bylo tvým zvy-kem."
Na Goru mi nevadilo, že mám vlastnit ženy způso-bem, který tu byl běžný, ale nikdy se mi příliš neza-mlouvalo, aby mě oslovovaly pane.
Stačilo pánem být.
Ženy, jež jsem na Goru měl, Sana, Talena, Lara a mnohé další, o nichž jsem ani nepsal, otrokyně vášně, pronajímané na hodinu v krčmách Ko-ro-by a Aru, kde se nalévala paga, otrokyně rozkoše, které mi z pohostinnosti nabídl přítel, u něhož jsem zůstal přes noc, poznaly, že jsem pán, a to stačilo.
Na druhou stranu jsem nebyl ani zásadním odpůr-cem tohoto oslovení. Už po krátkém pobytu na Goru jsem totiž poznal, i když jsem zcela nepochopil proč, že slovo "pán" dokáže dívku podivuhodně vzrušit, zvláště když je otrokyní a ví, že ji takto oslovený muž skutečně vlastní. Platí-li totéž i pro pozemské dívky, se neodva-žuji soudit.
"Dobrá, Cabote, můj pane," odpověděla Vika.
Když jsem pohlédl do Vičiných očí, spatřil jsem v nich slzy úlevy a vděčnosti, ale zároveň i projev ji-ného citu, nekonečně jemného a zranitelného, který pro mě zůstával záhadou.
Klečela v pozici otrokyně rozkoše, avšak dlaně na jejích stehnech se v němé prosbě mimovolně obracely ke mně, stejně jako její tělo, jež už zcela nespočívalo na patách. Jako by prosila, aby se mohla zvednout a vrhnout se mi do náruče.
Když však spatřila můj přísný pohled, položila dlaně opět na stehna, usedla na paty, sklonila hlavu a přinutila se upřít zrak na plastikové dno schránky pod mými sandály.
Celé tělo se jí třáslo bolestnou touhou.
Byla však pouhou otrokyní a neodvažovala se pro-mluvit.
"Podívej se na mě, otrokyně," poručil jsem jí.
Vzhlédla.
Usmál jsem se.
"K mým rtům," přikázal jsem jí.
S radostným výkřikem se mi vrhla do náruče a pla-kala.
"Miluji tě, pane," volala. "Miluji tě, Cabote, můj pa-ne."
Věděl jsem, že její slova nemohou být pravdivá, ale nechal jsem ji.
V srdci jsem již necítil zášť k Vice z Treve, ať už byla jakákoli.
Po několika minutách jsem jí přísně řekl: "Na to není čas." Zasmála se a odstoupila ode mě.
Otočil jsem se a vyšel ze schránky. Vika kráčela spo-řádaně dva kroky za mnou.
Přešli jsme po rampě k přepravnímu disku.
Al-Ka si Viku měřil zkoumavým pohledem.
"Je velmi zdravá," prohodil jsem.
"Nezdá se, že by měla silné nohy," zhodnotil Al-Ka štíhlá stehna, lýtka a kotníky otrokyně.
"To mi nevadí," pokrčil jsem rameny.
"Ani mně ne," přisvědčil Al-Ka. "Konec konců, vždycky ji můžeš přinutit, aby běhala sem a tam, a tak je posílila."
"To je pravda," řekl jsem.
"Myslím, že jednou si také opatřím mulu," pravil Al-Ka a pak dodal: "Ale musí mít silnější nohy."
"Dobrý nápad," odtušil jsem.
Al-Ka se ujal řízení přepravního disku a zamířil s ním ven z vivária do chodeb. Tiše jsme klouzali chodbami k Miskovu příbytku. Nosiči guru nad našimi hlavami nás následovali.

Viku jsem držel v náručí. "Věděla jsi," tázal jsem se, "že se pro tebe vrátím?"
Otřásla se a pohlédla do temné chodby před námi. "Ne," odpověděla, "věděla jsem jen, že uděláš, co budeš chtít."
Vzhlédla ke mně.
"Smí ubohá otrokyně žádat," zašeptala, "abys jí opět poručil ke svým rtům?"
"Poroučím ti to," řekl jsem a její rty opět dychtivě vyhledaly mé.

Později téhož odpoledne se objevil Mul-Ba-Ta, nyní už jen Ba-Ta, v čele zástupu bývalých mulů. Přicházeli ze sálů, kde byly pastviny a houbové plantáže, a stejně jako nosiči guru zpívali.
Někteří muži z houbových plantáží nesli na zádech velké pytle naplněné kvalitním podhoubím, jiní se prohýbali pod tíhou velkých košů čerstvě nařezaných hub, které nesli vždy dva a dva na dlouhé tyči. Mu-ži z pastvin hnali před sebou dlouhými zahrocenými tyčemi velké neohrabané antropody se šedou srstí, dobytek kněží-králů. Další pochodovali v dlou-hých řadách za sebou a na ramenou nesli vinuté liány simových rostlin, jejichž těžkými listy se dobytek živil.
"Brzy budeme mít hotové lampy," řekl Ba-Ta. Je to jen otázka výměny sálů, kde paseme dobytek."
"Máme dost houby, abychom vydrželi," prohodil je-den z pěstitelů hub, "dokud nezasadíme toto podhou-bí a nenařežeme příští sklizeň."
"Co jsme nepobrali, to jsme spálili," dodal další.
Misk udiveně přihlížel, jak mi ti lidé ukazují, co přinesli, a pak pokračují dál.
"Vítáme vaši pomoc," řekl, "avšak musíte poslouchat kněze-krále."
"Ne," prohlásil jeden z mužů, "my už kněze-krále neposloucháme."
"Ale přijmeme rozkazy od Tarla z Ko-ro-by," dodal další.
"Myslím, že uděláte nejlépe," řekl jsem jim, "když se té války mezi kněžími-králi nezúčastníte."
"Tvoje válka je i naše válka," namítl Ba-Ta.
"Ano," přidal se jeden z pastevců, který držel špiča-tou tyč, jako by to byl oštěp.
Jeden z pěstitelů hub vzhlédl k Miskovi. "Byli jsme v tomto Hnízdě vychováni," řekl knězi-králi, "a po-kládáme ho za své stejně jako vy."
Misk zacukal tykadly.
"Myslím, že mluví pravdu," poznamenal jsem.
"Ano," přisvědčil Misk, "proto jsem cukal tykadly. I já si myslím, že mluví pravdu."
A tak se bývalí mulové, lidé, kteří s sebou přinesli zásoby potravin Hnízda, zařadili po bok kněži-králi Miskovi a jeho několika stoupencům.
Vzhledem k nepřeberným zásobám potravin, jimiž disponoval Sarm, závisel výsledek bitvy do značné míry na palebné síle stříbrných trubic. Na Miskově straně jich bylo málo, já však spoléhal na to, že obratnost a odvaha bývalých mulů sehraje důležitou roli v dra-matu, k němuž se schylovalo v Hnízdě pod černými skalisky Sardaru.

Jak Al-Ka předpověděl, zářící koule v Hnízdě se opět rozsvítily, s výjimkou míst, kde byly přímo zničeny Sarmovými stříbrnými trubicemi.
Bývalí mulí technici, vyučeni kněžími-králi, zkon-struovali pomocnou stanici, jež dodávala energii do hlavního systému.
Když světla zablikala a rozsvítila se, propukli lidé v Miskově komnatě v mohutný jásot, kromě nosičů guru, pro něž zářící koule neměly takový význam.
Protože mě zaujala tvrdost plastikových schránek ve viváriu, promluvil jsem si o nich s Miskem a společně s dalšími kněžími-králi a lidmi jsme tímto plastikem obrnili letku přepravních disků, jejichž úderná síla se dala ještě vylepšit, když jsme k diskům připevni-li stříbrné trubice. I bez trubic se však disky hodily k průzkumu či relativně bezpečné přepravě.
Ohnivé výboje stříbrných trubic plastik poškodily a zkroutily, avšak pokud nebyl štít vystaven jejich účinku delší do-bu, výboje jím nepronikly. Žárová lampa, jak jsem věděl už předtím, nezanechávala na nepoddajném materiálu téměř žádné stopy.
Třetí týden války jsme se s obrněnými přepravními disky pustili do boje se Sarmovými jednotkami, přesto-že nepřítel měl značnou početní převahu.
Naše výzvědná služba ovšem byla daleko lepší než Sarmova a systém větracích šachet umožňoval mršt-ným mužům z houbových plantáží a podivuhodným nosičům guru volný pohyb téměř po celém Hnízdě. Kromě toho byli všichni bývalí mulové oblečeni do tunik bez pachových značek, které jim poskytovaly velice účinné maskování. Když jsem se například vra-cel z nájezdů s další stříbrnou trubicí, již jsem sebral zabitému Sarmovu stoupenci, dokonce ani Misk si mě nevšiml, přestože jsem od něho nestál dál než jeden metr.
Kněží-králové, kteří se připojili k Miskovi, měli vpředu a vzadu na hrudi namalované velké počáteč-ní písmeno M gorejské abecedy. Možná že se za to trochu styděli, avšak pro jejich bezpečnost to bylo nezbytné. Zpočátku se tomu skutečně mnozí bránili, ale když několikrát téměř vrazili do tichých nosičů guru, vyzbrojených stříbrnými trubicemi, nebo když kolem nich prošli bez povšimnutí, změnili názor a ne-chali si písmeno zřetelně namalovat, a pokud vybledlo, ihned si nechávali nátěr obnovit. Představa, že procháze-jí jen několik metrů od bledého, hbitého chlapíka z houbových plantáží, který se krčí ve větrací šachtě s žárovou lampou, aby jim spálil tykadla, nebo že se náhle ocitnou v obklíčení tuctu mlčenlivých pastevců se zahrocenými tyčemi, kněze-krále děsila.
Lidé a kněží-králové se v Miskově armádě skvě-le doplňovali. Co uniklo tykadlům, dokázaly docela dobře zachytit bystré lidské oči, a jemný pach, nepostižitelný lidskými smysly, zase snadno zaregistroval kněz-král. A když spolu bojovali bok po boku, začali si vážit jedni druhých, začali na sebe spoléhat, a jakkoli to zní neuvěřitelně, stali se přáteli.
Když byl zabit statečný kněz-král z Miskovy armády, lidé, kteří s ním byli v četě, plakali. Jindy zase kněz-král vynesl z

křížové palby stříbrných trubic jednoho z pavoučích nosičů guru, který byl zraněn.
Myslím si, že jednou z největších chyb, které Sarm ve válce o Hnízdo udělal, bylo špatné zacházení s muly.
Jakmile bylo jasné, že mulové ze sálů houbových plantáží a pastvin a nosiči guru přecházejí na Miskovu stranu, zřejmě usoudil, že muly v Hnízdě musí považovat za své nepřátele. Začal systematicky vyhlazo-vat všechny, kdo se ocitli na dostřel jeho stříbrných trubic, takže nyní i mnozí mulové, kteří by mu jinak nepochybně sloužili, přebíhali do Miskova tábora.
Díky těmto novým mulům, kteří nepracovali v sá-lech houbových plantáží a pastvin, ale ve vnitřních komplexech Hnízda, se nám otevřela celá škála dal-ších možností. Kromě toho jsme se z výpovědí přichá-zejících mulů dozvěděli, že zásoby potravin Sarmových kněží-králů nebyly tak velké, jak jsme si původně mys-leli. V Sarmových skladech se údajně nacházely už jen sudy s podřadnou houbou, jež byla shromážděna ze schránek zabitých či uprchlých mulů. Šířily se zprávy, že jediní mulové, které Sarm nepřikázal na místě zabít, byli implantovaní, mezi něž patřili tvorové jako Parp, s kterým jsem se setkal, když jsem před časem poprvé stanul před branami Hnízda kněží-králů.

S jedním z nejlepších nápadů, jak přispět k celkovému vítězství naší věci, přišel Misk, který mi předvedl něco, o čem jsem do té doby jen slýchal. Bylo to ovládání všudypřítomného fenoménu gravitace.
"Nebylo by někdy výhodné," zeptal se mě jednou, "kdyby přepravní disk mohl létat?"
Myslel jsem si, že žertuje. "Samozřejmě že by to bylo výhodné."
"Tak to udělejme," navrhl Misk a zastříhal tykadly.
"Ale jak?"
Jistě sis všiml, že přepravní disk je vzhledem ke své velikosti neobyčejně lehký," začal Misk.
"Ano."
"Je postaven ze slitiny, která je částečně odolná proti gravitaci."
Přiznám se, že jsem se tomu smál.
Misk mě udiveně sledoval.
"Proč cukáš tykadly?" ptal se.
"Protože slitina částečně odolná proti gravitaci pře-ce neexistuje."
"A co přepravní disk?"
Přestal jsem se smát.
Ano, pomyslel jsem si, co přepravní disk?
Pohlédl jsem na Miska. "Pro hmotné předměty," řekl jsem, "je gravitace právě tak typická jako jejich velikost a tvar."
"Ne," odpověděl Misk.
"A tudíž," pokračoval jsem, "neexistuje žádná slitina, odolná proti gravitaci."
"Ale přepravní disk existuje," připomněl mi.
Pomyslel jsem si, že Misk začíná být nanejvýš otrav-ný. "Ano," přisvědčil jsem, "ten existuje."
"Ve tvém starém světě," vysvědoval Misk, "se přírodní jev gravitace zatím nevyužívá, stejně jako tomu done-dávna bylo i v případě elektřiny či magnetismu. Přesto jste tyto druhé dva jevy do jisté míry ovládli - stej-ně jako jsme my, kněží-králové, do jisté míry ovládli gravitaci."
"Gravitace je něco jiného," namíd jsem.
"To je pravda," potvrdil Misk, "a proto jste ji také zřejmě dosud neovládli. Práce s gravitací je u vás zatím na matematicky popisném předstupni, nikoli na úrovni ovládání a přeměny."
"Gravitaci nelze ovládat," prohlásil jsem, "její princi-py jsou odlišné, týkají se veškeré hmoty. Prostě existuje a musí se s ní počítat."
"Co je to gravitace?" položil mi Misk nečekanou otázku.
Chvíli jsem přemýšlel. "Nevím," připustil jsem.
"Já ano," pravil Misk, "tak se dejme konečně do práce."
Čtvrtý týden války o Hnízdo byla naše obrněná loď hotová. Obávám se, že byla poněkud primitivní, až na to, že principy, na jejichž základě fungovala, byly mno-hem pokročilejší než cokoli, co by si dokázala před-stavit poněkud bolestně zaostalá pozemská věda. Loď se skládala vlastně jenom z přepravního disku, jehož spodek byl vyztužen plastikem ze schránek, a vrchního poklopu, který tvořila průhledná kopule z téhož mate-riálu. V přídi lodi se nacházely ovládací prvky a otvory pro stříbrné trubice. Loď neměla žádné vrtule, trysky či rakety a je velice těžké popsat, jakým způsobem byla poháněna. Mohu říci jen tolik, že využívala protichůd-ných sil gravitace tak, že celkové množství gravitačního uru, pokud lze použít tohoto nešikovného gorejského výrazu pro základní gravitační jednotku, zůstává kon-stantní, je však poněkud jinak rozděleno. Síla, náboj či jiná slova, jež člověka v souvislosti s výrazem ur napadají, tento jev podle mého názoru nevystihují, proto onen výraz raději ponechám nepřeložený. Ur je jednoduše cosi, co Misk dosadil do svých gravitač-ních rovnic. Kombinovaný ovládací a naváděcí systém disku fungoval na základě gravitačních senzorů, které se zaměřovaly na hmotné předměty a využívaly jejich gravitační přitažlivosti, zatímco odchylovaly přitažlivost jiných. Nikdy bych nevěřil, že je možné takovou loď sestrojit, avšak proti Miskovu hmatatelnému výsledku jsem sotva mohl postavit fyzikální argumenty svého starého světa.
Ovládáním gravitace dokázali kněží-králové před dávnými časy přenést svůj svět do naší sluneční sousta-vy, což je výkon, který by si jinak zřejmě vyžádal úplné vysušení modravých vod Thassy, aby bylo možno do-být celou zásobu vodíkových jader tohoto gorejského moře.
Samotný pohyb disku je neuvěřitelně plynulý a při letu na něm se zdá, že se pohybuje svět kolem. Když se na něm vznesete, jako by se pod vámi pohybovala ze-mě. Když zamíříte vpřed, jako by vám obzor letěl vstříc. Když zařadíte zpětný chod, obzor jako by klouzal zpět. Snad není třeba se o této věci příliš široce rozepisovat, ale ten pocit je velice

zvláštní, zejména při prvním letu. Je to, jako byste seděli v pokoji, zatímco celý svět víří a letí kolem vás. Tento jev je nepochybně následkem zeslabení účinku gravitačních sil, které jinak působí ony nepříjemné, zato však důvěrně známé pocity při zrychlování či brždění.
Není snad třeba říkat, že první disk byl takto pře-staven na bitevní loď. Posádku jsem tvořil já sám, Al-Ka a Ba-Ta. Misk letoun rovněž občas pilotoval, byl však pro něho příliš malý, takže ve stísněném prostoru nemohl stát, což byla skutečnost, jež ho nesmírně sužovala; kněží-králové totiž nesnášejí, když se nemohou napřímit. Myslím, že by se to dalo přirovnat k člověku, který by byl přinucen ležet na zádech, zatímco se kolem něho děje něco důležité-ho. Když ležíme na zádech, cítíme se nechránění, ohrožení a bezmocní a neklid, který bychom pociťo-vali, má nepochybně co dělat s pravěkými instinkty, jež nám velely bedlivě sledovat své okolí. Na druhou stranu jsem měl podezření, že Misk nezkonstruoval ka-binu letounu dostatečně velkou úmyslně, protože se už na počátku rozhodl podobných dobrodružství ne-zúčastňovat. Malá kopule sice nepochybně přispívala k lepším manévrovacím vlastnostem letounu v chod-bách, avšak Misk zřejmě v boji se svými bývalými brat-ry nedůvěřoval sám sobě. Snad rozumově pochopil, že musí zabíjet, přesto zřejmě nedokázal stisknout spoušť stříbrné trubice. Sarmovi stoupenci však bohužel po-dobnými zábranami ani v nejmenším netrpěli, stejně jako jimi naštěstí netrpěla ani většina přívrženců Mis-kových. Podobné zábrany uprostřed nepřátel, kteří si s takovými úvahami vůbec nelámali hlavu, se mi zdály být tím nejlepším způsobem, jak přijít o život.
Když jsme postavili loď, cítili jsme, že jsme konečně získali zbraň, která by mohla v této podivné podzemní válce rozhodnout. Palba stříbrných trubic mohla loď poškodit a následně i zničit, plastikový pancíř však ský-tal nezanedbatelnou ochranu její posádky, jež mohla poměrně bezpečně zničit cokoli, co jí přišlo do cesty.
Misk se tehdy rozhodl, a já s ním souhlasil, že dá Sarmově armádě ultimátum, aby loď pokud možno nebylo vůbec třeba použít. Kdybychom ji ihned a rozhodným způsobem zapojili do boje, snad bychom způsobili dru-hé straně těžké ztráty, ani jednomu z nás však nebylo příliš po chuti nepřítele fyzicky likvidovat, pokud se dalo zvítězit bez krveprolití.
Právě jsme zvažovali, jak to nejlépe udělat, když tu náhle jedna stěna Miskova bytu potemněla a bez je-dinéh zvuku se obrátila v prach tak lehký a jemný, že část nedopadla na podlahu, nýbrž pomalu stoupala vzhůru a vyvanula ven větrací šachtou, jíž byl odčerpá-ván vydýchaný vzduch.
Misk mě popadl a s neuvěřitelnou rychlostí kněží-králů skočil přes celou místnost, odstrčil mou schrán-ku takovou silou, že odletěla dobrých deset metrů stra-nou, zvedl padací dveře a spěšně se mnou sestoupil do podzemní chodby.
Hlava se mi točila. Kdesi nad sebou jsem slyšel volání, smrtelné výkřiky, nevýslovně děsivé hlasy lidí s přelámanými údy a zmrzačenými těly.
Misk se přitiskl ke stěně pod padacími dvířky a tiskl mě k hrudi.
"Co se to děje?" tázal jsem se.
"Gravitační porucha," vysvětloval Misk, "něco tako-vého nesmí provést ani kněz-král."
Hrůzou se chvěl po celém těle.
"Sarm by mohl zničit Hnízdo," pokračoval Misk, "a dokonce i celou planetu."
Naslouchali jsme zoufalým výkřikům. Neslyšeli jsme žádný rachot řítících se budov či padajících sutin. Sly-šeli jsme jen lidské hlasy a pouze podle jejich děsivých výkřiků jsme mohli soudit, jak strašlivá zkáza se nad námi odehrává.
Kapitola dvacátá devátá
Uspávací látka
"Sarm ničí vazby uru," řekl Misk.
"Zvedni mě!" vykřikl jsem.
"Zabije tě to," namítl Misk.
"Rychle!"
Misk uposlechl a já vylezl z chodby opět nahoru. Překvapeně jsem hleděl na zpustošené okolí. Miskův příbytek byl pryč a místo, kde stávaly stěny, označovaly jen hromádky prachu. Ve skále, skrz niž vedla přístupo-vá chodba k Miskovu příbytku, nyní zela obrovská díra, kterou bylo možno vidět do vedlejšího komplexu Hníz-da. Přeběhl jsem prázdnotu, jež tu vznikla, a prohlížel si komplex.
Nad ním viselo deset lodí, snad těch, které se pou-žívaly k sledování povrchu planety. Každá z nich měla na přídi kuželovitý nástavec.
Neviděl jsem, že by z těchto nástavců vyzařoval něja-ký paprsek, ale kam namířily, tam se hmotné předměty jakoby rozsypaly a zmizely v prašné mlze. Pod zářícími koulemi se vznášely šedavé oblaky částeček, jež vznikly následkem tohoto ničení. Kužely metodicky vykrajovaly do komplexu pravidelné čáry. Občas vyběhl na volné prostranství člověk či kněz-král, a tu se na něho za-měřil nejbližší kužel a člověk či kněz-král, podobně jako budovy a zdi, se ihned rozpadl na prach.
Rozběhl jsem se k dílně, kde jsme s Miskem zane-chali loď, kterou jsme upravili z přepravního disku.
Náhle jsem se ocitl přímo nad příkopem, který pře-de mnou s geometrickou přesností narýsovaly kuželovité rušičky gravitace do kamenné stavby samotného Hnízda. Příkop se otevřel u mých nohou, široký snad deset metrů a hluboký asi patnáct metrů.
Rozladěně jsem vykřikl, avšak v téže chvíli jsem vě-děl, co musím udělat. Vrátil jsem se o několik kroků zpět rozhodnut, že se pokusím příkop přeskočit. Gor je o něco menší než Země a také má menší gravitaci. Nebýt toho, byla by věc, kterou jsem zamýšlel udělat, zřejmě za hranicemi lidských možností. Netušil jsem, zda budu schopen skočit tak daleko, věděl jsem však, že se o to musím pokusit.
Rozběhl jsem se a přeskočil příkop asi s půlmetrovou rezervou. Nezastavoval jsem se a utíkal k Miskově dílně.
Minul jsem zbytky zdí, odstřelených zhruba půl me-tru nad podlahou po délce nejméně třiceti metrů, za nimiž se krčili nějací lidé.

U zdi ležel muž bez ruky a sténal. Ruku mu sebral neviditelný paprsek, vyslaný z lodi nad ním.
"Mé prs-ty," křičel, "bolí mě prsty!"
U něho klečela jakási dívka a pokoušela se kusem tkaniny zastavit krvácení. Byla to Vika! Přiběhl jsem k ní.
"Rychle, Cabote!" volala, "po-třebuji nějaké škrtidlo!"
Uchopil jsem pahýl mužovy paže a přitiskl potrhané svaly k sobě, abych zpomalil krvácení. Vika mezitím roztrhla tkaninu a s použi-tím malého úlomku oceli, který vzala ze zdi, rychle vyrobila škrtidlo, jež pevně ovinula kolem zbytků je-ho paže. Lékařova dcera provedla ten úkon opravdu rychle a obratně. Zvedl jsem se.
"Musím jít," řekl jsem.
"Mohu jít s tebou?" zeptala se,
"Je tě potřeba zde."
"Ano, Cabote," přisvědčila. "Máš pravdu."
Vztáhla ke mně ruku. Neptala se, kam jdu, ani mě už nežádala, aby se ke mně směla připojit.
"Dej na sebe pozor," řekla.
"Dám," odpověděl jsem. Muž opět zasténal a dívka se k němu obrátila, aby ho ošetřila.
Byla to opravdu Vika z Treve?
Rozběhl jsem se k Miskově dílně, otevřel dvojité dveře a skočil do lodi. Zajistil jsem poklop a za okamžik pode mnou podlaha náhle o metr poklesla a dveře mi vyletěly vstříc.
Za několik málo ihnů jsem se s lodí ocitl v otevře-ném komplexu Hnízda, které deset Sarmových lodí neustále ostřelovalo se stejnou systematičností a metodičností, s jakou by jiný rýsoval přímky či stříhal trávník.
O výzbroji Sarmových lodí jsem nevěděl nic. Byl jsem si vědom, že můj stroj je vyzbrojen pouze stří-brnou trubicí, zbraní, kterou rušičky svým ničivým potenciálem daleko převyšovaly. Věděl jsem také, že pláštík, který tvořil pancíř lodi, mi proti Sarmovým zbraním neskýtá o nic víc ochrany než list papíru. Sarmovy zbraně totiž nepůsobily soustředěně na jedno místo a netavily materiál, nýbrž vysílaly energii, jež ničí-la materiál pomocí gravitace, tříštila ho a rozptylovala do okolí.
Jakmile jsem opustil dílnu, podlaha komplexu se pode mnou propadla a já se vznesl k zářícím koulím až pod samý vrchol kopule. Žádná ze Sarmových lodí si mě zřejmě nevšimla.
Zaměřil jsem vedoucí loď a přiblížil se k ní, abych zvýšil účinnost stříbrné trubice. Asi dvě stě metrů nad ní jsem zahájil palbu. Útočil jsem na její záď, abych byl z dosahu ničivého kuželu na její přídi.
Ke své radosti jsem spatřil, že kov černá a praská jako nafouklá konzerva. Proletěl jsem kolem lodi a za-mířil vzhůru k břichu druhé, kterou se mi podařilo rozpárat jedinou syčivou dávkou ze stříbrné trubice. První loď se pomalu naklonila na bok a pak se zřítila k zemi. Doufal jsem, že vlajkovou loď řídil samotný Sarm. Druhý stroj zamířil prudce vzhůru a roztříštil se o kamenný strop. K podlaze dopadla pouze sprška úlomků.
Ostatních osm lodí náhle ustalo ve své ničivé činnos-ti a zůstalo nerozhodně viset nad komplexem. Napadlo mě, že mezi sebou nejspíše komunikují. Jejich posád-ky určitě nečekaly, že se střetnou s odporem. Možná že mě ani neviděly.
Zatímco nepřátelské stroje visely ve vzduchu jako ohromené buňky v kapce vody, zamí-řil jsem opět dolů a zaútočil.
Třetí loď se pod mou soustředěnou palbou rozlomila, jako by byla pouhou hračkou, čtvrtou jsem zasáhl přímo doprostřed trupu a odhodil ji svým zásahem dobrých sto metrů stranou.
Zbývajících šest lodí se drželo u sebe a mířilo svými kuželovitými rušičkami do šesti stran, já však byl nad nimi.
Kdybych se tentokrát pokusil znovu seshora zaúto-čit, nedokázal bych svou polohu před nimi utajit, a nejméně jedna z lodí by mě zřejmě zasáhla svou ničivou zbraní.
Mou polohu by však brzy objevily tak jako tak.
Dvě z lodí se už přesouvaly na jiné místo, aby jedna zaujala postavení pod flotilou a druhá nad ní. Za oka-mžik už nebudu mít možnost útočit, aniž by to pro mě znamenalo jistou smrt.
Klenba kopule vzlétla kamsi vysoko a já se ocitl přímo uprostřed šesti strojů, obklopen ze všech stran, seshora i zezdola.
Viděl jsem, jak snímače na lodních přídích zkouma-jí okolí.
Mě však najít nemohly.
Povšiml jsem si, že všechny stroje mají střešní po-klopy. V komplexu bylo dostatek kyslíku, aby kněží-králové mohli poklopy otevřít a vyhlédnout ven, avšak žádný z nich tak neučinil. I nadále se spoléha-li na své přístroje a jistě byli překvapeni, že mě s jejich pomocí nedokážou zaměřit.
Pro vysvětlení tohoto jevu se jim nabízely dvě hy-potézy: za prvé, že jsem komplex již opustil, za druhé, že se nacházím v jejich středu. Usmál jsem se, neboť jsem si byl jist, že ta druhá hypotéza by kněze-krále nikdy nenapadla, protože byla příliš nepravděpodobná a kněží-králové byli hluboce racionální tvorové.
Naše lodě tam visely bez pohnutí nejméně půl gorejského ahnu, pak celý ahn. Pousmál jsem se. Tento-krát jsem si byl jist, že dokážu čekat déle než kněží-králové.
Obrysy lodě pode mnou se náhle zachvěly a rozost-řily a loď zmizela.
Srdce mi poskočilo!
Pozemní palba!
Představil jsem si Miska, který se odhodlal doběh-nout do své skvěle vybavené dílny, nebo snad vyslal rozzlobené kněze-krále k nějakému tajnému arzená-lu, kde se nacházela zbraň, již by Misk nikdy nepoužil, nebýt Sarmova hanebného rozhodnutí!
Zbylých pět lodí se téměř okamžitě seřadilo a zamí-řilo k jedné z chodeb, která vedla ven z komplexu.
První loď, která se přiblížila k jejímu ústí, se změnila v obláček prachu, avšak ostatní čtyři lodě a má vlastní, jež je těsně následovala, proletěly závojem drobných částic do tunelu, který vedl zpět do oblasti ovládané Sarmem.

Před sebou jsem nyní měl čtyři lodě, jež se snažily uniknout pryč.
S uspokojením jsem zaznamenal, že šíře tunelu jim nedovolí nijak manévrovat.
Rozhodl jsem se stisknout spoušť stříbrné trubice. Z hlavně vyšlehl ničivý záblesk ohně a v následujícím okamžiku se proti mému pancéřovanému přepravní-mu disku rozletěly kusy oceli a trubek.
Některé z těchto úlomků letěly takovou silou, že vy-ryly do tvrdého plastiku hluboké brázdy a vychýlily loď poněkud z dráhy. Přesto se mi však tou změtí trosek podařilo proletět a mohl jsem pokračovat v pronásle-dování.
Zbylé tři lodě byly nyní daleko přede mnou. Zvýšil jsem rychlost na maximum, abych je dostihl.
Povedlo se mi to ve chvíli, kdy tři lodě dosáhly dalšího velkého komplexu. Zahájil jsem palbu na třetí z nich, avšak zdálo se, že trubice je téměř vybitá. Ačko-li jsem tiskl spoušť naplno, účinek byl podstatně slabší. Třetí loď se vychýlila z dráhy a bok měla následkem mého útoku zčernalý a pomačkaný. Posádka však nad ní opět získala kontrolu a jako krysa zahnaná do kouta ji obrátila proti mně. Za okamžik jsem se mohl ocit-nout v dosahu palby kuželu její rušičky.
Obrátil jsem loď vzhůru a pokusil se znovu vystřelit, ale palba by-la ještě slabší než předtím. Snažil jsem se držet nad nepřátelskou lodí, abych zůstal mimo dosah hrozivé-ho kuželu v její přídi. Koutkem oka jsem si všiml, že i druhé dvě lodě se obracejí, aby mě mohly zaměřit.
Spatřil jsem, jak se střešní poklop na poškozené, nicméně dosud funkční a nebezpečné lodi, otvírá. Z lodi vyhlédla hlava kněze-krále. Zřejmě jsem po-škodil nějaké snímací zařízení. Kněz-král kroužil tykadly kolem a zaregistroval mě právě v okamžiku, kdy jsem stiskl spoušť a odstřelil jeho zlatou hlavu z trupu, který bezvládně sklouzl otvorem zpět do lo-di. Stříbrná trubice možná ztrácela svůj náboj, přesto však zůstávala mocnou zbraní proti nekrytému nepří-teli. Jako podrážděný sršeň jsem zalétl k otevřenému poklopu poškozené lodi a vypálil dovnitř. Stroj byl odmrštěn stranou jako balón a v příštím okamžiku vybuchl. Rychle jsem obrátil svou loď k zemi. Byl jsem rychlý, ale ne dost, protože plastiková kopule disku odletěla pryč a zanechávala za mou lodí sloup roztříštěných úlomků. Zbytky plastikové kopule mě sotva mohly ochránit před prudkými poryvy protivětru a měl jsem co dělat, abych nad svým strojem neztratil vládu.
Stříbrná trubice stále ještě byla ve střílně, avšak vyčerpala tolik energie, že už pro Sarmovy lodě ne-představovala žádnou hrozbu. Teprve několik metrů od dlažby náměstí se mi podařilo dostat stroj opět pod kontrolu. Rychle jsem zaletěl do středu komple-xu budov, kde jsem zastavil několik metrů nad ulicí, jež mezi nimi procházela.
Jedna ze Sarmových lodí nade mnou přeletěla jako jestřáb a obloukem se vracela. Mohl jsem ji snadno zasáhnout, avšak trubice už byla proti lodi prakticky nepoužitelná.
Budova nalevo ode mě se rozsypala a zmizela.
Nezbylo mi než vyletět se svým strojem vzhůru těsně pod trup lodi útočníka.
Provedl s lodí několik obratů, avšak já se ho držel příliš těsně, takže nemohl použít svou rušičku.
Vítr kolem mě fičel a rval mi ruce od ovládacích prvků stroje.
Pak jsem spatřil něco, co jsem nečekal.
Druhá ze Sarmových lodí se obrátila proti prvé.
Nevěřil jsem vlastním očím, ale pomalý, plynulý po-hyb, s nímž druhá loď pozvedla kužel své rušičky, mě nemohl nechat na pochybách, že si vzala na mušku svého spojence.
Loď nade mnou se zachvěla, jako by se chtěla obrá-tit a uniknout, avšak pilot posléze pochopil marnost takového počínání. Místo toho se pokusila namířit svou vlastní rušičku proti nenadálému nepříteli.
Zalétl jsem se svou lodí k zemi jen okamžik předtím, než celá loď nade mnou tiše vybuchla a proměnila se v oblak třpytících se kovových úlomků.
Využil jsem poletujících trosek lodi, nepozorovaně jsem proletěl mezi ulicemi komplexu a dostal se po-slední lodi do týla. Můj stroj reagoval pomalu a byl špatně ovladatelný. Ke svému zděšení jsem spatřil, že poslední loď se pomalu obrací proti mně a zaměřu-je na mě kužel rušičky. Vznášel jsem se bezmocně ve vzduchu a čekal, až budu zničen. Věděl jsem, že široké-mu paprsku rušičky neuniknu. Divoce jsem se vrhl na ovládací prvky, avšak ty nereagovaly. Přeletěl jsem nad nepřátelským strojem, který se obracel za mnou a držel mě neustále na mušce. Pak náhle bez varování zmizela záď mé lodi a já cítil, jak mi zbytek paluby mizí pod nohama a padá na budovy pode mnou. Vytáhl jsem ze střílny stříbrnou trubici a přeskočil na záď nepřátelské lodi.
Připlazil jsem se k poklopu a zatahal za držadlo.
Poklop byl uzamčen!
Loď se naklonila na stranu. Piloti se zřejmě domní-vali, že ji zasáhl vrak mého disku, a pokoušeli se ho shodit do ulic pod sebou. Možná že si však byli vědomi, že jsem přeskočil na jejich loď.
Vsunul jsem stříbrnou trubici do závěsů poklopu a stiskl spoušť.
Loď se naklonila ještě víc.
V trubici už téměř nezbyla žádná energie, ale díky bezprostřední blízkosti byl i oslabený paprsek dostateč-ně účinný a dokázal roztavit závěsy poklopu.
Vypáčil jsem poklop, který se vzápětí prudce otevřel, a já náhle vlál bezmocně ve vzduchu. Jednou rukou jsem se držel hrany poklopu, v druhé jsem svíral stříbrnou trubici. Viděl jsem, že loď se přesouvá stá-le více na bok. Spěšně jsem vhodil trubici dovnitř a vklouzl za ní dříve, než se loď stačila úplně ob-rátit. Letěla teď břichem vzhůru a já stál uvnitř na jejím stropě. Za okamžik se však opět narovnala a já našel svou stříbrnou trubici. V lodi byla tma, protože její posádku tvořili pouze kněží-králové. Otevřeným poklopem však dovnitř pronikalo trochu světla.
Ve dveřích přede mnou se náhle objevil kněz-král. Když si povšiml, že poklop je otevřený, zůstal zaraženě stát.
Stiskl jsem spoušť stříbrné trubice, která pouze krát-ce zapraskala. Zlaté tělo kněze-krále zčernalo, napůl rozpůlené se chvíli potácelo kolem stěn, až mi nakonec padlo k nohám.
Za prvním knězem-králem následoval druhý. Stiskl jsem opět spoušť, která však tentokrát nereago-vala.
V přítmí lodi jsem spatřil, jak zacukal tykadly.

Hodil jsem po něm nepotřebnou trubicí jako dý-kou, ale ta se jen neškodně odrazila od jeho hrudi.
Velké laterální čelisti se otevřely a zase zavřely.
Z chápavých předních nohou vyklouzly špičaté če-pele.
Tasil jsem meč, který jsem neustále nosil s sebou, a s bojovým výkřikem Ko-ro-by jsem se rozběhl vpřed. Okamžitě jsem se však vrhl k zemi, proklouzl pod vy-sunutými čepelemi a sekl po zadních nohou kněze-krále.
Ze signálních žláz kněze-krále vyvanul silný pach podobající se strašlivému výkřiku. Tvor se naklonil na stranu a hmátl po mně předními končetinami.
Přestože nyní vlekl břicho po zemi, posouval se hrozivě vpřed na podpůrných končetinách a zbytku zadních končetin a chňapal po mně čelistmi.
Vskočil jsem mezi jeho čepelovité výrůstky a vnořil meč do jeho lebky.
Kněz-král se roztřásl.
Ustoupil jsem.
Toto byl tedy způsob, jak zabít kněze-krále, po-myslel jsem si, stačí smrtelně poškodit systém jeho nervových uzlin na hlavě. A nezdálo se mi to nepravděpodobné, protože hlavní smyslové ústrojí, tykadla, se nacházelo právě tam.
Pak, jako bych byl jeho domácí mul, ke mně kněz-král prosebně natáhl tykadla. Přál si, abych mu je pročesal? Byl stále při sobě? Nebo snad zešílel bolestí?
Nechápavě jsem tam stál, a kněz-král tedy sám provedl, co si přál. Pohodil velkou zlatou hlavou, která byla na dosah ostří mého meče, a nechal si utnout svá tykadla. Opustil vnější svět, v němž přestal být pánem, a cele se uzavřel do své bolesti. Po chvilce se svezl mrtev na ocelovou podlahu lodi.
Zjistil jsem, že posádku lodi tvořili pouze dva kněží-králové, z nichž jeden ji zřejmě pilotoval, zatímco druhý obsluhoval rušičku. Loď nyní plula vzduchem nikým neřízena. Jejím pilotem pravděpodobně býval druhý kněz-král, který přišel vyšetřit osud svého druha.
S výjimkou místa pod otevřeným poklopem panova-la na lodi tma.
Přesto jsem se klopýtavě vydal na příď k ovládacím prvkům.
Tam jsem ke své velké radosti našel dvě plně nabité stříbrné trubice.
Do stropu pilotní kabiny, v místě, kde podle mého úsudku měla být jen prázdná stěna, jsem udělal díru, aby dovnitř mohlo proudit svědo.
Ve světle, které nyní pronikalo do pilotní kabiny, jsem si prohlédl ovládací prvky.
Našel jsem spoustu pachových jehel, přepínačů, tla-čítek a kotoučů, z kterých jsem nebyl vůbec moudrý. Řízení mého vlastního stroje bylo přizpůsobeno pro tvora s primárně vizuální orientací. Přesto jsem si podle ovládacích prvků, které měl můj přestavěný disk, odvodil umístění ovládací koule, jíž se nastavu-je jakýkoli z nekonečného množství směrů a ovládání výšky a rychlosti. Nejprve jsem sice s lodí prudce narazil do zdi komplexu. Improvizovaným otvorem ve stropě jsem spatřil, jak se jedna ze zářivých koulí osvětlení roztříštila. Nakonec se mi přece jen poda-řilo s lodí bezpečně přistát. Protože jsem nedovedl používat snímací přístroje kněží-králů, a tudíž pro mě neexistoval způsob, jímž jsem mohl vizuálně kon-trolovat směr letu, aniž bych vyřezal do přídě další díry a způsobil tím požár či dokonce explozi, rozhodl jsem se loď opustit. Nedokázal jsem si vůbec představit, jak bych ji řídil chodbami zpět. A i kdyby se mi podařilo dopravit ji do prvního komplexu Hnízda, Misk by ji s největší pravděpodobností okamžitě zničil svou vlast-ní rušičkou.
Proto se zdálo nejbezpečnější opustit loď, najít nejbližší větrací šachtu a tou se pak vrátit zpět do míst, jež ovládal Misk.
Vylezl jsem stropním otvorem z lodi a sklouzl po jejím boku na zem.
Budovy tohoto komplexu byly opuštěné.
Rozhlížel jsem se kolem sebe po tichých ulicích a prázdných oknech kdysi rušné čtvrti.
Zdálo se mi, že slyším nějaký šramot. Zastavil jsem se a chvíli soustředěně naslouchal, avšak žádný další zvuk se už neozval.
Nemohl jsem se zbavit pocitu, že mě kdosi sleduje.
Náhle jsem uslyšel mechanický hlas dumočníka. Jsi mým vězněm, Tarle Cabote," pravil.
S prstem na spoušti stříbrné trubice jsem se prudce otočil.
Než jsem však mohl spoušť stisknout, zavanul ke mně podivný pach. Nedaleko stál Sarm a za ním Parp, tvor s očima, které připomínaly kotoučky ohnivé mědi.
Přestože jsem měl prst na spoušti, nedostávalo se mi dost síly, abych ji stiskl.
"Uspávací látka zapůsobila," zaslechl jsem ještě Parpův hlas.
Potom jsem jim padl k nohám.

Kapitola třicátá
Sarmův plán

"Byl jsi implantován."
Ta slova ke mně doléhala jakoby z velké, mlhavé dálky. Pokusil jsem se pohnout, ale nepodařilo se mi to.
Otevřel jsem oči a pohlédl do dvou plamenných ko-toučků hrozivého, kulatého Parpa. Za ním jsem spat-řil soupravu zářících koulí, které mě pálily přímo do očí. Poblíž stál kněz-král nahnědlé barvy, velmi štíhlý a hranatý, jenž vypadal velice staře. Jeho tykadla však byla stejně čilá a ostražitá jako tykadla kterékoli jiné z těch zlatých bytostí, k jejichž druhu patřil.
Paže a nohy jsem měl připoutané ocelovými pásky k rovné, úzké plošině, opatřené kolečky. Podobně mi spoutali i hrdlo a pás.
"Dovol, abych ti představil kněze-krále Kuska," řekl Parp a ukázal na vysokou hranatou postavu, nachýle-nou na jednu stranu.
Tak to je on, pomyslel jsem si, ten, který vytvořil Al-Ku a Ba-Tu, biolog, jeden z prvních v Hnízdě.

Bolestně jsem otočil hlavou a rozhlédl se po míst-nosti. Vypadala jako operační sál, plný přístrojů a při-hrádek s jemnými kleštičkami a nožíky. V jednom z koutů stál velký válcový stroj s tlakovými dvířky, zřejmě sterilizátor.
"Jsem Tarl z Ko-ro-by," pravil jsem slabě, jako bych se chtěl ujistit o své totožnosti.
"Už ne," usmíval se Parp. "Máš tu čest být jako já bytost kněží-králů."
"Byl jsi implantován," ozvalo se z tlumočníka vysoké nahnědlé postavy za Parpem.
Cítil jsem se náhle zesláblý a bezmocný.
Přestože jsem necítil žádnou bolest ani nevolnost, jak bych očekával, pochopil jsem, že tito tvorové mi vložili do mozku jednu z těch zlatých sítěk, jež by-lo možno ovládat ze sledovacího sálu kněží-králů. Připomněl jsem si muže z Aru, kterého jsem před časem potkal na opuštěné cestě do Ko-ro-by. Musel se jako robot řídit pokyny kněží-králů, dokud se nakonec nepokusil síťce vzepřít. Následné přetížení mu spálilo vnitřek lebky a osvobodilo ho, aby mohl odejít do Prašných měst.
Zhrozil jsem se nad tím, co se stalo, a uvažoval jsem, jaký pocit to bude, nebo zda si vůbec budu něčeho vě-dom, až kněží-králové zapojí své ovládací přístroje. Nejvíce ze všeho mě však děsilo, že mě nyní budou moci využívat k tomu, abych škodil Miskovi a svým přátelům. Mohli mě poslat zpátky, abych špehoval, mařil plány, ničil zařízení, či snad dokonce abych zabil Miska, Al-Ku a Ba-Tu a další vůdce, kteří všich-ni byli mými přáteli. Otřásl jsem se hnusem, když jsem si uvědomil, co se ze mě stalo. Parp se zasmál. Měl jsem chuť stisknout rukama ten jeho tlustý krk.
"Kdo to provedl?" zeptal jsem se.
"Já," odtušil Parp. "Operace není tak složitá, jak by sis možná myslel, a já, už ji prováděl mnohokrát."
"Patří ke kastě lékařů," pravil Kusk, "a svou manuál-ní zručností předčí i kněze-krále."
"Z jakého města?" zeptal jsem se.
Parp se na mě upřeně zadíval. "Treve," odpověděl.
Zavřel jsem oči.
Napadlo mě, že za daných okolností mi nezbývá než se zabít, dokud jsem ještě pánem svých myšlenek. Jinak mě Sarm využije jako své zbraně, aby mohl zničit mé přátele. Pomyšlení na sebevraždu mě vždycky děsilo, protože život se mi zdá vzácný a krátký čas, který byl každému z nás vyměřen k poznání světa, by měl být opatrován, i kdyby byl prožíván v bolesti a smutku. Avšak za daných okolností mi připadalo rozumnější se života vzdát, protože některé věci jsou ještě vzácnější, a myslím, že nebýt jich, život sám by ztratil svou cenu.
Kusk, moudrý kněz-král, který snad znal lidskou psychologii, se obrátil k Parpovi.
"Nesmíme dopustit, aby si vzal život dřív, než se aktivuje ovládací síťka," řekl.
"Ovšemže ne," přitakal Parp.
Zmocnila se mě beznaděj.
Parp vytlačil plošinu, na níž jsem ležel, ven z míst-nosti.
Jsi člověk," oslovil jsem ho, "zabij mě."
Vysmál se mi.
Na chodbě vyňal z mošny koženou krabičku, v které měl ostrý skalpel, jímž mi přejel po předloktí.
Strop nade mnou se začal kymácet.
"Sleene," proklel jsem ho.
A upadl do bezvědomí.

Mým vězením byl gumový disk asi půl metru silný o průměru přibližně tří metrů. Uprostřed disku byla malá prohlubeň s železným kruhem. Tímto kruhem byl prostrčen řetěz, k němuž byl připojen těžký kovový kroužek, který jsem měl na krku. Na kotníky mi na-víc nasadili okovy a ruce mi svázali za zády železnými pouty.
Samotný disk se nacházel na Sarmově velitelství, ne-pochybně na jeho vlastní přání. Občas se nade mnou vztyčil a vykládal o bojových úspěších své strategie. Čepel, již jsem mu před časem usekl v komnatě Matky, mu mezitím dorostla.
Sarm mi touto čepelí, která byla zlatější a čerstvější než zbytek jeho těla, zamával nad obličejem. "Tohle je další důkaz nadřazenosti kněží-králů nad lidmi," prohlásil a cukal tykadly.
Neřekl jsem na to ani slovo, avšak regenerační schopnosti kněží-králů, těch hrozivých zlatých nepřá-tel, s nimiž jsme se my, pouzí lidé, odvážili změřit síly, mě ohromily.
Nemohl jsem tušit, kolik z toho, co mi Sarm v ty dny říkal, bylo pravda, několik věcí jsem však věděl najisto, o jiných jsem se dozvěděl z hlášení kněží-králů a několika implantovaných mulů, kteří Sarmovi sloužili. Na velitelství býval puštěný dumočník a nebylo těžké pochopit, o čem je řeč. Tlumočník tu byl kvůli bytostem jako Parp, kteří na velitelství trávili většinu času.
V těch dnech se mě zmocňovala bezmocná zuřivost, nemohl jsem však dělat nic než klečet nebo ležet spou-taný v disku, zatímco venku se odehrávaly líté boje.
Sarm z nějakého důvodu stále otálel se spuštěním ovládací síťky, s jejíž pomocí by mě mohl poslat vyplnit svůj příkaz.
Parp se často zdržoval poblíž, pokuřoval ze své ma-ličké dýmky a neustále si ji připaloval stříbrným zapalo-vačem, který jsem při prvním setkání s ním považoval za zbraň.
Porušení gravitace se přestalo v boji používat. Uká-zalo se, že Misk, který Sarmovi od počátku nevěřil, sestrojil vlastní gravitační rušičku. Nikdy by ji ovšem nepoužil, kdyby to předtím neudělal Sarm. Ale teď, když Miskova armáda disponovala podobnou ničivou zbraní, se Sarm zalekl a své stroje stáhl.
Vyrozuměl jsem, že po Hnízdě se nyní pohybují nové letouny, lodě sestrojené Miskovými lidmi a disky, které Sarmovi lidé vybavili pancířem. Pomyslel jsem si, že v hangárech Hnízda už nezbyla žádná pátrací loď. Počet lodí na obou stranách však byl téměř vyrovnaný a boj ve vzduchu stále nepřinesl rozhodnutí, v něž jsme s Miskem doufali, nýbrž

vedl znovu k patové situaci, stejně jako předtím boje na zemi.
Nedlouho po Sarmově neúspěšném útoku gravitač-ních rušiček se v Miskově části Hnízda rozšířily různé choroboplodné organismy, z nichž mnohé byly po ce-lá staletí neznámé. Úzkostlivá hygiena kněží-králů a mulů, spojená s Miskovými dezinfikujícími paprsky, však tuto hrozbu zažehnala.
Nejdivočejší a nejstrašnější, alespoň z pohledu kněží-králů, bylo vypuštění zlatých brouků z jejich cho-deb poblíž Hnízda. Asi dvě stě těchto tvorů bylo dopra-veno v uzavřených discích kněžími-králi, vybavenými dýchacími přístroji, do čtvrtí ovládaných nic netušícím Miskem a jeho silami.
Výměšky, jež se tvoří v hřívách zlatých brouků a jež mě omámily v bludišti jejich úzkých chodeb, mají na citlivá tykadla kněží-králů pro lidskou mysl až nepochopitelně pronikavý účinek a vábí je, bezmoc-né a zhypnotizované, do rozevřených čelistí brouků, kteří pak stiskem svých dutých klešťovitých čelistí pro-kousnou jejich krunýř a vysají z nich veškerou tělní tekutinu.
Miskovi kněží-králové začali opouštět své úkryty a stanoviště a vycházeli na ulice s těly nakloněný-mi kupředu a tykadly namířenými ve směru, odkud se linul vábivý pach brouků, a aniž by svým pře-kvapeným lidským spolubojovníkům cokoli vysvětli-li, odkládali zbraně a nechávali se bez odporu za-bít.
Pak jakási statečná žena, bývalá mula, pochopila, co se děje, vzala jednomu ze zmatených pastevců hůl na dobytek, rozběhla se proti broukům a začala je bít a bodat. Pastevci jí brzy přispěchali na pomoc a společ-ně se jim podařilo bachraté dravce zahnat zpět, odkud přišli.
Hned na druhý den jeden ze Sarmových zvědů od-ložil svou zbraň a, jak říkají kněží-králové, podlehl potěšení zlatého brouka.
Brouci, kteří se nyní potulovali volně po celém Hnízdě, se tak stali větším nebezpečím pro Sarmovy síly, protože žádný z Miskových kněží-králů se neod-važoval ven bez člověka, který by ho ochránil v případě, že by narazil na zlatého brouka.
Po několika dnech začali zlatí brouci přirozeně shá-nět kořist a ve své honbě za potravou se přesunuli do částí Hnízda, jež ovládali Sarmovi kněží-králové, pro-tože tam se nesetkávali s křičícími lidmi a pasteveckými holemi.
Nebezpečí bylo tak veliké, že všichni implantovaní mulové včetně Parpa byli posláni do ulic, aby chránili Sarmovy kněze-krále.
Pro lidskou mysl je nepochopitelné, že ani za těch-to okolností nedovolovali Sarm a Misk lidem, aby zlaté brouky zabíjeli. Z důvodů, které vysvětlím později, kněží-králové tyto nebezpečné tvory se srostlými křídly jen neradi zabíjejí nebo nechávají zabíjet.
Skutečnost, že zlatí brouci se volně pohybují po Hnízdě, přinutila Sarma, aby se v boji o svou zá-chranu obrátil o pomoc k lidem, protože lidé jsou vůči omamnému pachu broukovy hřívy, který tak sil-ně působí na smyslové orgány kněží-králů, relativně odolní, zvláště v dobře větraných částech Hnízda.
Sarm tedy rozhlásil po celém Hnízdě úplnou amne-stii pro bývalé muly a nabídl jim, aby se opět stali otroky kněží-králů. Protože se mu zdálo, že tato velkorysá nabídka nemusí být dostatečně přitažlivá, přislíbil navíc tubu soli na každého muže a po po-rážce Miskových vojsk ještě dvě ženy, zřejmě zajatkyně. Ženám z Miskových jednotek nabídl zlato, šperky, vzácné kameny, jemné hedvábí, svolení k tomu, aby si směly nechat narůst vlasy, a mužské otroky, kteří měli rovněž pocházet z řad zajatců po plánované porážce Miskových sil. Neopomněl samozřejmě dodat, že jeho armáda kněží-králů má stále značnou převahu nad Miskem, a to jak početní, tak materiální. Tvrdil, že je-ho vítězství je neodvratné, a v tom případě bude vždy lepší stát na jeho straně.
Přestože bych Miska a svobodu nikdy nevyměnil za službu v Sarmově vojsku, musel jsem si přiznat, že konečné vítězství bude asi patřit Sarmovi a že jeho návrhy mohou znít pro některé bývalé muly přitažli-vě, zvláště pro ty, kdo před válkou zastávali v Hnízdě vysoké funkce.
Mohl jsem to sice očekávat, přesto mě však překvapi-lo, že jsem mezi prvními přeběhlíky z Miskový armády našel Viku z Treve.
Zjistil jsem to jednoho rána, když mě probralo prud-ké šlehnutí bičem.
"Vzbuď se, otroku!" zaslechl jsem nad sebou hlas.
Se vzteklým výkřikem jsem ve svých řetězech s ná-mahou poklekl a zatahal za kovový kroužek, který mě držel při zemi.
Na záda mi dopadala jedna rána biče za druhou.
Pak jsem uslyšel její smích a poznal jsem, čí ruka svírá rukojeť biče.
Přestože měla tvář skrytou za hedvábným závojem a byla oděna v roucho zahalení, poznal jsem ji bezpeč-ně podle jejího hlasu, očí a držení těla. Žena, která nade mnou stála s bičem, oblečená v nejvybranějším hedvábí, s purpurovými rukavicemi a zlatými sandály, byla nepochybně Vika z Treve.
Setřásla závoj z tváře, pohodila hlavou a rozesmála se.
Pak mě opět šlehla bičem.
"A teď," zasyčela, "jsem já tvou paní!"
Hleděl jsem jí pevně do očí.
"Tušil jsem, jaká opravdu jsi," řekl jsem. "Přesto jsem doufal, že ti křivdím."
"Jak to myslíš?" tázala se.
"Nezasloužíš si nic lepšího než být otrokyní."
Tvař se jí zkřivila zlostí a opět mě šlehla bičem, ten-tokrát přes tvář. Ochutnal jsem krev, která mi stékala po tváři.
"Dej pozor, ať ho nezraníš příliš vážně," řekl Sarm, který stál za ní.
"Je to můj otrok!" zvolala.
Sarm zacukal tykadly.
"Dostaneš ho až po mém vítězství," prohlásil. "Ještě ho chci k něčemu použít."

Vika na něho netrpělivě, téměř pohrdavě pohlédla a pak pokrčila rameny. "Dobrá," řekla, "počkám si." Podívala se na mě a ušklíbla se. "Však ty mi ještě zaplatíš. A jenom já, Vika z Treve, vím, jak přinutit muže, aby mi zaplatil."
Mohlo mě pouze těšit, že k Vičiným nohám jsem byl připoután jedině s pomocí kněží-králů, že jsem si sám nenasadil otrocký kroužek kolem krku ve snaze se jí zavděčit.
Vika se prudce otočila, až kolem ní roucha zavířila, a opustila velitelství.
Sarm přistoupil blíž. "Vidíš, mule," pravil, "jak kněží-králové využívají proti lidem jejich instinkty?"
"Ano," přisvědčil jsem, "vidím."
Přestože mě od ran bičem pálilo celé tělo, více mě bolelo pomyšlení, že Vika je opravdu taková, jak jsem si myslel, přestože jsem v hloubi duše vždy doufal, že se mýlím.
Sarm pak přistoupil k panelu na jedné ze stěn a oto-čil knoflíkem. "Zapínám tvou ovládací síťku," prohodil.
Zacloumal jsem řetězy.
"Předběžné testy jsou jednoduché," vysvědoval Sarm, "a pro tebe snad i zajímavé."
Do místnosti vstoupil Parp, postavil se nade mě a zabafal ze své dýmky. Všiml jsem si, že vypíná dumočníka.
Sarm se dotkl ciferníku.
"Zavři oči," zašeptal Parp.
Necítil jsem žádnou bolest. Sarm si mě pozorně prohlížel.
"Snad je potřeba zvýšit výkon," poznamenal Parp a zvýšil hlas tak, aby jeho slova zachytil i Sarmův tlumočník.
Sarm na jeho návrh otočil znovu knoflíkem. Pak se opět dotkl ciferníku.
"Zavři oči," zašeptal Parp, tentokrát o poznání nalé-havěji.
Nevím proč, ale uposlechl jsem.
"Otevři je," pravil Parp.
Uposlechl jsem.
"Skloň hlavu."
Uposlechl jsem.
"Otoč hlavou zprava doleva," vyzval mě Parp. "A teď na zleva doprava."
Nechápal jsem proč, ale učinil jsem, oč mě žádal.
"Byl jsi v bezvědomí," řekl mi Parp. "Teď už nejsi ovládán."
Rozhlédl jsem se. Spatřil jsem, že Sarm vypnul pří-stroj.
"Co si vybavuješ?" vyptával se Sarm.
"Nic," odpověděl jsem.
"Smyslové údaje prověříme později," odtušil Sarm.
"Počáteční reakce," ozval se Parp zvýšeným hlasem, "vypadají nadějně."
"Ano," potvrdil Sarm, "odvedl jsi prvotřídní práci."
Sarm se poté obrátil a opustil místnost.
Pohlédl jsem na Parpa, který se usmíval a bafal ze své dýmky.
"Tys mě neimplantoval," došlo mi konečně.
"Ovšemže ne," pravil Parp.
"Ale co Kusk?"
"Patří k nám."
"Ale proč?"
"Zachránil jsi jeho děti."
"Ale on nemá žádné pohlaví, ani žádné děti," podivil jsem se.
"A co Al-Ka a Ba-Ta?" připomněl mi Parp. "Myslíš, že kněží-králové nejsou schopni lásky?"

Vězení na gumovém disku už mi nepřipadalo tak ne-snesitelné.
Parpa poslali znovu do ulic zahánět zlaté brouky, kdyby se snad chtěli nebezpečně přiblížit k některému ze Sarmových kněží-králů.
Z rozhovoru, který jsem vyslechl na velitelství, jsem vyrozuměl, že Sarmovým vábením se nechalo zlákat jen nevelké množství lidí z Miskovy armády, přesto se však našli takoví, jako například Vika z Treve, kteří opustili své přátele a přiklonili se ke straně, jež měla lepší vyhlídky na vítězství. Pokud jsem však mohl soudit, mužů a žen, kteří přeběhli k Sarmovi, byla jen hrstka.
Jednoho dne nechal Sarm ze sálů nad námi přivést všechny lidi, kteří tam byli ubytováni, většinou otrokyně komnat. Vystrašené a nic nechápající dívky by mu sotva byly v boji co platné, mohly však přilákat muže z Miskovy armády, aby kvůli nim dezertovali. Dívky měly být jakousi odměnou za spáchanou zra-du a vzhledem k tomu, že krása otrokyň komnaty byla v Hnízdě vyhlášená, předpokládal jsem, že by v této roli mohly docela dobře obstát. K mému pře-kvapení a potěšení se však o svou sladkou odměnu přišlo přihlásit jen asi půl tuctu mužů. Válka pokra-čovala a na mě hluboce zapůsobila věrnost a odvaha Miskových mužů a žen, kteří byli za trochu houby, doušek vody a svobodu ochotni obětovat své živo-ty v jednom z nejpodivuhodnějších sporů, v jakých kdy lidé bojovali, po boku jednoho z nejzvláštnějších spojenců, který kdy požádal lidský druh o pomoc.
Vika mě chodívala mučit každý den, avšak nebylo jí už dovoleno mě bičovat.
Nejspíš mě kvůli tomu nenáviděla ještě víc, pochy-buji však, že se hloubka a zuřivost její zášti dala vůbec změřit.
Později dostala na starost mé krmení a se zjevným potěšením mi házela kusy houby a pozorovala, jak jazy-kem chlemtám vodu z pánve, kterou mi dala do disku. Jedl jsem, protože jsem si chtěl uchovat co nejvíce síly. Cítil jsem, že ji budu ještě potřebovat.

Sarm, jenž obvykle býval v komnatě přítomen, se tím vším zřejmě nesmírně bavil, protože vždy, když mě tupila, urážela, a někdy dokonce bila svou malou pěstí, stával opodál a cukal tykadly. Novou mulu si zřejmě oblíbil a čas od času si od ní v mé přítomnosti nechal česat tykadla, což Vika dělala velice ráda.
"Jak jsi ubohý," řekla mi jednou, "a jak zářivý, silný, statečný a vznešený je kněz-král!"
A Sarm k ní natáhl svá tykadla, aby mohla pročesat jemné zlaté chloupky, které je zdobily.
Pozornost, již Vika věnovala Sarmovi, mě vyváděla z míry, což jsem nepochybně nedokázal beze zbytku skrýt, protože Sarm tuto pozornost v mé přítomnosti často vyžadoval a Vika mu k mé nelibosti vždy ochotně vyhověla.
Jednou jsem se neudržel a vykřikl na ni: "Jsi jen mula na hraní!"
"Zmlkni, otroku," odpověděla povýšeně. Pak na mě pohlédla a vesele se rozesmála. "Za tohle půjdeš spát o hladu!"
Usmál jsem se, když jsem si vzpomněl, jak jsem ji kdysi jako její pán potrestal tím, že jsem jí nedal najíst. Teď to budu já, kdo zůstane bez jídla, přesto jsem si však pomyslel, že to za to stálo. Jen ať o tom přemýšlí, říkal jsem si, ať o tom přemýšlí - Vika z Treve - mula na hraní!
Zjistil jsem, že toužím sevřít její tělo do náruče, zvrátit jí hlavu a vtisknout jí na rty dlouhý polibek pána jako tehdy, když jsem ji ještě vlastnil.
Vyhnal jsem podobné myšlenky z hlavy.
Válka v Hnízdě se zatím pomalu překvapivě ob-racela v Sarmův neprospěch. Nejdůležitější událostí v Sarmově táboře byl odchod velké skupiny kněží-králů vedené Kuskem, která se vzdala Miskovi a slí-bila mu podporu. Otázka porušení věrnosti byla mezi kněžími-králi, kteří následovali Sarma proto, že byl prvorozený, nepochybně předmětem dlouhých diskusí a úvah. Proti Sarmovi však hovořil způsob, jakým válku vedl, zejména zacházení s muly, využití gravitačních po-ruch, pokus rozšířit v Hnízdě nemoci a nakonec, ale-spoň podle uvažování kněží-králů, odporné zneužití zlatých brouků. Kusk přešel se svou skupinou k Miskovi v době, kdy byl boj dosud stále na vážkách, a jejich roz-hodnutí tedy nemohlo být ovlivněno osobními zájmy. Působilo to naopak dojmem, že kvůli svým zásadám přešli na stranu, která s největší pravděpodobností prohraje. Zanedlouho poté se však i mnozí další kněží-králové, překvapení Kuskovým rozhodnutím, začali přimlouvat za ukončení války a někteří z nich přeběhli k Miskovi. Zoufalý Sarm shromáždil svou armádu, nalo-žil ji do šesti pancéřovaných přepravních disků a vtrhl na Miskovo území. Miskovi bojovníci je však díky své skvělé výzvědné službě, již obstarávali lidé, očekáva-li, postavili diskům do cesty barikády a ostřelovali je z okolních střech. Jen čtyři disky se vrátily.
Bylo zřejmé, že Sarm přechází z útoku do obrany, protože jsem slyšel, jak vydává rozkazy k zatarasení chodeb, které vedly do jím kontrolovaných částí města.
Jednou jsem zaslechl svist stříbrných trubic jen několik stovek metrů od velitelství. Vztekle jsem cloumal řetězy, jež mě tu držely jako bezmocného zajatce, zatímco venku probíhaly rozhodující boje.
Pak boj náhle utichl a já pochopil, že Miskovy jed-notky byly přinuceny ustoupit.
Denní příděl houby se od doby, kdy jsem byl za-jat, zmenšil o třetinu. Povšiml jsem si, že někteří ze Sarmových kněží-králů už neměli tak zářivě zlatou barvu jako předtím. Na hrudi a břiše se jim objevovaly hnědavé skvrny, jež prozrazovaly, že trpí žízní.
Myslím, že teprve tehdy začali v Sarmově táboře skutečně pociťovat nedostatek zásob, které pěstitelé hub a pastevci vzali s sebou nebo zničili.
V těch dnech mi Sarm konečně prozradil, proč mě ponechal naživu, když mě mohl už dávno odstranit.
"Povídá se, že mezi tebou a Miskem je úmluva Hníz-da," řekl jednou. "Zanedlouho se o tom přesvědčíme."
"Co chceš udělat?" tázal jsem se.
"Pokud je mezi vámi úmluva Hnízda," vysvětloval Sarm a zacukal tykadly, "Misk bude za tebe ochoten i zemřít."
"Nerozumím."
"Dá svůj život za tvůj."
"To nikdy."
"Ne," vykřikla Vika, která stála u dveří, "patří mně!"
"Neboj se, malička," chlácholil ji Sarm. "Získáme Miskův život a ty budeš mít svého otroka."
"Nevěř Sarmovi," varoval jsem ji.
"Máš slovo kněze-krále," prohlásil Sarm.
Kapitola třicátá první
Sarmova pomsta
Místo setkání bylo dohodnuto.
Mělo k němu dojít na jednom z náměstí v oblasti ovládané Sarmovými jednotkami.
Misk měl na náměstí přijít sám, aby se tam setkal se mnou a Sarmem. Nikdo z nás neměl mít u sebe zbraň. Poté, co se Misk vzdá Sarmovi, jsem měl být údajně volný.
Já však věděl, že Sarm neměl ani v nejmenším v úmyslu dodržet svůj slib, naopak hodlal Miska zabít a zlikvidovat tak hlavu odporu. Mě si pak chtěl zřej-mě ponechat jako otroka pro Viku, i když já jsem se domníval, že mě nejspíš také zabije, přestože by tím zmařil její plány na pomstu, jež ve svém nitru hýčkala jeho domácí mula.
Když mě Sarm odvázal, sdělil mi, že malá skříňka, již držel, spustí mou ovládací síťku a při sebemenší znám-ce neposlušnosti či vzdoru nemilosrdně zvýší výkon - a mozek se mi doslova vyvaří z hlavy.
Řekl jsem, že rozumím.
Napadlo mě, co by Sarm asi dělal, kdyby věděl, že Parp s Kuskem mě vůbec neimplantovali.
V rozporu s dohodou, že všichni přijdeme neozbrojeni, si Sarm pověsil zezadu na řemen dumočníka stříbrnou trubici tak, aby nebyla zpředu vidět.
K mému překvapení se domácí mula Vika z Treve dožadovala toho, že bude svého zlatého pána doprová-zet. Nejspíš se

obávala, že by mě mohl zabít a připravit ji o sladké chvíle pomsty, na něž tak dlouho čekala. Sarm to zpočátku odmítal, avšak Vika prosila tak úpěnlivě, až nakonec svolil, že může jít s námi.
"Tolik si přeji vidět slavné vítězství svého pána!" žadonila, a ten-to argument zřejmě zlatého Sarma přesvědčil, takže jí dovolil se k nám připojit.
Musel jsem jít asi tucet kroků před Sarmem, který držel v jedné ze svých chápavých končetin ovládací skříňku, aby mohl spustit zlatou síťku, o níž si myslel, že je implantována v mém mozku. Vika se držela po jeho boku.
Konečně jsem na opačném konci náměstí spatřil pomalu kráčející postavu Miska.
Pocítil jsem k tomu zlatému obrovi nesmírnou ná-klonnost. Přestože byl kněz-král, neváhal přijít a obě-tovat svůj život za můj, protože jsme se kdysi dotkli navzájem tykadly a díky úmluvě Hnízda se stali jeden druhému přítelem.
Když se zastavil, zůstali jsme také stát.
A pak jsme opět vykročili vpřed po dlaždicích ná-městí, jež se nacházelo v hlubinách Sardaru ve skrytém Hnízdě kněží-králů.
Když byl dost blízko, avšak stále ještě z dosahu stříbr-né trubice, rozběhl jsem se vpřed, mával jsem rukama a křičel v naději, že mě uslyší: "Vrať se! Je to past! Vrať se!"
Misk se zastavil.
Za zády jsem uslyšel věcný hlas Sarmova tlumočníka: "Za tohle zemřeš, mule."
Otočil jsem se a viděl, jak se celá Sarmova čepelovitá postava třese zlostí. Dvěma háčky na přední noze prudce otočil knoflíkem na ovládací skříňce. "Zemři, mule," řekl.
Já jsem však zůstal klidně stát.
Sarmovi trvalo pouhý okamžik, než mu došlo, že byl oklamán, a odhodil skříňku na dlaždice náměstí, kde se roztříštila na tisíc kousků.
Připravil jsem se na výstřel ze Sarmovy stříbrné trubice, kterou rychle strhl ze zad a namířil mi ji na prsa.
"No dobrá," řekl Sarm, "zabije tě tedy stříbrná tru-bice."
Tělo se mi vypjalo v očekávání žhavého ohnivého plamene, který náhle vyšlehne z trubice a spálí mé tělo na popel.
Zaslechl jsem slabé klapnutí spouště, avšak rána ne-vyšla. Sarm vztekle stiskl spoušť ještě jednou.
"Nestřílí!" ozvalo se ze Sarmova tlumočníka a celý jako by údivem strnul.
"Ne," vykřikla Vika, "dnes ráno jsem ji vybila!"
Barevné hedvábí vířilo kolem Vičina těla, když se ke mně rozběhla. Zpod roucha zahalení vyňala můj meč, poklekla se skloněnou hlavou a vložila mi ho do dlaně. "Cabote, můj pane!" zvolala.
Uchopil jsem meč.
"Povstaň, Viko z Treve," vyzval jsem ji, "jsi teď svo-bodná žena."
"Co to má znamenat?" ozvalo se ze Sarmova tlumoč-níka.
"Přála jsem si vidět slavné vítězství svého pána!" vy-křikla vzrušeně Vika.
Jemně jsem dívku odstrčil stranou.
"Co to má znamenat?" opakoval Sarmův tlumočník.
"Znamená to, že jsi prohrál," odpověděl jsem mu.
Sarm mi hodil stříbrnou trubici na hlavu. Sehnul jsem se a zaslechl, jak s rachotem dopadla na dlaždice daleko za mnou.
Sarm se k mému úžasu otočil, a přestože před ním stál pouhý člověk, prchal z náměstí pryč.
Vika mi padla do náruče a plakala. Za okamžik stál vedle nás Misk.

Válka byla u konce.
Sarm zmizel a po jeho zmizení a údajné smrti Mis-kovi odpůrci složili zbraně, protože je držela pohroma-dě jen Sarmova silná osobnost a úcta, již k němu jako k prvorozenému chovali.
Kněží-králové, kteří mu sloužili, většinou věřili, že tím ctí zákony Hnízda, ale teď, když Sarm zmizel, se titulu nejstaršího ujal Misk, ačkoli se narodil až jako pátý, a jemu nyní byli podle týchž zákonů Hnízda povinováni věrností.
Větší starostí nám působili bývalí mulové, kteří pře-běhli k Sarmovi, protože se nechali zlákat jeho sliby a uvěřili, že jeho strana zvítězí. Potěšilo mě, že těchto zrádců nebylo víc než několik desítek. Asi dvě třetiny z nich byli muži, zbytek ženy. Nenašel se mezi nimi žádný nosič guru, ani nikdo z houbových plantáží či pastvin.
Al-Ka a Ba-Ta dorazili se dvěma zajatými mulami, vystrašenými, zamračenými dívkami, oblečenými jen do krátkého plastiku bez rukávů. Klečely jim u nohou a navzájem je k sobě poutal řetěz, který měly kolem krku připevněný dvěma visacími zámky. Zápěstí měly spoutaná za zády otrockými náramky.
"Uprchlice," prohodil Al-Ka.
"Kde je teď vaše zlato, drahé kamení a hedvábí?" tázal se Ba-Ta dívek.
Zasmušile sklopily zrak.
"Máme je zabít?" zeptal se Al-Ka.
Dívky na sebe pohlédly a třásly se hrůzou.
Přistoupil jsem k Al-Kovi a Ba-Tovi blíž.
Zamrkali jsme na sebe. Chápal jsem, co chtějí udě-lat. Ani jeden z nich neměl v úmyslu některému z těch líbezných stvoření nijak ublížit.
"Jestli chcete -" pokrčil jsem rameny.
Dívkám unikl zděšený výkřik.
"Prosím, ne!" vzlykla jedna a úpěnlivě na nás hledě-la, zatímco druhá přitiskla čelo na podlahu k Ba-Tovým nohám.
Al-Ka si je pozorně prohlížel. "Tahle," prohodil, "má silné nohy."
Ba-Ta si prohlédl druhou dívku. "Tahle," řekl, "vy-padá zdravě."

"Chceš žít?" zeptal se Al-Ka první z dívek.
"Ano!" vykřikla.
"Dobrá," odpověděl Al-Ka, "budeš žít - jako má otrokyně."
"- pane!" řekla dívka.
"A ty?" zeptal se Ba-Ta přísně druhé dívky.
Aniž by pozvedla hlavu, řekla: "Jsem tvou otrokyní, pane."
"Zvedněte hlavy," rozkázal Al-Ka. Obě dívky zvedly hlavy a třásly se přitom po celém těle.
K mému překvapení pak Al-Ka a Ba-Ta vytáhli z vaků zlaté kroužky, jež si samozřejmě předem k tomuto úče-lu připravili. Ozvala se dvě krátká zaklapnutí a štíhlá hrdla dívek nyní obepínal odznak jejich postavení. Po-čítal jsem, že to bude na nějaký čas jediný kousek zlata, který uvidí. Na jednom z kroužků bylo vyryto ‚Al-Ka', na druhém ‚Ba-Ta'.
Poté Al-Ka odemkl zámky na řetězu, jímž byly muly připoutány k sobě, a vykročil jedním směrem, zatímco Ba-Ta zamířil na opačnou stranu. Zdálo se, že oba bý-valí mulové už nejsou tak nerozluční jako dřív. Odešli, každý z nich následován jednou dívkou se spoutaným zápěstím za zády.
"A jaký osud čeká mě?" zasmála se Vika z Treve.
"Jsi svobodná," připomněl jsem jí.
"Ale co můj osud?" zeptala se a stále se na mě usmívala.
Usmál jsem se také. "Bude podobný jako osud těch dvou," řekl jsem, popadl ji do náruče a odnášel jsem ji z místnosti.
Roucho zahalení kolem ní vířilo.

Několik dní jsme se s Miskem radili o tom, jak nejlépe zorganizovat Hnízdo, rozvrácené válkou. Nejjednoduš-ší otázky se týkaly obnovy služeb a zabezpečení výživy kněží-králů a lidí. Složitější už bylo politické uspo-řádání, jež by dovolovalo těmto dvěma zcela odlišným druhům obývat jedno sídlo v míru a pokoji. Misk byl nečekaně ochoten přiznat lidem právo spolurozhodo-vat o záležitostech Hnízda, a navíc i umožnit návrat do měst těm, kdo si nepřáli v Hnízdě zůstat.
Diskutovali jsme o těchto věcech, když tu se podlaha příbytku, kde jsme seděli, náhle vzedmula a popraska-la. V témže okamžiku se dvě stěny rozpadly a s racho-tem se sesypaly na podlahu. Misk zakryl mé tělo svým a pak svou obrovskou silou zvedl a setřásl ze svých zad těžké kameny, jako by to byla voda.
Zdálo se, že otřesy postihly celé Hnízdo.
"Zemětřesení!" vykřikl jsem.
"Sarm není mrtev," pravil Misk. Byl celý bílý od prachu a rozhlížel se nevěřícně na rozvaliny kolem sebe. V dálce jsme slyšeli, jak se bortí část Hnízda, zastřešená mohutnou kopulí, a jak na budovy dopadají těžké kusy kamene. "Chce zničit Hnízdo," řekl Misk, "a celou planetu s ním."
"Kde je?" tázal jsem se.
"V energetické stanici," odpověděl Misk.
Přelezl jsem hromadu kamení, vyběhl z místnosti a naskočil na první přepravní disk, který jsem našel. Přestože cesta, jíž jsem se řítil vpřed, byla rozbitá a za-sypaná, plynový polštář, na němž se disk vznášel, mě bezpečně, i když prudce a trhaně, zvedal nad sutiny.
Disk zasypala sprška kamení a já přes clonu zvíře-ného prachu a drobných úlomků, jež se vznášely v chodbě, téměř neviděl. Přesto jsem se brzy ocitl u stanice. Seskočil jsem z disku a rozběhl se ke dveřím. Byly uzamčené, avšak netrvalo dlouho a po-blíž jsem našel větrací šachtu. Odstranil jsem mřížku a vlezl dovnitř. Ani ne za minutu jsem vykopl další mřížku na opačném konci šachty a seskočil do velkého sálu s mohutnou koulí, kde se vyráběla energie. Po Sarmovi nebylo nikde ani stopy. Sám bych přístroje, které poškodil, opravit nedokázal, proto jsem přešel ke dveřím a odsunul závoru, aby Misk se svými techni-ky mohli dovnitř. Sotva jsem tak učinil, žhavý proud ze stříbrné trubice sežehl dveře nad mou hlavou. Ohlédl jsem se a spatřil Sarma na úzkém ochozu kolem vel-ké modré koule, jež v sobě skrývala zdroj energie. Asi metr ode mě se v mramorové podlaze objevilo další černé spálené místo. Kličkuje a vyhýbaje se Sarmovým střelám, doběhl jsem k plášti koule, kde mě Sarm ze svého místa nahoře nemohl zasáhnout.
Pak jsem přes plášť modré koule, která kryla zdroj energie, spatřil jeho zlatou postavu vysoko nad sebou na úzkém můstku nad nejvyšším bodem. Vystřelil na mě a vypálil do koule pod sebou díru, jež otevřela zdroj energie. Táž střela prorazila kouli kousek za mý-mi zády. Žhavý proud spálil sám sebe a stačil pouze na to, aby propálil kouli, avšak další, který by prošel obě-ma otvory v plášti, mohl být mnohem nebezpečnější. Musel jsem se ukrýt jinam. Sarm jako by o mě ztra-til zájem, snad se domníval, že jsem mrtev. Mnohem pravděpodobnější však bylo, že šetřil náplň v stříbrné trubici na důležitější věci, protože začal systematicky odstřelovat panely na vnější kouli a ničil jednu sou-stavu za druhou. Po jeho výstřelech šlehaly z panelů velké plameny a Hnízdo a celá planeta se hrozivě otřásaly. Pak Sarm vypálil přímo do zdroje energie, který začal temně dunět a vyvrhovat gejzíry fialového ohně vzhůru, téměř až k otvorům, jež Sarm vypálil do koule.
Poblíž vstupních dveří do sálu jsem spatřil zlatou klenutou postavu jednoho z obávaných brouků, který, zřejmě zmaten a vyděšen, přišel chodbou a vlezl do sálu dveřmi, které jsem otevřel pro Miska a jeho kněze-krále. Kde se zdrželi?
Napadlo mě, že chodba se zřejmě zřítila a oni se teď snaží k továrně na výrobu energie prohrabat.
Věděl jsem, že se musím pokusit Sarma zastavit, ale co jsem mohl dělat? On měl stříbrnou trubici, zatímco já jsem byl ozbrojen pouze gorejským mečem.
Sarm pálil další a další dlouhé dávky do panelů ve stěnách vnější koule, nepochybně s úmyslem zničit přístroje. Doufal jsem, že taková palba brzy vyčerpá náboj zbraně.
Opustil jsem svou skrýš a začal stoupat vzhůru po úzkém ochozu, který se ovíjel kolem koule, jež v so-bě tak tak zadržovala bublající, syčící kapalinu, zuřivě narážející do jejích hladkých stěn.

Šplhal jsem rychle a brzy jsem spatřil Sarma na vrcholku koule, odkud mi kdysi ukázal, čeho všeho kněží-králové dosáhli, a kde jsem poprvé uslyšel o modifikacích nervových uzlin, díky nimž jeho rod získal své obrovské schopnosti a moc. Dosud o mně nevěděl, snad ho nenapadlo, že bych byl takový blázen a vydal se po nekrytém ochozu za ním.
Pak se náhle otočil a spatřil mě. Na okamžik strnul, ale pak na mě namířil stříbrnou trubici a já se musel vrhnout po hlavě zpět, odkud jsem přišel. V kotrmel-cích jsem se vracel po ochozu dolů, zatímco kovové schody tavil žár, který postupoval za mnou, dokud se mezi nás opět nepostavila koule. Sarm vypálil a rána proletěla pláštěm pode mnou. Nato vypálil ještě dva-krát a dvakrát jsem po čtyřech přelezl po ochozu na jiné místo tak, aby mezi mnou a jeho zbraní vždy stála koule. Pak se Sarm vztekle otočil a pokračoval v ničení panelů. Začal jsem znovu stoupat vzhůru. Ke své radosti jsem spatřil, jak plamen trubice zaprskal a ustal. Zbraň byla konečně vybitá.
Přemýšlel jsem, co ještě Sarm může udělat.
Z nejvyššího bodu ochozu nic, přestože to bylo nej-výhodnější místo pro palbu po přístrojích.
Možná teď litoval, že značnou část náboje své zbra-ně vyplýtval palbou na mě. Aby mohl poškodit další panely, bude muset sestoupit po ochozu dolů a k pa-nelům na stěně vnější koule vylézt. Přitom však musel projít kolem mě, a já byl rozhodnut, že mu to nedovo-lím.
Stoupal jsem pomalu po ochozu vzhůru a opatrně překračoval poškozené části kovových schodů.
Zdálo se, že Sarm nikam nepospíchá. Klidně vyčká-val, až se k němu přiblížím.
Odhodil stříbrnou trubici, která propadla jednou z děr v plášti koule a zmizela v modré hmotě, jež zuřivě bublala a kypěla pod námi.
Konečně jsem stanul asi deset metrů od kněze-krále.
Sledoval mě, jak se k němu blížím, namířil na mě tykadla a vzpřímil se v celé své majestátní zlaté výšce.
"Věděl jsem, že přijdeš," řekl.
Stěna nalevo od nás se začala hroutit, vsazené kvádry se vysouvaly vpřed, poskakovaly s rachotem po ocho-zech a padaly na podlahu.
Sarmovu postavu na okamžik zahalil oblak prachu.
"Ničím planetu," oznámil mi. "Dosloužila svému účelu." Pak na mě pohlédl. "Skýtala útočiště kněžím-králům, ale ti už nejsou. Zbyl jsem jen já, Sarm."
"V Hnízdě je ještě mnoho kněží-králů," podotkl jsem.
"Ne," odpověděl, "zbyl jen jediný kněz-král, pr-vorozený Sarm - ten, který nezradil Hnízdo, který byl milován Matkou, který dodržoval a ctil starobylé pravdy své rasy."
Vysoká postava kněze-krále se zakymácela a do jeho tykadel jako by se náhle opřel vítr.
Ze stropu sálu spadlo několik dalších kamenů, které se odrazily od povrchu vřící koule.
"Ty jsi zničil Hnízdo," řekl Sarm a divoce na mě hleděl.
Mlčel jsem. Dokonce jsem ani netasil meč.
"Ale teď," řekl Sarm, "zničím já tebe."
Má ocel se zaleskla ve vzduchu.
Sarm uchopil železné zábradlí ochozu a s onou ne-uvěřitelnou silou kněží-králů je jediným pohybem ohnul a vytrhl z něho kus asi šest metrů dlouhý. Má-val s ním se stejnou lehkostí, s jakou bych já mával dřevěnou holí.
Tyč, již teď třímal, byla strašnou zbraní, kterou mě mohl smést z ochozu až na protější stěnu vzdálenou skoro dvě stě metrů dřív, než bych se mu přiblížil na dosah.
Ustoupil jsem a Sarm udělal malý krok vpřed.
"Primitivní," poznamenal Sarm, když si prohlížel kus kovového zábradlí. Pak se podíval na mě a zacukal tykadly. "Ale dostačující," dodal.
Věděl jsem, že se nemohu po ochozu vrátit zpět, protože Sarm byl mnohem rychlejší než já a byl by u mě možná dřív, než bych se stačil otočit.
Nemohl jsem uskočit stranou, protože tam byl jen hladký zakřivený plášť koule, po němž bych se svezl dolů a dopadl do zaprášených, kouřících sutin jako jeden z kamenů, jež se řítily ze střechy. Takový pád bych zcela jistě nepřežil.
A přede mnou stál Sarm s napřaženou tyčí. Kdyby napoprvé minul, snad by se mi podařilo proklouznout až k němu a zasáhnout ho na citlivém místě. Nezdálo se však pravděpodobné, že by minul.
Nebylo to špatné místo pro mou smrt.
Kdybych se odvážil spustit ze Sarma oči, mohl jsem si tento div Hnízda prohlédnout, včetně zkázy, již utr-pěl. Ve vzduchu se vznášel kamenný prach, vsazené kvádry dopadaly na podlahu, stěny se otřásaly a sa-motná koule s připevněným ochozem se nebezpečně chvěla a kymácela. Představoval jsem si vysoko vzed-muté vlny vzdálené Thassy, padající skály v Sardaru, Voltaii a Thentis, celá hroutící se pohoří a nová, právě vznikající, puklou zemi na sa-tarnových lánech, padají-cí věže měst, kolovou hradbu Sardaru, na stovce míst rozvalenou. Představoval jsem si paniku v gorejských městech, lodě zmítané mořskými vlnami a pádící zví-řata, zatímco já, jediný z lidí, jsem stál na místě, kde ta pohroma začala, jen já jsem tu byl a hleděl na původce zkázy jednoho světa, zlatého ničitele jedné planety.
"Udeř," vyzval jsem ho. "Skonči to."
Sarm pozvedl tyč a já pocítil vražedné napětí, jež proměnilo celé jeho tělo, každý sval v ocelovou pru-žinu, která se v nejbližším okamžiku vymrští vpřed a zasadí mi dlouhou tyčí zničující úder.
Sevřel jsem v dlani meč, přikrčil se a očekával, že budu smeten do hlubin.
Avšak Sarm neudeřil.
Místo toho k mému údivu sklonil tyč a zůstal chvíli stát jako přimrazen. Tykadla se mu chvěla a napjatě větřila. Každý chloupek na jeho těle se naježil a nohy se mu podlomily.
"Zabij ho," řekl mi. "Zabij ho."

Myslel jsem, že to sám sebe povzbuzuje, aby se mnou co nejdříve skoncoval, ale brzy jsem pochopil, že tomu tak není. Potom jsem totéž co on ucítil i já a otočil jsem se.
Spatřil jsem, jak se k nám na svých šesti krátkých nohou po ochozu pomalu sune klenuté tělo zlatého brouka, kterého jsem prve zahlédl dole poblíž dveří.
Hříva se mu hrozivě ježila jako tenounké stonky vodních rostlin v chladných proudech mořské vody.
Pronikavý pach, který vydávala ona zježená, vlnící se hříva, omámil i mě, přestože jsem stál na čerstvém vzduchu téměř na vrcholku velké modré koule.
Sarm upustil kovovou tyč, která sklouzla po plášti koule a se vzdáleným třesknutím dopadla na sutiny hluboko pod námi.
"Zabij ho, Cabote," ozvalo se ze Sarmova tlumoční-ka. "Zabij ho, Cabote, prosím." Kněz-král se ani nepo-hnul. „Jsi člověk," hovořil ke mně tlumočník. "Dokážeš ho zabít. Zabij ho, Cabote, prosím."
Chytil jsem se zábradlí a vylezl na plášť koule.
"To není dovoleno," řekl jsem Sarmovi. "Zabít brou-ka je velký zločin."
Těžké klenuté tělo se srostlými krovkami křídel se protlačilo kolem mě, natahovalo svá krátká ochmýřená tykadla k Sarmovi a otvíralo své dlouhé duté klešťovité čelisti.
"Cabote," ozvalo se ze Sarmova tlumočníka.
"Takto využívají lidé instinkty kněží-králů," řekl jsem mu.
"Cabote - Cabote - Cabote," opakoval dumočník.
Když se brouk blížil k Sarmovi, kněz-král k mému úžasu náhle poklesl v kolenou a prudce vnořil hlavu i s tykadly do vlnící se hřívy zlatého brouka.
Přihlížel jsem, jak klešťovité čelisti uchopily a pro-štíply hruď kněze-krále.
Mezi mne a dvojici ve smrtelném objetí se snesl prach, který se vysypal ze stropu sálu.
Od pláště koule se odrazilo několik dalších kame-nů, jež pak s rachotem dopadly mezi trosky na po-dlaze.
Koule s ochozem se nadzvedla a otřásla, avšak ani jeden z těch tvorů nade mnou tomu nevěnoval pozor-nost.
Sarmova tykadla se utápěla v broukově hřívě. Sarm chápavými končetinami s hmatovými chloupky hladil zlaté vlasy a bral je dokonce i do úst a pokoušel se olizovat tekutinu, již vylučovaly.
"Potěšení," ozývalo se ze Sarmova tlumočníka. "Po-těšení, potěšení."
V uších mi zněl ponurý zvuk sajících čelistí brouka.
Tehdy jsem konečně pochopil, proč bylo zlatým broukům dovoleno žít v Hnízdě, proč je kněží-králo-vé nezabíjeli, přestože setkání s nimi pro ně znamenalo smrt.
Přemýšlel jsem, zda hříva zlatého brouka, z níž ka-nuly kapky omamných výměšků, dokázala kněží-králi vynahradit tisíce asketických let, během nichž odhalo-val tajemství techniky, umění a vědy, zda představovala přijatelné vyvrcholení předlouhého života zasvěceného Hnízdu, jeho zákonům, povinnostem a ovládání niž-ších druhů.
Kněží-králové, které jsem znal, poznali jen málo radosti, a nyní jsem už chápal, že jednou z nich snad mohla být smrt.
Ještě jednou, jakoby s nesmírným vypětím vůle, zve-dl velký kněz-král Sarm hlavu ze zlaté hřívy a pohlédl na mě.
"Cabote," ozvalo se z jeho tlumočníka.
"Zemři, kněži-králi," řekl jsem smířlivě.
Poslední zvuk, který ze Sarmova tlumočníka vyšel, bylo slovo: "Potěšení."
Pak se v posledním křečovitém vzepětí Sarmovo tělo vyprostilo z čelistí zlatého brouka a ještě jednou se vzpřímilo ve své majestátní výšce šesti metrů.
Sarm nehybně stál na ochozu v nejvyšším bodě ob-rovské modré koule, v níž vřel a syčel zdroj energie kněží-králů.
Naposled se rozhlédl kolem a tykadly přejel po vel-kolepém Hnízdě. Pak se jeho tělo zhroutilo na plášť koule a sjelo po něm dolů mezi sutiny.
Napitý otupělý brouk se pomalu otočil ke mně.
Jediným úderem jsem mu ostřím svého meče roz-poltil hlavu.
Odkopl jsem jeho těžké tělo z ochozu a díval se, jak klouže po plášti koule a dopadá vedle Sarmova mezi roztříštěné kamení.
Stál jsem v nejvyšším bodě koule a sledoval, jak se Hnízdo kolem mě hroutí.
Daleko pode mnou jsem u dveří do sálu spatřil zlaté postavy kněží-králů. Misk byl mezi nimi. Obrátil jsem se a sestoupil po ochozu dolů.

Kapitola třicátá druhá
K povrchu

"To je konec," řekl Misk, "konec." Zoufale točil ovlá-dacími kotouči na hlavním panelu a tykadly napjatě sledoval čichovou stupnici na hranatém měřidle.
Poblíž horečně pracovali další kněží-králové.
Prohlížel jsem si Sarmovo rozbité zlaté tělo, jež le-želo v sutinách na podlaze, napůl zasypané prachem, který se vznášel v sále jako mlžný opar.
Vedle sebe jsem zaslechl zakašlat dívku. Položil jsem paži kolem ramen Viky z Treve.
"Trvalo nám příliš dlouho, než jsme se k tobě prohrabali," vysvětloval Misk. "A teď je pozdě."
"Pro planetu?" zeptal jsem se.
"Pro Hnízdo - i pro celý svět," odpověděl Misk.
Modrá bublající masa začala propalovat plášť kou-le. Ozývaly se praskavé zvuky a trhlinami v kouli se řinuly ven potůčky husté kaše, podobné lávě. Na ně-kterých místech na povrchu pláště se utvářely kapky téhož složení.
"Musíme opustit sál," řekl Misk, "protože koule se brzy roztříští."

Ukázal chvějící se přední nohou na čichovou stupnici, kterou jsem však já samozřejmě nedovedl číst.
"Utíkej," ozvalo se z Miskova tlumočníka.
Popadl jsem Viku do náruče a společně s kněžími-králi a lidmi, kteří je doprovázeli, jsme chvatně vy-běhli ze sálu.
Obrátil jsem se právě ve chvíli, kdy Misk odskočil od panelu a spěchal k Sarmovu tělu, jež leželo v sutinách. Celý bok koule se s ohlušujícím rachotem roztrhl a na podlahu sálu se vyvalila záplava husté roztavené hmoty.
Misk na to nedbal a tahal Sarmovo rozbité tělo z hromady suti.
Modrá kaše výhružně bublala a valila se přes trosky ke kněži-králi.
"Pospěš si!" křikl jsem na něho.
Avšak kněz-král si mě nevšímal a pokoušel se odstranit velký kamenný kvádr, který spadl na jednu z nohou mrtvého Sarma.
Postavil jsem Viku na zem, přeskočil hromadu tro-sek a rozběhl se k Miskovi.
"Pojď!" křičel jsem a bušil pěstí do jeho hrudi. "Rychle!"
"Ne," odpověděl Misk.
"Je mrtvý! Nech ho být!"
"Je to kněz-král."
Modrá lávová kaše se začala se sykotem a bubláním přelévat přes hromadu trosek. Společnými silami jsme s Miskem odstranili kamenný kvádr, Misk jemně ucho-pil rozbité Sarmovo tělo do předních nohou a pak jsme se rozběhli ke dveřím, zatímco modrý proud žhavé roztavené hmoty zalil místo, kde jsme okamžik předtím stáli.
Misk se Sarmem v náručí, ostatní kněží-králové a lidé včetně Viky se bezpečně dostali z energetické stanice zpět do komplexu, který býval srdcem Sarmova území.
"Proč?" tázal jsem se Miska.
"Protože je to kněz-král," opakoval.
"Byl to zrádce," namítl jsem, "zradil svou rasu, zrád-ně chtěl zabít i tebe, zničil tvé Hnízdo i svět."
"Přesto to byl kněz-král," řekl Misk a jemně se dotkl tykadly Sarmova rozbitého a potrhaného těla. "A byl prvorozený," dodal Misk. "A milovaný Mat-kou."
Kdesi za námi se ozval mohutný výbuch a já věděl, že koule nyní explodovala a sál, kde se nacházela, je rozmetán.
Chodba, jíž jsme právě kráčeli, se nám zhoupla pod nohama a popraskala.
Došli jsme k otvoru, který troskami prorazil Misk společně s kněžími-králi a lidmi, prolezli jím a ocitli se opět v jednom z největších komplexů.
Bylo chladno a lidé oblečení pouze do jednoduché-ho plastiku se třásli zimou.
"Podívejte!" vykřikla Vika a ukázala vzhůru.
A my všichni vzhlédli a spatřili více než kilometr nad sebou modrou gorejskou oblohu. V silné skále nad Hnízdem, složené z mnoha geologických vrstev, zela velká průrva, z jejíchž okrajů opadávaly další a dal-ší kameny a odhalovaly tak stále více z nádherného klidného nebe světa na povrchu.
Někteří z lidí hlasitě vykřikli údivem, protože nebe nikdy předtím nespatřili.
Kněží-králové si před ostrým slunečním svitem zakryli tykadla.
Náhle jsem si uvědomil, k čemu vlastně potřebovali lidi a jak na nás byli závislí.
Kněží-králové nesnášeli slunce!
Vzhlédl jsem k nebi.
A pochopil jsem v celé hloubce námahu, vznešenost a bolest svatebního letu. Měl křídla, řekla, jako zlatý déšť.
"To je krása!" volala Vika.
"Ano," přisvědčil jsem, "je to nádherné!"
Připomněl jsem si, že od doby, kdy tato dívka viděla oblohu naposled, uplynulo nejméně devět let.
Položil jsem jí paži na rameno a ona hleděla na vzdálené modré nebe a plakala.
Sotva pár metrů nad střechami budov komplexu přeletěla jedna z Miskových lodí, kterou pilotoval Al-Ka, doprovázený svou ženou.
Loď přistála nedaleko od nás.
Za okamžik se objevila další loď, pilotovaná Ba-Tou, která dosedla po boku první. I Ba-Ta měl s sebou svou ženu.
"Přišel čas zvolit, kde si přejeme zemřít," pravil Misk.
Kněží-králové samozřejmě nehodlali opustit Hnízdo a k mému překvapení i mnozí lidé, kteří v něm vyrostli a považovali je za svůj domov, trvali na tom, že zůstanou.
Ostatní však dychtivě nastoupili do lodí, které je měly vynést průrvou k horám nahoře.
"Už jsme podnikli mnoho výletů," řekl Al-Ka, "stejně jako další letci na jiných lodích. Hnízdo je rozbito a cesta k nebi otevřená na několika místech."
"Kde si přeješ zemřít?" tázal jsem se Viky z Treve.
"Po tvém boku," řekla prostě.
Jak jsem předpokládal, Al-Ka a Ba-Ta předali řízení jiným, protože se rozhodli zůstat v Hnízdě. K mé-mu údivu si i jejich ženy svobodně zvolily místo po boku mužů, kteří jim připevnili na hrdla zlaté krouž-ky.
V dálce jsem spatřil Kuska a Al-Ka i Ba-Ta se k němu ihned vydali, následováni svými ženami. Asi sto metrů od místa, kde jsem stál, se setkali. Viděl jsem, jak jim kněz-král položil přední nohy na ramena. Společně tam stáli a čekali na konečné zřícení Hnízda.
"Nahoře není bezpečno," podotkl Misk.
"Ani tady ne," řekl jsem.
"To je pravda," připustil Misk.

V dálce jsme zaslechli temný výbuch a rachot řítící-ho se kamení.
"Celé Hnízdo se rozpadá," řekl Misk.
V očích lidí jsem spatřil slzy.
"Opravdu se nedá nic dělat?" tázal jsem se.
"Nedá," odtušil Misk.
Vika mi pohlédla do očí. "Kde ty si přeješ zemřít, Cabote?" zeptala se.
Viděl jsem, že poslední loď je připravena vzlétnout k průrvě, která se otevřela ve stropě komplexu. Toužil jsem znovu spatřit povrch planety, modré nebe, zelená pole za černým Sardarem, přesto jsem však řekl: "Přeji si zůstat zde s Miskem, který je mým přítelem."
"Dobrá," řekla Vika a opřela si hlavu o mé rameno. "Zůstanu také."
"Něco z toho, co jsi řekl, se nepřeložilo," řekl Misk a sklonil ke mně svá tykadla.
Pohlédl jsem Miskovi do velkých zlatých očí. V le-vém z nich měl bledou jizvu od rány, již mu zasadil Sarm svou čepelí při zápase v komnatě matky.
Nemohl jsem mu ani říct, co k němu cítím, protože jeho jazyk neobsahoval výrazy, které jsem potřeboval.
"Řekl jsem, že si přeji zůstat s tebou," vysvětloval jsem, "- a pak ještě něco v tom smyslu, že je mezi námi ‚úmluva Hnízda'."
"Chápu," odpověděl Misk a položil mi svá tykadla na ramena.
Jemně jsem jedno z nich stiskl.
Pak jsme společně sledovali loď, která se rych-le vznesla vzhůru a mizela jako malá bílá hvězdička v modravé dáli vysoko nad námi.
Kusk, Al-Ka a Ba-Ta se svými ženami pomalu kráčeli k nám.
Podlaha pod našima nohama byla nerovná a stále se chvěla. Na jedné ze zakřivených stěn vybuchovaly zářící koule a vytvářely kaskády jisker, které padaly v kruzích dolů a pohasínaly dřív, než dopadly na podlahu. Z prů-rvy ve stropě se řítily dolů další a další balvany, které prorážely střechy budov a rozbíjely ulice. Celý komplex byl zahalen do oblaku zvířeného prachu. Zakryl jsem Vice tvář cípem jejího roucha. Miskovo tělo bylo po-kryté vrstvou prachu, který jsem já sám cítil ve vlasech i v průduškách.
Když jsem viděl, jak se Misk usilovně snaží očistit svými háčky, musel jsem se pousmát. Třebaže se svět kolem něho hroutil, nehodlal se svého rituálu očisty vzdát. Zdálo se, že prach na hmatových chloupcích jeho končetin ho znepokojuje ještě víc než vědomí, že může být každou chvíli rozdrcen některým z těch velkých kamenných kvádrů, jež co chvíli s rachotem dopadaly pár metrů od nás.
"Škoda, že druhá energetická stanice dosud není hotova," prohodil Al-Ka.
"Druhá stanice?" podivil jsem se.
"Stanice mulů," vysvětloval Al-Ka, "která se budovala pět set let jako součást příprav na vzpouru proti kněžím-králům."
"Ano," přisvědčil Ba-Ta, "stavěli ji mulí technici, vyškolení kněžími-králi, z dílů shromažďovaných po celá staletí a skrývaných v opuštěné části Starého Hnízda."
"O tom jsem nevěděl," pravil Misk.
"Kněží-králové muly často podceňují," pravil Al-Ka.
"Jsem na své syny pyšný," ozval se Kusk.
"Nejsme technici," upozornil ho Al-Ka.
"To ne," odtušil Kusk, "ale jste lidé."
"O té továrně vědělo jen několik mulů," řekl Ba-Ta. "My sami jsme se o tom dozvěděli až během války v Hnízdě, když se k nám přidali někteří technici."
"Kde jsou ti technici teď?" vykřikl jsem.
"Pracují," odpověděl Al-Ka.
Popadl jsem ho za rameno. "Je nějaká naděje, že by stanice byla spuštěna?"
"Ne."
"Tak proč pracují?" zeptal se Misk.
"Je to lidské," odpověděl Ba-Ta.
"Je to pošetilé," usoudil Misk.
"Ale lidské," trval na svém Ba-Ta.
"Ano, pošetilé," opakoval Misk a krátce zacukal tyka-dly. Pak se však jemně dotkl Ba-Tova ramene, aby mu dal najevo, že ho nechtěl urazit.
"Co všechno je potřeba?" ptal jsem se.
"Nejsem technik," řekl Al-Ka, "takže nevím." Pohlédl na mě. "Ale má to něco společného s urem."
"To tajemství," dodal Ba-Ta, "kněží-králové pečlivě střeží."
Misk zamyšleně pozvedl tykadla. "Mám rušičku uru, kterou jsem sestrojil za války," ozvalo se z jeho tlumoč-níka. Misk se rychle dotkl Kuskových tykadel a oba chvíli setrvali v podivném objetí kněží-králů. Pak od sebe opět odstoupili.
"Součástky z rušičky lze připojit i jinam," pokračoval Misk, "ale není příliš pravděpo-dobné, že by se energetický obvod úspěšně uzavřel."
"Proč ne?" ptal jsem se.
"Především proto," vypočítával Misk, "že stanice vybudovaná muly bude pravděpodobně mít základní nedostatky. A nakonec také proto, že pokud byla zbu-dována z dílů shromažďovaných po celá staletí, nebude možné do nich zapojit prvky rušičky uru tak, aby bylo dosaženo žádoucího výsledku."

"Ano," potvrdil Kusk a tykadla mu soustrastně po-klesla, "pravděpodobnost, že se to povede, je velice malá."
Ze střechy spadl velký balvan, který se odrazil od země a přeskočil nás jako obří míč. Vika vykřikla a já ji přitáhl blíž k sobě. Podíval jsem se na Miska a Kuska začala mi docházet trpělivost.
"Je tu alespoň nějaká naděje?" tázal jsem se Miska.
"Snad," zněla odpověď, "dosud jsem neviděl stanici, kterou vybudovali."
"Ale se vší pravděpodobností, tu žádná naděje není," dodal Kusk.
"Určitě tu jistá naděje je, i když nesmírně malá," uvažoval Misk a čistil si přední nohu.
"Myslím, že ano," uznal Kusk.
Uchopil jsem Miska za nohu, abych ukončil jeho očistu, jež mi působila pravé utrpení. "Pokud je tu nějaká naděje," zvolal jsem, "tak se o to musíš pokusit!"
Misk na mě shlížel ze své výsky a jakoby udiveně po-zvedl tykadla. Jsem kněz-král," pravil. "A kněz-král jako rozumný tvor nejedná na základě pouhé naděje."
"Musíš jednat!" vykřikl jsem.
Další balvan s rachotem spadl nedaleko od nás a za-kutálel se mezi sutiny.
"Chci zemřít důstojně," řekl Misk, jemně se mi vy-vinul a pokračoval v očistě. "Nesluší se, aby kněz-král pobíhal sem a tam jako člověk a zkoušel všech-no možné i nemožné, když naděje na úspěch je jen malá."
"Udělej to," žádal jsem ho. "Když už ne kvůli sobě, tak kvůli lidem - v Hnízdě i mimo ně - kteří nemají jinou naději než tebe."
Misk se přestal čistit a pohlédl na mě. "Přeješ si to, Tarle Cabote?" zeptal se.
"Ano."
Kusk se podíval na Al-Ku a Ba-Tu. "I vy si to přejete?"
"Ano," odpověděli Al-Ka a Ba-Ta.
V tom okamžiku jsem přes vířící prach z kamenných úlomků spatřil asi padesát metrů od nás velké klenuté tělo jednoho ze zlatých brouků.
Misk i Kusk téměř okamžitě natáhli tykadla a otřásli se.
"Máme štěstí," ozvalo se z Kuskova dumočníka.
"Ano," přisvědčil Misk, "nebudeme muset zlatého brouka hledat."
"Nesmíte podlehnout zlatému broukovi!"
Viděl jsem, že Miskova i Kuskova tykadla se obrátila k broukovi. Brouk se zastavil a jeho hříva se pozvedla a zavlnila.
Pak jsem přes prach ucítil onen podivný omamný pach.
Tasil jsem meč, avšak Misk mě uchopil za zápěstí a nedovolil mi, abych se na brouka vrhl a zabil ho. "Ne," řekl.
Brouk se sunul vpřed a jeho hříva se vlnila ja-ko tenké stonky vodní rostliny v podmořských prou-dech.
"Musíš zlatému broukovi odolat," naléhal jsem na Miska.
"Chci zemřít," odpověděl Misk, "nekaz mi to potě-šení."
Kusk vykročil směrem k broukovi.
"Musíš mu odolat až do konce!" vykřikl jsem.
"Toto je konec," ozvalo se z Miskova dumočníka. "Odolával jsem mu dost dlouho. A už jsem unaven. Odpusť mi, Tarle Cabote."
"Takovouto smrt si vybral náš otec?" ptal se Al-Ka Kuska.
"Mé děti," řekl Kusk, "vy nechápete, co zlatý brouk znamená pro kněze-krále."
"Myslím, že to chápu," zvolal jsem, "ale musíte mu odolat!"
"Byl bys raději, kdybychom zemřeli při práci na beznadějné věci?" tázal se mě Misk. "Jako blázni bez konečného potěšení zlatého brouka?"
"Ano!"
"To není u kněží-králů zvykem," namítl Misk.
"Ať se to tedy jejich zvykem stane!"
Misk se napřímil a divoce zakroužil tykadly. Každá šlacha v jeho těle se chvěla napětím.
Stál tam ve vířícím kamenném prachu a celý se třásl. Odkudsi zdaleka k nám doléhal rachot řítícího se kamení. Misk pohlédl na lidi, kteří tu kolem něho stáli, a zlaté klenuté tělo blížícího se brouka.
"Zažeňte ho," ozvalo s z jeho tlumočníka.
S radostným výkřikem jsem se rozběhl k broukovi. Vika, Al-Ka a Ba-Ta se svými ženami mě následovali. Pěstmi, kopanci a kamením se nám společnými silami podařilo bachratého zlatého brouka zahnat, aniž by nám ublížil svými trubkovitými kusadly.
Vrátili jsme se k Miskoví a Kuskovi, kteří nehybně stáli na místě a dotýkali se tykadly.
"Zaveďte nás ke stanici mulů," řekl Misk.
"Ukážu ti to místo," nabídl se Al-Ka.
Misk se znovu obrátil ke mně. "Přeji ti všechno dob-ré, Tarle Cabote, člověče," loučil se se mnou.
"Počkej," řekl jsem, "půjdu s tebou."
"Nemůžeš nijak pomoci," odpověděl Misk a sklonil ke mně svá tykadla. "Odejdi na povrch. Postůj ve větru a podívej se ještě naposled na slunce na nebi."
Pozvedl jsem paže a Misk se jemně dotkl tykadly mých dlaní.
"Přeji ti všechno dobré, knězi-králi," řekl jsem.
Misk se obrátil a pospíchal pryč, následován Kuskem a ostatními.
Zůstali jsme s Vikou sami v hroutícím se komple-xu. Náhle jako by se strop nad našimi hlavami odtrhl a zůstal na

okamžik viset volně ve vzduchu.
Popadl jsem Viku do náruče a rozběhl se k východu z dutiny.
S neskutečnou rychlostí jsme téměř dolétli k ústí chodby. Ohlédl jsem se a spatřil, že kameny ze stropu se snášejí k zemi nezvykle pomalu jako obrovské vločky sněhu.
Cítil jsem, že gravitace planety se změnila. Napadlo mě, jak dlouho asi potrvá, než se rozpadne na prašný pás, který bude bloudit jako spirála sluneční soustavou, dokud ho nespálí plyny žhavého slunce.
Vika mi omdlela v náručí.
Běžel jsem chodbou bez jasné představy, co mám dělat či kam se mám uchýlit.
Pak jsem se ocitl v prvním komplexu Hnízda, kde mé oko před časem poprvé uzřelo sídlo kněží-králů.
Pohyboval jsem se jako ve snu. Vystupoval jsem po kruhové rampě vzhůru ke zdviži a mé nohy se dotýkaly podlahy jen asi každých deset či patnáct metrů.
Na konci cesty jsem však nalezl pouze tmavou ote-vřenou šachtu.
Dveře byly vylomené. Nevisely tu žádné kabely. Roz-bitou střechu zdviže jsem spatřil v hloubce asi třicet metrů na hromadě sutin.
Zdálo se, že jsem v Hnízdě uvězněn, ale pak jsem si povšiml dalších podobných dveří, o něco menších, asi o patnáct metrů dál.
Jediným skokem jsem se k nim přenesl a otočil spínačem u dveří.
Když se dveře otevřely, vskočil jsem dovnitř a stiskl nejvyšší kotouč ze sloupce na jedné ze stěn.
Dveře se zavřely a zařízení vylétlo vzhůru.
Když se dveře opět otevřely, ocitl jsem se znovu v Dvoraně kněží-králů. Velká kopule však byla na několika místech rozbořená a části stropu ležely na podlaze.
Našel jsem zdviž, kterou tehdy použil Parp, lékař z Treve a můj hostitel během prvních hodin v pan-ství kněží-králů.
Vzpomněl jsem si, že Parp mě společně s Kuskem odmítli implantovat a vedli část tajného hnutí odporu proti Sarmovi.
Nyní už jsem věděl, že když se mnou poprvé hovořil, ovládali ho kněží-králové, že síťka v jeho mozku byla zapnuta a slova i činy řízeny, alespoň v hrubých rysech, ze sle-dovacího sálu pod námi. Nyní však byl sledovací sál, podobně jako většina Hnízda, zničen, a i kdyby nebyl, nikdo už na zapojení Parpovy síťky neměl zájem. Parp bude opět sám sebou.
Vika stále ležela v bezvědomí v mém náručí. Přetáhl jsem jí roucho přes obličej, aby jí chránilo tváře, oči a plíce před kamenným prachem.
Obešel jsem trůn kněží-králů.
"Buď pozdraven, Cabote," ozval se jakýsi hlas.
Vzhlédl jsem a spatřil Parpa, jak sedí na trůně a klid-ně pokuřuje ze své dýmky.
"Tady nesmíš zůstat," varoval jsem ho a starostlivě jsem pohlédl na zbytky kopule.
"Není kam jít," odtušil Parp a spokojeně zabafal. Pak se opřel o opěradlo trůnu. Z dýmky vyšel malý obláček, avšak místo aby se vznesl vzhůru, téměř okamžitě se rozptýlil. "Rád bych si ještě jednou v klidu zakouřil," poznamenal Parp.
Věnoval mi laskavý pohled a pak se několika skoky snesl po stupních dolů a postavil se vedle mě. Odhrnul záhyb
Vičina roucha, které jsem jí předtím přetáhl přes obličej.
"Je velmi krásná," řekl, "jako její matka."
"Ano," přisvědčil jsem.
"Škoda, že jsem ji nepoznal lépe," povzdychl si Parp a usmál se na mě. "Ale já nejsem hoden být otcem takového děvčete."
"Jsi dobrý a statečný muž," řekl jsem.
"Jsem malý, ošklivý a slabý," zavrtěl hlavou, "není divu, že mnou taková dcera pohrdá."
"Myslím si, že už tebou pohrdat nebude."
Usmál se a přetáhl opět látku přes její tvář.
"Neříkej jí, že jsem ji viděl," řekl. "Ať zapomene na bláznivého Parpa."
Jediným skokem se jako balon vznesl vzhůru, otočil se a usedl zpátky na trůn. Poklepal prsty po opěradlech a ten pohyb ho málem vynesl do vzduchu.
"Proč ses vrátil?" ptal jsem se.
"Abych se ještě jednou posadil na trůn kněží-krá-lů," řekl Parp a zachechtal se.
"Ale proč?"
"Snad z marnivosti," odpověděl Parp, "snad kvůli vzpomínkám." Pak se opět zachechtal a zamrkal na mě. "Ale nejspíš i proto, že to je nejpohodlnější židle v Sardaru."
Zasmál jsem se také.
Chvíli jsem si ho prohlížel. "Ty jsi ze Země, že?"
"To už je velmi, velmi dávno," odpověděl. "Ale nikdy jsem si nezvykl na to sezení na podlaze." Znovu se zasmál.
"Mám tuze tuhá kolena."
"Tys byl Angličan," hádal jsem.
"Ano," přisvědčil s úsměvem.
"Dostal ses sem Cestou osvojení?"
"Ovšem."
Parp se rozmrzele podíval na svou dýmku. Dohoře-la. Sáhl do mošny u pasu pro další tabák.
"Jak je to dávno?" zeptal jsem se.
Parp se pokoušel nacpat tabák do dýmky. Díky změ-nám v gravitaci to nebylo vůbec snadné. "Co o těch věcech víš?"

odpověděl mi otázkou, aniž se na mě podíval.
"Vím o stabilizačních sérech," řekl jsem.
Parp vzhlédl od své dýmky. Palec držel na jejím ka-líšku, aby mu z ní tabák neuletěl, a usmíval se. "Tři století," pravil a pak opět obrátil pozornost ke své dýmce.
Pokoušel se do ní nacpat víc tabáku, ale působilo mu to jisté potíže, protože maličké hnědé částečky poletovaly ve vzduchu pár centimetrů nad kalíškem. Konečně se mu podařilo nashromáždit dost velký chuchvalec, který mohl pevně přidržet a zapálit pla-menem stříbrného zapalovače.
"Kde jsi vzal tabák a dýmku?" zeptal jsem se, protože na Goru jsem se s ničím takovým nesetkal.
"Jak nejspíš tušíš," začal Parp, "ten zvyk jsem si pů-vodně osvojil na Zemi, a protože jsem se na ni ně-kolikrát vrátil jako vyslanec kněží-králů, nemusel jsem se ho vlastně nikdy vzdát. Poslední léta jsem si však pěstoval vlastní tabák dole v Hnízdě pod lampami plantáží."
Podlaha pod mýma nohama se zvrásnila, a tak jsem raději přešel na jiné místo. Trůn se zakymácel, ale nakonec zůstal stát na svém místě.
Parpa zřejmě více zajímala jeho dýmka, jíž hrozilo nebezpečí, že opět vyhasne, než okolní svět, který se kolem něho hroutil.
Konečně se mu podařilo dýmku zvládnout.
"Věděl jsi," zeptal se mě, "že ta statečná mula, co zahnala zlaté brouky, které Sarm poslal proti Miskovi, byla Vika?"
"Ne," odpověděl jsem po pravdě, "to jsem nevěděl."
"Skvělé, statečné děvče."
"Já vím," přisvědčil jsem. "Je to opravdu vynikající a nádherná žena."
Parpa zjevně potěšilo, že jsem to řekl.
"Ano," potvrdil, "věřím, že je." A pak poněkud smut-ně dodal: "Taková byla i její matka."
Vika se mi v náručí pohnula.
"Rychle," vyděsil se Parp, "odnes ji odsud dřív, než se zase probere. Nesmí mě vidět!"
"Pročpak?"
"Protože mnou pohrdá a já bych její výsměch ne-snesl."
"Myslím, že se mýlíš."
"Jdi," prosil, "jdi!"
"Tak mi ukaž cestu," řekl jsem.
Parp spěšně vyklepal popel a jiskry ze své dýmky o opěradlo trůnu. Popel a nevykouřený tabák visel ve vzduchu jako předtím kouř a pak se prudce rozptýlil kolem. Parp zastrčil dýmku do mošny, snesl se dolů, dotkl se svýma nohama v sandálech podlahy a pak se jakoby ve snu vydal pomalými, asi dvacetimetrovými skoky směrem k východu ze sálu.
"Pojď," vybídl mě.
S Vikou v náručí jsem vznášejícího se Parpa s vlají-cím rouchem následoval do chodby.
Zanedlouho jsme dorazili ke kamenným vratům. Parp otočil spínačem a vrata se vysunula vzhůru.
Venku jsem spatřil dva sněžné larly, kteří ihned ob-rátili pozornost k otevřeným vratům. Nebyli přivázaní.
Parpovy oči se rozšířily děsem. "Myslel jsem, že bu-dou pryč," vypravil ze sebe. "Předtím jsem je zevnitř odvázal, aby nezemřeli na řetězu."
Otočil spínačem a vrata se začala opět spouštět, avšak jeden z larlů se s divokým řevem vrhl vpřed a vsunul dovnitř polovinu svého těla a jednu ze svých dlouhých tlap s velkými drápy. Uskočili jsme zpět a jeho tlapa nás tak tak minula.
Vrata udeřila zvíře do zad, takže se se zakňučením stáhlo. Jeho mohutné tělo však nadzvedlo bránu a vyvrátilo ji z rámu.
Larl ustou-pil, avšak brána zůstala navzdory Parpovým pokusům pootevřená.
"Myslel jsi to dobře," řekl jsem.
"Byl jsem blázen," vybuchl Parp. "Vždycky jsem byl blázen!"
"Nemohl jsi to tušit."
Vika se zavrtěla, přitáhla si záhyby svého roucha a hledala nohama podlahu.
Postavil jsem ji na zem. Parp se otočil a zakryl si tvář cípem látky.
Tasil jsem meč a postavil se k bráně, abych ji hájil proti larlům, kdyby se pokusili vniknout dovnitř.
Vika stála několik kroků za mnou, takže ihned spat-řila rozbitá vrata a dva larly bez řetězu za nimi. Pak si povšimla Parpa a přidušeně vykřikla. Zrak jí těkal z Parpa na larly a zase zpět.
Koutkem oka jsem zahlédl, jak otevírá svou náruč a přistupuje k Parpovi. Odtáhla cíp látky, jímž si zakrý-val obličej, a dotkla se jeho tváře, po níž stékaly slzy.
"Otče!" plakala.
"Dcero má," zašeptal Parp a něžně dívku objal.
"Miluji tě, otče," řekla.
Parp hlasitě vzlykl a hlava mu klesla na rameno jeho dcery.
Jeden z larlů zařval. Byl to hladový řev, který před-chází útoku.
Ten zvuk jsem si velmi dobře pamatoval.
"Ustup stranou," řekl Parp. Sotva jsem jeho hlas poznával.
Nicméně jsem ustoupil.
Parp se postavil doprostřed brány, uchopil stříbrný zapalovač, s nímž si v mé přítomnosti nesčetněkrát zapaloval dýmku, malý váleček, který jsem kdysi mylně pokládal za zbraň.
Parp otočil váleček a namířil jím na hruď jednoho z larlů. Prudce s ním otočil a plamen, který z válečku vyšlehl, ho odhodil dobrý metr a půl zpět. Zasažený larl se vzepjal s rozpřaženými tlapami a vyceněnými tesáky. Na jeho sněhobílé

kožešině se v místě, kde měl srdce, objevila černá spálená skvrna. Larl se zvrátil vzad a zřítil se ze skalní římsy.
Parp odhodil váleček stranou a pohlédl na mě.
"Dokážeš zasáhnout larlovo srdce?"
S pouhým mečem by to byla mistrovská rána.
"Kdybych měl příležitost," řekl jsem.
Druhý larl podrážděně zařval a chystal se ke skoku.
"Dobrá," řekl Parp s ledovým klidem, "pojď za mnou!"
Vika vykřikla a já na něho zavolal, aby zůstal stát, avšak Parp se rozběhl vpřed a vrhl se přímo do ro-zevřených čelistí překvapené šelmy, která ihned začala divoce trhat jeho tělo. V okamžiku jsem stál u ní, vnořil meč mezi její žebra a proklál jí srdce.
Rozdrásané Parpovo tělo se zlomeným vazem a roz-drcenými kostmi vypadlo larlovi z tlamy.
Vika k němu přiběhla a plakala.
Vytáhl jsem meč z larlova těla a bodal jsem do něho znovu a znovu, dokud nezůstalo nehybně ležet.
Pak jsem se vrátil k Vice, která klečela vedle těla svého otce.
Pohlédla na mě. "Tolik se larlů bál."
"Poznal jsem mnoho statečných mužů," řekl jsem jí, "ale nikdo nebyl tak statečný jako Parp z Treve."
Položila hlavu na roztrhané tělo. Hedvábné roucho měla potřísněné krví.
"Zakryjeme tělo kamením," řekl jsem. "A z larlí kože-šiny pro nás udělám pláště. Máme před sebou dlouhou cestu a bude zima."
Znovu na mě pohlédla s očima zalitýma slzami a souhlasně přikývla.
Kapitola třicátá třetí
Ze Sardaru
Oblékli jsme se s Vikou do plášťů z kožešiny larla, kterého jsem zabil, a vyrazili jsme na cestu k velké černé bráně v ponuré kolové palisádě, jež obklopo-vala Sardar. Byla to podivná, avšak rychlá cesta. Když jsme přeskakovali průrvy a téměř pluli chladným vzdu-chem, pomyslel jsem si, že Misk a jeho technici z řad kněží-králů i lidí zřejmě prohrávají svůj boj, který měl rozhodnout, zda lidé a kněží-králové dokážou společnými silami zachránit tento svět, nebo zda bude nakonec triumfovat prvorozený Sarm, a svět, jejž jsem miloval, se rozletí v prchavých zrnkách vstříc žhavým plamenům slunce.
Zatímco výstup do sardarského sídla kněží-králů mi zabral čtyři dny, dolů jsme s Vikou dorazili na druhý den před polednem. Místo brány a palisády jsme dole našli jen roztříštěné kusy prken a vyvrácené kůly.
Rychlost našeho sestupu nebyla dána ani tak sku-tečností, že jsme většinou sestupovali, i když i to nepochybně hrálo svou roli, ale spíše tím, že snížená přitažlivost mi umožňovala s Vikou v náručí provádět kousky, jež by za běžných podmínek byly nebezpečné, ne-li nemožné. Nemusel jsem totiž zdlouhavě obcházet celá údolí, protože často stačilo jednoduše seskočit ze stezky, přenést se o desítky metrů níž a znovu měkce přistát na téže stezce na jiném místě. Za normálního stavu gravitace bych musel urazit několik pasangů. Ně-kdy jsem dokonce stezku zcela opustil a skákal z jedné skály na druhou, abych si cestu ještě více zkrátil. Právě když jsme se blížili k místu, kde stávala černá brána, dosahovala přitažlivost nejnižších hodnot.
"To je konec, Cabote," řekla Vika.
"Ano," přisvědčil jsem, "i já si to myslím."
Stáli jsme s Vikou na kamenité stezce a jen s ná-mahou jsme udržovali chodidla na zemi. Pod sebou jsme spatřili obrovské zástupy lidí všech barev gorejských kast, které se shromáždily kolem rozvalených kůlů palisády a bojácně vzhlížely k horám. Předpo-kládal jsem, že ten vyděšený dav tvoří lidé téměř ze všech gorejských měst. Vpředu, v několika prvních ře-dách, jež se táhly oběma směry, kam oko dohlédlo, svítila bílá roucha mudrců. Ucítil jsem pach škvařícího se masa bosků, jež se opékalo na nesčetných obětních ohních, a těžkou vůni kadidel, která se linula z houpa-jících se mosazných kadidelnic. K uším se mi donesly litanie jejich proseb a viděl jsem, jak někteří z nich padají tváří k zemi, aby usmířili kněze-krále.
Uchopil jsem Viku opět do náruče a napůl krokem, napůl skokem jsem se vydal dolů k troskám brány. Když nás dav spatřil, hlasitě vykřikl, ale pak se rozhostilo hrobové ticho. Snad všechny páry očí z tísnícího se zástupu lidí nás upřeně pozorovaly.
Náhle se mi zdálo, že Vika je o něco těžší než před-tím, a pomyslel jsem si, že mě nelehký sestup přece jen vysílil.
Seskočil jsem s Vikou ze stezky, a když jsem se snášel ke dnu rozsedliny mezi stezkou a branou, zavadil jsem podrážkami sandálů o skálu. Domníval jsem se, že jsem si skok špatně vypočítal.
Hrana rozsedliny byla asi deset metrů vysoko, což představovalo zhruba jeden skok a krok, avšak když jsem se odrazil, dosáhl jsem výšky sotva pěti metrů..
Kámen ve stěně, na který jsem došlápl, se uvolnil, a já slyšel, jak s hlukem naráží na dno rozsedliny. Vložil jsem do dalšího skoku o něco více úsilí, a podařilo se mi překonat hranu rozsedliny a přistát asi tři metry za ní.
V koutku duše jsem pocítil jistou naději, v kterou jsem se už neodvažoval doufat.
Rozhlédl jsem se po troskách, jež tu zbyly z palisády a zřícené brány, po obětních ohních a houpajících se kadidelnicích. Nezdálo se, že by dým tvořil nepřiroze-né obláčky, které by okamžitě pukaly ve vzduchu. Na-opak nerušeně stoupal v uzounkých proužcích vzhůru k nebi.
Z úst mi unikl radostný výkřik.
"Co se děje, Cabote?" tázala se Vika.
"Misk to dokázal!" vykřikl jsem. "Dokázali jsme to!"
Držel jsem ji stále v náručí a dlouhými skoky jsem se rozběhl k bráně.

U brány jsem Viku postavil na nohy.
Za branou stál ohromený dav.
Věděl jsem, že nikdy v dějinách planety nebylo vídá-no, že by se někdo vrátil ze Sardaru.
Dlouhé řady stovek mudrců poklekly před útesy Sar-daru a před kněžími-králi. Viděl jsem jejich oholené hlavy, zmatené tváře, vytřeštěné oči a třesoucí se těla, oděná do smutných bílých rouch jejich kasty.
Snad očekávali, že mě před jejich očima zahubí pla-menná smrt.
Za mudrci stáli, jak se sluší na muže z jiných kast, příslušníci stovky měst, které sjednotily obavy sdílené všemi obyvateli Goru. Živě jsem si uměl představit nevysvětlitelné živelné pohromy, které tyto muže, za běžných okolností žijící v nepřátelství rozdělených měst, svorně přivedly k palisádám v temném stínu Sardaru - všechna ta zemětřesení, přílivové vlny, vě-trné smršťě a jiné atmosférické poruchy, a zejména pak podivný úbytek gravitace, během něhož se jim rozpadala půda pod nohama.
Pohlédl jsem do vyděšených tváří mudrců. Napadlo mě, zda jejich po staletí udržovaný zvyk holit si hlavu nemá nějakou dávno zapomenutou spojitost s hygie-nickými návyky v Hnízdě.
Potěšilo mě, že muži z jiných kast na rozdíl od mudr-ců nepadli na kolena. V davu jsem spatřil muže z Aru, z Thentis, z Tharny, které jsem poznal podle žlutých pout za pasem, z Port Karu, z Toru, Cosu i Tyru. Ně-kteří možná pocházeli také z Treve, Vičina rodného města. A snad se mezi nimi našli i muži ze zmize-lé Ko-ro-by. Byli tu příslušníci všech kast, dokonce i tak nízkých, jako jsou kasty rolníků, sedlářů, tkal-ců, pastevců koz, básníků a kupců, ale nikdo z nich se tak neponížil jako mudrci. Jak zvláštní, pomyslel jsem si - mudrci se považovali za ty, kteří mají ke kněžím-králům nejblíže, protože jsou stvořeni k je-jich obrazu. Já však věděl, že kněz-král by se nikdy před nikým neponížil. Připadalo mi, že mudrci se ve své snaze být jako bozi chovají jako otroci.
Jeden z mudrců povstal.
Uvítal jsem to.
"Přicházíš od kněží-králů?" tázal se.
Byl to vysoký, zavalitý muž s jemnými rysy. Jeho hlu-boký hlas však v některém z chrámů mudrců, které byly postaveny s dokonalou akustikou, nepochybně zněl velice působivě a oči měl pronikavé a bystré. Rozhodně to nebyl žádný hlupák. Na levé ruce měl těžký prsten s velkým bílým kamenem nesoucím znak Aru. Usoudil jsem, a správně, jak se později ukázalo, že přede mnou stojí vrchní mudrc Aru, který se ujal toho-to úřadu poté, co jeho předchůdce v mé přítomnosti před lety zničila plamenná smrt.
"Přicházím ze sídla kněží-králů," odpověděl jsem zvýšeným hlasem, aby mě slyšelo co nejvíce shromážděných. Nechtěl jsem s tímto chlapíkem vést tajný rozhovor, který by pak mohl podat, jak by uznal za vhodné.
Viděl jsem, jak nenápadně pohlédl na kouř jednoho z obětních ohňů.
Stoupal nyní v jemných prstencích vzhůru k modré-mu gorejskému nebi.
Pochopil!
Pochopil stejně jako já, že gravitační pole planety je obnoveno.
"Chci mluvit!" vykřikl jsem.
"Počkej," zarazil mě, "blahoslavený posle kněží-králů!"
Mlčky jsem čekal, co udělá.
Mudrc pokynul svou baculatou rukou a na to zna-mení byl přiveden nádherný bílý bosk s dlouhou, pečlivě vyčesanou a naolejovanou srstí a hladkými zakroucenými rohy, ozdobenými barevnými korálky. Mudrc vytáhl z mošny malý nožík, odřízl zvířeti pra-men srsti a vhodil ho do nejbližšího ohně. Poté pokynul svému podřízenému, který uchopil meč a pro-řízl boskovi hrdlo. Zvíře kleslo na kolena, zatímco krev, prýštící z rány, zachytil třetí muž do zlaté mísy.
S jistou netrpělivostí jsem sledoval, jak další dva mu-ži odřezávají ze zabitého zvířete kýtu, mažou ji tukem a krví a házejí do ohně.
"Vše ostatní selhalo!" vykřikl mudrc a kýval se se vzepjatýma rukama ze strany na stranu. Pak začal rychle drmolit modlitby ve staré gorejštině, jazyce, v němž spolu mudrci rozmlouvají a v němž vykonávají své obřady. Na konci této dlouhé, ale chvatně pronesené modlitby, jejíž refrény s ním rychle pronášeli mudrci shromáždění za ním, zvolal: "Ó, kněží-králové, nechť tato poslední oběť odvrátí váš hněv. Nechť tato oběť po-těší vaše chřípí a vy pak vyslyšíte naše prosby! Nabízí vám ji Om, nejvyšší z vrchních mudrců Goru!"
"Ne!" vykřiklo několik dalších vrchních mudrců z ji-ných měst. Věděl jsem, že vrchní mudrc Aru touží po prvenství mezi mudrci. Nyní však tvrdil, že je už získal, což se samozřejmě nelíbilo ostatním vrchním mudrcům, kteří se považovali za pány ve svém městě. Dokud Ar ostatní města vojensky neporazí nebo do-kud nedojde k dalekosáhlé politické proměně planety, budou nároky mudrců z Aru vždy předmětem sporů.
"Je to oběť nás všech!" vykřikl jeden z vrchních mudrců.
"Ano!" připojilo se k němu několik dalších.
"Podívejte!" vykřikl vrchní mudrc Aru a ukázal na dým, který nyní stoupal téměř přirozeně vzhůru. Jako by chtěl názorně předvést, co má na mysli, vyskočil a zase dopadl na zem. "Má oběť potěšila chřípí kněží-králů!"
"Naše oběť!" volali nadšeně ostatní mudrci.
Shromáždění propuklo v jásot. Lidé pochopili, že jejich svět se navrací k přirozenému pořádku. Všude kolem se ozývaly výkřiky radosti a vděčnosti ke kněžím-králům.
"Pohleďte!" zvolal vrchní mudrc Aru a ukazoval na dým, který nyní vítr odnášel směrem k Sardaru. "Kněží-králové vdechují kouř mé oběti!"
"Naší oběti!" opravovali ho hlasitě ostatní mudrci.
Musel jsem se usmát. Uměl jsem si velice dobře představit, jak se tykadla kněží-králů třesou odporem jen při pomyšlení na kouř ze spáleného tuku.

Pak se náhle vítr opět obrátil a odvál kouř od Sardaru nad hlavy shromážděných. Mudrc na okamžik znejistěl.
Možná že kněží-králové se už dostatečně nadýcha-li libé vůně, pomyslel jsem si, ale vrchní mudrc byl v interpretaci znamení mnohem zběhlejší než já.
"Pohleďte!" zvolal. "Kněží-králové vydechují dým mé oběti, aby vám požehnali! Vítr dým zanese až do nejvzdálenějších končin Goru, aby zvěstoval jejich moudrost a milosrdenství!"
Dav radostně křičel a hlasitě kněžím-králům dě-koval.
Hodlal jsem této jedinečné chvíle, než si muži Goru plně uvědomí, že všechno je zase při starém, využít k tomu, abych je přesvědčil, že mají zanechat válek a usilovat místo toho o bratrství a smíření. Tu chvíli mi však uloupil vrchní mudrc Aru a obrátil ji ve svůj prospěch dřív, než jsem si to stačil uvědomit.
Nyní, když se rozradostněný dav pomalu rozcházel, jsem si uvědomil, že už nejsem důležitý, že mě poklá-dají jen zajeden z důkazů milosrdenství kněží-králů, že jsem byl pouze někdo, komu bylo dovoleno se vrátit ze Sardaru a jehož jméno není podstatné.
V ten okamžik mě obklopili mudrci.
Jejich kodex jim zakazoval zabíjet, avšak já věděl, že si za tím účelem občas najímají muže z jiných kast.
Přede mnou stanul vrchní mudrc Aru.
"Kdo jsi, cizinče?" tázal se.
‚Cizinec' a ‚nepřítel' je v gorejštině jedno a totéž slovo.
"Nejsem nikdo," odpověděl jsem.
Nehodlal jsem mu prozradit své jméno, kastu ani město.
"To je dobře," pravil vrchní mudrc.
Jeho bratří postoupili ještě blíž ke mně.
"On nepřišel ze Sardaru," prohlásil jiný mudrc.
Překvapeně jsem se na něho podíval.
"Ne," ozval se další. "Viděl jsem ho. Vystoupil z davu, obešel palisádu a zase se k nám vrátil. Byl vyděšený. Nepřišel z hor."
"Rozumíš?" zeptal se mě vrchní mudrc.
"Naprosto," přisvědčil jsem.
"Ale to není pravda," vykřikla Vika. "Byli jsme v Sar-daru. Viděli jsme kněze-krále!"
"Rouhá se," pokývl směrem k Vice jeden z mudrců.
Naznačil jsem Vice, aby raději zmlkla.
Náhle na mě dolehl smutek. Přemýšlel jsem, jaký bude asi osud lidí, kteří zůstali v Hnízdě, zda se pokusí o návrat do svých měst nebo alespoň na vnější svět. Pokud by zachovali mlčení, snad by se mohli vrátit na povrch, ale v žádném případě ne do svých měst, protože místní mudrci si nepochybně pamatovali, že odešli do Sardaru.
Náhle mi došlo, že to, co vím já či co vědí někteří další, gorejský svět ani v nejmenším neovlivní.
Mudrci měli své prastaré tradice, své živobytí a pres-tiž kasty, o níž prohlašovali, že je nejvyšší na celé planetě. Měli své učení, svaté knihy, bohoslužby, své místo v kultuře společnosti. I kdyby znali pravdu - co by se změnilo? Čekal jsem snad, že všichni spálí svá roucha, odvolají tvrzení, že mají tajné vědomosti a schopností, a chopí se rolnické motyky či krejčovské jehly a začnou se věnovat prosté a poctivé práci?
"Nastrčili ho," řekl jeden z mudrců.
"Musí zemřít," navrhoval další.
Doufal jsem, že lidé, kteří se vraceli z Hnízda, teď nebudou mudrci pronásledováni a upalováni či nará-ženi na kůl jako odpadlíci a rouhači.
Snad s nimi budou jednat jako s fanatiky, pomate-nými tuláky bez domova, nevinnými oběťmi šílených představ. Kdo by jim uvěřil? Kdo by uvěřil vyprávění tuláků, rozptýlených po celé planetě, když mocná kas-ta mudrců tvrdí něco jiného? A pokud by jim i někdo uvěřil, odvážil by se to nahlas přiznat?
Zdálo se, že mudrci zvítězili.
Předpokládal jsem, že mnozí lidé se vrátí do Hníz-da, kde mohli žít, milovat a být šťastní. Jiní se možná nedokážou rozloučit s modrým gorejským nebem nad hlavou a prohlásí, že záměrně klamali. Předpokládal jsem, že těch druhých bude málo, avšak nepochyboval jsem, že podobná prohlášení učiní lidé najatí mudr-ci s cílem zpochybnit vyprávění těch, kdo se vrátí. Byl jsem si jist, že většina navrátilců ze Sardaru nakonec obdrží povolení usadit se v nových městech, kde je ni-kdo nezná, pokusí se začít znovu a tajemství Sardaru navždy uzavřou ve svých srdcích.
Velikost a zároveň malost lidí mě ohromila.
A pak jsem si s hanbou uvědomil, že i já jsem málem zradil své bližní. Chtěl jsem té chvíle využít pro sebe a oznámit, že nesu poselství od kněží-králů. Měl jsem v úmyslu nabádat muže, aby žili podle mých představ, aby ctili samy sebe i druhé, aby byli hodni zděděné role rozumného zvířete. K čemu by však tyto zásady byly, kdyby je lidé dodržovali nikoli z upřímného srdce, ale ze strachu před kněžími-králi či ze snahy se jim zavděčit? Ne, nebudu se pokoušet nikoho měnit, nebudu předstírat, že má vůle je vůlí kněží-králů, i když bych mohl být zpočátku úspěšný. Má-li se někdo stát tím, čím dosud není, musí si to především přát on sám, nikoli někdo jiný. Zvedne-li člověk hlavu, musí přitom stát na vlastních nohou.
Byl jsem nyní vrchnímu mudrci Aru málem vděčný, že mi v tom zabránil.
Pomyslel jsem si, jak nebezpeční by mudrci moh-li být, kdyby do svých pověr a bezpočtu působivých obřadů vložili nějaké poselství, jež by dokázalo lidi oslovit.
Vrchní mudrc Aru pokynul ostatním, kteří se tísnili kolem mě.
"Ustupte," vyzval je a oni ho uposlechli.

Vyrozuměl jsem, že si se mnou chce promluvit, a po-žádal jsem Viku, aby rovněž o několik kroků ustoupila.
Chvíli jsme na sebe s vrchním mudrcem Aru mlčky hleděli.
Už jsem v něm neviděl nepřítele a cítil jsem, že ani on na mě nepohlíží jako na hrozbu svého stavu.
"Co víš o Sardaru?" zeptal jsem se ho.
"Dost," zněla odpověď.
"Tak proč tedy?"
"Tomu bys sotva rozuměl."
K nosu se mi donesl kouř z hořící kýty boska, která syčela a praskala v plamenech obětního ohně.
"Pověz mi to," vybídl jsem ho.
"Většina z nás," začal, "je taková, jak si myslíš. Prostí, věřící příslušníci mé kasty. Pak jsou tu jiní, kteří si pravdu domýšlejí a trýzní je muka pochybností, nebo takoví, kteří si pravdu domýšlejí a předstírají opak - ale já, Om, vrchní mudrc Aru, a ještě několik dalších vrchních mudrců jsme jiní než oni."
"A v čem se lišíte?"
"Já - a někteří další -" prohlásil, "čekáme na člověka." Pohlédl na mě. "Ještě není připraven."
"Připraven na co?"
"Na to, aby věřil v sebe sama," řekl Om a při po-hledu na mou překvapenou tvář se neubránil úsměvu. "Já a někteří další jsme nechali pootevřené okno, aby jím mohl vstoupit - a někteří tak už učinili - avšak nebylo jich mnoho."
"Co je to za okno?" zajímal jsem se.
"Nehovoříme o odvaze," vysvětloval Om, "ale o stra-chu. Nehovoříme o lásce, věrnosti a ušlechtilosti - ale o obřadech, dohledu a trestech kněží-králů - protože kdybychom tak nečinili, bylo by pro člověka mnohem těžší, aby nás jednou přerostl. Málokterý příslušník mé kasty ví, že jsme tu jen proto, aby-chom ukázali lidem cestu k velikosti a nakonec jako kasta zanikli."
Dlouho jsem na mudrce hleděl a přemýšlel, zda mluvil pravdu. To byla ta nejpodivuhodnější slova, jaká kdy přede mnou mudrc vypustil z úst. Většina z nich se s typickou arogancí a staromilským puntičkářstvím věnovala nekonečným kastovním rituálům.
Otřásl jsem se. Snad to bylo chladným větrem, který vanul ze Sardaru.
"Proto zůstávám mudrcem," dodal muž.
"Kněží-králové existují," řekl jsem.
„Já vím," odpověděl Om, "ale co mají společného s tím, co je pro člověka nejdůležitější?"
Chvíli jsem o tom přemýšlel. "Domnívám se," řekl jsem, "že hodně málo."
"Odejdi v pokoji," pravil mudrc a ustoupil stranou.
Kývl jsem na Viku, aby se ke mně připojila.
Vrchní mudrc Aru se rozhlédl po shromážděných mudrcích a pozvedl hlas: "Neviděl jsem nikoho, kdo by přišel ze Sardaru."
Zrak ostatních mudrců padl na nás.
"Ani já ne," přidalo se několik dalších.
Rozestoupili se a Vika a já jsme mezi nimi kráčeli ke zbořené bráně a palisádě, jež kdysi ze všech stran bránila ve vstupu do Sardaru.

Kapitola třicátá čtvrtá
Muži z Ko-ro-by

"Otče!" zvolal jsem. "Otče!"
Rozběhl jsem se k Matthewovi Cabotovi, který mě sevřel ve svém náručí. Držel mě tak pevně, jako by mě už nikdy nechtěl pustit, a z očí mu tekly slzy.
Znovu jsem spatřil onu vrásčitou tvář vyzařující vnitř-ní sílu, hranatou bradu, divokou hřívu ohnivých vlasů, jež se tolik podobaly mým, štíhlou, mrštnou postavu a šedé oči, nyní zalité slzami.
Náhle jsem pocítil v zádech strašlivý úder, který mi málem vyrazil dech. Otočil jsem se a spatřil obrovité-ho svalnatého Tarla Staršího, mého bývalého učitele bojového umění, který mně poklepával po ramenou rukama, jež připomínaly mohutné pařáty tarna.
Uslyšel jsem pláč a ucítil, jak mě kdosi tahá za rukáv. Pohlédl jsem dolů a téměř jsem si vyrazil oko o svitek, který držela malá, modře oděná postava.
"Torme!" vykřikl jsem.
Nazrzlé vlasy mého malého přítele, stejně jako vodnaté oči, však zůstaly skryty v širokém rukávu jeho modrého roucha, zatímco se opíral o můj bok a hlasitě plakal.
"Umáčíš si svitek," upozornil jsem ho.
Torm si založil svitek do podpaží druhé ruky, aniž přitom vzhlédl či přestal plakat.
Popadl jsem ho a zatočil s ním, až se mu roucho svezlo z obličeje. Torm z kasty písařů křičel radostí, nazrzlé vlasy mu vlály ve větru a po tvářích se mu řinuly šťastné potoky slz. Svitek však držel pevně v dlani, přestože jím při jednom z kruhů, jež za mého vydatné-ho přispění opisoval, málem udeřil Tarla Staršího. Pak několikrát kýchl a já ho něžně postavil zase na zem.
"Kde je Talena?" zeptal jsem se dychtivě otce.
Koutkem oka jsem si povšiml, že Vika při mých slovech strnula.
Ale v tom okamžiku byla má radost tatam, protože otcova tvář zvážněla.
"Kde je?" naléhal jsem na něho.
"Nevíme," odpověděl Tarl Starší, neboť můj otec ta slova nedokázal vyslovit.

Otec mě uchopil za ramena. "Synu," pravil, "lidé Ko-ro-by byli rozptýleni a nesmějí se nikdy setkat. Ani dva kameny z tohoto města nesmějí stát na sobě."
"Ale vy jste tu," řekl jsem, "tři muži z Ko-ro-by."
"Setkali jsme se tu," vysvětloval Tarl Starší, "a protože jsme si mysleli, že je konec světa, chtěli jsme strávit po-slední chvíle společně - navzdory kněžím-králům - chtěli jsme ještě naposledy stát jeden druhému po bo-ku, jak se sluší na muže z Ko-ro-by."
Pohlédl jsem na Torma, maličkého písaře, který už přestal kýchat a utíral si nyní nos do modrého rukávu svého roucha.
"Dokonce i ty, Torme?" otázal jsem se.
"Samozřejmě," řekl Torm a zamyšleně si třel špičku nosu. "Konec konců, kněz-král je jenom kněz-král. Což zajisté není právě málo," připustil a pohlédl na mě. "Ano, řekl bych, že jsem statečný." Pak se podíval na Tarla Staršího. "Ale nesmíte to prozradit ostatním příslušníkům kasty písařů," upozornil nás.
V duchu jsem se usmál nad tím, jak Torm úzkostli-vě dbá na dodržování kastovních zvyků a vymezených vlastností.
"Povím každému," řekl Tarl Starší laskavě, "že jsi ten nejstatečnější z kasty písařů."
"Nu," pokrčil rameny Torm, "budeš-li to ty, pak by ta zpráva nemusela natropit příliš škody."
Pohlédl jsem na otce. "Myslíš, že Talena je tu?"
"O tom pochybuji," odpověděl.
Věděl jsem, jakému nebezpečí se vystavovala žena, která na Goru cestovala bez doprovodu.
"Odpusť mi, Viko," vzpomněl jsem si a představil ji svému otci, Tarlu Staršímu a Tormovi Písaři. Potom jsem jim co nejstručněji popsal události, jež jsme pro-žili v Sardaru.
Otec, Tarl Starší a Torm ohromeně naslouchali mé-mu vyprávění o tom, jaká je pravda o Sardaru.
Když jsem skončil, pohlédl jsem na ně, abych se přesvědčil, zda mi věří, nebo ne.
"Ano," řekl otec, "věřím ti."
"I já," přidal se Tarl Starší.
"Nu," pravil Torm zamyšleně, protože na příslušníka jeho kasty se neslušelo, aby vyslovil svůj názor na coko-li příliš rychle, "neodporuje to žádnému textu, který znám."
Zasmál jsem se, uchopil toho drobného mužíka za roucho a zatočil s ním kolem dokola.
"Věříš mi?" zeptal jsem se.
Popadl jsem ho za kápi a zamával s ním ještě dva-krát.
"Ano!" volal. "Věřím ti! Věřím!"
Postavil jsem ho na zem.
"Ale jsi si jistý?" tázal se.
Znovu jsem po něm natáhl ruku, ale on uskočil stranou.
"Byl jsem jen zvědavý," omlouval se. "Konec konců," zamumlal, "o těch věcech nepojednává žádný známý text."
Tentokrát ho za roucho popadl Tarl Starší a hodnou chvíli ho držel asi půl metru nad zemí. "Věřím mu!" volal Torm. "Věřím mu!"
Jakmile ucítil Torm pevnou půdu pod nohama, při-stoupil ke mně, natáhl se a dotkl se mého ramene.
"Já ti věřil," řekl.
"Já vím," přisvědčil jsem a drsně jsem ho vykrákal za nazrzlé pačesy. Konec konců, byl to písař a musel zachovávat zvyklosti své kasty.
"Přesto si myslím," řekl Matthew Cabot, "že by neby-lo moudré o těchto věcech hovořit."
Na tom jsme se shodli všichni.
Pohlédl jsem na otce. "Je mi líto," řekl jsem, "že Ko-ro-ba byla zničena."
Otec se zasmál. "Koroba nebyla zničena," řekl.
Jeho slova mě udivila, protože jsem na vlastní oči spatřil údolí Ko-ro-by a viděl, že město zmizelo.
"Zde," prohlásil, když otvíral kožený vak, který měl přehozený přes rameno, "je Ko-ro-ba," a vyňal plochý domovský kámen, jenž podle dávné gorejské tradice symbolizuje význam, smysl a existenci města. "Ko-ro-ba nebyla nikdy zničena," řekl slavnostně otec, "protože zde je její domovský kámen!"
Otec vzal kámen z města ještě předtím, než bylo srovnáno se zemí, a celá léta ho nosil při sobě.
Uchopil jsem ten nevelký kámen do dlaní a políbil ho, neboť to byl domovský kámen města, jemuž jsem zasvětil svůj meč, města, kde jsem poprvé letěl na tarnu, kde jsem se po více než dvaceti letech opět setkal se svým otcem, kde jsem našel nové přátele a kde jsem pojal za svobodnou družku milovanou Talenu, dceru Marlena, bývalého ubara Aru.
"A toto je rovněž Ko-ro-ba," řekl jsem a ukázal na obrovitého Tarla Staršího a malého nazrzlého písaře Torma.
"Ano," přisvědčil otec, "Ko-ro-ba nežije jen v domov-ském kameni, ale také v srdcích svých lidí."
Potom jsme si všichni čtyři, muži z Ko-ro-by, potřásli rukama.
"Z toho, cos nám vyprávěl," řekl otec, "jsem vyrozu-měl, že nyní už opět může stát kámen na kameni a dva lidé z Ko-ro-by mohou stát vedle sebe."
"Ano," přisvědčil jsem, "to je pravda."
Otec, Tarl Starší a Torm si navzájem vyměnili po-hledy. "Výborně," řekl otec, "dáme se do budování města."
"Jak najdeme ostatní z Ko-ro-by?" zeptal jsem se.
"Ta zpráva se rozšíří," mínil otec, "a ze všech koutů Goru budou zpátky do Ko-ro-by přicházet lidé se zpě-vem na rtech a v náručí ponesou kámen, který vloží do zdí a věží svého města."
"Těší mě, že tomu tak bude," řekl jsem.
Na rameni jsem pocítil Vičinu dlaň. "Vím, co musíš udělat, Cabote," řekla. "A chci, abys to udělal."
Pohlédl jsem na dívku z Treve. Věděla, že musím jít hledat Talenu, a pokud to bude nutné, strávit třeba celý život na

cestách, protože jsem si ji jedinou vyvolil ze všech žen za svobodnou družku.
Když jsem ji objal, vzlykala. "Musím ztratit vše," pla-kala. "Vše!"
"Chceš, abych s tebou zůstal?" zeptal jsem se jí.
"Ne," řekla a otřela si slzy. "Jdi hledat dívku, kterou miluješ."
"Co budeš dělat?"
"Nemám nic," řekla Vika. "Nic."
"Můžeš jít do Ko-ro-by," navrhl jsem jí. "Můj otec a Tarl, mistr zbraní, patří k nejlepším šermířům na Goru."
"Ne," odmítla, "protože v tvém městě bych na te-be musela pořád myslet, a kdyby ses měl vrátit se svou láskou, co bych si pak počala?" Při té myšlence se celá roztřásla. "Myslíš si, že jsem tak silná, Cabo-te?"
"Mám přátele v Aru," řekl jsem, "dokonce správce města, Kazraka. Můžeš se tam usadit."
"Vrátím se do Treve," řekla bezbarvým hlasem Vika. "Budu pokračovat v započaté práci treveského lé-kaře. Znám mnoho z jeho umění a naučím se ještě víc."
"V Treve by tě mohli nechat zabít příslušníci kasty mudrců," varoval jsem ji.
Vika mi pohlédla do očí.
"Jdi do Aru," radil jsem jí. "Tam budeš v bezpečí. A navíc si myslím, že to je lepší město pro tebe než Treve."
"Snad máš pravdu, Cabote," řekla. "Žít v Treve by teď bylo těžké."
Byl jsem rád, že půjde do Aru, kde by se mohla i jako žena naučit umění léčit pod vedením mistrů, jež jmenoval Kazrak, kde pozná jiný život, než jaký vedla ve výbojném, kořistnickém Treve, kde bude moci pracovat, jak se sluší na dceru vzdělaného, odvážného otce, a kde snad zapomene na prostého bojovníka z Ko-ro-by.
"Jenom proto, Cabote," řekla, "že tě tolik miluji, o tebe nebojuji."
"Já vím," odpověděl jsem a přitiskl jsem si její hlavu k rameni.
Zasmála se. "Kdybych tě milovala jen o trochu mé-ně, našla bych Talenu z Aru sama a probodla bych jí srdce dýkou."
Políbil jsem ji.
"Snad jednoho dne najdu svobodného druha, jako jsi ty."
"Jen málokterý muž bude hoden Viky z Treve."
Rozplakala se a vrhla se mi do náruče, avšak já se jí jemně vyvinul a předal ji svému otci.
"Dohlédnu, aby se v pořádku dostala do Aru," řekl otec.
"Cabote!" vykřikla Vika, vytrhla se mu a znovu se mi s pláčem vrhla do náruče.
Opět jsem ji něžně objal a políbil a pak jsem jí osušil slzy.
Vzchopila se.
"Přeji ti všechno dobré, Cabote," řekla.
"I já ti přeji všechno dobré, Viko, má dívko z Treve."
Usmála se statečně a obrátila se. Můj otec jí jemně položil ruku kolem ramen a odvedl ji.
Z nevysvětlitelných příčin mi z očí vytryskly slzy, přes-tože jsem byl bojovník.
"Byla velmi krásná," poznamenal Tarl Starší.
"Ano," přisvědčil jsem, "byla velmi krásná." Pak jsem si otřel tvář hřbetem ruky.
"Přesto," pokračoval Tarl Starší, "jsi bojovník."
"Ano," řekl jsem. "Jsem bojovník."
"Než najdeš Talenu," dodal, "tvou družkou bude jen samota a ocel."
To bylo staré bojovnické rčení.
Tasil jsem svůj meč.
Tarl Starší, stejně jako já, zkoumavě přejel pohle-dem po jeho ostří. Viděl jsem, že je s prohlídkou spokojen.
"Ten meč jsi měl v Aru," prohodil.
"Ano," potvrdil jsem. "Je to týž meč."
"Samota a ocel," zopakoval.
"Já vím," řekl jsem. "Čeká mě úkol hodný bojov-níka."
Zasunul jsem meč zpátky do pochvy.
Chtěl jsem na cestu plnou nebezpečí a útrap vyrazit co nejdříve. Požádal jsem Tarla Staršího a Torma, aby vyřídili otci můj pozdrav, protože jsem se obával, že kdybych ho znovu spatřil, nedokázal bych se s ním tak snadno rozloučit.
A tak jsem popřál všechno dobré i svým dvěma pří-telům.
Přestože jsem se s nimi ve stínu Sardaru viděl jen krátce, přesvědčil jsem se, že naše přátelství přetrvá navěky.
"Kam půjdeš?" ptal se starostlivě Torm. "Co budeš dělat?"
"Sám nevím," řekl jsem upřímně.
"Myslím," mínil Torm, "že bys měl jít s námi do Ko-ro-by a čekat tam. Snad Talena najde cestu zpět."
Tarl Starší se usmál.
"Je to jedna z možností," pokrčil rameny Torm.
Ano, pomyslel jsem si, je to jedna z možností, ale ne právě ta nejlepší. Pravděpodobnost, že tak krásná žena jako Talena se přes gorejská města, opuštěné cesty a otevřená pole dostane až do Ko-ro-by, byla téměř mizivá.
Možná že právě ve chvíli, kdy jsem o ní přemýšlel, čelila nebezpečí, které by jí v Ko-ro-bě nehrozilo, a ne-měla nikoho, kdo by ji ochránil.
Možná že ji právě v tom okamžiku ohrožovala divo-ká zvířata nebo ještě divočejší muži.
A možná že má svobodná družka právě v té chvíli ležela spoutaná v jednom ze žlutomodrých vozů pro otrokyně, roznášela pagu kdesi v krčmě nebo tančila s cinkajícími zvonečky na kotnících v zahradě rozkoše nějakého bojovníka.
Možná že právě v té chvíli stála na dražebním kvádru v arejské ulici cejchů.

"Občas se objevím v Ko-ro-bě," řekl jsem, "abych zjistil, zda se nevrátila."
"Třeba se pokusila spojit se svým otcem Marlenem, který přebývá ve Voltaii," nadhodil Tarl Starší.
To bylo možné, pomyslel jsem si, protože poté, co byl svržen z trůnu, žil bývalý ubar Marlenus jako psanec v pohoří Voltai. Přirozeně by se snažila k němu dostat.
"Pokud je to pravda," řekl jsem, "a rozhlásí se, že Ko-ro-ba se znovu buduje, Marlenus se postará, aby se dostala v bezpečí do města."
"To ano," přisvědčil Tarl Starší.
"Možná že je v Aru," napadlo Torma.
"Pokud je to tak a ví-li o tom Kazrak," řekl jsem, "pošle ji zpět."
"Chceš, abych tě doprovázel?" nabídl se Tarl Star-ší.
Pomyslel jsem si, že jeho meč by byl opravdu vítán, avšak věděl jsem, že hlavní povinností tohoto skvělého bojovníka je teď jeho město. "Ne," odmítl jsem.
"Dobrá," prohlásil Torm a přehodil si svitek přes rameno jako kopí. "Pak tedy zbýváme jen my dva."
"Ne," zarazil jsem ho. "Jdi s Tarlem, mistrem zbra-ní."
"Nemáš ani tušení, jak ti mohu být užitečný," ohradil se Torm.
Měl pravdu. O tom jsem skutečně neměl ani tušení.
"Je mi líto," řekl jsem.
"Bude třeba pročíst mnoho svitků a také se musí sestavit soupis, až se bude znovu stavět město," pozna-menal Tarl Starší. "Ovšem tu práci mohu zastat i já," dodal.
Torm se otřásl hrůzou. "To nikdy!" vykřikl.
Tarl Starší se hlasitě rozesmál a jednou rukou zvedl drobného písaře, jako by byl malé děcko.
"Přeji ti všechno dobré," řekl mi.
"Já tobě také," popřál jsem mu.
Obrátil se a beze slova odkráčel s Tormem v náručí. Torm ho několikrát udeřil svitkem, avšak tyto údery svalnatého bojovníka nemohly vyvést z míry. Torm ještě stačil zamávat svitkem na rozloučenou, a pak mi oba zmizeli z dohledu.
"Přeji ti všechno dobré, malý Torme," zavolal jsem. Bude mi scházet, stejně jako Tarl Starší. A můj otec. "Přeji vám všem hodně štěstí," zašeptal jsem.
Ještě jednou jsem pohlédl k Sardaru.
Znovu jsem osaměl.
Na Goru bylo jen málo těch, kdo by uvěřili mému příběhu, pokud by se vůbec někdo takový našel.
Myslím, že ani v mém starém světě - na Zemi - by mi nikdo nevěřil.
Snad to tak bylo lepší.
Tázal jsem se sám sebe: kdybych to sám neprožil, kdybych nevěděl, že je pravda to, o čem mluvím, uvěřil bych já sám, Tarl Cabot? Asi ne. Tak proč jsem o těch věcech vůbec psal? Nevím, snad proto, že se domní-vám, že tento příběh by měl být zaznamenán, ať už tomu někdo věří nebo ne.

Zbývá již říct jen málo.
Zůstal jsem několik dní poblíž Sardaru v táboře mu-žů z Tharny, které jsem poznal před několika měsíci. Litoval jsem, že mezi nimi nebyl umíněný Kron z Thar-ny, žlutovlasý příslušník kasty kovářů, který byl mým přítelem.
Tito muži z Tharny, převážně drobní obchodníci se stříbrem, přišli na podzimní trh Se'Var, který připadl právě na dobu, kdy došlo k úbytku gravitace. Přijali mě vlídně ve svém táboře a já tak mohl navštěvovat i výpravy dalších měst, jež dorazily na úpatí Sardaru, aby se rovněž zúčastnily trhu.
Vyptával jsem se lidí z různých měst na Talenu z Aru v naději, že najdu nějakou stopu, která mě k ní zavede, i kdyby to měla být jen mlhavá vzpomínka pastevce na jistou krásku z noci strávené popíjením v temné a přeplněné krčmě v Cosu či Port Karu. Přes veškerou snahu jsem však nedokázal zjistit nic o jejím osudu.
Tento příběh je v podstatě u konce.
Ale je tu ještě jedna událost, o níž bych se snad měl zmínit.
Kapitola třicátá pátá
Noc kněze-krále
Stalo se to včera pozdě v noci.
Předtím jsem se připojil ke skupině mužů z Aru. Ně-kteří z nich si mě dokonce pamatovali z doby obléhání svého města, což bylo před více než sedmi lety.
Opustili jsme trh Se'Var a vydali se kolem pohoří Sardar k řece Vosk, za níž už ležel Ar.
Utábořili jsme se. Sardarské skály byly stále ještě v dohledu. Noc byla chladná a tři měsíce Goru v úplň-ku zalévaly pole, vlnící se pod poryvy mrazivého větru, stříbrným svitem. Ve vzduchu jsem cítil přicházející zi-mu. Minulé noci silně mrzlo. Byla to divoká, nádherná podzimní noc.
"U kněží-králů!" vykřikl muž a ukázal na jeden ze skalních útesů. "Co je to?"
Vyskočil jsem spolu s ostatními s taseným mečem, abych se podíval, kam ukazoval.
Nad táborem se poblíž temných skalisek Sarda-ru proti jednomu z bílých spěchajících měsíců Goru rýsovala podivná postava.
Všem kromě mě unikl překvapený a zděšený výkřik. Muži se chopili zbraní.
"Rozběhneme se tam a zabijeme to!" volali.
Zasunul jsem meč zpátky do pochvy.
Proti největšímu ze tří gorejských měsíců, uplývajících po své dráze na noční obloze plné hvězd, se tyčila štíhlá

vzpřímená silueta kněze-krále.
"Počkejte zde!" křikl jsem na ně, přeběhl pole a vy-stoupil na pahorek, na němž stál.
Hleděly na mě leskle zlaté oči. Tykadla, bičovaná větrem, se stočila směrem ke mně. Přes levé oko se táhla bledá jizva, památka na ránu, kterou mu zasadil Sarm svou čepelí.
"Misku!" zvolal jsem, rozběhl se ke knězi-králi a pozvedl ruce, aby mi mohl do dlaní vložit svá tykadla.
"Buď pozdraven, Tarle Cabote," ozvalo se z Miskova dumočníka.
"Zachránil jsi náš svět," řekl jsem.
"Pro kněze-krále je prázdný," odpověděl.
Stál jsem pod ním, takže jsem musel vzhlédnout. Prudký vítr si pohrával s mými vlasy.
"Přišel jsem ještě naposled za tebou," řekl, "protože mezi námi je úmluva Hnízda."
"Ano," přisvědčil jsem.
"Jsi můj přítel."
Srdce mi poskočilo!
"Ano," pokračoval Misk, "ten výraz je nyní náš stejně jako váš. Ty a ostatní tvého druhu jste nás naučili jeho významu."
"To mě těší."
Misk mi vyprávěl o současné situaci v Hnízdě. Bude trvat ještě dlouho, než budou všechny funkce rozbitého Hnízda obnoveny, než bude možné znovu používat sledovací sál, než se dokončí všechny opravy, avšak lidé a kněží-králové už na tom usilovně praco-vali.
Lodě, jež opustily Sardar, se vrátily, protože ti, kdo v nich letěli, nebyli vítáni ani gorejskými městy, ani mudrci. Jak jsem se obával, lodě byly považovány za zakázaný prostředek a jejich posádka napadena ve jménu týchž kněží-králů, od nichž přicházela. Li-dé, kteří chtěli zůstat na povrchu, nakonec přistáli daleko od svých rodných měst a rozptýlili se jako tu-láci po cestách a nepřátelských městech celé planety. Ostatní se vrátili do Hnízda a podíleli se na jeho rekonstrukci.
Sarmovo tělo bylo podle zvyku kněží-králů spále-no v komnatě Matky, protože byl prvorozený a milo-vaný.
Misk k němu zřejmě necítil žádnou nenávist.
Překvapilo mě to, až dokud mi nedošlo, že ani já ne. Byl to velký nepřítel, velký kněz-král, který žil tak, jak to pokládal za správné. Nikdy nezapomenu, jak se velký zlatý Sarm v poslední minutě svého života vymanil z čelistí zlatého brouka a vznešeně se vztyčil nad hroutícím se Hnízdem, jež mělo být podle jeho přesvědčení zničeno.
"Byl největší z kněží-králů," řekl Misk.
"Ne," odpověděl jsem, "Sarm nebyl největší z kněží-králů."
Misk na mě zkoumavě pohlédl. "Matka," pravil, "ne-byla kněz-král. Ona byla prostě Matka."
"Já vím," řekl jsem. "Ale neměl jsem na mysli Matku."
"Ano," připustil Misk, "Kusk je snad největším z žijí-cích kněží-králů."
"Neměl jsem na mysli Kuska."
Misk se na mě překvapeně podíval. "Nikdy nebudu rozumět lidem," prohlásil.
Zasmál jsem se.
Jsem hluboce přesvědčen, že Miska ani nenapadlo, že bych za největšího kněze-krále považoval prá-vě jeho. Já však opravdu věřil, že tomu tak je. Byl jedním z největších tvorů, jaké jsem kdy poznal, bys-trý, odvážný, věrný, obětavý a oddaný věci, již přijal za svou.
"A co mladý samec?" zeptal jsem se. "Byl zabit?"
"Ne," odpověděl Misk. Je v pořádku."
Potěšilo mě to, snad proto, že byl ušetřen život mys-lícího tvora.
"Přikázal jsi lidem, aby pobili zlaté brouky?" zeptal jsem se.
Misk se napřímil. "Ovšemže ne."
"Ale oni postupně zabijí všechny kněze-krále."
"A kdo mi dal právo kněžím-králům nařizovat, jak mají žít či zemřít?" opáčil Misk.
Mlčel jsem.
"Lituji jen toho," pokračoval Misk, "že se mi nepo-dařilo zjistit, kde se nachází poslední vejce, ale toto tajemství si s sebou odnesla Matka. Rasa kněží-králů nyní nepochybně zanikne."
Pohlédl jsem na něho. "Když se mnou Matka mluvi-la," sdělil jsem mu. "Chtěla mi prozradit, kde je vejce ukryto, ale už to nestačila udělat."
Misk náhle strnul v nehybné póze se vztyčenými ty-kadly a zježenými smyslovými chloupky na zlatém těle. Byl to postoj, který u něho znamenal, že ho předmět hovoru neobyčejně zajímá.
"Co ses dozvěděl?" ozvalo se z jeho tlumočníka.
"Řekla mi jen, abych šel k nomádům."
Miskova tykadla se zamyšleně pohybovala. "Pak tedy," usoudil, "musí být u nomádů - anebo ti lidé alespoň vědí, kde se nachází."
"Za tak dlouhou dobu už by ve vejci každý život zemřel," namítl jsem.
Misk na mě nevěřícně pohlédl. "Je to vejce kněží-králů," prohlásil. Pak mu však tykadla sklíčeně pokles-la. "Ale mohlo se rozbít."
"Za ten čas téměř jistě."
"Nepochybně," odtušil Misk.
"Přesto si nejsi jistý."

"Ne, to nejsem."
"Mohl bys poslat implantované, aby to zjistili."
"Nejsou už žádní implantovaní," pravil Misk. "Shro-máždili jsme je a odstranili ovládací síťky. Mohou se svobodně rozhodnout, zda se chtějí vrátit do svých měst, nebo zůstat v Hnízdě."
"Vzdáváte se tedy dobrovolně cenného průzkumné-ho a pozorovacího systému."
"Ano."
"Ale proč?"
"Není správné implantovat myslící bytosti."
"Ano," přikývl jsem, "myslím, že máš pravdu."
"Sledovací sál nějaký čas nebude pracovat," pokra-čoval Misk. "I tak můžeme snímat jen předměty na volném prostranství."
"Snad byste měli vyvinout hloubkový snímač," řekl jsem, "takový, který by pronikal zdmi, podlahou, stropy."
"Pracujeme na tom," odpověděl Misk.
Zasmál jsem se.
Misk zacukal tykadly.
"Pokud znovu získáte svou bývalou moc," zeptal jsem se, "jak ji budete uplatňovat? Vytvoříte pro lidi nějaký zákon?"
"Nepochybně."
Mlčel jsem.
"Musíme chránit sebe a ostatní lidi, kteří s námi žijí," vysvětloval Misk.
Pohlédl jsem dolů z kopce na táborový oheň, plápo-lající do tmy. Kolem se choulily lidské postavy a hleděly vzhůru k nám.
"Co to vejce?" zeptal se Misk.
"Co je s ním?"
"Sám nemohu jít," řekl Misk. "Je mě třeba v Hnízdě a má tykadla navíc nesnášejí slunce - vydržím na něm nanejvýš několik hodin. Kromě toho si myslím, že kdy-bych se přiblížil k jiné lidské bytosti tak jako k tobě, pravděpodobně by se vyděsila a pokusila se mě zabít."
"Pak budeš muset najít nějakého člověka," odtušil jsem.
Misk pohlédl na mě.
"A co ty, Tarle Cabote?" zeptal se.
Vzhlédl jsem k němu.
"Záležitosti kněží-králů nejsou mými záležitostmi."
Misk se rozhlédl kolem. Tykadla mu těkala od mě-síců na obloze k trávě bičované větrem, až se nakonec zaměřila na vzdálený táborový oheň. Trochu se otřásl chladem.
"Měsíce jsou nádherné, že?" prohodil jsem.
Misk znovu pohlédl na měsíce.
"Ano," přisvědčil, "myslím, že ano."
"Jednou jsi se mnou hovořil o nahodilých prvcích," řekl jsem při pohledu na měsíce. "Je skutečnost, že je člověk pokládá za krásné, nahodilý prvek?"
"Myslím," odpověděl Misk, "že to k člověku patří."
"Také jsi jednou mluvil o strojích," pokračoval jsem.
"Ať jsem mluvil jakkoli," odpověděl Misk, "slova ne-mohou snížit lidi ani kněze-krále. Co na nich záleží, pokud smíme jednat, rozhodovat se, vnímat krásu, hle-dat právo a vkládat naděje ve svou rasu?"
Ztěžka jsem polkl, protože já ve svou rasu naděje vkládal a pochopil jsem, že po tomtéž toužil i Misk. Jeho rasa však umírala a dříve či později všichni její příslušníci jeden po druhém podlehnou potěšení zlatého brouka.
Má rasa bude žít na Goru dál - alespoň po nějaký čas díky Miskovi a jiným kněžím-králům, kteří udělali vše, aby pro ni tento svět zachránili.
"Vaše záležitosti," opakoval jsem, tentokrát o poznání tišeji, "jsou vašimi záležitostmi - a ne mými."
"Ovšem," souhlasil Misk.
Kdybych se přece jen pokusil Miskovi pomoci, co by to ve svých důsledcích znamenalo? Nevydal bych svou rasu opět na milost a nemilost kněžím-králům, kteří byli jako Sarm? Nebo by to znamenalo ochranu, dokud se lidé nenaučí žít sami se sebou, dokud nedospějí, do-kud společně s národem, jenž sám sebe nazýval kněžími-králi, nebudou schopni světu a širým galaxiím vtisknout svou pečeť?
"Tvůj svět umírá," řekl jsem Miskovi.
"Samotný vesmír zemře," odtušil.
Pozvedl tykadla k bílým ohňům, jež hořely na noč-ním gorejském nebi.
Domníval jsem se, že hovoří o oněch entropických pravidelnostech, jež převažovaly v realitě tak, jak jsem ji znal, o ztrátě energie a její proměně v hvězdný prach.
"Bude stále chladnější a temnější," řekl Misk.
Pohlédl jsem na něj.
"Ale život," vysvětloval, "je nakonec stejně skutečný jako smrt. Tep se jednou zastaví a nový výbuch opět rozptýlí jednoduché částečky. Kolo se znovu roztočí a jednou, jednoho dne, jenž je vzdálen tolik eonů, že to nedokáže spočítat dokonce ani kalendář kněží-králů, snad bude nové Hnízdo, nová Země a Gor. Na tomto větrném kopci bude stát nový Misk a nový Tarl Cabot a budou spolu hovořit o podivných věcech."
Misk na mě namířil svá tykadla.

"Možná," řekl, "že jsme na tomto kopci spolu stáli už nesčetněkrát, a ani jeden o tom nevíme."
Vítr se zdál být prudší a chladnější.
"A co jsme udělali?" tázal jsem se.
"Nevím, co jsme udělali," odpověděl Misk. "Ale mys-lím, že bych si teď vybral to, co bych měl zopakovat pokaždé, když se kolo znovu roztočí. Žil bych tak, abych měl chuť takový život žít tisíckrát, navždy. Žil bych tak, abych se mohl hrdě postavit před věčnost a nemusel litovat svých činů."
Myšlenky, které mi sděloval, mě naplnily děsem.
Misk stál nehybně vzpřímen, jako by byl v jakémsi posvátném vytržení. Silný vítr mu ohýbal tykadla.
Pak na mě opět pohlédl a zacukal tykadly. "Mluvím velice pošetile," pravil. "Odpusť mi to, Tarle Cabote."
"Je těžké ti porozumět," poznamenal jsem.
Povšiml jsem si, že k nám do kopce šplhá jakýsi bojovník. V ruce svíral kopí.
"Jsi v pořádku?" volal na mě.
"Ano," odpověděl jsem mu.
"Ustup," vykřikl, "abych měl jistou ránu."
"Nezabíjej ho!" volal jsem na něho. "Je neškodný!"
Misk opět zacukal tykadly.
"Přeji ti vše dobré, Tarle Cabote," řekl.
"Záležitosti kněží-králů," řekl jsem mu mnohem rozhodněji než před několika okamžiky, "nejsou mý-mi záležitostmi."
Vzhlédl jsem k němu. "Nejsou moje!" vykřikl jsem.
„Já vím," řekl Misk a pomalu ke mně natáhl svá tykadla. Dotkl jsem se jich.
"Přeji ti vše dobré, kněži-králi," rozloučil jsem se s ním.
Prudce jsem se od Miska odvrátil a seběhl téměř po-slepu z kopce dolů. Zastavil jsem se až před bojovní-kem. Stál tam s několika dalšími muži z tábora, kteří byli rovněž ozbrojeni. Za okamžik se k nám připojil i mudrc nižší hodnosti své kasty.
Společně jsme pozorovali vysokou postavu na kopci, jež se rýsovala proti měsíci. Stála tam v oné neuvě-řitelné, ohromující nehybnosti kněze-krále, jen její tykadla se ohýbala ve větru.
"Co je to?" ptal se jeden z mužů.
"Vypadá to," řekl mudrc, "jako obří hmyz."
Musel jsem se v duchu usmát. "Ano," řekl jsem, "sku-tečně to vypadá jako obří hmyz."
"Nechť nás před ním kněží-králové chrání," vylekal se mudrc.
Jeden z mužů se chystal hodit po Miskovi své kopí, já ho však zadržel. "Ne," řekl jsem, "neubližuj mu."
"Co je to?" zeptal se další z mužů.
Cožpak jsem tomu muži s nevěřícnýma a poněkud vyděšenýma očima mohl říct, že právě hledí na jed-noho z obávaných obyvatel smutného Sardaru, na jednoho z bájných a tajemných vládců jeho vlastního světa, na jednoho z bohů Goru - kněze-krále?
"Chci ho proklát svým kopím," namítl muž.
"Je neškodný," řekl jsem.
"Přesto bychom ho raději měli zabít," ozval se ne-klidně mudrc.
"Ne," řekl jsem.
Pokynul jsem Miskovi na rozloučenou a k překva-pení mužů, kteří kolem mě stáli, Misk pozvedl přední nohu, pak se otočil a zmizel.
Ještě dlouho jsme tam stáli ve větrné noci, téměř po kolena v hluboké, vlnící se trávě a sledovali pahorek a hvězdy a bílé měsíce nad ním.
"Je pryč," řekl konečně jeden z mužů.
"Ano," přisvědčil jsem.
"Díky kněžím-králům," vydechl si mudrc.
Rozesmál jsem se a muži na mě hleděli, jako bych byl blázen. Obrátil jsem se k bojovníku s kopím, který byl zároveň vůdcem malé skupinky.
"Kde je země nomádů?" zeptal jsem se.